SANDHAMNO ŽMOGŽUDYSTĖS

Viveca Sten

PRAŽŪTINGAS VIDURVASARIS

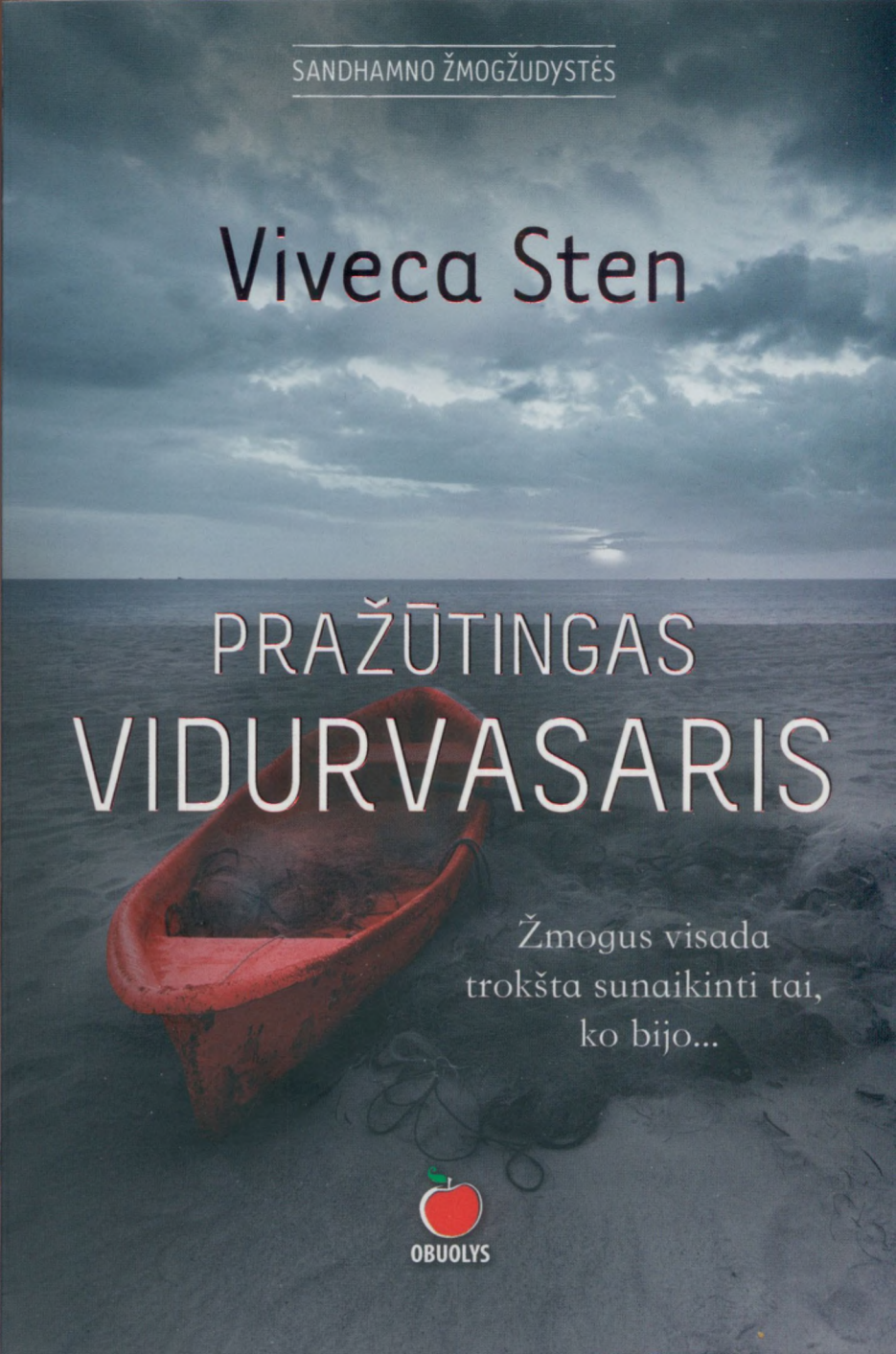

Žmogus visada
trokšta sunaikinti tai,
ko bijo...

OBUOLYS

PRAŽŪTINGAS VIDURVASARIS

Viveca Sten

Romanas

Iš vokiečių kalbos vertė
VITA DAUGĖLIENĖ

UDK 821.113.6-31
St-154

Versta iš: Viveca Sten
Tödlicher Mittsommer
2011

ISBN 978-609-04-0128-6

Original Swedish title: I de lugnaste vatten
© 2008 Viveca Sten
Published by arrangement with Nordin Agency AB, Sweden
© Vertimas į lietuvių kalbą, Vita Daugėlienė, 2016
© Viršelio dizainas, Andrius Morkeliūnas, 2016
© UAB MEDIA INCOGNITO, 2016

Mano šauniajai Mamai

Prologas

Buvo visiškai tylu, taip tylu tebūna žiemą, kai archipelagas, dar neokupuotas šurmuliuojančių vasarotojų, priklauso tik vietiniams.

Jūra plytėjo rami ir tamsi, stingdoma žiemos šalčio. Salose atkakliai laikėsi dar nenutirpę pavieniai sniego lopai. Danguje skraidė keletas didžiųjų ančiasnapių, saulė buvo tik pakilusi virš horizonto.

– Gelbėk! – rėkė jis. – Dėl Dievo meilės, padėk man!

Jam numetė virvę su kilpa gale ir šią jis lediniame vandenyje paskubomis užsitraukė ant kūno.

– Trauk! – sušvokštė springdamas, sugrubusiais pirštais stverdamasis už laivelio krašto. Kone nustebo, išvydęs per turėklus švystelintį inkarą, prie kurio pririšta jo virvė, tarsi nesuvokė, kad tas svarmuo jį netrukus nutemps į dugną. Kad gyventi beliko kelios sekundės, kol jo kūnas nunirs paskui sunkų geležies luitą.

Akimirką virš vandens dar pasirodė žvejų tinkle įsipainiojusi ranka, o tada jį vos girdimai plekštelėjusios prarijo bangos.

Tylą tedrumstė laivelio, pasukusio uosto link, variklio gaudimas.

Pirmadienis, pirma savaitė
I skyrius

– Pikse, čionai!

Vyras piktai žvelgė į taksę, skuodžiančią pakrante. Suprantama, kalytė keletą dienų buvo įkalinta laive, bet šiek tiek disciplinos reikalauti juk galima! Tiesą sakant, ją reikėjo vestis pririštą už pavadėlio. Stokholmo archipelage, Sandhamne, vasarą palaidų šunų vedžioti nevalia. Tačiau širdis neleido pririšti taksiukės, kai toji taip davėsi pamišusi iš laimės.

Be to, tokį ankstyvą rytmetį pakrantėje beveik nieko nebuvo matyti. Keleto pakrantės namelių gyventojai aiškiai dar nebuvo sukilę. Tylą tedrumstė žuvėdrų klykavimas. Buvo giedra ir vėsu, viskas atrodė šviežiai nuplauta po naktinio lietaus. Saulė jau šildė ir žadėjo dar vieną puikią dieną.

Buvo malonu žingsniuoti suplūktu pakrantės smėliu. Po žemaūgėmis pušaitėmis augo smiltyninės rugiaveidės ir pelynai, tarp jų puikavosi žydinčių pakrantės gėlių salelės. Ant kranto gulėjo vandens išmestos pūslėtųjų guveinių šakelės, o Falkenšero pusėje į rytus plaukė vieniša ankstyva jachta.

Ir kurgi tas nelaimingas šuo vėl nusidaigojo?

Vyras pasuko lojimo link. Piksė skalijo garsiai ir nervingai, įnirtingai vizgindama uodegytę. Kalytė stovėjo ant uolos ir kažką uostinėjo, tik jis niekaip nesuprato, ką. Patraukė artyn, norėdamas geriau apžiūrėti tą daiktą, ir užuodė nemalonų kvapą. Prisiartinus tvokstelėjo tokia vimdanti puvėsių smarvė, kad net užgniaužė kvapą.

Ant kranto gulėjo kažkas panašaus į senų skarmalų krūvą.

Jis pasilenkė, norėdamas atitraukti šunį, ir pamatė seną žvejų tinklą, prisivėlusį dumblių ir žolių. Staiga suvokė ką matąs.

Iš tinklo kyšojo dvi basos pėdos. Abiem trūko pirštų. Pro susiraukšlėjusios ir pažaliavusios odos likučius bolavo pliki kaulai.

Jį sutąsė taip staigiai, kad vyras net nespėjo susivokti. Rausvu fontanu šovęs skrandžio turinys aptaškė batus. Jis to nė nepastebėjo.

Kai jau įstengė išstovėti ant kojų, pasisėmė rieškučias jūros vandens ir išsiskalavo burną. Tada išsitraukė mobilųjį telefoną ir surinko skubios pagalbos numerį.

2 skyrius

Kriminalinės policijos komisaras Tomas Andreasonas jau džiaugėsi artėjančiomis atostogomis. Keturias savaites praleis vasarnamyje Stokholmo archipelage, Harės saloje. Rytais plaukios. Leisis į žygius baidare. Lauke keps kepsnius. Ir kartkartėmis vyks į Sandhamną aplankyti krikštasūnio.

Tomas Andreasonas paprastai atostogaudavo kiek vėliau: tuomet ir vanduo būdavo šiltesnis, ir orai dažnai pasitaikydavo geresni. Vis dėlto šįkart, vasarai vos įpusėjus, jį traukte traukė iš miesto prie jūros.

Nuo pernai, kai perėjo dirbti į Nakos policijos nuovados Kriminalinių nusikaltimų skyrių, jis dirbo beveik be atvangos. Teko išmokti daugybės naujų dalykų. Nors policijoje dirbo jau keturiolika metų, aštuonerius iš jų praleido vandens kelių policijoje. Mokėjo vairuoti visus šios turimus laivus – nuo patrulinio laivelio iki skuterių ir guminių katerių. Archipelagą pažinojo kaip savo penkis pirštus. Žinojo, kur esama nepažymėtų paplūdimių, kokios seklumos ypač pavojingos atoslūgio metu.

Būdamas vandens kelių policininku prisižiūrėjo ko tik nori, prisiklausė kokių tik nori pasiaiškinimų, kodėl kai kurie škiperiai savo laivelius vairavo taip, kaip vairavo, ypač kai tekdavo turėti reikalų su prisigėrusiais „laisvalaikio kapitonais“

Su kuo tik jis nebuvo susidūręs: nuo laivų vagysčių ir vandalizmo iki pasiklydusių užsieniečių ir paauglių, išsilaipinusių negyvenamose salose. Vietiniai vis skųsdavosi privačiuose žvejybiniuose vandenyse siautėjančiais brakonieriais. Su jais vandens kelių policija nedaug ką tegalėjo padaryti, tik užsimerkti, kai teisėtas žvejybos plotų savininkas išsitraukdavo nelegaliai įtaisytus tinklus ir pasilikdavo juos sau kaip kompensaciją.

Kad ir kaip ten būtų, tarnyboje jis jautėsi puikiai, ir jei ne laukiantis šeimos pagausėjimas, jam, ko gero, niekada nebūtų kilusi mintis pereiti į vidaus reikalų tarnybos kriminalinio komisaro vietą. O kai viskas pasirodė buvus veltui, dar kartą keisti darbo Tomas jau nebeturėjo jėgų. Jis vos bepajėgdavo išgyventi dieną.

Nakos policijos nuovadoje tempas buvo greitas, darbas intensyvus, ir jis stebėtinai greitai priprato prie naujųjų pareigų, nors kartais, ypač vasarą, ilgėdavosi buvusios laisvės archipelago vandens kelių policijoje.

Jo mintis pertraukė tarpduryje kyštelėjusi trumpaplaukė kolegės Margitės Grankvist, kur kas labiau patyrusios kriminalinės policijos komisarės, galva.

– Tomai, eime pas Senį. Sandhamne rastas lavonas.

Tomas pakėlė akis.

Seniu vadino Kriminalinės policijos skyriaus viršininką Gioraną Personą. Jo visiškai nedžiugino faktas, jog yra premjero bendrapavardis. Senis nuolat pabrėždavo, kad jo politinės pažiūros nebūtinai sutampa su premjero. Tik kokios būtent jo politinės pažiūros, niekada nepatikslindavo. O dar ir Giorano kūno apimtys buvo panašios į premjero, tad nuolatinės geraširdiškos kolegų replikos jo anaiptol nežavėjo.

Gioranas buvo seno sukirpimo policininkas, dalykiškas ir mažakalbis. Tačiau dirbti jo vadovaujamiems buvo smagu, ir pavaldiniai jį vertino. Jis buvo protingas ir nepaprastai patyręs pedantas.

Kai Tomas įžengė į Senio kabinetą, Margitė ten jau sėdėjo, kaip įprastai, su kavos puodeliu – kavą ji gerdavo neskaičiuodama. Jos skyriuje stovėjo kavos aparatas, gaminantis „dinamitą“, kuris galėjo užmušti arklį. Tai buvo grynų gryniausi žiurkių nuodai. Tiesiog nesuvokiama, kaip Margitė sugebėjo pilti į save

tokį kiekį tos bjaurasties. Tomas vien dėl to pradėjo gerti arbatą.

– Taigi, Sandhamno šiaurės vakarų krante rastas negyvėlis, – tarė Senis. – Kūnas labai suiręs, panašu, kad lavonas ilgai išgulėjo vandenyje.

Margitė kažką pasižymėjo savo užrašinėje, tada pakėlė akis.

– Kas jį rado?

– Kažkoks buriuotojas. Vargšelį ištiko šokas. Vaizdelis turėjo būti nekoks... Jis paskambino prieš gerą valandą, prieš septintą ryto. Vaikščiodamas pakrante su šunimi, aptiko lavoną.

– Ar yra įtarimų dėl žmogžudystės? – paklausė Tomas, traukdamas užrašinę. – Ar esama kokių prievartos požymių?

– Dar per anksti ką nors teigti. Kūnas rastas įsipainiojęs žvejų tinkle. Apžiūrėti įvykio vietos jau vyksta vandens kelių policija, kūno paėmimu irgi pasirūpinta.

Senis įdėmiai nužvelgė Tomą.

– Jei gerai pamenu, tu Harės saloje turi namą. Harė netoli Sandhamno, ar ne?

Tomas linktelėjo.

– Nuo vienos salos iki kitos gal dešimt penkiolika minučių kelio.

– Puiku! Tau ten viskas pažįstama. Važiuok į Sandhamną ir apsižvalgyk! Progai pasitaikius galėsi pasilabinti su senais bičiuliais iš vandens kelių policijos.

Policijos komisaro lūpomis perbėgo vos pastebima šypsenėlė.

– Ar yra prielaidų pradėti tyrimą dėl žmogžudystės? – paklausė Tomas ir metė žvilgsnį į Senį.

– Kol kas šį atvejį tirsime kaip mirtį dėl neaiškių priežasčių. Jei bylą teks perkvalifikuoti į tyrimą dėl žmogžudystės, vadovavimą perims Margitė, o iki tol, manau, juo gali pasirūpinti tu.

– Tinka! – pritarė Margitė. – Aš iki kaklo užsikasusi ataskaitomis, kurias turiu paruošti iki atostogų. Gali ramiai imtis tyrimo.

Ji patvirtinamai linktelėjo. Aišku, jau įjungtas atostogų atgalinės atskaitos laikmatis. Dar pora dienelių prie rašomojo stalo, o tada – laisvė išsinuomotame vasarnamyje vakarinėje pakrantėje ir keturios savaitės drauge su šeima.

Senis dirstelėjo į laikrodį.

– Kalbėjau su sraigtasparnio pilotais. Jie dabar mieste, tad po dvidešimties minučių gali paimti tave bei įkalčių tyrėjus ir nuskraidinti į salą. Tau tereikia nuvykti į Sluseno sraigtasparnių pakilimo aikšte-

lę. Atgal galėsi grįžti su vandens kelių policija. Arba Vaksholmo keltu, – pridūrė ir vyptelėjo.

– Aš nieko prieš, – šyptelėjo Tomas. – Birbti sraigtasparniu galiu bet kada.

Senis atsistojo duodamas ženklą, kad pokalbis baigtas.

– Tuomet taip ir darom. Pasirodyk grįžęs, kad galėčiau susidaryti situacijos vaizdą.

Prie durų Senis stabtelėjo, trindamas smakrą.

– Dar vienas dalykas, Tomai. Nesukelk ten erzelio. Dabar vasara, turistinio sezono įkarštis. Mums mažiausiai reikia tuntų pergąsdintų vasarotojų ir prisifantazavusių žurnalistų. Žinai gi, kokia ta bulvarinė spauda. Jie savo raugintų agurkėlių ir sekso patarimų pezalus mielai atmieštų spekuliacijomis apie žmogžudystę archipelage.

Margitė padrąsinamai nusišypsojo Tomui.

– Susitvarkysi. Jei kils klausimų – skambink! Ir atmink: jokių išvadų, kol nepasisakė kriminalistikos ekspertai!

Tomas apsivilko odinį švarką, kurį nešiojo bet kokiu oru.

– Kaip manai, ar sraigtasparnis po visko galės nugabenti mane į Harę? – paklausė prieš išeidamas.

– Aišku. Jei vyriausybinis lėktuvas gali gabenti Tomą Bodstriomą atostogauti į Graikiją, tai Stokholmo policija taip pat gali nugabenti Tomą Andreasoną į vasarnamį.

Senis nusišiepė, patenkintas savo aštriu liežuviu.

Margitė papurtė galvą, tačiau nesusilaikė nešyptelėjusi.

– Pakalbėsim šiandien po pietų. Linkėjimai archipelagui! – tarė ir pamojavo ranka.

3 skyrius

– Taip, klausau.

Nora Lindė nevalingai atsiliepė mobiliuoju telefonu ir tik tada susivokė, kad skambėjo ne telefonas, o žadintuvas. Ji turėjo ir labai gerą laikrodį žadintuvą, bet mobiliuoju naudotis buvo paprasčiau, taip iš jo gaudavo dvigubos naudos. Nora išsitiesė lovoje. Tada pasivertė ant šono ir ėmė stebėti greta miegantį vyrą.

Henrikas šnopavo kaip vaikas. Nora pavydėjo jam gebėjimo miegoti kaip užmuštam. Vienintelis dalykas, galintis jį prižadinti, buvo jo ligoninės pavojaus signalas – šiam pasigirdus, pabusdavo akimirksniu.

Jis atrodė beveik taip pat kaip prieš dvylika metų, kai juodu susituokė. Kaštoniniai plaukai, gysloti rankų ir pilvo raumenys, suformuoti ilgamečio buriavimo, grakščios gydytojo rankos dailiais ilgais pirštais. Nora Henrikui nepavydėjo tik jo patrauklaus profilio, elegantiškos, beveik klasikinės graikiškos nosies. Jai atrodė, kad vyrui tai bereikalinga prabanga. Ji taip nuolat teigė, ieškodama paguodos sau, nes savo nosį laikė gerokai per trumpa ir per kumpa. Tamsiuose

Henriko plaukuose jau buvo atsiradę žilų sruogelių, ženklas, kad jam neseniai suėjo trisdešimt septyneri – tiek pat, kiek ir jai.

Telefonas suskambo vėl.

Nora atsiduso. Nuo pirmadienio iki penktadienio keltis be ketvirčio aštuntą – ne taip ji supranta atostogas. Tačiau jei kas tokioje saloje kaip Sandhamnas turi vaikų, šie privalo lankyti plaukimo pamokas. Baseino skiriamu laiku.

Ji žiovaudama užsimetė chalatą ir nušlepsėjo į vaikų kambarį. Šešiametis Simonas gulėjo susirietęs į kamuoliuką, galva įsirausęs į pagalvę. Sunku įsivaizduoti, kaip jis tokioje pozoje sugebėjo kvėpuoti.

Adamas, kuriam neseniai sukako dešimt metų, buvo nusispardęs antklodę ir tįsojo skersai čiužinio. Jo šviesūs, bemaž balti, plaukai buvo šlapi nuo prakaito ir susiraitę pakaušyje.

Abu kietai miegojo.

Simono plaukimo pamokos prasidėdavo devintą. Adamo – pusę vienuoliktos, tad, prieš šiam išvažiuojant dviračiu, ji kaip tik spėdavo su Simonu grįžti namo ir paruošti Adamui pusryčius.

Puikus laiko valdymas, taip sakant.

Kita vertus, ji suprato, kad kai Simonas vieną gražią dieną užaugs ir galės į pamokas važiuoti pats, jai

trūkṣ kitų tėvų ir motinų draugijos. Gera sėdėti prie baseino krašto ir plepėti, kol vaikai treniruojasi.

Be to, su dauguma tėvų ji pati vaikystėje lankė baseiną, todėl pažinojo bemaž visus. Tuomet niekas nė nesvajojo apie plaukimo pamokas šildomame baseine, po kurio dar gali pasišildyti pirtyje. Tais laikais baseino dar nebuvo, plaukti vaikai mokėsi Fleskbergeto paplūdimyje salos šiaurėje, kur kalendami dantimis brido į šaltą vandenį.

Ji puikiai prisiminė tą ledinį šaltį. Plaukimo egzaminą laikė šešiolikos laipsnių temperatūros vandenyje. Diplomas kažkur dar mėtėsi, veikiausiai tėvų name, stovinčiame vos už poros šimtų metrų.

Nora nuėjo į vonią praustis. Valydamasi dantis tingiai apžiūrinėjo save veidrodyje. Garbanoti rausvi plaukai, pažo kirpimas. Buka nosytė. Pilkos akys. Sportiška, gal net kiek berniukiška, figūra.

Savo išvaizda Nora buvo gan patenkinta. Dažniausiai. Labiausiai patiko ilgos raumeningos kojos – ilgamečio bėgiojimo rezultatas. Bėgiodama ji tiek visko apgalvodavo! Krūtine pasigirti negalėjo, juolab po dviejų vaikų, tačiau šiais laikais esama krūtinę didinančių liemenėlių. Jos šiek tiek pagelbėdavo.

Prausdamasi duše mąstė, kaip Sandhamnas pasikeitė nuo jos vaikystės laikų. Vasaromis saloje

padaugėjus gyventojų, suintensyvėdavo ir eismas. Dabar jau esama lėktuvėlių, per pusvalandį apskraidinančių vasarotojus po visą archipelagą, taksi sraigtasparnis, skraidinantis praalkusius turistus į „Buriuotojų" restoraną. Dar 1897 metais pastatytame tautinio romantinio stiliaus buvusiame Karališkajame Švedijos buriuotojų klube (KŠBK) nūnai apskritus metus veikė konferencijų viešbutis. Norintys apžiūrėti salą gali išsinuomoti baidares ar dviračius.

Tarptautinių regatų ir buriavimo varžybų metu į Sandhamną privažiuoja save parodyti trokštančių gražių ir turtingų ponų. Tuomet, kaip juokauja Henrikas, „Gucci" tankis čia padidėja keliais šimtais procentų. Krantinėje prieš klubą knibždėte knibžda elegantiškų prabangiai apsirengusių damų ir įamžėjusių ponų, nešinų storais pilvais ir dar storesnėmis piniginėmis, išpuikusių ir pabrėžtinai abejingų.

Kai kas bumbėdavo dėl to, kad saloje padaugėjo turistų ir eismo, tačiau vietiniai gyventojai, kuriems turizmas ir vasarotojai buvo pragyvenimo šaltinis, pokyčius dažniausiai vertino teigiamai. Vargu ar vasaros ir žiemos mėnesiai begalėjo labiau skirtis: per vasarą salą aplankydavo du trys tūkstančiai vasarotojų ir šimtai tūkstančių vienadienių turistų, o

žiemą joje belikdavo šimtas dvidešimt vietinių gyventojų.

Nors Tomas Stokholmo archipelage leido visas vasaras, jį tiesiog apžavėjo ankstyvo rytmečio šviesoje atsivėręs nepaprastas apačioje besidriekiančio salyno grožis.

Skrydis į Sandhamną sraigtasparniu buvo netikėta prabanga. Pro platų langą vėrėsi nepakartojami vaizdai. Žėrinčiame vandenyje išsibarsčiusių salų kontūrai buvo neįtikėtinai ryškūs. Atrodė, tarsi jos plūduriuotų vandens paviršiuje.

Jie skrido virš Nakos Fogelbrolandeto kryptimi. Praskridus Grindą archipelago pakraštyje kraštovaizdis pasikeitė. Švelnią archipelago gilumos pievų ir lapuočių medžių žalumą pakeitė akmenuotos uolos ir salos plikais skardžiais, apaugusios žemomis vėjo gairinamomis pušelėmis.

Pasiekus Runmarę, prieš juos atsivėrė savitas Sandhamno įlankos vaizdas – geltonų ir raudonų namelių sangrūda kaip tik ties ta vieta, kur tarp Sandhamno ir Telegrafholmeno prasidėjo Zundo sąsiauris.

Tomui niekada nepabosdavo tas pirmas gerai pažįstamo miesteliuko, išsikišusio toli į jūrą, silueto

vaizdas. Dar šešiolikto amžiaus pabaigoje čia jau buvo muitinė ir uostas, miestelis atlaikė rusų armijos žygius ir ledines žiemas, garlaivių eros pradžią ir karo metų izoliaciją. Toje pačioje atokiausioje archipelago vietoje ir šiandien tebevirė gyvenimas.

Tomas pro saulės akinius žvelgė žemyn.

Prie dervuotos prieplaukos stovėjo prišvartuoti kateriai ir jachtos, už jų aukščiausiame salos taške stiebėsi senasis uosto švyturys. Palei prieplauką ant vandens sūpavosi balti plūdurai, žali ir raudoni taškai žymėjo laivų ir laivelių kelią. Tebuvo ankstyvas rytas, o koridorius jau baltavo nuo burių, judančių jūros link.

Dar po keleto minučių jie priskrido Sandhamną. Pilotas apsuko ratą virš pompastiško aštuoniolikto amžiaus muitinės pastato, ir už jo įrengta sraigtasparnių nusileidimo aikštelė ėmė sparčiai artėti. Pilotas sumaniai ir atsargiai nutupdė sraigtasparnį pažymėto stačiakampio viduryje, vos už keleto metrų nuo krantinės krašto.

– Galiu palaukti kokį pusvalandį, paskui turiu skristi, – tarė pilotas, klausiamai žvelgdamas į Tomą.

Šis pažvelgė į laikrodį ir susimąstė.

– Nemanau, kad taip greitai apsisuktume. Galite skristi kad ir dabar. Kaip nors parsigausime.

Tomas pasisuko į kriminalistikos technikus, aikštelėje pasistačiusius savo juodus lagaminus.

– Na ką gi, eime! Turime pasiekti vakarinę pakrantę į šiaurę nuo Kobergeto. Vandens kelių policija jau vietoje. Saloje automobilių eismas draudžiamas, tad teks kulniuoti pėsčiomis.

4 skyrius

Važiuodama per uostą dviračiu su Simonu ant bagažinės Nora išvydo prieplaukoje nusileidusį policijos sraigtasparnį. Už garlaivių prieplaukos, vietoje, rezervuotoje greitajai medicinos pagalbai, stovėjo prišvartuotas didelis policijos kateris. Ant prieplaukos stovėjo policininkas vandens kelių policijos uniforma. Kad tokį ankstyvą rytmetį čia būtų tiek policijos – labai neįprastas vaizdas.

Kažkas bus atsitikę.

Nora pravažiavo pro eilę vandens sporto prekių, jūreivystės ir laivininkystės reikmenų parduotuvėlių, kuriose buvo galima gauti visko, ko tik širdis geidžia, ir apvažiavo klubą iš kiemo pusės. Ji pasuko siauru takeliu, vedančiu pro mini golfo aikštelę, kol privažiavo baseino teritorijos tvorą. Pasistačiusi dviratį už ledų kiosko, nukėlė nuo bagažinės Simoną. Viena ranka vesdama vaiką, kitoje nešdama krepšį su maudymosi reikmenimis ji pralindo pro skydą su užrašu UŽDARYTA ir įėjo į plaukimo mokyklą.

Kampe stovėjo keletas tėvų ir susijaudinę kalbėjosi, o vaikai nesitvėrė džiaugsmu galėdami prasiautėti

plaukimo pamoką. Nora pastatė krepšį ant gulto ir priėjo prie grupės. Ji klausiamai pažvelgė į susirinkusiuosius.

– Ar kas nutiko?

– Argi nematei policijos sraigtasparnio? – atsiliepė viena iš mamų. – Jie aptiko lavoną. Vanduo išplukdė prie vakarinės pakrantės.

Nora įkvėpė oro.

– Lavoną?

– Taip, įsipainiojusį žvejų tinkle, gali įsivaizduoti? Negyvėlis gulėjo pusiaukelėje nuo Okermarkų namų, – parodė į kitą motiną, kurios sūnus irgi lankė plaukimo mokyklą drauge su Simonu.

– Jie užtvėrė visą pakrantę. Lota su Oskaru vos praėjo.

– Nelaimingas atsitikimas? – pasiteiravo Nora.

– Neaišku. Kai Lota paklausė, policija buvo nekalbi. Argi ne siaubinga?

– Tikiuosi, jis ne vietinis, išplaukęs žvejoti ir iškritęs iš laivo? – Nora baimingai pažvelgė į susibūrusiuosius. Vienas iš tėvų suprato jos užuominą.

– Manau, kad dar niekas nieko tikslaus nežino. Tai nustatyti ne taip paprasta. Tačiau Lota atėjo ištikta šoko.

Nora prisėdo ant suoliuko prie baseino krašto. Simonas vandenyje laikėsi įsitvėręs oranžinės lentos ir bandė taisyklingai dirbti kojomis. Nora stengėsi atsikratyti slogučio, tačiau veltui. Prieš akis stovėjo vaizdas žmogaus, kuris bando įkvėpti oro ir vis labiau veliasi į tinklą, lėtai tempiantį jį į dugną.

Vakarinėje salos dalyje buvo neįtikėtinai ramu. Vandens paviršiaus nejudino nė menkiausias vėjelis. Nebuvo girdėti net tokio įprasto žuvėdrų klykavimo.

Apačioje policija jau buvo aptvėrusi teritoriją, kur gulėjo lavonas. Keletas smalsuolių pralindo pro užtvarą ir nebyliai stebėjo vyksmą.

Tomas pasisveikino su kolegomis ir priėjo prie krante palei vandenį gulinčio ryšulio.

Vaizdas buvo nekoks.

Sudriskęs tinklas jau buvo iš abiejų pusių atitrauktas į šalis nuo to, kas anksčiau turėjo būti vyro kūnas. Ant jo vis dar karojo megztinio ir nutrintų kelnių draiskanos. Sprendžiant iš odos liekanų, viena ausis greičiausiai buvo nugraužta. Ant kūno ties pažastimis buvo užnerta stipriai suirusi virvė. Ji panėšėjo į lyną, kokiu švartuodavo nedidelius laivelius. Ant jo dar tebekabojo žali saulėje išdžiūvusių dumblių likučiai.

Šilumoje smarvė buvo nepakeliama, ir Tomas, ją užuodęs, instinktyviai nusuko nosį į šalį.

Prie kai kurių dalykų priprasti neįmanoma.

Jis nugalėjo šleikštulį ir apėjo kūną, norėdamas apžiūrėti jį iš kitos pusės. Buvo sunku ką nors pasakyti apie to vyriškio išvaizdą. Ant kaukolės buvo prilipusi tamsių plaukų sruoga, tačiau kaip jis atrodė gyvas, nusakyti buvo neįmanoma. Veidas išburkęs, oda blyški. Kūnas pamėlęs ir beyrantis, lyg būtų nulipdytas iš minkšto molio.

Tomo vertinimu, vyras buvo vidutinio ūgio, tarp šimto septyniasdešimties ir šimto aštuoniasdešimties centimetrų. Neatrodė, kad būtų vedęs. Kairės rankos pirštai tebebuvo išlikę, bet žiedo ant jų nebuvo. Kita vertus, žiedas galėjo nuslysti vandenyje.

Įkalčių tyrėjai pasistatė savo lagaminus ir ėmėsi apžiūrinėti įvykio vietą. Netoliese ant akmens sėdėjo pusamžis vyriškis. Jis buvo atsirėmęs į medžio kamieną ir sėdėjo užsimerkęs. Greta stovėjo taksas ir įtariai uostinėjo orą. Tai buvo šuns šeimininkas, ankstyvą rytmetį aptikęs baisųjį radinį ir paskambinęs į policiją.

„Vargšelis čia turbūt jau laukia keletą valandų“, – pagalvojo Tomas ir priėjo prisistatyti.

– Tai jūs radote lavoną?

Vyras be žodžių linktelėjo.

– Norėčiau su jumis pasikalbėti. Dar turiu šį tą nuveikti, o tada galėtume šnektelėti. Ar ištversite dar truputį? Žinau, kad jau seniai čia sėdite. Mes tikrai jums labai dėkingi, kad mūsų palaukėte.

Vyriškis vėl tylomis linktelėjo. Panašu, kad jis blogai jautėsi. Jo įdegęs veidas buvo išblyškęs ir pažaliavęs. Prie batų buvo prikibę kažkokie dvokiantys purslai.

„Nekaip prasidėjo žmogelio diena“, – mąstė Tomas, eidamas prie įkalčių tyrėjo persimesti keletu žodžių.

– Sveikas, Tomai, ką tu čia veiki?!

Nora plačiai šypsojosi, pakeliui iš plaukimo mokyklos prieš „Westerbergs Livs“ prekybos centrą sutikusi vieną savo seniausių ir geriausių draugų. Ji staigiai sustabdė dviratį, kad net žvyras pažiro į šalis, ir nukėlė Simoną.

– Simonai, pažiūrėk, kas čia toks! – tęsė ji. – Nagi, stipriai apkabink krikšto tėtuką!

Ji turėjo gerai pasistiebti, kad Simonas galėtų apkabinti Tomą. Nors ir pati buvo aukštesnio nei vidutinio ūgio, palyginti su Tomo metru devyniasdešimt penkiais centimetrais, tai nieko nereiškė. Be to, jis buvo

itin plačių pečių – ilgamečių rankinio treniruočių rezultatas. Tomas buvo tipiškas policininkas – didelis ir pasitikėjimą keliantis šviesiaplaukis mėlynakis vyriškis.

– Galėtum tapti modeliu aukštosios policijos mokyklos reklaminiam plakatui, – draugiškai paerzino Nora.

Tomo tėvai gyveno kaimyninėje Harės saloje. Būdami devynerių Nora ir Tomas vieną vasarą drauge praleido buriuotojų stovykloje ir nuo to laiko tapo geriausiais draugais.

Jie kas vasarą atnaujindavo draugystę. Nors abiejų tėvai manė tarp jų besimezgant romaną, juodu liko draugai ir tik draugai.

Kai Nora pirmą kartą nusigėrė iki žemės graibymo, Tomas išvalė jos drabužius ir parvedė namo – jos tėvai nieko net nepastebėjo. Bent jau nieko nesakė. Kai Tomą pavarė jo didžioji jaunystės meilė, Nora guodė jį kaip išmanydama, tiesiog leido išsikalbėti. Juodu kiaurą naktį prasėdėjo ant skardžio, Tomui beliejant savo širdgėlą.

Kai Henrikas parodė susidomėjimą Nora ir pakvietė į medicinos studentų pokylį, ši kaipmat paskambino ir pasipasakojo Tomui. Ji buvo baisiausiai įsižiūrėjusi Henriką – jis akimirksniu pakerėjo natū-

raliu žavesiu. Tomas įprastai kantriai klausėsi įsimylėjusios merginos sapaliojimų.

Būdami paaugliai jie Sandhamno koplyčioje visą vasarą lankė konfirmacijos pamokas, abu vasaromis dirbo visokiausius saloje pasitaikančius darbus: ir pardavėjais kioskuose, ir padėjėjais kepykloje, ir kasininkais „Westerbergs Livs“, ir KŠBK uosto apsauginiais. Naktimis iki devinto prakaito šokdavo „Buriuotojų“ restorane, o paryčiais saulei tekant eidavo prie Dansbergeto maudytis.

Tomas visada troško tapti policininku, Nora – studijuoti teisę. Ji dažnai jį erzindavo: kai būsianti teisingumo ministrė, skirsianti Tomą vyriausiuoju policijos komisaru.

Kai gimė Adamas, Norai atrodė savaime suprantama, kad krikštatėvis bus Tomas, bet Henrikas spyrėsi kviesti savo geriausią draugą su žmona. Vis dėlto gimus Simonui ji išsireikalavo, jog šio krikštatėvis būtų Tomas – žmogus, kuriuo galima pasikliauti, jei jai ar Henrikui kas nutiktų.

– Aš čia darbo reikalais, – atsakė Tomas ir surimtėjo. – Girdėjai, kad kitoje salos pusėje aptiko lavoną?

Nora linktelėjo.

– Baisu. Kaip tik buvau su Simonu plaukimo mokykloje, ten tik apie tai ir šnekėjo. Kas gi nutiko? – Nora nerimastingai pažvelgė į Tomą.

– Dar nežinau. Žinome tik tiek, kad lavonas – vyro, kuris įsipainiojo žvejų tinkle. Kūnas jau gerokai apiręs, bus ilgokai išgulėjęs vandenyje.

Nora sudrebėjo, nors stovėjo šiltoje saulės atokaitoje.

– Koks siaubas! Kalbame apie nelaimingą atsitikimą, ar ne? Tiesiog galvoje netelpa, kad Sandhamne ką nors galėtų nužudyti.

– Pamatysime. Daugiau sužinosime, kai lavoną ištirs teismo medicinos ekspertai. Vyriškis, kuris rado lavoną, irgi nedaug ką tegalėjo pasakyti.

– Jam šokas?

– Taip, vargšelis atrodė apgailėtinai. Niekas nesitiki per rytmetinį pasivaikščiojimą aptikti lavono, – vyptelėjo Tomas.

Nora užkėlė Simoną ant bagažinės.

– Gal baigęs užsuksi, jei turėsi laiko? Tikrai nusipelnei puodelio kavos.

Tomas šyptelėjo.

– Skamba neblogai. Pasistengsiu.

5 skyrius

Nora važiavo namo paskendusi savo mintyse. Nesiliovė savęs klaususi, ar krante rastas negyvėlis yra vietinis, ar atvykėlis. Jei būtų pradingęs kuris nors Sandhamno gyventojas, ji jau būtų žinojusi. Sala nedidukė, dauguma gyventojų vieni kitus pažinojo, tad visuomeninė kontrolė čia buvo griežta. Vis dėlto ji nieko tokio nebuvo girdėjusi.

Nukėlusi Simoną nuo bagažinės ir statydama prie tvoros dviratį pamatė gretimai gyvenančią kaimynę Signę Brand belaistančią rožes. Pietinė Signės namo siena buvo apaugusi puikiausiomis rožėmis, apsipylusiomis raudonais ir rožiniais žiedais. Jų kelmai buvo kelių dešimtmečių senumo, stiebai – sulig žmogaus ranka.

Signė, arba teta Signė, kaip ją Nora vadino vaikystėje, gyveno Brandų viloje – viename gražiausių salos namų Kvarnbergeto viduryje Sandhamno prieigose. Kai čia stovėjęs vėjo malūnas 1860 metais buvo perkeltas į kitą vietą, sklypą paveldėjo Signės senelis locmanas Karlas Vilhelmas Brandas. Po daugelio metų jis ant kalno išsistatė įspūdingą namą.

Nepaisydamas tuomečių tradicijų namus statyti vienus prie kitų, kad sukurtų vieni kitiems užuovėją, locmanas savo namą pasistatė taip, jog šis visa savo didybe stovėtų vienas pats. Laivams atplaukiant į Sandhamną, žvilgsnius pirmiausia patraukdavo Brandų vila. Ji įsirėždavo į atmintį visiems salos lankytojams.

Namo statybai locmanas pinigų negailėjo. Naudojo tik geriausias medžiagas. Tautinį romantinį stilių pabrėžė stogo karnizai, platūs frontonai, švelnių banguojančių linijų mansardos ir erkeriai. Name pastatė prabangias koklines krosnis, pagamintas pagal užsakymą Gustavsbergo porceliano fabrike. Tiems laikams neįprastai moderniai įrengtame vonios kambaryje pastatė vonią ant liūto kojų. Netgi tualetą įrengė name – didžiulei kaimynų nuostabai: jie, reikalui prispyrus, eidavo į lauko tualetą. Dažnas kraipė galvą ir burbėjo dėl „modernių didmiesčio išsigalvojimų“, bet šaunusis locmanas to neėmė į galvą.

– Kur noriu, ten šiku! – užbaubęs atšovė į kaimynų apkalbas.

Signė po ilgų spyriojimųsi įsigijo televizorių, tačiau tai buvo vienintelis daiktas, iškrintantis iš konteksto. Viskas buvo puikiai išlaikyta, tad vargiai kas būtų pasakęs, jog namas yra kelių šimtų metų senumo.

Signė name gyveno viena, jai kompaniją tepalaikė labradorė Kaisa. Kartkartėmis vis pasibėdodavo, kad namą brangu išlaikyti. Tačiau kaskart, kai koks nors pašalietis bandydavo ją įkalbėti parduoti namą – vieną gražiausių Sandhamne, – ir siūlydavo fantastišką kainą, ji tik paniekinamai prunkštelėdavo ir parodydavo interesantui duris.

– Čia gimiau, čia ir mirsiu, – sakydavo ji be kruopelytės savigailos. – Joks Stokholmo turčius kojos čia neįkels!

Signė mylėjo Brandų vilą ir tai Norai buvo visiškai suprantama. Vaikystėje Signė Norai buvo kaip antra mama, šios namuose Nora jautėsi kaip namie.

– Girdėjai, kas nutiko? – šūktelėjo Nora per tvorą.

– Ne, o kas? – atsiliepė Signė ir pastatė ant žemės laistytuvą. Tada išsitiesė ir priėjo prie tvoros.

– Vakariniame pakraštyje aptiko skenduolį. Jau prisistatė ir policija su visais savo žaislais.

Signės veidas ištįso iš nuostabos.

– Negali įsivaizduoti, koks sambrūzdis buvo plaukimo mokykloje, – tęsė Nora.

– Skenduolį, sakai? – perklausė Signė.

– Taigi. Prie „Westerbergs Livs“ sutikau Tomą. Atvyko tirti įvykio.

Signė klausiamai pažvelgė į Norą.

– Ar aišku, kas jis toks? Kas nors iš pažįstamų?

– Įvykio vietoje nebuvau. Tomas sako, kad tai vyriškis, tačiau lavonas labai prastai atrodo. Matyt, keletą mėnesių išgulėjo vandenyje.

– Tai Tomas atvyko kaip policijos pareigūnas? Tik pagalvok – jau suaugo...

– Kaip ir aš. Mes gi vienmečiai, – nusijuokė Nora.

– Vis tiek sunku suvokti. Laikas taip greit bėga... – Signės veidą apniaukė liūdesys. – Sunku patikėti, kad tu pati jau turi ir šeimą, ir vaikų. O, regis, dar tik vakar buvai maža kaip Adamas ir Simonas.

Nora nusijuokė ir nuėjo į namus. Ji beprotiškai mylėjo savo namelį, kurį prieš keletą metų buvo paveldėjusi iš senelės. Jis buvo nedidelis, tačiau labai mielas, o kaip pastatytas 1915 metais – dar ir gana funkcionalus. Pirmame aukšte buvo didelė virtuvė ir erdvus kambarys, naudojamas visiems įmanomiems tikslams – buvo ir gyvenamasis, ir žaidimų kambarys, jame taip pat stovėjo televizorius.

Name išliko gėlių raštais išmarginta koklinė krosnis. Žiemą ji buvo labai naudinga, apšildydavo visą pirmą aukštą. Kadangi archipelage kartkartėmis dingdavo elektra, krosnis tuomet labai praversdavo.

Antrame aukšte buvo du miegamieji kambariai: vienas jos ir Henriko, kitas – berniukų. Prieš įsikeldami jie kapitališkai suremontavo virtuvę ir vonią, ko jau verkiant reikėjo. Didelės prabangos nesiekė, bet po remonto patalpos tapo patogios ir jaukios.

Geriausia namo vieta buvo saulėta įstiklinta senoviška veranda, kurios lango nišos buvo apsodintos *Mårbackos* veislės snapučiais. Veranda buvo vakarinėje pusėje, iš jos pasistengus buvo galima pamatyti jūrą. Vis dėlto greta kalvos viršūnėje įsitaisiusios Brandų vilos Noros namelis gūžėsi kaip mažutė trobelė.

– Ei, mes jau grįžom! – šūktelėjo Nora Henrikui į antrą aukštą, tačiau niekas neatsiliepė.

Moteris patyliukais vylėsi, kad kol ji vežiojo Simoną, vyras jau bus pakėlęs ir aprengęs Adamą, tačiau, matyt, abu dar tebemiegojo. Nors Henrikas budėdamas ligoninėje ir buvo pratęs ilgai ištverti be miego, per atostogas jis atsigriebdavo.

Atsidususi ji ėmė kopti laiptais.

– Bū!

Nora net susigūžė, Adamui iššokus iš už vonios durų.

– Išsigandai? – vaikas net švytėjo iš laimės. – Tėtis dar miega. O aš jau pasiklojau lovą.

Nora apsikabino sūnų. Po marškinėliais pajuto jo šonkaulius. Ir kur dingo jos putlutis kūdikėlis, iš kur radosi šitas mažas šakaliukas?

– Eikš, prieš plaukimo pamoką turi pavalgyti.

Ji paėmė berniuką už rankos ir nusileido į virtuvę. Kol Nora išpakavo pakeliui pirktas šviežias bandeles, Adamas padengė stalą.

– Tavo insulinas, mama, – priminė jis.

Nora jam nusišypsojo ir pabandė apsikabinti dar kartą. Tipiškas vyresnysis brolis – atsakingas ir galvotas. Kai tik suaugo tiek, kad suprastų, kaip jai, diabetikei, svarbu prieš valgant ir reguliariai susileisti insulino, Adamas jautė pareigą mamai tai priminti. Kartais ji nepaisydavo grafiko, ypač kai tarp valgių būdavo ne namie – tada Adamas labai susirūpindavo ir rimtai, kaip suaugęs žmogus, bardavo motiną.

Ji atidarė šaldytuvą ir išsiėmė dėžutę su ampulėmis. Vieną pabrėžtinai iškėlė ir parodė Adamui.

– Klausau, pone generole! Įsakymas įvykdytas!

Įgudusia ranka pritraukė vaistų į švirkštą ir susileido į pilvo raukšlę po bamba. Jos džiaugsmui, nei Adamas, nei Simonas nebuvo linkę į diabetą, tačiau tai galutinai paaiškės tik jiems paūgėjus.

Viena ausimi Nora išgirdo, kaip Adamas nubėgo į miegamąjį pas Henriką ir visomis išgalėmis bandė jį prižadinti šokinėdamas ant lovos.

Nora buvo nieko prieš. Jei jau ji ėmėsi ankstyvosios Simono pamąinos, Henrikas galėjo pasirūpinti bent tuo, kad Adamas nuvažiuotų į plaukimo mokyklą. Be to, ji norėjo išgerti kavos su Tomu.

6 skyrius

Sandhamno policijos punktas buvo įsikūręs tame pačiame pastate, kaip ir paštas. Geltonas namas, išvaizda niekuo nesiskiriantis nuo tipiškų archipelago vasarnamių, stovėjo senosios žvyro kasyklos papėdėje.

Punkte buvo didžiulis biuras su tuzinu darbo vietų ir posėdžių kambarys. Čia dirbo gal penkiolika žmonių – daugiausia moterys, kurios rūpinosi bemaž viskuo: nuo apiplėšimų ir sužalojimų iki mobiliųjų telefonų ir dviračių vagysčių. Nuovadoje darbas prasidėdavo anksti ryte ir baigdavosi tik dešimtą vakaro.

Kadangi punktas buvo prijungtas prie policijos intraneto, Tomas galėjo tiesiog sėsti prie kompiuterio ir rašyti savo pranešimą apie krante rastą negyvėlį. Nebuvo ko per daug ir protokoluoti: tik kad aptiko negyvėlį, mirties priežastis – nežinoma.

Kad jau šiaip ar taip sėdėjo prie kompiuterio, Tomas prisijungė prie dingusių be žinios asmenų registro.

Stokholmo apskrityje dingusiais be žinios buvo paskelbti du vyriškiai. Vienas – septyniasdešimt ke-

tverių metų pensininkas, sergantis demencija. Įrašas paskelbtas prieš dvi dienas.

„Vargšelis sėdi dabar kokioje nors miško laukymėje ant kranto“, – pagalvojo Tomas. Jei jo greitai nesuras, senukas mirs iš išsekimo ir dehidratacijos. Taip jau būna.

Antrasis buvo penkiasdešimtmetis vyriškis Kristeris Bergrenas, dirbęs valstybinėje alkoholiniais gėrimais prekiaujančioje įmonėje „Systembolaget“. Apie jo dingimą policijai pranešė darbdavys, kai Bergrenas dešimt dienų nepasirodė darbe. Jis dingo po Velykų, po paskutinio kovo savaitgalio. Kristeris Bergrenas buvo vidutinio ūgio, tamsus blondinas. „Systembolaget“ dirbo nuo 1971 metų – jei Tomas tiksliai suskaičiavo, įsidarbino vos baigęs mokyklą.

Tomas išsitraukė mobilųjį telefoną ir surinko Karinos numerį. Karina buvo stulbinamai graži Senio duktė, kuri dirbo administratore Nakos policijos nuovados biure ir ruošėsi stoti į aukštąją policijos mokyklą.

– Karina, čia Tomas. Paskambink teismo medicinos ekspertams ir pranešk, kad jiems vežamas lavonas gali atitikti Kristerio Bergreno iš Bandhageno aprašymą. Jis prieš porą mėnesių dingo be žinios.

Tomas padiktavo Bergreno asmens kodą ir adresą.

– Ir gal gali pažiūrėti, ką šiuo atveju turėtume informuoti. Tada būsime sutvarkę reikalą. Jei pasiseks, gal nurengdami lavoną jie ras kokį vairuotojo pažymėjimą ar asmens tapatybės kortelę.

Tomas nutilo, jo žvilgsnis klaidžiojo po ekraną su Kristerio Bergreno aprašymu. Pro langą išgirdo dviračiu pravažiuojančių vaikų juoką. Dar vienas priminimas, kad netrukus galės išvažiuoti į Harę, vienintelę vietą, kur atrasdavo ramybę po Emilijos mirties. Staiga jis pajuto trokštąs atsidurti ant laivo tiltelio – vienui vienas, – kur niekas nieko iš jo nenorėtų.

– Būtų gerai, jei šį atvejį pavyktų išsiaiškinti greitai ir sklandžiai, – tarė Karinai. – Jau išties metas eiti atostogų.

Ketvirtadienis, pirma savaitė
7 skyrius

Kai ketvirtadienį ryte Tomas atėjo į darbą, Karina jau buvo ten. Ji ištiesė Tomui ką tik gautą teismo medicinos ekspertų pasirašytą išvadą.

– Tomai, ką tik gavome skrodimo išvadas. Sandhamno negyvėlis, kaip tu ir spėjai, iš tiesų yra Kristeris Bergrenas. Švarke buvo jo piniginė, o vairuotojo pažymėjimas, kad ir ilgai pragulėjęs vandenyje, vis dar įskaitomas.

Kol Tomas skaitė išvadas, Karina vogčiomis jį stebėjo. Ji slapčiomis dairėsi į jį nuo pat pirmosios savo darbo policijos nuovadoje dienos. Jis turėjo kažką tokio, kas ją traukte traukė, tik mergina niekaip negalėjo įvardyti, kas tai.

Jo plaukai buvo šviesūs ir stori, kaip žirgo karčiai. Labai trumpai nukirpti, tad Karina spėjo, kad nekerpami jie neklusniai augtų kiekvienas į savo pusę. Jis – gamtos vaikas, buvo matyti, jog mielai laiką leisdavo lauke. Nuo ištisinio markstymosi prieš saulę aplink akis spietėsi smulkių raukšlelių. Tomas buvo

sportiškas ir labai aukštas. Ji pati buvo gerokai už jį žemesnė.

Apie Tomą kalbėjo kaip apie gabų, jautrų ir teisingą policininką. Nepriekaištingą bendradarbį, su kuriuo buvo malonu dirbti. Jis buvo simpatiškas ir mėgstamas, nors ir laikėsi tam tikro atstumo nuo aplinkos. Visiškai neatsiverdavo niekam.

Kiek Karina buvo girdėjusi, prieš gerus metus jis neteko dukrytės. Paskui santuoka suiro ir juodu su žmona išsiskyrė. Kalbėjo, kad mažylė mirusi nuo staigios kūdikių mirties sindromo, bet dorai niekas nieko nežinojo.

Ilgą laiką Tomą kamavo depresija, tačiau neseniai vėl grįžo noras gyventi. Bent jau taip buvo pliauškiama biure.

Praeitais metais Karina artimo draugo neturėjo, išskyrus keletą vienadienių nuotykių su bendraamžiais, su kuriais jai buvo nuobodu. Tomas, įkopęs į keturiasdešimtmetį, buvo visai kas kita. Jis ne tik gerai atrodė. Jis buvo suaugęs vyras, o ne geltonpūkis vaikigalis. Be to, turėjo kažką tokio, kas ją jaudino iki sielos gelmių, nors ir negalėjo įvardyti, ką. Gal tas jo viduje slypintis liūdesys. Galbūt, jog jis beveik nekreipė į ją dėmesio, o tai tik dar labiau kurstė merginos susidomėjimą.

Ji žinojo esanti išvaizdi. Buvo maža ir trapi, o šypsantis kairiajame skruoste įsispausdavo duobutė, kurios žmonės nesusilaikydavo nepakomentavę. Karina sulaukdavo daugybės vyrų dėmesio, tačiau Tomas elgėsi su ja taip, kaip ir su visomis kitomis, nepaisydamas jos subtilių užuominų.

Karina stengėsi Tomui pasigerinti. Kartais priešpiečiams atsinešdavo prancūziškų ragelių ar bandelių su cinamonu ir pasiūlydavo jų Tomui. Per pasitarimus stengdavosi atsisėsti prie Tomo ir patraukti jo dėmesį. Tačiau viskas buvo veltui.

Dabar mergina nedrąsiai stovėjo tarpduryje, kol Tomas studijavo skrodimo išvadas. Ji žvelgė į jo ranką, laikančią dokumentą. Matė grakščius, ilgus pirštus dailiais nagais. Kartkartėmis ji įsisvajodavo, kaip būtų gera, jei tie pirštai liestų ją. Prieš miegą įsivaizduodavo, kaip tos rankos glosto jos kūną. Kaip būtų gera gulėti stipriai stipriai prie jo prisiglaudus.

Nieko nenutuokdamas apie Karinos mintis, Tomas buvo visa galva pasinėręs į išvadas. Šios buvo surašytos sausa medicinine kalba, be jokių emocinių nukrypimų, kurie būtų bent šį tą išdavę apie aprašomą žmogų. Trumpi lakoniški sakiniai logiškai dėstė skrodimo rezultatus.

Mirė prigėręs. Plaučiuose rasta vandens. Kiek galima spręsti, kūno pažaidų radosi dėl ilgo buvimo jūros vandenyje. Trūksta rankų ir kojų pirštų. Cheminių medžiagų ar alkoholio kraujyje nerasta. Žvejų tinklas pagamintas iš medvilninių siūlų, kokie Švedijoje naudojami tinklų gamybai. Viršutinę kūno dalį juosianti virvė yra įprastas lynas. Atrodo, kad prie jo buvo kažkas pririšta: apatinis galas nusitrynęs, o geležies pėdsakai rodo lyną turėjus kontaktą su metaliniu daiktu.

Išvadose nebuvo nieko, kas liudytų įvykus žmogžudystę.

Beliko savižudybė arba nelaimingas atsitikimas.

Vienintelis keistas daiktas buvo kūną juosęs lynas. Tomas valandėlę susimąstė. Kodėl tam, kas netyčia nuskendo, reikėjo per pažastis apsijuosti lynu? Kaip tai būtų galima paaiškinti? Ar Kristeris Bergrenas, įkritęs į vandenį, gelbėdamasis bandė stvertis lyno? Tarkim, jis norėjo nusižudyti: gal bandė pasikarti, apsigalvojo ir, užuot pasikoręs, šoko į vandenį? Tik argi tokiu atveju jis nebūtų nusimovęs lyno? Kam reikėjo juo apsijuosti? O gal toks klausimas būnant tokios būsenos, kaip savižudis prieš savižudybę, yra visiškai nesvarbus?

Žvejų tinklas galėjo apsisukti visiškai atsitiktinai. Galbūt lavoną srovės nunešė į išmestą žvejų tinklą, ir šis įsipainiojo. Bet lynas?

Kita vertus, dirbdamas policijoje Tomas laikui bėgant suvokė, kad kai kurių dalykų paaiškinti neįmanoma. Tad ir lynas nebūtinai turėjo ką nors reikšti.

Jei ne tas lynas, mirtį būtų galima paprasčiausiai priskirti nelaimingam atsitikimui ar savižudybei. O dabar Tomas jo niekaip negalėjo išmesti iš galvos.

Jis nusprendė nuvažiuoti į Kristerio Bergreno butą ir apsižvalgyti, kaip tas gyveno. Gal ras atsisveikinimo laišką ar ką kito, už ko galėtų užsikabinti ir išnarplioti bylą.

Kristeris Bergrenas gyveno Bandhageno miestelyje, pietiniame Stokholmo priemiestyje.

Tomas pastatė savo bemaž aštuonerių metų senumo automobilį „Volvo 945“ prie šaligatvio ir apsižvalgė. Aplink eilėmis rikiavosi tipiški šešto dešimtmečio gyvenamieji daugiabučiai: geltonų plytų, keturaukščiai, be liftų. Kelkraštyje stovėjo vos keli automobiliai. Šaligatviu sunkiai slinko senukas su vaikštyne, užsimovęs kepurę su snapeliu.

Tomas atidarė stiklines namo duris ir įėjo į laiptinę. Kairėje kabančioje lentelėje buvo surašytos nuo-

mininkų pavardės. Kristeris Bergrenas gyveno trečiame aukšte. Tomas sparčiu žingsniu užlipo laiptais. Kiekviename aukšte buvo po tris butus aptrintomis šviesiai rudomis medinėmis durimis. Sienos buvo nudažytos nenusakoma pilkai gelsva spalva.

Po lentele su užrašu „K. Bergrenas“ kabojo ranka rašytas raštelis „Reklamų nemesti“ Jo nepaisydamas, kažkas bandė pro durų plyšį įgrūsti storą prospektą.

Raktininkas jau laukė, kad įleistų Tomą. Vos pravėrus duris, tvokstelėjo slogus sugedusio maisto ir užsistovėjusio oro dvokas.

Pirmiausia Tomas ėmėsi virtuvės. Ant spintelės stovėjo dvi tuščios vyno taurės, greta gulėjo maišelis sudžiūvusios duonos. Plautuvė buvo prikrauta nešvarių lėkščių. Tomui atidarius seną šaldytuvą, iš atidaryto pieno pakelio į nosį trenkė pasmirdusio pieno tvaikas. Greta gulėjo supelijęs sūris ir kumpis. Akivaizdu, kad bute niekieno nebūta jau keletą mėnesių.

Gyvenamasis kambarys jokių netikėtumų nepateikė. Juoda odinė sofa ir nykūs jūrinių dumblių tapetai, matę ir geresnių laikų. Stiklinis stalas, sėte nusėtas apvaliomis dėmėmis, likusiomis nuo butelių ir stiklinių, liudijo šeimininko alkoholio pomėgį ir pomėgio tvarkytis stoką. Ant palangių stovėjo pora vazonų su

nudžiūvusiomis gėlėmis. Kristeris Bergrenas neabejotinai jau kurį laiką gyveno vienas, nebuvo net menkiausio ženklo, kad jo gyvenime būtų buvusi moteris.

Knygų lentynoje buvo sudėtos vaizdo kasetės ir DVD – filmų filmai. Tomas pamatė, kad viena lentyna buvo nustatyta išskirtinai Klinto Istvudo filmais. Knygų buvo nedaug, kai kurios atrodė, lyg būtų paveldėtos – apiplyšusiais senamadiškais odiniais viršeliais su aukso spalvos įspaudais. Ant sienos kabėjo plakatas su „Formulės 1“ automobiliu prie starto linijos.

Ant stalo gulėjo šūsnis visokiausių katalogų, po jais – automobilių sporto žurnalas ir televizijos programa. Krūvoje gulėjo ir „Silja Line“ reklaminė brošiūra. Tomas ją paėmė, kad apžiūrėtų atidžiau. Gal Kristeris Bergrenas paprasčiausiai iškrito per suomiško kelto bortą? Visų stambių laivybos kompanijų keltai kas vakarą prieš devynias praplaukdavo pro vakarinį Sandhamno iškyšulį.

Tada Tomas pasuko į miegamąjį. Lova buvo paklota ir užtiesta lovatiese, tačiau visur mėtėsi nešvarūs drabužiai. Ant naktinio staliuko jis pastebėjo seną „Aftonbladet“ leidinį. Pačiupęs patikrino datą: kovo 27 diena. Ar tik tai nebus paskutinė diena, kai

Kristeris Bergrenas lankėsi savo bute? Ji sutapo ir su pieno pakelio šaldytuve galiojimo terminu.

Ant komodos stovėjo nespalvota nuotrauka, kurioje buvo užfiksuota jauna moteris trumpu švarkeliu ir šešto dešimtmečio stiliaus šukuosena. Tomas išėmė nuotrauką ir apsuko. Kitoje pusėje įmantria rašysena buvo užrašyta „Cecilija – 1957“. Moteris buvo graži, kad ir senamadiška. Šviesus lūpdažis, į viršų sušukuoti plaukai, gražios į tolį žvelgiančios akys. Jaunatviška ir tyra. Veikiausiai Kristerio Bergreno motina. Gyventojų registro duomenimis, ji mirė šių metų pradžioje.

Tomas ir toliau ieškojo atsisveikinimo laiško ar ko kito, kas galėtų paaiškinti mirties priežastį, tačiau nieko nerado. Grįžo į prieškambarį ir skubriai pervertė šūsnį laiškų. Jie daugiausia buvo reklaminiai, kai kurie panėšėjo į sąskaitas. Atvirukas su baltu paplūdimiu, kurio bemaž pusę užėmė užrašas „Kosas“. Kitoje pusėje buvo užrašyta: „Paskambink man į mobilųjį, pakalbėsim! Su geriausiais linkėjimais, Kiki.“

Tomas uždavė sau klausimą, ar atvirukas nuo Kiki Bergren, Kristerio pusseserės ir vienintelės gyvos giminaitės, kurios ieškojo ir jie. Jis bandė jai prisiskambinti tiek stacionariuoju, tiek ir mobiliuoju telefonu, tačiau kaskart atsiliepdavo atsakiklis.

Tomas žvilgtelėjo į vonios kambarį, tačiau nepamatė nieko, kas būtų jį sudominę.

Tualeto sėdynė buvo pakelta, kaip ir buvo galima tikėtis iš jauno vyriškio. Ant balto porceliano buvo matyti geltonos šlapimo lašų žymės.

Tomas dar kartą apėjo butą. Jis ir pats dorai nežinojo, ko ieško. Nebūtinai atsisveikinimo laiško – bent ko nors, už ko būtų galima užsikabinti aiškinantis, kodėl Kristeris Bergrenas šaltą kovo dieną susiruošė nusižudyti archipelage.

Na, jei tai ne nelaimingas atsitikimas.

Antradienis, antra savaitė
8 skyrius

Atsidususi Kiki Bergren surinko savo namo Bandhagene durų kodą.

Pagaliau namie.

Kaip ji pasiilgo savo lovos.

„Namai namučiai“, – pagalvojo su palengvėjimu. Šventa tiesa.

Kai ją sena mokyklos laikų draugė Agneta įkalbinėjo drauge važiuoti į Kosą dirbti padavėja švedų restorane, žadėjo pieno upes pyragų krantais. Nemokamos atostogos Graikijos saloje. Nemokamas pragyvenimas. Atlyginimas nedidelis, bet užtai bus marios arbatpinigių. Tokį tad vaizdelį piešė Agneta. Saulė ir šiltas smėlis vietoj tamsos ir sniego pliurzės.

Skambėjo pernelyg gražiai, kad būtų tiesa. Taip ir buvo.

Realybė nusodino Kiki Bergren su trenksmu. Po trijų mėnesių tarp girtų klientų, dažniausiai tų pačių švedų, kurie užsakinėjo pigų maistą, o uzo gerdavo kibirais, jai graikiško atostogų rojaus buvo per akis.

Ji tetroško kuo greičiau grįžti į savo įprastą gyvenimą. Kad ir tokį, kokį gyvena vieniša moteris, dirbanti krupjė didžiausiame Švedijos kazino. Ji netgi buvo pradėjusi ilgėtis savo darbo – prie triukšmingo kazino stalo dėlioti „Black Jack" kortas.

Kiki atidarė buto duris ir susinešė krepšius.

Kambario oras buvo sudvisęs. Buvo justi, kad jos ilgai nebuvo namie. Moteris sustatė krepšius prieškambaryje ir nuėjo į virtuvę. Prisidegė cigaretę ir atsisėdo prie stalo. Lagaminus išsikraus rytoj. Išsitraukė iš rankinės *Duty free* pirktą uzo butelį ir įsipylė gėrimo į stiklinę. „Ne toks tas uzas ir šlykštus", – pagalvojo. Su ledukais visai nieko. Šmėstelėjo mintis pasitikrinti elektroninį paštą, tačiau paskui nusprendė, kad ir tai gali palaukti. Kose ji retkarčiais lankydavosi interneto kavinėje, tad skubos nebuvo.

Moteris paėmė telefoną ir įvedė savo pranešimų gaviklio PIN kodą. Veikiausiai niekas ir neskambino. Dauguma draugų žinojo, kad Kiki dirba Kose, tačiau pasitikrinti nepakenks. Dėl viso pikto. Be to, prieš savaitę sustreikavo mobilusis telefonas, tad jai kurį laiką buvo neįmanoma prisiskambinti.

Pirmieji pranešimai buvo reklaminiai.

„Gal jums reikia patarimo, kaip planuoti finansus? Nereali galimybė!" Taip, taip, kurgi ne! Kaip tik tokio

patarimo ji ir telaukė. Tegul nejuokina! Ji ir taip vos suduria galą su galu!

Tačiau paskutinis įrašas privertė ją suklusti.

„Laba diena, čia Tomas Andreasonas, Nakos policijos nuovados kriminalistas, – išgirdo žemą balsą. – Norėčiau užduoti jums keletą klausimų apie jūsų pusbrolį Kristerį Bergreną. Kai tik galėsite, prašau man paskambinti.“ Jis padiktavo savo telefono numerį ir padėjo ragelį.

Kiki Bergren užgesino nuorūką.

Kodėl policija jai skambino dėl Kristerio? Ji surinko Kristerio telefono numerį, bet tas nekėlė.

Jis nematė reikalo įsigyti atsakiklio, todėl kvietimo signalai pypsėjo tol, kol ryšys automatiškai nutrūko.

Ji pabandė surinkti policininko nurodytą telefono numerį. Atsiliepė policijos nuovados operatorė. Malonus moteriškas balsas paaiškino, kad komisarą Andreasoną bus galima rasti rytoj nuo aštuonių valandų ryto.

Kiki prisidegė dar vieną cigaretę ir atsilošė virtuvinėje kėdėje. Pelenai byrėjo ant žydro austinio kilimėlio, bet jai nerūpėjo.

Kas galėjo nutikti Kristeriui?

Po jo mamos laidotuvių jie stipriai apsipyko. Jau kelis mėnesius ji su juo nebuvo susisiekusi. Iš pradžių

galvojo: taip jam ir reikia, skrendu į Kosą. Bet kai jis nei atskambino, nei atsakė į SMS žinutę, sunerimo. Išsiuntė jam atviruką ir parašė, kad jai paskambintų, tačiau jis to nepadarė.

„Šunsnukis, – tūžo Kiki. – Na ir murdykis namie po pliurzę, kol aš Graikijoje mėgausiuosi saule! Kas per bestuburiai tie diedai! Mažvaikiai."

Ji vis tiek troško su juo pasikalbėti.

Juk iš visos giminės teliko juodu, ji ir Kristeris. Jis jai buvo kaip brolis. Nors moterį dažnai siutindavo pusbrolio vangumas ir ambicijų stoka, visgi jis jai buvo ir giminaitis, ir draugas.

Vienintelis draugas, jei atvirai.

Jie abu buvo bevaikiai, nuolatinių partnerių irgi neturėjo. Kartais, jiedviem įprastai ištuštinus vyno butelį, kurį Kristeris progai pasitaikius „priglausdavo" savo darbe „Systembolaget", ji savęs klausdavo, ar juodu taip drauge sėdės ir išėję į pensiją. Vieniši nevykėliai, gyvenime taip nieko ir nepasiekę. Tulžingi seniai, kurie stumia dienas skųsdamiesi savo likimu.

Ji tiesiog negalėjo patikėti savo akimis, kai staiga jiems kaip iš dangaus nukrito galimybė pradėti naują gyvenimą. Pirmą kartą nušvito viltis susikurti geresnę ateitį, susitvarkyti gyvenimą, atsikratyti sandėlio

darbininko darbo ir naktinio darbo prirūkytame kazino. Galimybė abiem gauti krūvą pinigų.

Bet Kristeris ir vėl ėmė sukti uodegą. Jai tai buvo nesuprantama. Būtų buvę visai paprasta, ji tiksliai žinojo, ką reikėjo daryti ir sakyti.

Juk jis turėjo įrodymą. Raštišką įrodymą.

Ji sėdėjo Kristerio svetainėje. Jis drybsojo ant sofos dėmėtais, iki pilvo prasagstytais marškiniais ir žvelgė į ją pro sunkius vokus. Nubraukė atgal riebaluotas sruogas, seniausiai nemačiusias vandens bei šampūno, ir papurtė galvą.

– Bet tu ir prisigalvoji! Argi nesupranti, kad iš to nieko neišeis? – prisipylė vyno į taurę. – Nori?

Jis pakėlė butelį ir mostelėjo į jos pusę. Kiki pažvelgė į Kristerį ir atsiduso.

– Ne. Noriu, kad mane išklausytum.

Nervingai prisidegė dar vieną cigaretę. Giliai įkvėpė ir dėbtelėjo į pusbrolį. Šita aplinka varė jai vėžį, šita nusmurgusi viengungio irštva.

– Bent jau išklausyk mane! – pabandė dar kartą.

Tačiau jis nenorėjo nieko girdėti ir kaskart, jai pradėjus apie tai kalbėti, nusukdavo kalbą į šalį. Ji netgi pabandė pasinaudoti jo motina. Sakė, kad ir Cecilija būtų norėjusi, jog jis žengtų šitą žingsnį. Vis nesiliovė įkalbinėti.

Galiausiai persiuto.

– Tai ir murkdykis savo purve, kvaily! – užrėkė. – Gavai vienintelį šansą susikurti padorų gyvenimą, bet neturi kiaušių net pabandyti!

Ji niekinamai pažvelgė į jį. Virte virė pykčiu.

– Po velnių, tai sumautas bailys! Sėdėsi šitoj prakeiktoj skylėj, kol išneš kojomis į priekį.

Tada su trenksmais išėjo iš buto, o po dviejų dienų nieko jam nepranešusi išskrido į Kosą.

Dabar gailėjosi.

Kristerio gyvenimas nebuvo lengvas. Kai jo motina pastojo būdama aštuoniolikos, berniuko seneliai nutraukė su ja bet kokius ryšius. Cecilijai teko sūnų auginti vienai, ji išlaikė save ir berniuką dirbdama „Systembolaget“ Penktame dešimtmetyje vienišai motinai buvo labai nesaldu, o ir Kristeris nebuvo iš klusniųjų. Kai vaikas šiaip ne taip baigė devynias klases ir išėjo iš mokyklos, ji įdarbino jį „Systembolaget“, ten šis ir liko.

Savo anoniminio tėvo jis nepažinojo, kaip ir senelių. Jie mirė taip ir nepamatę anūko, iki paskutinio atodūsio širsdami už užtrauktą gėdą.

Kiki tėvas bandė padėti seseriai, bet jam ir pačiam sekėsi nekaip. Kai Kiki tėvai devinto dešimtmečio pa-

baigoje žuvo eismo įvykyje, Cecilija stengėsi paremti dukterėčią, bet ne kažin ką teišgalėjo duoti.

Po kiek laiko Cecilija pastebėjo, kad dirbant kasoje sučiupinėti butelius darosi vis sunkiau. Kairysis nykštys vis kažkaip keistai atsilenkdavo. Buteliai vis dažniau krisdavo iš rankų, dėl to skyriaus vedėjas labai pykdavo. Slapčiomis ji labai nerimavo, tačiau viską nurašydavo savo senatvei, prastai sveikatai ir kad jai jau laikas į pensiją. Visą gyvenimą pradirbo alkoholinių gėrimų prekybos sistemoje, tąsė sunkias dėžes – tai ir surietė ją į ožio ragą.

Pagaliau bendradarbiai ją įkalbėjo pasirodyti gydytojui, kad šis nuodugniai apžiūrėtų. Jai atliko gyvą galybę tyrimų ir po ilgų vaikščiojimų iš vieno gydytojo pas kitą nustatė diagnozę. Moteris sirgo ALS, nepagydoma progresuojančia liga, kuri pamažu paralyžiuoja nervą po nervo, raumenį po raumens. Kai paralyžius pasiekia plaučius, žmogus miršta.

Po diagnozės Cecilija teišgyveno metus. Tiesiog pasidavė. Atgulė į lovą ir laukė mirties. Susirietė embriono poza ir nyko tiesiog akyse. Nebeturėjo jėgų kovoti. Nei jėgų, nei noro.

Kristeriui buvo labai sunku matyti motiną tokios būklės. Vengė lankyti ją ligoninėje, nenorėjo nieko

girdėti apie ligą. Regis, tikėjosi, kad jei elgsis lyg niekur nieko, viskas ir vėl bus gerai.

Po Cecilijos laidotuvių jis tiek nusigėrė, jog Kiki ne juokais išsigando, kad pusbrolis sau ko nors nepasidarytų. Jis sėdėjo namie ir verkė kruvinom ašarom, kiekvienoj rankoj nusitvėręs po butelį degtinės. Po kurio laiko užmigo ant sofos su visais drabužiais, o jo raudonas ištinęs veidas buvo išpurtęs nuo arkliško kiekio alkoholio. Lyg tik dabar būtų suvokęs, kad jo motina iš tiesų mirė.

Trečiadienis, antra savaitė
9 skyrius

Tomas pamatė Kiki Bergren dar nepakilusią nuo registratūros vedančiais laiptais.

Ji vilkėjo džinsiniu švarkeliu su blizgančiomis spaudėmis. Paveikslą papildė garinti džinsai, aptempta rožinė palaidinukė ir aukštakulnės basutės. Iš nugaros Kiki atrodė kaip mergaičiukė: siaura figūra, berniukiški klubai. Bet kai atsisukdavo, išvysdavai įamžėjusią moterį, gerokai įpusėjusią penktą dešimtį. Šviesūs plaukai buvo per ilgi, kad gražiai atrodytų. Tamsios plaukų šaknys liudijo, kad ji nėra natūrali blondinė. Smulkios raukšlelės ant viršutinės lūpos išdavė esant prisiekusia rūkale. Moteris buvo labai įdegusi saulėje, kone šokoladinė.

Tomas uždavė sau klausimą, ar Švedijoje per vasarą galima taip stipriai įdegti. Jis pastebėjo, kaip moteris nervingai rausiasi džinsinėje rankinėje. Ko gero, ji mielai būtų užsirūkiusi, bet ant sienos kabėjo rūkyti draudžiantys ženklai.

Jis atėjo pasitikti Kiki Bergren ir ištiesė jai ranką.

– Laba diena, aš Tomas Andreasonas. Labai gerai, kad taip greitai pasirodėte. Tikriausiai buvote išvykus. Kur?

– Į Graikiją, – sumurmėjo Kiki. Ji akivaizdžiai nervinosi, gal spėliojo, kodėl ją iškvietė.

Tomas pakvietė ją į savo kabinetą.

– Gal kavos?

Jis prileido du puodelius tamsaus gėrimo. Kava labai padėdavo pralaužti ledus.

– Neypatinga ta mūsų kava, iš aparato. Bet galiu pasiūlyti tik tokią. Prašau sėstis.

Tomas mostelėjo į lankytojams skirtą kėdę prie savo darbo stalo.

Kiki Bergren atsisėdo ir užsimetė koją ant kojos. Viena basutė pakibo ant kojos pirštų, rodėsi, tuoj nukris.

– Ar pas jus galima rūkyti? – viltingai paklausė Kiki, nors atsakymą numanė iš anksto. Paklaususi vis tiek atsisegė rankinę ir išsitraukė pakelį „Prince“ bei žiebtuvėlį.

– Deja, ne, nuovadoje rūkyti negalima, – atsiprašė Tomas. – Gal ištversite?

Kiki Bergren linktelėjo ir užsegė rankinę. Tomas jos akyse įskaitė nerimą.

– Apie ką norėjote su manimi pakalbėti? – paklausė moteris. – Prieš gerą savaitę sugedo mano mobilusis telefonas. Tik vakar, išklausiusi jūsų paliktą žinutę, sužinojau, kad kažkas atsitiko. Daugybę kartų bandžiau prisiskambinti Kristeriui, bet jis nekelia. Tikiuosi, nenutiko nieko blogo? Ar jis ką iškrėtė?

Klausimus ji išbėrė vienu atsikvėpimu.

Tomas delsė atsakyti. Tai buvo sunkiausia policininko darbo dalis. Kaip žmogui pasakyti, kad jo mylimas giminaitis nebegyvas? Tomas nusprendė pradėti klausimu:

– Ar jūsų santykiai su pusbroliu artimi?

– Jis mano vienintelis giminaitis. Jo mama – mano teta. Mudu dažnai matydavomės nuo pat vaikystės. Jis tik metais jaunesnis už mane. Kalėdas visada švenčiame kartu.

Tardama paskutinį sakinį ji pabandė nusišypsoti, bet iš to išėjo tik grimasa.

Tomas pradėjo:

– Deja, turiu pranešti, kad jūsų pusbrolis negyvas. Jo lavoną prieš savaitę vanduo išmetė Sandhamno pakrantėje. Jis nuskendo.

Kiki Bergren rankinė nukrito ant grindų. Ji pravėrė burną, tačiau prabilo ne iš karto.

– Negyvas?

– Taip. Užjaučiu.

Kiki Bergren akys paplūdo ašaromis. Tomas iš stalčiaus išėmė pakelį vienkartinių nosinaičių ir padavė jai. Ji išsitraukė vieną ir išsišnypštė nosį.

– Gal norėtumėte atsigerti? Ar atnešti vandens? – paklausė Tomas užjaučiamai.

Kiki Bergren papurtė galvą. Ji lėtai pasilenkė ir pakėlė rankinę, pasidėjo ant kelių ir įsikirto į ją abiem rankomis. Jos lūpos virpėjo, ji įsitempusi žvelgė į Tomą, kuris tęsė toliau:

– Manome, kad jis mirė pavasario pradžioje. Kada paskutinį kartą su juo kalbėjotės?

– Kovą. Aš tris mėnesius buvau išvykusi. Dirbau Kose švedų restorane. Graikijoj.

– Dėl kokių priežasčių buvote ten išvykusi?

– Su drauge, kuri ten jau buvo dirbusi. Tik vakar vakare grįžau namo ir atsakiklyje radau jūsų žinutę. Atskambinau taip greitai, kaip tik galėjau.

– Ir kaip dažnai jūs su juo susisiekdavote? – paklausė Tomas ir vėl ištiesė nosinaičių pakelį.

Kiki Bergren kiek pasisuko kėdėje.

– Kaip kada...

Ji nuleido akis ir ėmė apžiūrinėti savo rausvus nagus.

– Tačiau ryšius palaikydavote nuolat?

– Aišku! Mudu gi daugiau nieko neturime.

Kol Kiki pasakojo apie Kristerio vaikystę su vieniša motina, Tomas neįžvelgė Kristerio praeityje nieko tokio, kas galėtų paaiškinti, kokių galų jis nusitrenkė į Sandhamną.

– Ar numanote, ko jam ten galėjo reikėti? – paklausė Tomas po kurio laiko. – Gal žinote, ar jis salose turėjo kokių pažįstamų, kuriuos būtų norėjęs aplankyti?

Tomas tyrinėjo Kiki Bergren. Ji tebespoksojo į grindis.

Moteriai dar nespėjus atsakyti, jis tęsė:

– O gal žinote, ar jis laisvalaikiu mėgdavo plaukioti vietiniais keltais?

Kiki Bergren knebinėjo vieną iš savo dirbtinių nagų. Buvo matyti, kad ji netveria noru parūkyti: barbeno pirštais ir, rodos, mintyse keikė draudimą rūkyti tarnybinėse patalpose.

– Na, taip, kartais plaukiodavo. Kodėl klausiate?

– Mes svarstome prielaidą, kad jis galėjo iškristi per kokio kelto bortą. Laivai vakare praplaukia pro Sandhamną. Jei jis iškrito, tai paaiškintų, kodėl vanduo jo kūną išmetė pakrantėje.

– Kristeris nebuvo geras plaukikas. Apskritai nemėgo vandens. Tačiau kartais plaukiodavo vietiniais keltais, ypač per akcijas. Prieš porą metų mudu kartu plaukėme į Marianhaminą.

Tomas savo užrašų knygelėje pasižymėjo informaciją apie Kristerio plaukimo įgūdžius. Jis nusprendė pakeisti temą.

– Kaip dėl alkoholio? Ar, jūsų manymu, jis daug gėrė?

Kiki Bergren linktelėjo, vis stipriau kramtydama savo nagą. Iš Tomo jai duotų nosinaičių liko popieriaus krūvelė. Servetėlė po servetėlės krito ant grindų palei kėdės kojas. Atrodė kaip krūvelė prikritusių paukščiuko plunksnų.

– Tiesą pasakius, lakė kaip reikiant. Dirbo „Systembolaget“, tad jam nebuvo sunku parsinešti norimų gėrimų. Be to, jis neturėjo ypatingų pomėgių, jei atvirai, tai ir pažįstamų daug neturėjo. Mielai leisdavo laiką vienas, kad tik būtų pakankamai *šnapso* ir ką nors gero rodytų per televizorių.

Tomas pasikasė pakaušį ir susimąstė.

Jei Kristeris buvo kaip reikiant įkaušęs, galimas daiktas, kad jis išėjo ant denio įkvėpti oro ir įkrito į vandenį. Taip nutinka dažniau, nei manome, tačiau

dėl suprantamų priežasčių keltų kompanijos apie tokius atvejus skalambyti nelinkusios.

– Ar būtų pagrindo daryti prielaidą, kad jis į jūrą įšoko tyčia? Kad sąmoningai norėjo nusižudyti?

Jis galvojo apie lyną ir mąsliai tyrinėjo Kiki. Žodžiai pakibo ore. Klausimas nelengvas, bet jį reikėjo užduoti. Jei gyvenimas pusbrolį buvo užknisęs, tai galėjo daug ką paaiškinti.

Kiki Bergren prasižiojo, tarsi norėdama kažką pasakyti, paskui persigalvojo ir susikūprino kėdėje. Per akių kampučius nutekėjo blakstienų tušas. Ji išsitraukė dar vieną servetėlę ir kaip išgalėdama nusivalė akis.

Tomas klausiamai pažvelgė į ją.

– Norėjote kažką pasakyti?

– Vasarį mirė jo motina. Tai jam buvo skaudus smūgis. Nepersistengė lankyti jos ligoninėje, bet vis tiek reagavo labai skaudžiai. Tai jį tikrai palaužė.

– Gal taip stipriai, kad nebenorėjo gyventi?

Kiki nuleido akis.

– Neįsivaizduoju, kad jis galėtų iššokti iš kelto. Jis niekada nekalbėjo apie savižudybę, net kai suvokė, kad gyvenime jam žiauriai nesisekė. Manė, kad gyvenimas jam nesuteikė tinkamos progos.

Jos akys vėl pritvinko ašarų, o rankos suglamžė dar vieną servetėlę.

Tomui moters pagailo. Akivaizdu, kad ji net nenutuokė, kokia žinia jos dar laukia.

– Tai galėjo būti tiesiog nelaimingas atsitikimas. Aš tik noriu sužinoti jūsų nuomonę, ar jis nebuvo linkęs į savižudybę. Niekas nesako, kad jis bandė nusižudyti. Galėjo susidėti alkoholis ir nepalankios aplinkybės.

Tomas baigė pokalbį prašymu jam paskambinti, jei Kiki dar ką nors prisimintų. Jai išėjus, jis surašė pokalbio protokolą ir atspausdinęs įsegė jį į bylą.

Išėjus iš nuovados, Kiki galva ūžte ūžė nuo minčių. Dievulėliau, kaip ji buvo įsiutusi ant Kristerio. Bet nesiryžo paaiškinti policininkui, kodėl pastaraisiais mėnesiais jų santykiai buvo nutrūkę. Ji tiesiog nepajėgė papasakoti apie jųdviejų ginčą per paskutinį susitikimą. Jai buvo taip gėda dėl savo tuomečio pykčio priepuolio, kad tiesiog nežinojo, kur dėtis. Panašu, kad pikti žodžiai buvo paskutinis Kristerio prisiminimas apie Kiki. Ir kaip tai galėjo atsitikti?

Kiki sustojo ir iš rankinės išsitraukė cigarečių pakelį. Pagaliau! Kol nikotinas smelkėsi į jos kūną, ji

savęs klausė, ar tik Kristerio mirtis nebus su tuo susijusi. Gal Kristeris visgi nusprendė įgyvendinti jos idėją? Nieko jai nepasakęs?

Vargu... Jis niekada nebūtų išdrįsęs imtis tokio reikalo vienas pats, juolab jai išvykus. O gal?

Kiki godžiai įtraukė cigaretės dūmą ir, truktelėjusi pečiais, nuvijo tokias mintis šalin.

Veikiausiai bus nusipirkęs savaitgalio kelionę į Helsinkį ir prisiliuobęs. Toks vaizdas ir iškilo jai prieš akis – baras ir marios pigių gėrimų. Vakarui bėgant vis labiau kaistantis veidas. Girtutėlis ir permirkęs prakaitu bus iššliaužęs į denį atsivėsinti ir praradęs pusiausvyrą, kaip policininkas ir spėjo.

Paprasčiausias nelaimingas atsitikimas.

Kiki pajuto vėl besitvenkiančias ašaras.

Vargšas Kristeris. Netvarkingai gyveno, netvarkingai ir mirė.

Visai kaip mama.

10 skyrius

– Šiandien vakare galėtume grilyje išsikepti medkirčių kepsnių. Ką manai?

Nora klausiamai žvelgė į vyrą, įsitaisiusį sodo krėsle ir besiruošiantį pinti lyną. Sudilusių virvių taisymas – jau kone užmirštas menas. Vyriška pynimo rūšis, jei norite. Tegul ši veikla ir ne visai įprasta Danderydo ligoninės radiologui, tačiau Henrikas mielai tuo užsiiminėjo sėdėdamas namų sodo gaivoje, kas pavykdavo gana retai. Jis buvo visiškai pasinėręs į savo darbą.

Laukdama atsakymo, Nora nuskabė porą nuvytusių snapučių lapų. Atsakymo nebuvo.

– Henrikai! – pakartojo ir pajuto kylantį pyktį. – Galėtum bent atsakyti! Ar šįvakar kepam kepsnius?

Henrikas pakėlė akis nuo rankose laikomo lyno galo ir klausiamai pažvelgė į žmoną.

– Ką sakei?

– Kepam? Medkirčių kepsnius? Šįvakar? Būtų gerai susitarti, ką valgysime, iki uždarys parduotuves.

Dabar vyro žvilgsnyje atsispindėjo kaltės jausmas.

– Žadėjau vaikinams kartu išgerti alaus.

Nora atsiduso.

Visą ateinančią savaitę Henrikas buriuos regatoje. Šeštos klasės burlaivių Europos čempionatas buvo savaitinės Sandhamno regatos dalis, kurią kasmet rengdavo KŠBK ir kurioje varžydavosi įvairių klasių laivai.

Henrikas buvo šeštos klasės standartinio burlaivio su keturių šešių buriuotojų įgula vairininkas. Tai burlaivių klasė su senomis tradicijomis, turėjusi olimpinį statusą. Regatoje tebedalyvaudavo nuostabūs senoviniai savininkų puikiai išlaikyti raudonmedžio „šeštukai" Naujieji burlaiviai, aišku, buvo modernūs – plastikiniai. Toks buvo ir Henriko.

Jo tėvas taip pat anksčiau buriavo „šeštuką" ir su KŠBK prezidentu yra laimėję ne vieną regatą. Buriavimas buvo mėgstamiausia Lindžių šeimos veikla.

Norai tai reiškė, jog visą regatos savaitę ji kone virs buriuotojo našle, arba, kalbant šiuolaikiniais terminais, vieniša motina.

Šiandien buvo paskutinė proga, kai šeima prieš regatą galėjo pavakarieniauti kartu. Rytoj jie turės svečių, o paskui Henrikas leisis į varžybas.

Nora susivaldė ir jau švelnesniu balsu paklausė:

– Ar nebūtų geriau šįvakar pavakarieniauti drauge su vaikais? Keturiese?

– Tai kad aš jau pažadėjau įgulai. Be to, turime dar kartą aptarti savo strategiją. Prieš varžybas.

Jis padėjo lyną ant stalo ir žiūrėjo į žmoną atsiprašančiu žvilgsniu.

– Nagi. Pasaulis dėl to nesugrius. Juk žinai, kaip būna.

Nora nusprendė pakeisti temą. Ginčytis dėl vakarienės nebuvo prasmės.

– Na gerai. Tada suorganizuosiu ką nors sau ir vaikams.

Ji pasuko į vidų pasiimti laistytuvo. Reikėjo palaistyti gėles. Saulė kepino visą dieną, žemė vazonuose buvo sausa kaip parakas.

– Beje, – šūktelėjo Henrikas pavymui. – Skambino mama. Jie norėtų pirmadienį atvažiuoti pasižiūrėti regatos. Sakiau, kad visada jų laukiam be jokių kalbų.

Noros nuotaika subjuro.

Henriko tėvų viešnagė reiškė, kad ji triūs nuo ryto iki vakaro. Jie pageidaudavo skanaus naminio maisto ir kad su jais nuolat kalbėtųsi. Kadangi Henrikas bus jūroje, jai, be vaikų, kiaurą dieną dar teks rūpintis ir jo tėvais. Žinoma, pirmiausia reikės kaip reikiant iščiustyti namus.

Kai Nora sykį pabandė anytai paaiškinti, jog neįstengia palaikyti idealios tvarkos, išgirdo, jog

jiems tereikia nusisamdyti lenkę ir problema bus išspręsta.

– Mano laikais rasti gerą pagalbininkę nebuvo sunku, mieloji, – porindavo anyta, mojuodama išpuoselėtomis rankelėmis. – Nesuprantu tų šiuolaikinių motinų, kurios viską nori daryti pačios. Tik pagalvok, kaip būtų praktiška turėti auklę, kuri pasirūpintų vaikais. Turi išmokti atsipalaiduoti, mažute.

Henriko tėvai visą gyvenimą praleido tarp diplomatų, nes tėvas iki pensijos dirbo Užsienio reikalų ministerijoje. Jie gyveno pasiuntinybių rezidencijose įvairiausiose šalyse, kur visus namų ruošos darbus atlikdavo patarnautojai.

Tai paliko įspaudą.

Kai Henriko tėvas Haraldas Lindė pirmą kartą sutiko Tomą, nužvelgė jį nuo galvos iki kojų. O tada labai iš aukšto, pakėlęs vieną antakį, paklausė:

– Ar aš pažįstu tavo tėvą?

Nors prieš jį stovintis žmogus buvo arogantiškesnis, nei policijai įprasta, Tomas tik maloniai nusišypsojo ir ištiesė ranką.

– Nemanau, – atsakė. – Nebent Jūs būtumėte dirbęs Vorbio gimnazijoje, kur jis mokė matematikos.

Nora skubiai paaiškino, kad Tomas yra vienas seniausių ir geriausių jos draugų. Tada atsargiai paban-

dė pasukti kalbą kita linkme. Slapčiomis ji laikė Henriko tėvą bjauriu pasipūtėliu. Henrikui to pasakyti, žinia, negalėjo.

Vis dėlto uošvis bjaurumu neprilygo savo antrajai pusei, liesai kaip giltinė septyniasdešimtmetei, kuriai labiausiai patiko rodytis visokiuose labdaros vakarėliuose.

Monika Lindė buvo niurzglė snobė, niekada nepraleidžianti progos lyg tarp kitko užsiminti, į kokį prašmatnų pobūvį buvo pakviesta ar kokią įžymybę buvo sutikusi. Prie stalo ji kaipmat užgoždavo visus ir niekam neleisdavo įterpti nė žodžio.

Kaip Henriko tėvas tai pakentė visus tuos metus – Norai buvo paslaptis. Kaip ir kitiems. Noros motina, kalbai pakrypus apie Moniką Lindę, tik šypteldavo ir ką nors sumurmėdavo: žmonės esą skirtingi, reikią vertinti jų gerąsias savybes.

Monika Lindė dievino savo vienintelį sūnų ir nuolat primindavo Norai, kaip jai pasisekė, jog gavo tokį vyrą. Kad tas pats galiojo ir Henrikui, to Monika, aišku, nesumojo.

Jau kurį laiką Nora liovėsi bandžiusi užmegzti su anyta artimus ryšius. Elgėsi mandagiai, bet šaltokai, ir tokie santykiai geriausiai tiko visiems. Jie reguliariai

sekmadieniais drauge pietaudavo, švęsdavo didžiąsias šventes, o šiaip Nora visomis išgalėmis stengėsi nesipainioti Monikai po kojomis.

Laimei, kai reikėdavo pažiūrėti Adamą su Simonu, to dažniausiai imdavosi Noros tėvai. Su didžiausiu malonumu. Be jų pagalbos Nora su Henriku nebūtų niekaip apsiėję. Tačiau kaskart, kai berniukai susitikdavo su savo seneliais iš tėvo pusės, Monika Lindė bambėdavo, kokie šie nemandagūs ir neišauklėti.

Vien pagalvojus, kad visą pirmadienį turės šokinėti apie uošvį su anyta, Norai norėjosi kaukti iš nevilties.

– Ar nebūtų geriau, jei jie atvažiuotų pas mus kada nors, kai tu būsi namie? – pabandė suktis iš padėties. – Bent jau su tavim pasimatytų.

Ji viltingai pažvelgė į vyrą.

– Bet jie nori pasižiūrėti regatos.

Henrikas nerodė jokio supratingumo. Buvo kurčias ir aklas bet kokioms užuominoms, kad jo mamelė nėra pati geriausia anyta pasaulyje.

Nora kapituliavo.

– Žinoma. Aišku, kad visada jų laukiame, – blankiai ištarė ji ir apsisuko. Prieš įeidama vidun, dar šūktelėjo: – Paskambink jiems ir pasakyk, brangusis.

Ketvirtadienis, antra savaitė
11 skyrius

Kaip paprastai, Kiki Bergren sėdėjo prie kompiuterio.

Jį pirko naudotą ir, nors buvo kelerių metų senumo, kompiuteris veikė nepriekaištingai. Kiki mėgo naršyti internete. Naktimis galėjo valandų valandas leisti prie ekrano ir plepėti. Tai jai padėdavo atsipalaiduoti po krupjė darbo.

Nors neretai ji grįždavo tokia pavargusi, kad vos beišstovėdavo ant kojų, po ilgos pamainos prie „Black Jack" stalo miego nesinorėdavo. Smegenys, visą vakarą intensyviai dirbusios su kortomis, atsijungdavo ne taip paprastai. Tad ji dažniausiai dar kuriam laikui prisėsdavo prie kompiuterio nurimti.

Kartais naršydavo po įžymybių interneto svetaines vien tam, kad galėtų pasvajoti, kaip galėtų atrodyti kitoks gyvenimas su kitokiomis galimybėmis.

Kiek pasvarsčiusi naršyklėje įvedė Vaksholmo keltų adresą. Kelionės tikslą nurodė Sandhamną ir rado keltų, plaukiančių ten iš Stavneso Vinterhamno, tvarkaraštį.

Penktadieniais keltai išplaukdavo kas dvi valandos. Iš Sluseno į Stavnesą rytais dešimt minučių po vienuoliktos išvykdavo autobusas. Taip spėtų į pirmos valandos keltą. Taigi, pora valandėlių – ir ji jau Sandhamne.

Jos mintys vėl nukrypo prie laiško. Apie jį galvojo ištisą savaitę. Apie tai, ką žinojo ir kas jai galėjo tapti raktu į geresnę ateitį.

Ar bandyti?

Po Kristerio mirties liko tik ji. Tai buvo jos šansas. Vienintelis. Iš esmės teisybė buvo jos pusėje. Tikrai.

Kol susimąsčiusi prisidegė dar vieną cigaretę, Kiki apsisprendė. Rytoj plaukia į Sandhamną. Į darbą reikia tik kitą savaitę. Jei išvyks rytoj, prireikus gali ten likti iki sekmadienio. Jos planams laiko turėjo užtekti.

Penktadienis, antra savaitė
12 skyrius

Vaksholmo keltas buvo sausakimšas. Vidurvasaris, vasarotojų viešpatavimo metas. Šeimos su mažais vaikais, nešinos sauskelnių paketais, pensininkai su iškylų krepšiais, salos vasarnamių savininkai, vieną po kito tįsiantys krovinius į savo atostogų namelius.

Kiki dar nebuvo mačiusi tiek daug „Ikea" maišelių vienoje vietoje. Lyg visi archipelago gyventojai būtų nusprendę savo daiktus vežtis mėlynuosiuose krepšiuose. Bagažo skyriuje greta pilnutėlių popierinių pirkinių maišelių buvo pristatyta gėlių vazonų. Vienas prie kito spraudėsi dviračiai ir vaikiški vežimėliai.

Viršutiniame denyje Kiki šiaip ne taip rado kur atsisėsti. Pūtė šaltokas vėjas, tačiau, palyginti su alinančiu karščiu viduje, čia buvo tikras rojus. Ji atsidususi atsisėdo ir prisidegė „Prince" cigaretę. Apžvelgė Stavnesą, keltų laivybos pietinėje archipelago dalyje mazgą. Prie krantinės rikiavosi balti laivai. Kitoje pusėje prie degalinės driekėsi eilė kioskų, kur galėjai nusipirkti ledų ir karštų dešrelių. Pajuto, kaip suspaudė

skrandį, ir pasigailėjo, kad nepagalvojo įsidėti ko nors užkąsti.

Akies kraštelių pamatė, kaip į stotelę įvažiavo dar vienas pilnutėlis raudonas tarpmiestinis Stokholmo autobusų parko autobusas, ir jo keleiviai plūstelėjo į keltus.

Dievulėliau, kas per masė žmonių, vienu metu panūdusių patekti į archipelagą!

Keltui prisišvartavus Sandhamno garlaivių krantinėje, išlipti iš jo užtruko visą amžinybę. Keleivių eilė vėžlio tempu šliaužė trapu. Kiki atidavė bilietą, neskubėdama išlipo krantinėje ir atsidūrė tarp vietinių, pasitinkančių kelto keleivius. Viename prieplaukos gale stovėjo šakinis krautuvas, pasiruošęs iškrauti kalną palečių su maisto prekėmis ir gėrimais. Visur bruzdėjo žmonės, o uosto gilumoje burzgė burinių ir motorinių laivų varikliai. Aplinkui su ledais rankose lakstė tuntai vaikų. Saloje virte virė gyvenimas.

Norėdama susigaudyti, Kiki stabtelėjo prie informacinės lentos prieplaukos gale. Apsižvalgė. Uostas jai pasirodė išties gražus. Tiesiai priešais ją stovėjo ilgas dviaukštis rusvai raudonos spalvos namas, kurio kairiajame kampe buvo įrengta krautuvėlė. Iškaboje buvo parašyta „Sommarboden" – vasaros krautuvėlė.

Kairėje ji išvydo krantinės promenadą, vedančią į KŠBK. Apie jį buvo skaičiusi kažkokiame bulvariniame žurnale. Po buriavimo regatos jame vykęs didžiulis pokylis, kuriame dalyvavęs pats karalius su karaliene ir princesė Viktorija.

Tarp garlaivių prieplaukos ir klubo buvo įrengta daugybė tiltelių, prie kurių spraudėsi visokiausių dydžių ir tipų laivai. Dešinėje uostas buvo išsilenkęs puslankiu ir sėte nusėtas parduotuvių bei restoranų. Pačiame gale stovėjo didelis geltonas namas, ant kurio fasado buvo užrašyta „Sandhamns Värdshus“ Sprendžiant iš iškabų, jame turėjo būti airiškas baras, lauko kavinė ir restoranas.

Kiki nusprendė pirmiausia susirasti, kur apsistoti.

Ji patraukė prie kiosko nusipirkti cigarečių. Kai pardavėja ištiesė pakelį „Prince“, Kiki paklausė, ar kur nors būtų galima nebrangiai išsinuomoti kambarį. Ji neturėjo nė menkiausio noro mokėti nežmoniškos kainos už vieną vienintelę naktį.

– Misionierių namuose, – atsakė paaugliško amžiaus mergaičiukė. – Jie siūlo nakvynę su pusryčiais. Ten visai neblogai. O pusryčiai pas juos net ir labai geri. Daugiau vargu ar ką berasite, viskas žvėriškai

brangu. „Buriuotojų“ viešbutyje kainos kaip mieste. Bet jis ir prabangus. Labai.

Kiki dėkinga nusišypsojo mergaitei, persisvėrusiai per langelį ir rodančiai restoranų kryptimi, kuriuos ji buvo pastebėjusi jau anksčiau.

– Daugių daugiausia bus penki šimtai metrų, nueisite per penkias minutes, – tarė paslaugiai šypsodamasi.

Kiki pasiėmė savo kelioninį krepšį ir patraukė nurodyta kryptimi. Žengus vos keletą žingsnių, jos basutes nuklojo dulkių sluoksnis. Aplink plytėjo vien smėlis ir žvyras. Ne veltui miestelis vadinosi Sandhamnas*.

* Išvertus iš švedų kalbos *sandhamn* reiškia „smėlio uostas“ (Čia ir toliau – vert. past.)

13 skyrius

– Henrikai, paskubėk! – šūktelėjo Nora. – Jie netrukus bus čia, o mes dar nė bulvių nenuskutome.

Buvo penktadienio vakaras. Jie užsiprašė į svečius dvi poras iš Sandhamno ir Tomą. Nora svarstė, ar dar nepakvietus kokios vienišos moteriškės, bet jai tai pasirodė nepriimtina.

Nuo žiemos, kai išsiskyrė su žmona Pernila (mirus dukrytei nebeįstengė gyventi drauge), Tomas nekreipė dėmesio į moteris, o ką jau bekalbėti apie naujų santykių paieškas.

Pagalvojus apie Tomą ir jo mažąją Emiliją Noros kūnu perbėgo šiurpulys. Koks skaudus likimo smūgis vos tris mėnesius pasidžiaugti miela mergyte ir staiga jos netekti!

Emilija mirė naktį miegodama.

Pernila ryte pabudo pilnutėlėmis pieno krūtimis, nes naktį nežindė. Mažylė gulėjo savo lopšyje greta lovos šalta ir be gyvybės ženklų. Tiek Pernila, tiek Tomas puolė į neviltį, tačiau Pernilai buvo kur kas sunkiau. Ją prislėgė baisus kaltės jausmas.

– Aš buvau tokia pavargusi, – kūkčiojo ji. – Pramiegojau visą naktį, užuot ja pasirūpinusi. Jei būčiau pabudusi, tikriausiai ji dabar būtų gyva. Gera motina būtų pajutusi ką nors negero, o ne miegojusi.

Ilgainiui savigrauža ir kaltės jausmas sugriovė poros santykius. Tomas paguodos ieškojo darbe, o Pernila nerado sau vietos.

Skyrybos buvo neišvengiamos.

Nora bandė kaip galėdama jiems padėti, tačiau Tomas nieko neprisileido. Nutilo ir užsidarė savyje. Persikraustė atgal į Harę ir nuo visų atsiribojo.

Tik vasaros pradžioje Nora pajuto pamažu grįžtant senąjį Tomą – jaunystės draugą neklusniais šviesiais plaukais. Tik aplink jo akis radosi naujų raukšlelių, o plaukai pradėjo dengtis sidabru. Veide atsirado šešėlis, kurio anksčiau nebuvo.

– Ką tau padėti?

Henrikas prisėlino iš nugaros. Nora atsisuko ir nusišypsojo. Vyro nuotaika gera, vakaras turėtų būti vykęs. Nora ryžtingai nuvijo į šalį mintis apie pirmadienį atvykstančius uošvius.

– Reikia išvirti bulvių, išrūkyti žuvį, paruošti salotas ir pagaminti vanilinį padažą rabarbarų pyragui.

Ji pakštelėjo vyrui į skruostą ir ištiesė maišelį šviežių bulvių bei skustuką.

– Ir dar būtų gerai iki svečiams atvykstant perdažyti stogą ir sutaisyti tvorą.

Henrikas nusijuokė.

Jis mėgo draugiją ir svečius. Kokteilių vakarėliuose vyras jausdavosi kaip žuvis vandeny. Kai Nora susipažino su Henriku, jai, kiek nedrąsiai merginai, tai darė didelį įspūdį. Henrikas bet kada galėjo eiti į vakarėlius ar spontaniškai pasikviesti draugų. Diplomato vienturčiui dalyvauti renginiuose ir visus žavėti buvo įprasta. Jau ką mokėjo, tai mokėjo.

Nora labiau mėgo ramiai vakaroti su šeima, tad vis protestuodavo. Ypač kai vaikai dar buvo maži, o ji, išsekinta žindymo ir bemiegių naktų, tetrokšdavo prigulti ant sofos ir pažiūrėti televizorių. Svečiai yra gerai, bet kartais visai malonu tiesiog pasibūti su šeima.

Vis dėlto Henrikas nenusileido.

– Kas gali būti geriau nei leisti laiką su draugais? – kartodavo jis. – Juk galime pasikviesti bent porą. Nebūtinai turi būti daug žmonių. Na, argi tai taip sunku?

Nora pasijusdavo besanti tikra nuobodi niurzglė, gadinanti visą reikalą. Jei Henrikas ko nenorėjo suprasti, ginčytis su juo nebuvo prasmės. Tad dėl

šventos ramybės ji stengėsi dažniau pasikviesti svečių. Jei dar ir pasistengdavo, pasibūti su žmonėmis būdavo visai smagu.

Šįvakar Henrikas buvo kuo geriausios nuotaikos.

– Visų tavo užduočių atlikti tikriausiai nespėsiu. Bet jei įpilčiau tau taurę vyno, gal atleistum, kad padarysiu tik pusę? – mirktelėjo Norai.

Vyras iš šaldytuvo išėmė butelį *Chardonnay* vyno ir pripylė dvi taures. Vieną ištiesė Norai. Tada išsitraukė dubenį bei pjaustymo lentelę ir užsiėmė bulvėmis bei ešeriais.

Per tą laiką Nora padengė stalą. Jie ruošėsi vakarieniauti sode ir pasidžiaugti gražiu vakaru. Rūkytus ešerius ji ketino patiekti su garstyčių padažu ir naminiu batonu su žolelių sviestu. Darže prisiskynė rabarbarų ir iškepė trupininį pyragą pagal močiutės receptą.

Bus puiki vakarienė.

Grįžusi į misionierių namus, Kiki Bergren niekaip negalėjo nusiraminti. Kūną maudė nuo įtampos, lyg ji ką tik būtų nubėgusi maratoną.

Moteris stengėsi pamiršti šaltą balsą, klausiantį, ar ji gerai apsvarstė savo ketinimus bei galimas jų pasekmes.

Kiki suspaudė lūpas. Ji nesileis įbauginama!

Jei gyvenimas būtų susiklostęs palankiau, jos čia veikiausiai nebūtų. Tik moteris jau seniai išmoko nesiskųsti. Ji nekentė dėl nuolatinio pinigų stygiaus persekiojančio bejėgiškumo jausmo. Iki gyvo kaulo įgriso vakarais stovėti kazino, nuolat šypsotis ir siūlytis. „Nepastebėti“, kai girti klientai vis grybšteli ją prakaituotomis rankomis. Ji ilgėjosi kitokio gyvenimo, kitokių galimybių.

O tai buvo taip arti, kone ranka pasiekiama!

Ji reikalauja tik to, kas jai teisėtai priklauso. Nei daugiau, nei mažiau. Ji žino tai, ką žino, rytoj grįš ir susitars. Taškas dar nepadėtas...

Kiki desperatiškai įtraukė į plaučius šiaip ne taip iš trečio karto prisidegtos cigaretės dūmo. Kambaryje rūkyti tikriausiai draudžiama, bet jai buvo vis tiek. Piktdžiugiška veido išraiška ji pabandė ištrinti savo atvaizdą, atsispindėjusį priešiškose akyse.

Įamžėjusi moteris pernelyg aptemptais džinsais, per ilgais plaukais, kurių žilų sruogų dažai nebeįstengė paslėpti. Moteris, besistengianti atrodyti kaip trisdešimtmetė, nors iš tiesų yra kone dvidešimčia metų vyresnė.

Viskas bylojo ją esant vieną vyriausių savo profesijos – krupjė – atstovių, tinkančia į motinas kitoms

prie ruletės stalų stovinčioms merginoms. Kolegėms, atvirai kalbėjusioms, jog tokio darbo ilgai nedirbs. Juk negalima švaistyti savo gyvenimo su girtuokliais, pralošiančiais daugiau nei drįsta prisipažinti žmonoms.

Misionierių namus rasti buvo paprasta, jie stovėjo pakeliui prieš mokyklos pastatą. Kiki pasiekė juos per penkias minutes, o gal net ir greičiau. Kaip kioskininkė ir sakė.

Misionierių namų direktorė kelis kartus pabrėžė, jog Kiki labai pasisekė, kad gavo kambarį be išankstinės rezervacijos. Klientas ką tik atšaukė savo užsakymą, tad vienas kambarys esąs laisvas, tereikia prisiregistruoti.

Kiki gavo raktą ir užlipo į antrą aukštą. Kambarys buvo jaukus, senamadiškas, kabėjo nertos užuolaidos. Ji iškraustė atsivežtus daiktus, tada išsitiesė lovoje ir pabandė surikiuoti mintis. Vis kartojo tai, ką norėjo pasakyti. Nors ir buvo pasiryžusi tam žingsniui, mintis apie susitikimą jaudino ir kėlė nerimą.

Kai jau reikėjo eiti, ji direktorės paklausė kelio, tačiau moteris pati buvo neseniai atvykusi į salą ir padėti negalėjo. Kiki nenusiminė – ras kelią ir pati. Kiek čia tos salos!

Tačiau viskas pasirodė ne taip paprasta, kaip tikėjosi. Galiausiai vienos kepyklos praktikantė paaiškino, kur eiti. Buvo beveik trečia valanda dienos.

Kiki pabeldė į duris. Po geros valandėlės (ji jau ruošėsi eiti) durys atsidarė. Kiki prisistatė, ją įleido vidun.

Buvo akivaizdu, kad jos čia nelaukė ir nesitikėjo.

Kiki išdėsčius savo atvykimo priežastį stojo tyla. Į ją įbestas šaltas žvilgsnis valandėlę sustingo, paskui nukrypo į šalį. Pilkos akys neišdavė reakcijos į Kiki išsakytus ketinimus. Tyla slėgė kaip sunki antklodė, po kuria darėsi sunku kvėpuoti.

Kiki nurijo seiles ir apsilaižė lūpas. Kurį laiką savęs klausė, ar nebus per toli nuėjusi. Svetima aplinka baugino. Namas buvo visai ne jos skonio, rodėsi, lyg ji būtų pakliuvusi į kitą pasaulį.

Tada moteris prisiminė pusbrolį.

– Kristeris negyvas, o aš noriu savo dalies.

Kiki žvelgė buku žvilgsniu, tvirtai nusprendusi neparodyti jaudulio ir nerimo. Stipriai suspaudė kumščius – net nagai susmigo į delnus; iš skausmo prisimerkė, tačiau stengėsi neišsiduoti.

Priešais sėdinti figūra staiga pakilo. Judesys buvo toks netikėtas, kad Kiki net susigūžė.

– Na, nekibsime gi mes dėl to vieni kitiems į atlapus. Išgerkime ko nors, tada pakalbėsime.

Kiki Bergren kambaryje liko viena. Iš virtuvės sklido darinėjamų durelių garsai, skimbčiojo ant padėklo statomas porcelianas. Moteris žvalgėsi po kambarį, kuris ribojosi su dideliu valgomuoju. Šio viduryje kėpsojo didžiulis stalas. Aplink jį stovėjo tuzinas kėdžių, prie sienų glaudėsi dar keturios. Pro langą vėrėsi fantastiškas jūros vaizdas. Regis, vanduo buvo ranka pasiekiamas.

Pakėlusi galvą, Kiki vėl sutiko tiriantį pilkų akių žvilgsnį.

– Arbatos gersite?

Jai ištiesė sklidiną puodelį.

– Ar nenorėtumėte permąstyti savo reikalavimų? – ramiai paklausė santūrus balsas. – Kol dar ne per vėlu?

14 skyrius

Vonios kambario veidrodyje į Tomą žvelgė pavargęs ir išsekęs veidas. Visiškai netinkamas žmogui, netrukus eisiančiam jaukios vakarienės pas Lindes.

Į Harės salą jis atvyko prieš šeštą. Po valandos turi būti Sandhamne. Dar reikia nusiprausti po dušu ir nusiskusti.

Tomo namas stovėjo šiaurinėje Harės pakrantėje. Jo tėvai nusipirko čia žemės dar penktame dešimtmetyje, gerokai anksčiau, nei turėti namelį archipelage pasidarė labai madinga. Prieš porą metų žemę padalijo į du sklypus savo sūnums.

Tomo sklype stovėjo sena troba. Gerokai suklypusi, bet labai gražioje vietoje – prie pat vandens greta didžiulio karpotojo beržo.

Pernila ir Tomas užsiėmė trobele ir skyrė daug laiko, kad paverstų ją tikra vila.

Namu, tinkamu šeimai su vaikais.

Galiausiai sena griuvena virto puikiu vasarnamiu dideliais langais ir atviromis erdvėmis. Norėdami išnaudoti pastogę, įrengė joje erdvų miegamąjį. Nuo

namelio durų iki prieplaukos tiltelio vedė siauras žvyruotas takelis. Sutuoktiniai jį išplatino ir padarė vietos sodo baldams, kad vasaros vakarais būtų galima pasisėdėti lauke.

Namas surijo visą jų laisvalaikį ir pinigus, tačiau galutinis rezultatas atitiko visus lūkesčius.

O tada juodu išsiskyrė.

Naujajame name nepraleido nė vasaros.

Kadangi sklypą su vasarnamiu Tomas paveldėjo, dalybos buvo paprastos. Pernilai atiteko butas mieste, jam – Harės nuosavybė. Viskas buvo gražu, gerai ir logiška.

Tik beprotiškai skaudu.

Po skyrybų jis susirado dviejų kambarių butą Gustavsberge. Butas buvo patogus ir praktiškas, vos dvidešimt minučių kelio iki darbo, bet namais Tomui taip ir netapo. Namie jis pasijusdavo tik Harės vasarnamyje. Bent šiek tiek.

Tomas išsiėmė iš spintelės skustuvą bei skutimosi putas ir atsukęs čiaupą palaukė, kol pradės bėgti šiltas vanduo.

Tiesą sakant, jis neturėjo nė menkiausio noro lipti į laivelį ir plaukti į Sandhamną. Tačiau Nora jį pa-

kvietė jau prieš kelias savaites. Nenorėjo jos nuvilti ir atsisakyti. Tik ne paskutinę minutę!

– Tomai, na! – sakė ji. – Turi kuo nors užsiimti. Negalima vien tik dirbti ir tūnoti Harėje. Turi grįžti pas žmones!

Žinoma, ji teisi, bet kaip tai sunku!

Laikydamas rankoje skustuvą, vyras klestelėjo ant klozeto dangčio. Kartais jis vos beprisiversdavo išeiti pro duris.

Pastarieji penkiolika mėnesių buvo sunkiausi jo gyvenime, tokių išgyvenimų nelinkėtų nė pikčiausiam priešui. Naktimis sapnuodavo košmarus apie Emiliją, kaip negali jos išgelbėti. Dienomis vos beprisiversdavo eiti į darbą, nes bijojo palūžti kolegų akyse. Jo santuoka pamažu griuvo, o jis nieko negalėjo padaryti.

Nuo tada, kai prieš pusmetį išsiskyrė, Tomas vengdavo bet kokio pasižmonėjimo. Jam nereikėjo kitų draugijos. Norėjo būti vienas, kad visi jį paliktų ramybėje.

Bemaž visą laiką dirbdavo. Neskaičiavo, kaip dažnai likdavo budėti iki vėlyvos nakties. Tamsūs koridoriai, kai juose nelikdavo nė gyvos dvasios, dvelkdavo paslaptinga rimtimi. Tomui tiko vienatvė. Tyloje jis mielai rymodavo prie savo darbo stalo.

Tarnyba buvo jo gelbėjimosi šiaudas.

Kažin ar Tomas būtų ištvėręs, jei ne kolegos. Nors rytais vargais negalais ropšdavosi iš lovos, imdavosi visų įmanomų darbų. Siūlydavosi atlikti bet kokias užduotis. Valandų valandas krapštydavosi prie dalykų, kurie jam visai nepriklausė.

Tarsi kiekviena išspręsta byla jam būtų padėjusi po kruopelytę atkurti savo paties gyvenimą.

Pamažu skausmas ėmė rimti. Jį pakeitė nepakeliamas nuovargis. Tomas neišmanė, ką daryti. Dieną dar šiaip taip pratempdavo, bet vakare jausdavosi visiškai išsunktas.

Per pastarąjį pusmetį miegojo daugiau nei per visą savo gyvenimą. Kiekvieną vakarą tetrokšdavo atsigulti ir dingti iš gyvenimo. Tarsi niekaip negalėtų atsimiegoti.

Tik nuo balandžio mėnesio, pailgėjus dienoms, pamažu pradėjo grįžti ankstesnė energija. Jam patiko ilgi šviesūs prasidėjusios vasaros vakarai. Savo paties nuostabai, darėsi lengviau kvėpuoti.

Tik atstumas tarp policininko, pareigingai atliekančio savo darbą, ir privataus asmens Tomo, kuris tetroško ramybės, nė kiek nemažėjo.

Štai jis sėdėjo vonios kambaryje, bandydamas sutelkti jėgas. Vakarienė tuoj prasidės. Tomas at-

sistojo ir skutimosi putomis išsitepė smakrą. Tada karčiai šyptelėjo savo atvaizdui veidrodyje ir pradėjo skustis.

Kiki Bergren žvilgsnis klaidžiojo po uostą, kurį jau pusiau dengė šešėlis. Ant liežuvio dar jautė išgertos arbatos skonį. Net kavos jai nepasiūlė, tik kažkokios šlykščios arbatos.

Bandė apsiraminti savo kambaryje, tačiau buvo pernelyg sudirgusi, tad po kiek laiko pasidavė. Apsivilko švarkelį ir susiruošė eiti uosto link. Turėjo ko nors išgerti. Ko nors stipraus. Neprošal ir pavalgyti. Ji tylutėliai nusileido laiptais, norėdama išvengti įkyrios pensiono direktorės. Visiškai nenorėjo klausytis jos barškėjimo. Ir taip turėjo ką apmąstyti.

„Narų" baro terasa atrodė viliojamai, tačiau prisiartinusi Kiki išvydo, jog ją nusėdęs jaunimėlis: mergelės giliomis iškirptėmis su didžiuliais saulės akiniais ir tipeliai raudonais šortais bei žele suteptais ir atgal sušukuotais plaukais.

Madingiausias gėrimas čia turėjo būti rožinis vynas, nes ant kiekvieno stalo stovėjo sidabrinis kibirėlis su ledais ir užrašu „Think pink, drink pink"*

* Išvertus iš anglų kalbos – „Rožiniai gėrimai, rožinės mintys"

Kiki nuomonę apie rožinį vyną buvo susidariusi pagal vyną „Matteus Rosé“ Kai buvo vyresnių klasių moksleivė, jį maukdavo visur. Kiki nusipurtė. Tas vynas jai buvo bjaurus jau tada, tad ir šis vargu ar bebus geresnis. Išlepintų girtų jaunuolių ji iki soties prisižiūrėjo Kose, mažiausiai troško su jais susidurti dar ir čia.

Kiki patraukė ieškoti alternatyvos.

Uosto gale buvo „Sandhamns Värdshus“ Ten jai pasirodė kur kas maloniau. Kiki apsisuko ir nuėjo prie laiptų, vedančių į barą.

Pravėrus duris viduje buvo labai tamsu, tačiau akims apsipratus moteris pamatė besanti didelėje jaukioje patalpoje tamsiu medžiu iškaltomis sienomis.

Už rudo baro stovėjo jaunuolis ilgais šviesiais į uodegą surištais plaukais ir vedė į kasos aparatą užsakymą. Prie ilgų stalų sėdėjo pavienės figūros, pasistačiusios prieš save nugertus bokalus. Restoranas buvo beveik tuščias – tamsi patalpa buvo ne ta vieta, kuri gražiu oru trauktų pasisėdėti vasariškai apsirengusius turistus.

Pro langą Kiki pamatė eilę žmonių, kantriai laukiančių, kol kavinės terasoje atsilaisvins koks staliukas. Ji pati buvo visai nieko prieš sėdėti viduje. Mo-

teriai reikėjo ramybės. Be to, ji norėjo pavalgyti ir atsikratyti bjauraus skonio burnoje.

Ant sienos kabėjo lenta su kreida užrašytu meniu. Kiki maistas tiko ir ji užsisakė keptų bulvių su kiaušiniene ir didelį bokalą stipraus alaus.

Nešina alumi, Kiki atsisėdo kampe, toli nuo baro. Nusivilko švarką ir pasidėjo ant gretimos kėdės. Tada iš rankinės išsitraukė veidrodėlį, šukas ir susišukavo ilgus plaukus. Šukas įsikišo į viršutinę švarko kišenėlę ir iš įpročio išsitraukė pakelį cigarečių, bet prisiminė, kad Švedijoje viešose vietose rūkyti jau nebegalima.

Akies krašteliu pamatė, kaip atėjo vyriškis ir prie baro užsisakė alaus. Gavęs bokalą, pasuko jos link.

Kiki nevalingai jam nusišypsojo.

Po tiek metų, kiek ji prie kazino stalo sveikindavosi su klientais, lūpos šiepdavosi pačios.

Vyriškis atrodė visai malonus, iš pažiūros kokių keturiasdešimties metų. Lieknas, nuskalbtais mėlynais marškinėliais ir džinsais, apsiavęs sportbačiais. Plaukai prašėsi žirklių, bet buvo švarūs.

Kiki staiga panoro kompanijos. Žvilgsniams susitikus, Kiki sudrėkino lūpas ir prakalbo:

– Sėskis! – pakvietė rodydama į priešais stovinčią kėdę. Kol vyriškis taisėsi atsisėsti, ji maloniai jam šypsojosi.

– Tu čia gyveni? – paklausė.

Šis nedrąsiai šyptelėjo. Tada iš kelnių kišenės išsitraukė pieštuką ir paėmė ant stalo gulinčią servetėlę.

Trumpais skubriais judesiais nupiešė Kiki profilį. Eskize buvo vos keli brūkšniai, bet panašumas buvo stulbinamas. Piešėjui per kelias sekundes pavyko perteikti tiek jos veido bruožus, tiek išraišką.

Vyriškis pastūmė piešinį Kiki.

– Prašau. Dovanoju.

– Nieko sau gabumai! – nusistebėjo pritrenkta moteris. – Gal iš to gyveni?

– Kad ne... Vasarą labiau apsimoka meistrauti. Nuolat kas nors genda, reikia remontuoti, o atostogautojai visai nenori terliotis patys. Be to, gerai moka – aišku, „juodais“, bet man tinka. Kam tos sąskaitos... – kreivai šyptelėjo.

Šviesiaplaukė padavėja atnešė Kiki bulves. Padėjo lėkštę ant stalo ir padavė peilį su šakute, įvyniotus į servetėlę. Bulvės su kiaušiniene ir kalnu burokėlių salotų atrodė labai skaniai.

Įprastu judesiu padavėja paėmė tuščią Kiki bokalą ir maloniai pažvelgė į pašnekovus.

– Dar ko nors?

Kiki pažvelgė į priešais sėdintį vyriškį. Jis buvo simpatiškas, kiek nedrąsus, tačiau anaiptol ne nuobodus. Elgėsi kaip koks jauniklis, ir tai jai patiko.

Kiki pasilenkė, nusibraukė nuo kaktos užkritusią plaukų sruogą ir koketiškai mirktelėjo.

– Pastatysi man alaus? Tada galėsi papasakoti, ką veikti Sandhamne vasaros penktadienio vakarais. Aš čia pirmą kartą.

15 skyrius

Tokius vakarus Nora vadino tobulais Sandhamno vakarais.

Aplinkiniuose sodeliuose vis nuskambėdavo taip pat lauke vakarieniaujančių kaimynų juokas.

Iš tolumos atsklisdavo pavieniai Dinos Vašington dainos „Mad about the boy“* garsai. Bet apskritai buvo taip tylu, kad buvo girdėti kamanių dūzgimas. Aukštai danguje nardė kregždės – gero oro pranašai. Jau devynios vakaro, o vis dar maloniai šilta. Žuvis buvo labai skani, nuotaika – kuo puikiausia.

Pradėjus valgyti desertą kalba pasisuko apie krante išmestą skenduolį.

– Kaip sekasi tyrimas? – paklausė Henrikas.

– Na kaip... – atsakė Tomas. – Atrodo, kad nėra jokio kriminalo. Greičiausiai nelaimingas atsitikimas. Žmogelis bus iškritęs iš suomiško kelto. Jie pro čia plaukia kas vakarą, – paėmė gabalėlį rabarbarų pyrago ir tęsė toliau: – Vyriškis vienišas. Kiek pavyko

* Išvertus iš anglų kalbos – „Išprotėjusi dėl to vaikino“

sužinoti, neturėjo nei šeimos, nei draugų, tėvai mirę. Vienintelė gyva giminaitė – pusseserė, su kuria palaikydavo glaudžius ryšius. Liūdnas gyvenimėlis, taip sakant...

Tuoj pat pasigailėjo ištaręs šiuos žodžius. Kaip tai priminė jo paties gyvenimą!

Be šeimos, be vaikų, bebaigiąs ketvirtą dešimtį, gyvena vienas dviejų kambarių bute – visai kaip tas skenduolis.

Ir kas jis toks, kad galėtų vadinti Kristerio Bergreno gyvenimą liūdnu!

– Kodėl manai, kad tai nelaimingas atsitikimas? – vėl paklausė Henrikas, tiesdamas dubenį su vaniliniu padažu.

Klausimas sugrąžino Tomą į realybę ir privertė suimti save į rankas.

– Nėra jokių įkalčių. Jis paskendo. Vienintelis keistas dalykas, kad buvo apsijuosęs virve. Bet tai veikiausiai nieko nereiškia. Ne visada galima viską paaiškinti.

– Virve?

Henrikas klausiamai pažvelgė į Tomą.

– Taip, lynu, kurio kilpa buvo užnerta ant kūno. Iš pažiūros normalus lynas. Dar nenustatėme, iš kur

jis – pagamintas iš įprastos medžiagos, nieko ypatingo.

– Ar tas žmogus turėjo priežasčių žudytis? – paklausė Henrikas.

Tomas papurtė galvą.

– Nemanau. Neradome jokio atsisveikinimo laiško. Bet tai dar nieko nesako.

– Ar sužinojote ką nors daugiau apie žvejų tinklą? – pasiteiravo Nora.

– Ne. Neturime jokio supratimo. Viename kampe kabo medinis plūduras su užrašu. Tik vėlgi tai dar nieko nereiškia. Kūnas galėjo įsipainioti į tinklą ir vėliau. Daug kas išmeta savo tinklus archipelage, nieko keista.

Henrikas susidomėjęs pasilenkė ir dar nebaigęs kramtyti uždavė kitą klausimą:

– O kas užrašyta ant plūduro?

– Tik dvi raidės – „G. A.“ Pagal jas sunku nustatyti savininką.

Nora susimąstė.

– Ar mes pažįstame ką saloje, kieno inicialai būtų tokie?

Tomas truktelėjo pečiais.

– Nesu tikras, ar tai svarbu. Tinklas gali priklausyti bet kam, gyvenančiam šioje archipelago dalyje.

Dauguma aplinkybių rodo, kad tai buvo nelaimingas atsitikimas.

– Ir kas tada? – paklausė Nora.

– Baigsime bylą. Nėra nieko, kas rodytų įvykus nusikaltimą, tad tyrimą nutrauksime.

– Tu dar eisi atostogų? – prisijungė stalo kaimynė pildama į Tomo taurę likusį vyną.

Tomas linktelėjo.

– Ačiū Dievui, jau greitai. Tik turiu baigti šį tyrimą. Kitą savaitę tiesiu taikymu vykstu į Harės salą.

– Tavo tėvai jau ten? – paklausė Nora.

– Žinoma. Jau nuo Valpurgijos*. Man atrodo, kad išėję į pensiją jie daugiau laiko praleidžia Harėje nei mieste.

Nuo minties apie tėvus Tomo veidas nušvito.

– Jie vis lipa man ant galvos, kad eičiau atostogų anksčiau, bet man patinka atostogauti vasaros sezono pabaigoje. Atvažiuosiu tada, kada atvažiuosiu.

Jis dėkodamas pakėlė taurę į Noros pusę.

– Ačiū už fantastišką vakarienę.

---

* Valpurgijos naktis – senovės germanų pavasario šventė, švenčiama naktį iš balandžio 30 dienos į gegužės 1 dieną.

Šeštadienis, antra savaitė
16 skyrius

„Vykęs buvo vakaras“, – galvojo Nora ruošdama pusryčius. Svečiai buvo kuo puikiausiai nusiteikę. Atrodė, kad visi jautėsi gerai, prasėdėjo lauke iki vidurnakčio ir nesušalo.

Šiandien šeštadienis, į plaukimo mokyklą nereikia. Išeiginė. Jie net galėjo išsimiegoti, kiek tai įmanoma turint „vyturį“ šešiametį vaiką.

– Berniukai! – pašaukė Adamą su Simonu, kurie žaidė sodelyje. – Eime, padarysime tėveliui siurprizą – antrus pusryčius prie tiltelio.

Henrikas prie vandens tvarkė žvejų tinklą – tai ilgas darbas, tad kavos pertraukėlė bus kaip tik.

Ji su berniukais kone ketvirtį valandos prastovėjo eilėje prie pusryčių bandelių. Rodėsi, kad gražią vasaros dieną pusė Stokholmo gyventojų nusprendė atvykti į archipelagą.

Kita vertus, plepėti eilėje prie dailios kepyklėlės buvo ne taip jau ir blogai. Joje stovėjo baltai nulakuoti ketaus staliukai tiems klientams, kurie nori savo bandeles suvalgyti vietoje.

Kepyklėlę dar devynioliktame amžiuje atidarė garsusis Johanas Reinholdas Zundbergas, almendės* pirmininkas ir labai veiklus žmogus. Tuomet kepyklėlė garsėjo savo traškučiais, kuriais, be kitų laivų, aprūpindavo ir plaukiojančius švyturius.

Henrikas labai užsiėmęs stovėjo prie vandens.

Iš abiejų tiltelio pusių stovėjo aukšti kuolai su kabliais viršuje. Ant jų kabindavo tinklus, o tada iš jų kadaginėmis šluotelėmis nulupta žieve išdaužydavo įsipainiojusias žoles ir dumblius. Labai senas būdas, kuris buvo naudojamas visame archipelage.

Henrikas buvo išvalęs apie pusę tinklo, po kojomis gulėjo išdaužytų žolių krūvelės. Buvo nusivilkęs marškinėlius ir stovėjo vienais šortais. Per nugarą vis tiek žliaugė prakaitas.

Adamas pribėgo padėti tėčiui. Henrikas, plaukdamas mesti tinklų, dažnai jį pasiimdavo kartu ir leisdavo pavairuoti laivelį. Adamui patiko lydėti tėtį, o ir Henriko ilgai prašyti nereikėjo.

Prie tiltelio buvo maža aikštelė, priklausanti Henriko ir Noros sklypui. Joje užteko vietos lauko sofai,

* Vok. *Allmende* – tam tikra bendruomeninės teisinės nuosavybės forma.

dviem kėdėms ir staliukui, kad būtų galima pasisėdėti prie vandens.

Prie tiltelio stovėjo šeimos laivelis, nedidelis motorlaivis pavadinimu „Snurran" Jis buvo gerų trijų metrų ilgio ir ištikimai tarnavo jau daug metų. Laivelio užteko pasiplaukioti prie uolų ar prireikus ką nors pasiimti iš Stavneso, jei žmogus pavėluodavo į paskutinį keltą.

– Kavos pertraukėlė! – šūktelėjo Nora Henrikui.

Moteris prisėdo prie stalo ir ėmė traukti kavos puodelius bei bandeles. Vaikams pastatė spalvotus plastikinius sulčių buteliukus.

Galvoje vis sukosi mintys apie vakarykštį skambutį. Kai Nora stovėjo prie baseino ir laukė, kada pasibaigs Simono plaukimo pamoka, suskambo jos mobilusis telefonas.

Skambino banko personalo vadovas. Per paskutinę restruktūrizaciją banką padalijo į keturis regioninius padalinius: šiaurės, pietų, rytų ir vakarų. Kiekviename regione turėjo būti po atskirą juristą, tiesiogiai pavaldų regiono direktoriui.

Ar Noros nedomintų pietų regiono padalinio Teisės skyriaus vadovo vieta?

Filialas įsikūręs Malmėje, tad tektų persikraustyti. Tačiau ji uždirbtų gerokai daugiau, be to, tai būtų ir žymus karjeros banke šuolis.

Pasiūlymas glostė Noros savimeilę ir žadino smalsumą. Darbas turėjo būti įdomus. Be to, tai reiškė, kad ji turės kitą viršininką, o to ji jau seniai troško.

Dabartinis darbas jai visai patiko, bet klaikiai nekompetentingo viršininko jau buvo per akis.

Banko Teisės skyriaus viršininku jis tapo labai jaunas, kai buvęs vyriausiasis teisininkas netikėtai perėjo pas konkurentus. Ragnaras Volstenas buvo nerūpestingas ir pasipūtęs, mielai ir dažnai apkalbinėdavo kolegas, žinia, tik jiems už nugarų.

Kai Nora ir kiti skyriaus juristai tiesiog stenėdavo nuo darbo krūvio, jis užsidaręs savo kabinete skaitydavo „Dagens Industri" Kabineto sienos buvo stiklinės, tad buvo puikiausiai matyti, ką jis ten veikia. Nora buvo girdėjusi, kad Ragnaras vedė žinomos finansininkų šeimos dukterį. Tai galėtų paaiškinti jo nevisavertiškumo kompleksą, bet ne pateisinti apgailėtinus vadovavimo įgūdžius.

Kaip toks tipas gali eiti tokias aukštas vadovo pareigas tokiame didžiuliame banke, jai liko paslaptis. Tiesiog nesuvokiama, kaip niekam iki šiol neužkliuvo jo nekompetencija.

Norą baisiai viliojo galimybė įeiti į Ragnaro Volsteno kabinetą ir tiesiai į akis išdrožti, kad ją paaukštino ir kad jis jai nebe viršininkas.

Personalo direktorius sakė, kad pokalbius su visais pretendentais rengs nepriklausoma personalo atrankos agentūra „Sandelin & Partner“ Jei Nora norės kandidatuoti, firma su ja susisieks ir susitars dėl pokalbio laiko.

Moteris svarstė, kaip tai pasakyti Henrikui. Jis tikrai nebus sužavėtas kraustymusi į Malmę. Kita vertus, ji baigė paruošiamuosius teismo tarnautojo kursus Visbyje, nes jis ten atliko gydytojo praktiką. Be to, ėjo motinystės atostogų dėl abiejų vaikų, kad vyras galėtų baigti rezidentūrą. Dabar atėjo jos eilė.

Noros mintis nutraukė po kojomis šlumštelėjęs šlapių žolių gniutulas.

– Baik! – riktelėjo ji. – Šaltas kaip ledas!

Simonas kvatojo susiėmęs už pilvo ir jau lenkėsi kitos gniūžtės.

Nora iškėlė aukštyn rankas. Geriau gražiai pasiduoti nei blogai kautis.

– Pasiduodu! Pasiduodu nesipriešindama! – maldavo, kol sūnus ruošėsi kitam metimui.

Staiga pasigirdo vis garsėjantis variklio burzgimas.

Nora prisidengė ranka akis ir pažvelgė į vandenį. Aliuminis kateris atrodė visai kaip Tomo „Buster“ Kateriui prisiartinus, prie vairo pamatė patį Tomą.

Laivelis plaukdamas dideliu lanku sumažino greitį ir prie tiltelio apsisuko.

– Sveikas! – pasisveikino Henrikas ir ištiesė ranką. – Jau pasiilgai mūsų?

– Kaip tik ruošiamės gerti kavą, – baigė Nora. – Sėskis, tuoj atnešiu puodelį.

– Gaila, bet negaliu.

Tomas atrodė nelinksmas.

– Norėjau paklausti, ar galiu porai valandų palikti pas jus savo katerį? Uostas užkimštas, prie greitosios pagalbos tiltelio jau stovi policijos ir greitosios pagalbos laivai.

Nora įdėmiai pažvelgė į Tomą. Jo akys buvo rimtos.

– Kas atsitiko?

– Dar vienas lavonas. Kaip tik važiuoju apsižiūrėti.

Norą nukrėtė šiurpas.

– Kur?

– Misionierių namuose. Aptiko kambarinė, kai norėjo sutvarkyti kambarį. Atrodo, kad lavonas bus išniekintas. Ar galiu palikti laivą pas jus? Nežinau, kada galėsiu pasiimti.

– Aišku! Juk žinai, kad visada gali švartuotis pas mus.

Henriko ir Noros žvilgsniai susitiko. Juodu beveik vienu metu pasisuko į vaikus, kurie žaidė ant kranto. Nora negalėjo patikėti. Dvi mirtys Sandhamne per savaitę! Jų vasaros saloje! Tiesiog neįtikėtina. Čia, kur išeidama iš namų net nerakindavo durų.

Staiga Norą apėmė begalinis noras priglausti prie savęs vaikus ir niekada jų nebepaleisti.

Kas toliau?

17 skyrius

Tomas sparčiai žingsniavo siauromis gatvelėmis misionierių namų link.

Baltas pastatas stovėjo pakalnėje prie mokyklos, ant kalvos kilo Sandhamno koplyčia. Nuo Noros tiltelio iki čia nebus nė pusės kilometro. Jei ne kiti pastatai, misionierių namai būtų matyti pro jos virtuvės langą.

Kai devyniolikto amžiaus pabaigoje Sandhamną užliejo protestantizmo banga, mišių žmonės ėmė rinktis į bažnyčią panašiame pastate. Tai buvo pirmasis Sandhamno dvasinės paskirties pastatas, nes dar nuo aštuoniolikto amžiaus salos gyventojai vis atmesdavo siūlymus statytis savo bažnyčią. Bendruomenėje to norėjo daugių daugiausia keturiolika penkiolika žmonių.

Jau kurį laiką misionierių namai buvo naudojami kaip pensionas ir įvairių „Sandhamns Värdshus" organizuojamų konferencijų vieta. Didelė pamaldų salė buvo paversta į pusryčių restoraną ir kartkartėmis naudojama šventėms. Tai buvo gražus pastatas,

kuklus, bet stilingas, persunktas praėjusių laikų dvasia.

Staiga – antrame aukšte aptiktas lavonas.

Tomas linktelėjo pažįstamiems uniformuotiems policininkams ir atidarė baltos lentinės tvoros, juosiančios misionierių namų sklypą, vartelius. Prie lauko laiptų stovėjo staliukai su kėdėmis. Mėlynų našlaičių prisodinti vazonai teikė spalvų smėlėtam kraštovaizdžiui, kuriame, kaip ir kitur Sandhamne, testyrojo vienas kitas apvytęs žolės stiebelis.

Lauko durys buvo atidarytos, ir Tomas skubriai užlipo laiptais į holą.

Didžiojoje salėje buvo girdėti kūkčiojimas ir susijaudinusių žmonių balsai. Jo žvilgsnis nukrypo į kampe ant kėdės sėdinčią ir isteriškai raudančią moterį. Šalia stovinti vyresnė moteris pati verkdama bandė ją raminti. Patalpoje stovėjo ir policininkas.

Tomui įėjus, visi trys sužiuro į jį.

– Lavoną aptiko mūsų Ana, – vyresnė moteris dramatišku gestu parodė į verkiančiąją. – Kai įėjo tvarkyti ketvirto numerio, – pridūrė.

Tomas priėjo prie sėdinčios moters, kuri raudodama siūbavo pirmyn ir atgal. Buvo matyti, kad ji verkia jau kuris laikas: akys buvo paraudusios ir už-

tinusios. Tomas mintyse svarstė, kada būtų įmanoma ją apklausti. Kol moteris nenusiramins, veikiausiai nieko doro iš jos ir neišgirs.

Jis kreipėsi į antrąją moteriškę, kuri labiau valdėsi.

– Aš Tomas Andreasonas iš Nakos policijos nuovados. Ar jūs čia dirbate?

Moteris linktelėjo, nesiliaudama glostyti verkiančiajai nugaros.

– Aš Kristina, esu šių namų direktorė, – tarė su ryškiu slaviškų akcentu ir užsikirto. Apatinė lūpa suvirpėjo, tačiau ji giliai įkvėpė ir prisivertė tęsti: – Tai baisiausia, ką esu mačiusi. Siaubinga. Ir kaip pas mus galėjo taip nutikti? – moteris užsidengė ranka burną ir nusisuko.

Tomas išsitraukė užrašų knygutę ir parkerį. Kambarinė nustojo kūkčioti, tik tyliai vaitojo.

– Ar galite man pasakyti, kada radote negyvėlį? – paklausė direktorės.

Ji atsisuko ir neužtikrintai pažvelgė į laikrodį, kabantį ant šviesaus kambario sienos.

– Policijai paskambinom taip greitai, kaip tik galėjom, – tarė verksmingu balsu. – Bus praėjusios trisdešimt keturiasdešimt minučių, ne daugiau. Ana beldėsi kelis kartus, nes norėjo sutvarkyti kambarį, bet

jai niekas neatsakė. Tad ji ėmėsi kitų kambarių, kol beliko tik ketvirtas numeris.

– Durys buvo užrakintos? – paklausė Tomas.

Kambarinė linktelėjo.

– Taip, – suvebleno. – Turėjau atsirakinti savo raktu.

– Ar turite daugiau svečių?

Direktorė baimingai linktelėjo.

– Pensionas pilnas, tik šiuo metu nieko nėra namie. Visi išvažiavę savaitgaliui, grįš šįvakar.

Ji buvo pasirišusi spalvingą languotą prijuostę. Atrodė, kad ją atitraukė nuo duonos kepimo: prijuostė ir rankos buvo miltuotos. Kitame didžiosios salės gale pro praviras duris su masyvia rankena buvo matyti virtuvė.

Tomas nusprendė prieš tęsdamas moterų apklausą užlipti į viršų ir apsidairyti. Kuo greičiau, tuo geriau. Jis kreipėsi į iš pažiūros trisdešimtmetį kolegą:

– Gali nuvesti mane iki kambario?

Policininkas nuėjo pirmas, o Tomas užlipo laiptais iš paskos į siaurą koridorių, vedantį į svečių kambarius.

Ketvirto numerio durys buvo praviros.

Įėjęs į kambarį Tomas pamatė nenatūraliai sustingusią gulinčio žmogaus nugarą. Ore tvyrojo nema-

loniai salsvas kraujo ir mirties kvapas. Kvapas, dar nespėjęs virsti visišku dvoku.

Tomas apsidairė senovinio romantinio stiliaus kambaryje su medžiu iškaltomis sienomis ir nertomis užuolaidomis. Ant rašomojo stalo stovėjo vazelė su gėlėmis, ant sienos paauksuotuose rėmuose kabėjo burlaivį vaizduojantis paveikslas.

Pro langą švietė saulė.

Jaukus šeimyniškas pensionas ir lovoje gulintis lavonas niekaip nederėjo.

Tomas priėjo prie lavono ir ant dešiniojo smilkinio pastebėjo didelį gumbą. Aplink jį buvo matyti mėlynių ir nubrozdinimų juostos. Plaukuose ir virš ausies buvo sudžiūvusio kraujo. Galiausiai Tomas apėjo lovą, norėdamas geriau apžiūrėti negyvėlio veidą.

Staiga jį atpažino.

Prieš jį gulėjo Kiki Bergren, Kristerio Bergreno pusseserė.

Tomas pasilenkė. Į jį spoksojo dvi stiklinės akys. Moteris buvo nuoga, tik su raudonomis apatinėmis kelnaitėmis. Krūtys sviro ant čiužinio. Antklodė nustumta į šalį, drabužiai išmėtyti po kambarį. Nebuvo požymių, kad kambaryje būtų lankęsi ar gyvenę daugiau žmonių.

Džinsinėje rankinėje, kuri gulėjo ant grindų, Tomas rado piniginę su Kiki Bergren vairuotojo pažymėjimu.

Jis išsitraukė mobilųjį telefoną ir surinko savo nuovados numerį.

– Čia Tomas. Apžiūrėjau lavoną. Pasirūpinkite, kad teismo medicinos ekspertai šį atvejį ištirtų pirmiausia. Reikės dar kartą peržiūrėti Kristerio Bergreno bylą. Čia jo pusseserė. Stipriai sužalota.

Įkalčių tyrėjai į misionierių namus atvyko prieš vidurdienį. Iki tol teritorija buvo aptverta pagal visas taisykles. Iš direktorės Tomas gavo kitų pensiono gyventojų sąrašą. Net pavyko su kai kuriais susisiekti ir trumpai apklausti. Niekas nepasakė nieko įdomaus.

Direktorė neapsidžiaugė, kai jai pasakė, kad dabar pensionas yra nusikaltimo vieta ir jį reikia kruopščiai apžiūrėti. Nieko negalima liesti ir jokiu būdu netvarkyti Kiki Bergren kambario.

Paskui diena prabėgo akimirksniu. Kriminalistikos ekspertai surinko visus įmanomus įkalčius. Kadangi lavonas buvo aptiktas užrakintame kambaryje, kuriame nebuvo jokių grumtynių požymių, kilo visa krūva klausimų. Visiškai tikėtina, kad kambarys, kur

aptiktas lavonas, nebuvo paties nusikaltimo vieta, tačiau Tomas neskubėjo daryti pirmalaikių išvadų.

Jis pakalbėjo su vietinės policijos nuovados viršininku ir susitarė, kad jų posėdžių kambaryje galės įrengti laikiną tyrimų štabą. Buvo aišku, kad tolesniam darbui reikės patalpos pačiame Sandhamne. Tyrimas pakrypo visiškai nauja linkme.

18 skyrius

„Eikit visi po velnių!“ – nusikeikė Jonis Almhultas. Atkaklus beldimas į duris nesiliovė. Jonio galva buvo sunki kaip plyta, liežuviu būtų galėjęs nušveisti seną motinos puodą.

Jis gulėjo lovoje su visais vakarykščiais drabužiais. Atkelti galvą nuo pagalvės buvo kančia. Vyriškis nesusigaudė, nei kiek valandų, nei kur jis yra.

Ištiesęs ranką ir imdamas žadintuvą, užkliudė atkimštą alaus butelį. Rusvai geltonas skystis išsiliejo ant grindų ir kaipmat susigėrė į austą kilimą. Jis vėl nusikeikė ir pargriuvo ant pagalvės.

Negailestingas beldimas netilo.

– Baik! Ateinu! – sugergždė.

– Joni! Joni! – pasigirdo motinos balsas. – Ar tu namie?

– Namie, mama. Tuoj!

Stenėdamas atsisėdo ir nuleido kojas. Netvirtai atsistojo ir nusvirduliavo prie durų. Atidaręs išvydo tiriantį motinos žvilgsnį. Sumišęs savaiminiu judesiu perbraukė per barzdos šerius.

– Kodėl neatidarai? Beldžiu jau visą amžinybę!

Joniui dar nespėjus atsakyti, ji tęsė toliau:

– Bent žinai, kiek dabar laiko? Jau po dviejų! Nesuprantu, kaip gali tiek ilgai trūnyti. Visa sala dūzgia!

Jonis spoksojo stikliniu žvilgsniu. Neturėjo nė menkiausio supratimo, ką ji čia pliurpia. Tenorėjo viena – kuo greičiau vėl atsigulti.

Elena Almhult susijaudinusi kalbėjo toliau:

– Negirdėjai? Rado dar vieną lavoną. Moters, misionierių namuose.

Jonis nurijo seiles. Kad bent tos prakeiktos galvos taip neskaudėtų! Atsirėmė į durų staktą, kad nesvirduliuotų, ir pajuto kaklu kylantį skausmą.

– Kaip ji atrodo? – paklausė kimiu balsu.

– Šnektelėjau su Kristina, žinai, ta naująja, kuri pavasarį perėmė misionierių namus. Visai susibaigusi.

Jonis netikėtai stipriai sugriebė motinos ranką.

– Klausiu, kaip ji atrodo?!

– Raminkis! Nerėk ant manęs! Kokių penkiasdešimties metų, pensione apsistojo tik vakar po pietų. Ilgais šviesiais plaukais, taip sakė Kristina. Manau, kad turėtų atrodyti visai normaliai.

Jonis viduje suvaitojo.

Prakeikimas!

– Mama, aš blogai jaučiuosi. Turiu prigulti.

– Tu visai kaip tėvas.

Elena pažvelgė žudančiu žvilgsniu ir stipriai sučiaupė lūpas.

Ta veido išraiška Joniui buvo gerai pažįstama nuo pat vaikystės. Motina nutaisydavo tokią miną kaskart, kai tėvas arba Jonis jai neįtikdavo. Tėvą ji taip ėdė visą gyvenimą.

To smerkimo Jonis dabar negalėjo pakelti.

– Paskui pakalbėsim, – pabandė išsisukti.

– Nesuprantu tavęs, – pareiškė Elena. – Visiškai.

Siauros lūpos susiaurėjo dar labiau.

– Mama, prašau. Duok man ramybę, gerai?

– Alkoholis tave pražudys, juk žinai, – pagrūmojo kaulėtu pirštu.

Jonis buku žvilgsniu spoksojo į judančias lūpas ir viduje bandė sulaikyti besitvenkiančių žodžių srautą.

Staiga pratrūko:

– Eik iš čia, sakau! Pakalbėsim paskui.

Stumte išstūmė ją ant laiptų ir užtrenkė duris.

Vyriškis susmuko ant grindų.

Užuodė savo paties pagirių smarvę. Per daug gerta. Per daug rūkyta. Liežuvis ištinęs kaip volė burnoje. Gerklę gniaužė įstrigęs baimės gniutulas. Reikia išgerti, kad nusiramintų ir sutelktų mintis.

Jonis nuėjo į virtuvę, atidarė šaldytuvą ir išsiėmė alaus. Atsišliejęs į kriauklę ištuštino skardinę vienu mauku. Tada sulamdė ir vyptelėjęs išmetė į šiukšlių dėžę. Sunkiai, kaip per sapną, pabandė atgaminti vakarykštį vakarą.

Toji „gražuolė" sėdėjo užeigos bare. Jis atsisėdo prie jos stalo, kartu išgėrė alaus. Po kiek laiko paklausė, ar nenorėtų su juo eiti dar išgerti. Juodu apsivilko ir susimokėjo. Saulė jau buvo nusileidusi, bet kai pasiekė Jonio namus, dar buvo šviesu.

Jis atrakino duris ir juodu įėjo vidun. Moteris apsidairė ir kažką pasakė apie jo gėles. Kompanionai iš šaldytuvo išsiėmė alaus ir susėdo svetainėje ant sofos. Jis prisidegė cigaretę ir paklausė, ar nenorėtų ir ji.

Pana pešė cigaretes vieną po kitos ir skundėsi, kad jai skauda pilvą. Dejonėmis tiesiog išūžė jam ausis.

Abu gerai prisiliuobė.

Po kiek laiko jis prisislinko arčiau. Jam pasirodė, kad ji irgi to nori.

Jei tik ta kvaiša būtų jo paklausiusi, viskas būtų ėję kaip per sviestą. Būtų buvę visai paprasta, jei tik ji būtų dariusi tai, ko jis norėjo. Paprasta kaip dukart du.

19 skyrius

„Kas gali būti geriau nei vidurvasarį leisti gražų šeštadienio vakarą uždarytos policijos nuovados posėdžių kambaryje?“ – mintijo Tomas.

Jis niūriai spoksojo į savo užrašus ir mąstė, kad šis savaitgalis veikiausiai jau prarastas.

Kol įkalčių tyrėjai apžiūrinėjo nusikaltimo vietą, Tomas paskambino Margitei ir perdavė naujausias žinias.

Naujienos jai visai nepatiko.

Senis posėdį esamai situacijai aptarti sušaukė tą patį šeštadienį, septintą vakaro. Taigi Tomas turėjo pakankamai laiko baigti reikalus Sandhamne ir grįžti į sausumą.

Dabar jis sėdėjo konferencijų stalo gale. Dešinėje sėdėjo Margitė, kairėje – Karina. Dviem jaunesniesiems policijos pareigūnams Kalei Lidvalui ir Erikui Blomui taip pat teko savaitgalį atvykti į tarnybą.

Senis apibendrino situaciją:

– Taigi, turime auką, kuri, atrodo, mirė nuo stipraus smūgio į galvą. Be to, ji yra negyvėlio, prieš porą savaičių išplukdyto į krantą, pusseserė. Kristerio Bergreno byloje šiandien neturime įrodymų, jog jis nusi-

skandino. Kaip ir įrodymų, jog buvo nužudytas. Kiki Bergren atvejis užtruks dar porą dienų, kol gausime galutines išvadas dėl mirties priežasties. Teismo medicinos ekspertai pažadėjo pasistengti, bet dabar daug kas atostogauja.

– Ar yra kas nors, kas sietų abu Bergrenus su Sandhamnu? – paklausė Margitė. – Gal jie čia vasarodavo?

Buvo akivaizdu, kad jai jau labai reikia atostogų. Moteris atrodė pavargusi, veidas buvo nepaliestas saulės. Margitė nekantravo, tarsi jai mažai rūpėtų, jog reikia išsiaiškinti dvi paslaptingas mirtis. Ji tetroško kuo greičiau baigti, kad galėtų leistis į savo išvajotąsias atostogas.

Prieš atsakydamas Tomas nesąmoningai brūkštelėjo ranka sau per trumpus plaukus.

– Kiek žinau, ne. Kol kas jokio ryšio tarp Kristerio ir Kiki Bergrenų bei Sandhamno neaptikome. Tačiau sutapimas, kad pusbrolį su pussesere rado negyvus vienoje archipelago saloje, su kuria jie neturi nieko bendro, ir tik kelių dienų skirtumu, būtų jau per daug neįtikimas. Reikia apsvarstyti visas įmanomas sąsajas. Palaukime Kiki Bergren buto apžiūros rezultatų – gal ką rasime. Iš to, ką žinome, Kristerio Bergreno su sala nesieja niekas.

Senis kostelėjo.

– Kad ir kaip ten būtų, šįkart tiriame žmogžudystę. Margite, tu vadovausi tyrimui. Tomai, tu padėsi Margitei. Erikai, Kale – dirbsite su jais. Karina padės visur, kur reikės.

Karina pasisuko į Tomą.

– Tik sakyk, ką man daryti.

Koketišku rankos judesiu mergina atmetė atgal plaukus. Kambaryje ji vienintelė šypsojosi.

Margitė giliai atsiduso labai nepatenkintu veidu.

– Rytoj išeinu atostogų, pamiršai? Jau išsinuomojome namą vakarinėje pakrantėje.

– Margite, turime dvi mirtis, iš kurių viena tikriausiai yra žmogžudystė.

Tačiau Margitė buvo nusiteikusi kovingai. Ji retai pasiduodavo iš karto. Dabar komisarė kovėsi už savo laisvalaikį. Tarsi tai būtų ne keturios liepos savaitės krašte, kur termometro stulpelis retai kada perkopia dvidešimties laipsnių padalą, o gyvybės ir mirties klausimas.

– Be to, aš turiu dvi paaugles dukteris ir vyrą, už kuriuos irgi esu atsakinga. Esi ką nors girdėjęs apie gyvenimo balansą? Man reikia atostogų. Atariau visus metus, tą tu puikiausiai žinai.

Ji niūriai žvelgė į Senį, mosuodama parkeriu. Senis rūsčiai žiūrėjo į ją.

– Ar galiu kai ką pasiūlyti? – įsiterpė Tomas.

Margitė su Seniu liovėsi svaidytis žaibais ir sužiuro į Tomą.

– Jei Margitei bus galima prisiskambinti, tyrimą galėčiau pradėti aš. Kritinę akimirką ji galės šokti į automobilį ir atvažiuoti. Sandhamnas man pažįstamas, o savo atostogas galiu porai savaičių ir atidėti, jei jau toks reikalas.

Margitė metė provokuojamą žvilgsnį į Senį, kuris, prieš atsakydamas, sunkiai atsiduso.

– Kai aš atėjau dirbti į policiją, dievaži, apie jokį gyvenimo balansą nebuvo nė kalbos. Tiesiog dirbdavome tol, kol ištirdavome bylą.

Jis valandžiukę pasvarstė ir nusileido.

– Na gerai, tebūnie... Gali važiuoti, Margite, bet tik su sąlyga, kad prireikus atvyksi. Tu būsi atsakinga už priimtus sprendimus. O iki tol derinkitės telefonu.

Margitei lyg akmuo nuo širdies nusirito.

– Žinoma, Tomai, skambink bet kada. Duosiu tau ir savo vyro mobiliojo telefono numerį, jei kas. Eime, susėsime ir aptarsime, ką reikia daryti.

Komisarė dėkinga mirktelėjo Tomui, susidėjo daiktus ir atsistojo.

– Viskas pavyks kuo puikiausiai, – mestelėjo Seniui, apsisuko ant kulno ir išėjo.

Margitė su Tomu iki vėlumos aptarinėjo tolesnių veiksmų planą. Kalė Lidvalas su Eriku Blomu rytoj ryte turi vykti į Sandhamną ir pradėti tyrimą. Tomas atvyks vėliau. Dar kartą peržiūrėjo apie abu Bergrenus surinktą medžiagą. Karina sėdo prie kompiuterio ir išnaršė visas įmanomas duomenų bazes, stengdamasi papildyti turimas žinias.

Iš Švedijoje įvykdomų žmogžudysčių ar pasikėsinimų nužudyti aštuoniasdešimčia procentų atvejų auka ir nusikaltėlis būna pažįstami. Tad reikia susidaryti vaizdą, kaip Bergrenai gyveno ir dirbo. Tai yra susipažinti su Kiki ir Kristerio aplinkos žmonėmis ir nuspręsti, kuo reikėtų pasidomėti labiau. O tada mozaiką sudėlioti taip, kad išryškėtų asmenų, turėjusių motyvų nužudyti, vaizdas.

Pirmadienį ryte tyrėjai turės apžvelgti jų finansinę situaciją, banko sąskaitas ir panašiai. Apie žmogų galima stebėtinai daug sužinoti vien pagal jo mokėjimo kortelės operacijas.

Tyrimas Sandhamne turės būti sutelktas į paskutines dvidešimt keturias Kiki Bergren gyvenimo valan-

das: kada tiksliai ji atvyko į salą, ko ieškojo ir ar ją su kuo nors matė.

Reikės kiek galima daugiau sužinoti apie asmenis, su kuriais ji saloje bendravo. Teks susisiekti net su Vaksholmo keltų ir Sandhamno taksi laivų įmonėmis. Gal kas iš įgulos ką nors apie ją prisimins ar žinos, kur ji vyko. Kiekvienas, net ir iš pažiūros nereikšmingas, liudininkų parodymas gali padėti išnarplioti bylą.

Vis dėlto pirmiausia Tomas norėjo apžiūrėti jos butą.

Nebylus butas daug ką pasako apie savo šeimininką. Iš žmogaus namų galima daug sužinoti apie jo charakterį, gyvenimo aplinkybes, draugus ir priešus. Gal ras ką nors, kas atskleistų Kiki sąsajas su Sandhamnu.

Be to, Tomui reikėjo geresnės Kiki nuotraukos nei pase. Jos reikės per Sandhamno gyventojų apklausą – ją teks atlikti kuo greičiau.

Kiek pasvarstęs, Tomas nusprendė paprašyti Karinos vykti su juo į butą. Tokioje byloje moteris gali praversti. Moterys pastebi dalykų, kurių jis nepamatytų. Jis nuoširdžiai prisipažino nesąs puikus moterų psichologijos žinovas.

Tai jam skaudžiai atskleidė Pernila per paskutinį ginčą, po kurio jie išsiskyrė.

Jis įėjo į vonios kambarį. Ten stovėjo Pernila su vystykliuku rankoje, kurio buvo nepastebėjusi rinkdama Emilijos daiktelius.

– Tai ne mano kaltė, – tarė ji, pabrėždama žodį „mano“. Moteris žvelgė į Tomą aršiu žvilgsniu, lyg jo neapkęstų.

Gal taip ir buvo.

Tomas sustojo kaip įbestas.

– Niekada nesakiau, kad tai tavo kaltė, – paprieštaravo.

Žmona jį niekinamai nužvelgė, jos lūpos virpėjo.

– Pusę metų mudu beveik nesikalbame, net neprisilieti prie manęs. Kai žiūri į mane, įžvelgiu šitą priekaištą tavo akyse. Manai, nesuprantu, ką galvoji?

Iš akių pasipylė ašaros ir Pernila jas nusišluostė bejėgišku mostu.

– Tai ne mano kaltė, – tyliai pakartojo. – Aš nekalta.

Tarp jų žiojėjo praraja, kurios žodžiais įveikti neįmanoma. Tomas ir neturėjo ko pasakyti. Jis nebuvo tas, kuris lengvai kalba apie savo jausmus, juolab tuomet. Nebuvo prasmės net bandyti.

Jis suprato, jog Pernila žūtbūt trokšta išgirsti, kad jis jos nekaltina. Tik kaskart, kai Tomas susiruošdavo tai pasakyti, žodžiai įstrigdavo gerklėje.

Giliai širdyje buvo įsitikinęs, kad kažkas yra kaltas dėl Emilijos mirties. Kaskart, kai prisimindavo mažą dukrytės kūnelį, imdavo ieškoti kaltų dėl jos mirties. Jei tai ne Pernilos kaltė, tada kieno?

Dvejonės nesiliovė griaužusios. Vis svarstė, kas būtų buvę, jei Pernila tąnakt būtų pabudusi. Juk ji dar tebežindė. Argi neturėjo pajusti, kad kažkas ne taip? Vidinis balsas kuždėjo, kad tokie argumentai yra nelogiški, bet įkyrios minties atsikratyti nepajėgė. Kodėl ji miegojo tuo metu, kai greta mirė jos vienintelis vaikelis?

Tai buvo paskutinis kartas, kai juodu kalbėjo apie Emiliją. Netrukus jis išsikraustė. Juos išskyrė per kelias savaites. Ilgiau trukdavo tik tada, jei sutuoktiniai turėjo vaikų iki šešiolikos metų amžiaus.

Jie vaikų neturėjo.

Tomas staiga atsistojo. Ranka persibraukė per kaktą, lyg norėdamas ištrinti prisiminimus. Kokia prasmė kapstytis praeityje? Kiek kartų jis vis iš naujo išgyvendavo paskutines Emilijos gyvenimo valandas! Kaskart skaudėdavo vis taip pat. Reikia viską pradėti nuo pradžių.

Pavargęs atsiduso, priėjo prie lango ir pasirąžė, norėdamas išjudinti strėnas. Pro langą pamatė, kaip

vienas policijos laivelis nuo prieplaukos pasuko Nakos link. Pagavo save besvajojantį, kaip norėtų tą laivelį vairuoti pats ir negalvoti apie nieką, išskyrus patruliavimą archipelage.

Atplėšė žvilgsnį nuo patrulinio katerio. Reikia pasirūpinti tyrimu.

Sekmadienis, antra savaitė

20 skyrius

Sekmadienį Tomas atvyko į Sandhamną su Kiki Bergren nuotrauka. Ją rado ryte jos bute. Tai buvo vienintelis įjudviejų su Karina aptiktas naudingas radinys, bent jau šioje tyrimo stadijoje.

Kiki Bergren nuomojosi būstą Bandhagene netoli pusbrolio. Jos trijų kambarių butas buvo nedidelis, bet gerai suplanuotas ir daug tvarkingesnis už Kristerio landynę. Jame buvo miegamasis, gyvenamasis kambarys ir nedidelis valgomasis.

Gyvenamojo kambario kampe stovėjo kompiuteris. Dar televizorius, sofa ir laikraščių stalelis. Vienur kitur gulėjo krūvelės laikraščių, daugiausia bulvarinių su karališkosios šeimos ir Deivido Bekhemo bei jo žmonelės nuotraukomis. Knygų lentyna buvo iš „Ikea“ parduotuvės, tokią pat turėjo ir Tomas, tik kitos spalvos. Kaip ir Kristerio Bergreno bute, ji buvo prigrūsta žurnalų ir filmų, bet Kiki lentynoje stovėjo kur kas daugiau knygų.

Buvo matyti, kad moteris kurį laiką buvo išvykusi. Prieškambaryje tebestovėjo kelioninis krepšys, o baldus buvo nuklojęs dulkių sluoksnis.

Tomas įjungė Kiki kompiuterį, kad paieškotų naudingos informacijos. Pašto dėžutėje daugiausia buvo draugių laiškai ir persiųsti internetiniai juokeliai. Daugumą jų buvo gavęs ir jis.

Įrankių juosta buvo pilna naudingų interneto svetainių adresų. Tomas patikrino naršymo istoriją ir pastebėjo, kad Kiki neseniai lankėsi Vaksholmo laivininkystės bendrovės svetainėje. Veikiausiai ieškojo į Sandhamną plaukiančių keltų grafiko.

Jokia kita svetainė su jos apsilankymu Sandhamne neturėjo nieko bendro. Tomas neaptiko nei parsisiųstų dokumentų, nei kitokių nuorodų. Kiki Bergren kompiuteryje nebuvo jokios informacijos apie jos kelionės tikslą.

„Ir ko jai ten prireikė?“ – galvojo Tomas, prisėdęs ant lovos krašto Kiki miegamajame. Ant šviesiai žalios antklodės gulėjo pora priderintų pagalvėlių. Peleninėje ant naktinio staliuko mėtėsi nuorūka.

Tada nuovadoje ji nieko neprasitarė apie Sandhamną, o už poros dienų išplaukė į salą. Taigi, bus šį tą nutylėjusi. Veikiausiai ketino pas ką nors vykti. Tik kodėl nieko apie tai nesakė? Gal jau tuomet nutuokė, kas kaltas dėl pusbrolio mirties?

Karina apieškojo drabužių spintą ir vonios kambarį. Daug kas buvo pirkta iš „H&M“ bei „KappAhl“

parduotuvių. Daugybė juodų švarkelių ir baltų marškinėlių išdavė, kad moteris dirbo krupjė.

Vonioje rikiavosi veido kremo ir kitos kosmetikos indeliai. Ant skalbimo mašinos stovėjo pilnas nešvarių skalbinių krepšys, veikiausiai Kiki ketino jais pasirūpinti vėliau. Sieninėje spintelėje su veidrodžiu greta „Alvedon" ir „Strepsil" vaistų dėžučių gulėjo pakelis prezervatyvų.

Pas Kiki jie rado gausybę įvairių gamintojų nosies lašiukų. Karina savęs klausė, ar tik slogos priežastis nebus prastas viešbučio kazino oras. Ji ne itin domėjosi krupjė profesija, bet įsivaizdavo, kad jie dirba ne pačioje sveikiausioje aplinkoje.

Po kurio laiko pašaukė Tomą ir parodė sieninėje spintoje rastą kartoninę dėžutę.

– Žiūrėk, čia senos nuotraukos ir albumai.

Jis pasilenkė ir ėmė apžiūrinėti dėžutės turinį.

Ši buvo pilna senų nuotraukų, daugiausia nespalvotų. Tomas pradėjo jas vartyti.

– Žinai, kas čia?

Tomas Karinai parodė jaunos moters nuotrauką.

– Ne, kas?

– Tai Kristerio Bergreno motina, Kiki teta.

Karina paėmė nuotrauką ir įsižiūrėjo.

– Kokia graži! Atrodo kaip kokia šešto dešimtmečio žvaigždė.

Karina paėmė kitą nuotrauką, kurioje buvo nufotografuota jaunavedžių pora.

– Čia tikriausiai Kiki tėvai. Matyti, kad vyras yra tos gražuolės giminaitis, ar ne?

Tomas palinko link Karinos ir ėmėsi apžiūrinėti nuotrauką.

Rodėsi, kad jaunikis su šventiniais drabužiais jautėsi nejaukiai, tačiau jaunoji atrodė laiminga ir įsimylėjusi. Jos šukuosena buvo tipiška šeštą dešimtmetį – pedantiškai sudėtos ir gausiai laku supurkštos garbanos. Jaunosios suknelė buvo kukli, bet elegantiška. Rankoje ji laikė rožių puokštelę.

Tomas nusinešė dėžutę į virtuvę ir pabandė surūšiuoti nuotraukas.

Buvo daug įvairaus amžiaus Kiki ir Kristerio Bergrenų fotografijų, nuo smėlio dėžės laikų iki jau suaugusių asmenų. Nė vieno jų vaikystė neatrodė lengva. Iš Kristerio nuotraukų pro ilgus kirpčiukus žvelgė įžūlus vaikiūkštis. Retoje nuotraukoje jis buvo tikrai linksmas.

Kiki paauglystėje buvo miela mergaičiukė ilgais tamsiais į uodegą surištais plaukais, tik kiek per daug

išsidažiusi. Tačiau iš vėlesnių nuotraukų jau žvelgė moteris, kuri neatrodė laiminga. Subliušķusiais skruostais, linksmas raukšleles aplink akis pakeitė dvi gilios raukšlės abipus nosies.

Kiki Bergren ilgą laiką bus gyvenusi viena: nei jos elektroninio pašto dėžutėje, nei bute nebuvo nieko, kas liudytų ją turėjus pastovių santykių. Šaldiklis buvo prikrautas dietinių pusgaminių vienam asmeniui. Pati virtuvė buvo minimalistinė.

Tipiškas Stokholmo vienišiaus butas. Per šešiasdešimt procentų sostinės gyventojų gyveno vieni, nesukūrę šeimos.

Kaip ir jis.

Mintyse išvydo save su Pernila dar laimingais savo santuokos laikais. Kol laukė Emilijos ir kūrė džiugius ateities planus.

Niekada nebūtų pagalvojęs, kad vos po kelerių metų jis bus išsiskyręs vyriškis tarp savo šeimiškų draugų.

Ar kad lankys mažą kapelį su dar mažesniu antkapiu, klausinėdamas savęs, ką padarė ne taip.

Arba kas dėl to kaltas.

Vėl atsitokėjo, kad jau metas žvelgti į priekį. Kiek kartų sau tai buvo sakęs! Vieną sykį reikia palikti praeitį praeityje. Tik nežinojo kaip.

Karina švelniai palietė jo ranką. Susirūpinusi žvelgė į jį.

– Eime. Jau viską padarėme.

Tomas nuvyko į Sandhamną pas Kalę su Eriku ir šie jam trumpai atsiskaitė. Tada paskirstė užduotis.

Kol Erikas apklausinėjo gyventojus, Tomas su Kale turėjo apeiti visus viešbučius ir restoranus. Nusprendė pradėti nuo šiaurinio galo ir eiti „Buriuotojų" restorano link.

Kai užėjo į „Värdshuset", padavėjas papurtė galvą. Negali pasakyti, ar Kiki Bergren čia lankėsi. Tądien dirbę barmenas ir padavėja abu yra pagalbiniai darbuotojai, dirba tik savaitgaliais. Jie į salą atvyks tik penktadienį. Tomas pasiėmė jų mobiliųjų telefonų numerius. Gal jam pasiseks ir jie bus Stokholme, tada galėtų išsikviesti juos į nuovadą ir parodyti mirusiosios nuotrauką.

Jie apklausė prie uosto įsikūrusių parduotuvėlių ir restoranų darbuotojus. Šių Tomas suskaičiavo vienuolika. Neblogai tokiai toli jūroje esančiai salelei.

Eidamas pro „Buriuotojų" restorano duris Tomas prisiminė, kad jie bus kai ką užmiršę – seną uosto viešbutį, kurį prieš porą metų vėl atidarė „Sands Hotell" pavadinimu. Jis stovėjo ant kalvelės už prekybos centro.

Tomas pasisuko į Kalę.

– Klausyk, kai ką pamiršome. Turime grįžti į „Sands Hotell“ ir pasikalbėti su personalu.

Kalė pasilenkė ir jau gal dešimtą kartą iškratė savo batą.

– Kiek šitoje saloje gali būti smėlio, – burbėjo jis. – Ar jis kada nors baigsis? Visada maniau, kad archipelagas – tai uolos ir stambus žvyras, o ne Sacharos klonas.

– Baik inkšti! Džiaukis, kad nereikia kepti karštoje nuovadoje ir gali mėgautis gražia sala, – papriekaištavo Tomas.

– Gera tau kalbėti, kai pats smėlyje užaugęs.

Tomas neatsakė ir patraukė viešbučio link.

– Kai nueisime, ten galėsime išgerti kavos.

Išgėrę kavos su cinamoninėmis riestėmis, juodu prisidėjo prie gyventojų apklausos. Ji vyko taip: paskambini ar pabeldi į duris, prisistatai, parodai Kiki Bergren nuotrauką ir užduodi tuos pačius klausimus.

Apėjus per trisdešimt namų Tomo nuotaika buvo niūri. Kiki Bergren niekas nebuvo matęs. Tarsi ji niekada nebūtų įkėlusi kojos į salą. Daug kur nieko nebuvo namie – nieko stebėtino tokią gražią vasaros dieną, – bet dėl to darbo tik padaugėjo, nes teko pasižymėti adresus, kur užeiti kitą kartą.

Tomas suprato, kad apklausoms prireiks ir viso rytojaus. Tam reikalui mielai būtų išsikvietęs budintį policininką, tačiau karti tiesa buvo ta, kad visi atostogavo. „Nei Dievo, nei sąžinės“, – karčiai pagalvojo. Neduokdie liepos mėnesį susirgti ar žūti. Neprisišauksi nei gydytojų, nei policijos. Atostogauja visi, kas tik gali. Išskyrus žurnalistus.

Senis pranešė, kad pirmadienį organizuojama spaudos konferencija. Byla susidomėjo ir konferencijoje dalyvaus pats Stokholmo apygardos policijos viršininkas. Laikraščiai desperatiškai troško informacijos. „Įžymybių rojaus“ ir „vasaros žmogžudystės“ deriniui neatsispirs niekas.

Spauda netgi „aptiko“ ryšį tarp abiejų mirčių. Vos pasklidus naujienoms, visi kaip pamišę leidosi spekuliuoti informacija apie Sandhamne nužudytus giminaičius. Niekam nerūpėjo, kad dar neaišku, ar Kristeris Bergrenas apskritai buvo nužudytas.

Tomas nutaisė vertintojo miną. Nebuvo sunku atskirti, kuris salos lankytojas yra žurnalistas. Jie arba spiesdavosi aplink vis dar policijos užtvertus misionierių namus, arba šniukštinėdavo po salą. Greitai saloje neliko nė vieno gyventojo, iš kurio nebūtų paimtas interviu ir kuris nebūtų išsakęs savo nuomonės apie įvykį.

21 skyrius

Joniui Almhultui buvo nežmoniškai bloga.

Rėmuo ėdė visą stemplę iki pat gerklės. Sprandą ir kaktą pylė šaltas prakaitas. Jis vargiai besilaikė ant kojų. Jonis sunkiai nurijo seiles ir įsikibo į durų staktą, kad neprarastų pusiausvyros.

Už durų stovėjo policija ir klausė, ar jis nematė Kiki Bergren. Jonis tik vargais negalais suėmė save į rankas.

Buvo dar tik pusė trijų, o vyriškis – jau šiltutėlis.

Nuo vakarykštės popietės, kai motina pažadinusi papasakojo apie misionierių namuose rastą negyvėlę, jis gėrė be perstojo.

Neturėjo drąsos išsiblaivyti.

Kol tįsojo svetainėje ant sofos, galva ūžė nuo minčių. Kartkartėmis prisnūsdavo, o pabudęs savo baimę vėl skandindavo alkoholyje.

Jonis užuodė savo skleidžiamą kvapą. Anaiptol ne patį maloniausią.

Nervingai savęs klausė, ar tik tas *mentas* nepastebėjo, kad jis per akis meluoja. Atėjo, atkišo prieš nosį tos fėjos iš restorano nuotrauką ir paklausė, ar nebuvo jos sutikęs.

Jonis, aišku, pasakė, kad ne.

Pareiškė pirmą kartą matąs tą moterį. Susinėrė ant krūtinės rankas, kad policininkas nepamatytų, kaip jos dreba.

Joniui atrodė, kad jam tiesiog ant kaktos parašyta, jog ji buvo pas jį. Tačiau policininkas tik atsiprašė už sutrukdymą ir palinkėjo gražaus sekmadienio.

Tegul susikiša tą gražų sekmadienį kur nesueina!

Jonis nusvirduliavo atgal į svetainę ir griuvo ant sofos. Ant stalo stovėjo jau atšilęs alus. Vyras ištiesė ranką jo paimti. Ką reikės sakyti, jei *mentas* vėl sugrįš? Gintis toliau? Sukurpti kokią istoriją?

Užeigoje jį aptarnavo Ingė, aišku, kad jau bus visiems pripliurpusi, kaip jis su ta mergužėle sėdėjo prie vieno stalo.

Velniava!

Jis tenorėjo su ja pasikalbėti. Nieko daugiau. O tada viskas pradėjo slysti iš rankų. Nes ji nieko nesuprato, ta kvaila višta.

Velniai rautų, ir kaip ji taip sugebėjo atiduoti galus?

Mintyse vėl perkratė, kas atsitiko tą vakarą. Juodu sėdėjo ant sofos. Ji pradėjo *laužytis*. Reikėjo ką nors daryti. Jis ir padarė.

Smūgis nebuvo stiprus. Tikrai ne. Tik niuksas, kad ji suprastų. Jis ne koks prievartautojas.

Jonis pribaigė skardinę ir nusviedė ant grindų. Ši barškėdama nusirito po sofa. Ir kodėl moteris nedarė to, ką jis jai sakė? Iš karto.

Žodžiu, vaikine, sėdi šūde iki ausų!

Jonis išgėrė dar porą gurkšnių. Čia likti negalima. Tik laiko klausimas, kada *mentai* susiprotės užsukti pas jį dar kartą. Neketino leistis, kad jam prisiūtų šitą reikalą. Tai tikrai ne jo kaltė.

Jis neketino jos užmušti. Niekada neturėjo tokių minčių.

Užteks knaisiotis ir gaišti laiką! Nuspręsta! Jis plaukia į Stokholmą! Jonis skubriai sugrūdo į sportinį krepšį džinsines kelnes ir porą marškinėlių.

Žinojo, kad prieš trečią išplaukia tiesioginis keltas į Stokholmą. Jei pasiskubins, dar spės.

Virtuvėje pastvėrė pakelį pieno ir iš jo atsigėrė. Statydamas atgal, šaldytuve pamatė dvi skardines alaus. Paims ir jas – pravers. Likusiu pienu užgėrė tabletę „Alvedon“ ir išėjo pro duris.

Pagalvojo palikti motinai raštelį, bet nusprendė, jog bus paprasčiau paskui paskambinti jai į mobilųjį. Jei bus noro.

Kaip galėdamas sparčiau Jonis nuskubėjo į garlaivių prieplauką.

Ten stovėjo „Cinderella“, sausakimša nuo turistų, kurie po saloje praleistos dienos traukė namo. Kiek akys aprėpė, buvo pilna vaikiškų vežimėlių ir kuprinių. Jonis užgniaužė norą prasigrūsti pro žmones ant trapo.

„Ramiai, tik ramiai!“ – tramdėsi. Svarbiausia neatkreipti į save dėmesio.

Nuo spartaus žingsniavimo buvo užduseęs, bet kaip įmanydamas stengėsi nešnopuoti, kad tik niekam nekristų į akis. Nuleidęs galvą užlipo į denį ir atsisėdo laivagalyje. Užsismaukė ant akių bluzono kapišoną ir nudavė miegantis.

Kai pagaliau išgirdo tris išplaukiančio laivo garso signalus, lengviau atsiduso. Staiga puolė į tualetą išsivemti. Vėmalų fontanas šovė pro klozeto kraštą ir aptaškė grindis, bet jam tai nerūpėjo. Turėjo ką veikti, kol apsivalė pats.

Likusią kelionės dalį pratūnojo savo kamputyje, stengdamasis niekam neužkliūti. Norėjo išgerti, bet nedrįso nueiti į kavinę nusipirkti. Kartkartėmis prisnūsdavo, tačiau miegas buvo neramus, paviršutiniškas ir neteikė jokio poilsio. Tik primindavo, jog kūnas tetrokšta viena – pasinerti į kitą pasaulį, kuriame pastarosios dienos įvykiai nieko nereikštų.

Laivo „Cinderella“ kapitonas užtikrintai vedė laivą Stokholmo kryptimi. Praplaukę siaurutį Štėgesundą, apstatytą pompastiškai restauruotomis (dėl milžiniško akcijų pelningumo) senovinėmis pirklių vilomis, jie priplaukė Vaksholmą ir ten išlipo dalis žmogiškojo krovinio. Galiausiai laivas apsuko pietinę Lidingės dalį, trumpai stabtelėjo Goshagos prieplaukoje, o tada ėmė ryškėti gerai pažįstamas Stokholmo siluetas.

Iš savo vietos aštuonių denių kelto laivagalyje Jonis stebėjo, kaip šone liko Jurgordenas ir Naka, o laivas galiausiai prisišvartavo Strando kelyje. Vyras skubriai išlipo į krantinę.

O dabar kur eiti?

22 skyrius

Pažvelgus į prieplaukoje priešais kioską stovinčią reklaminę lentą Noros kūnu perbėgo šiurpuliukai.

Juodos riebios raidės skelbė: „Seksualinė žmogžudystė Sandhamne – rasta nuogai išrengta negyva moteris."

Ten, kur laikraščiai paprastai rašydavo, kaip gražiau įdegti saulėje ar suformuoti dailų pilvuką, šiandien puikavosi vienos sensacijos. Bulvariniai laikraščiai be skrupulų nagrinėjo vasarotojų rojuje aptiktą išniekintą moters lavoną, tiesiog pamišę iš laimės, kad pagaliau savo skiedalus gali pakeisti sensacinga informacija. Apsukrūs redaktoriai, turintys uoslę gerai perkamoms temoms, tik ir naudojosi tokia proga.

Nora svarstė, pirkti ar nepirkti vakarinių laikraščių, bet nepajėgė tam atsispirti. Kad ir gėdijosi, nusipirko abu.

Pasikišusi po pažastimi lėtai parėjo namo ir prisėdo sode ant sofos. Nusiskynė porą mėtos lapelių, įmetė į puodelį ir užpylė karštu vandeniu.

Iš Signės sodo atsklido berniukų juokas. Jie stebuklingai mokėjo iškaulyti iš Signės vynuogių sulčių

ir naminio mielinio pyrago, kurių ši visada duodavo, kai tuodu atbėgdavo pas ją maldaujančių spanielių išraiškomis. Be to, Signė kepdavo neapsakomai gardžius pyragaičius su aviečių uogiene, kuriuos berniukai, ypač Adamas, tiesiog dievino.

Kad ir kaip Nora stengėsi, jai tokių skanių pyragėlių kaip Signės iškepti nepavykdavo. „Turbūt tam turi būti gimęs prieškariu“, – atsidususi pagalvojo, kai pastarąjį kartą Adamas ir vėl nepalaimino jos bandymo.

– Nesakau, kad tavo pyragaičiai neskanūs, – pasakė tada, žvelgdamas tyromis mėlynomis akimis. – Tik ne tokie skanūs kaip tetos Signės. Bet aš vis tiek tave myliu, mama, – paguodė Norą šlapiu bučkiu.

Laikydama rankoje puodelį ji atsivertė vieną laikraštį ir ėmė skaityti. Visas atvartas buvo skirtas žmogžudystei. Vienoje pusėje rašė apie vargšę kambarinę, kuri aptiko lavoną. Detaliame interviu moteris buvo iškvosta iki menkiausių smulkmenų.

Straipsnis jausmingai aprašė, kaip išrodė aptiktoji pusnuogė negyvėlė ir kokia buvo kambarinės reakcija. Dar citavo pensiono direktorės svarstymus apie Kiki Bergren gyvenimą ir ko ši galėjo atsitrenkti į Sandhamną.

Žurnalistai iš kažkur iškapstė seną vairuotojo pažymėjimo nuotrauką, kurioje nemadingai apsikirpusi Kiki tuščiu žvilgsniu spoksojo tiesiai į kamerą. Nora savęs klausė, kodėl vairuotojų pažymėjimų nuotraukose visi atrodo taip baisiai.

Greta puikavosi įrėminta faktų suvestinė apie Švedijoje padažnėjusius seksualinius ir kitokius nusikaltimus, per pastaruosius mėnesius įvykdytus įvairiose šalies vietose. Laikraštis teigė, kad policija nebepajėgi apsaugoti šalies moterų. Kažkoks politikas įsakmiai reikalavo užtikrinti moterų saugumą, ypač vasarą.

Norą sukrėtė tai, kaip straipsnis vaizdavo Sandhamną. Tiesiog nesuvokiama, kad šitaip rašytų apie vietą, kurioje ji vasarodavo nuo vaikystės. Numylėtoji sala staiga virto pavojų ir moterų prievartos simboliu.

Kitas vakarinis laikraštis rašė apie KŠBK ir visas garsiąsias Sandhamno buriavimo regatas.

„Karalius linksminsis nusikaltimo vietoje“, – skelbė riebi antraštė. Beveik visą puslapį užėmė Jo Didenybės, stovinčio laive prieš „Buriuotojų“ restoraną, nuotrauka. Toliau buvo smulkiai aprašytos įvairios regatos, kuriose dalyvavo karalius, galiausiai pereita prie nusikaltimo.

Dauguma KŠBK valdybos narių buvo įžymūs visuomenės veikėjai. Laikraštis kažkaip įsigudrino iš-

gauti daugelio jų nieko nesakančius komentarus apie įvykį. Visi dėl to reiškė „didelį susirūpinimą“

Savaime suprantama, tai buvo vieni vyrai.

Pasidėjusi prieš akis atverstą laikraštį, Nora bandė įžvelgti galimą ryšį tarp Kiki Bergren ir jos pusbrolio mirties. Kodėl kažkam prireikė juos abu nugalabyti ir būtent Sandhamne? Ji prisiminė tinklo plūdurą, apie kurį pasakojo Tomas. Ant jo buvę inicialai „G. A.“

Moteris impulsyviai atsistojo ir nuėjo į virtuvę, kur gulėjo Sandhamno katalogas – speciali telefonų knyga, kurią leido Sandhamno gyventojų bendruomenė ir kurią gaudavo tik jos nariai. Ji atsivertė knygą ir peržiūrėjo visas pavardes, prasidedančias A raide. Jų buvo gal trisdešimt. Tada patikrino, kurių abonentų vardai prasideda G raide. Paskui viską pakartojo atvirkščiai – su pavardėmis, prasidedančiomis G raide. Šių buvo mažiau. Iš jų peržiūrėjo tuos, kurių vardai prasideda raide A.

Netrukus sudarė sąrašą žmonių, kurių inicialai G. A. arba A. G. Iš viso buvo penkiasdešimt keturi asmenys, kurių pavardės prasidėjo A arba G raidėmis.

Nora peržiūrėjo sąrašą. Daug ką pažinojo asmeniškai, kitus bent jau iš matymo. Sandhamnas nedidelis, dauguma gyventojų vieni kitus pažįsta.

Kai tik susitiks su Tomu, perduos jam sąrašą. Jis tikrai nežinos, kad esama vidinės Sandhamno telefonų knygos.

Nora grįžo į sodą prie laikraščių ir vėl įsiskaitė apie spekuliacijas dėl žmogžudysčių. Buvo taip įsigilinusi, kad net neišgirdo, kaip pabėgiojęs grįžo Henrikas. Tik kai šis klestelėjo priešais, ji persigandusi pašoko.

– Skaitai tokį šlamštą? – parodė į laikraščius.

– Nepajėgiau atsispirti. Koks siaubas! – padavė jam antrąjį laikraštį. – Tarsi skaitytum apie kokį kitą pasaulį.

Henrikas pasilenkė ir permetė straipsnį akimis. Skaitydamas purtė galvą, veidą iškreipė pasibaisėjimas. Marškiniai buvo šlapi nuo prakaito, tamsūs plaukai drėgni nuo įtampos. Jis pačiupo rankšluostį, kurį buvo užsimetęs ant kaklo, ir nusišluostė kaktą. Tada nusivilko marškinėlius ir padžiovė ant baltos lentinės tvoros.

– Prabėgau pro misionierių namus. Visas sklypas aptvertas policijos juosta su baltais ir mėlynais dryžiais. Pastatas laikinai uždarytas. Ne pačiu geriausiu metu, per patį sezono vidurį. Kita vertus, jei taip tęsis ir toliau, turistų irgi sumažės. Galima įsivaizduoti, kad žmonės geriau vyks kitur, – Henrikas ironiškai mirktelėjo žmonai. – O tu ką darytum, jei čia negyventum?

Jis toliau vartė laikraštį. Pasiekęs vietą apie KŠBK valdybos narius, tyliai švilptelėjo pro dantis.

– „Narų“ baras knibždėte knibžda žurnalistų. Kur bepažvelgsi, vienos filmavimo kameros. Tikras rojus tiems, kas trokšta patekti į televizorių.

Vyras pakilo nuo stalo, ketindamas eiti į vidų nusiprausti po dušu. Nora jį sulaikė. Ji visą dieną galvojo apie skambutį iš banko ir kaip tai pateikti Henrikui. Norėjo sužinoti jo nuomonę. Tikėjosi, kad nieko nepaisydamas vyras dėl jos apsidžiaugs.

– Palauk truputį! Turiu tau kai ką pasakyti.

Nora papasakojo apie savo pokalbį su personalo vadovu ir apie jai siūlomas pareigas.

– Argi ne šaunu? Įsivaizduok – kraustomės į Malmę! Ir sąlygos puikios.

Henrikas nesusivokdamas žvelgė į žmoną. Ant per sprandą permesto rankšluosčio nuo kaktos tebelašėjo prakaitas.

– Negalime kraustytis į Malmę. Aš gi dirbu čia, – spontaniškai atsakė.

Nora nusišypsojo.

– Susirasi Malmėje naują darbą, – tarė. – Eresundo regione apstu gerų ligoninių. O man tai didžiulė galimybė.

– Bet mes gyvename čia! Juk neketini nukirsti visos šeimos šaknų?!

Jis žengtelėjo link namo. Tarp vyro antakių įsirėžė Norai pernelyg gerai pažįstama stačia raukšlė. Ji atsirasdavo visada, kai Henrikas supykdavo.

– Pakalbėsime apie tai vėliau. Dabar turiu nusiprausti. Rytoj prasideda regata, todėl tuoj bėgsiu į uostą – reikia dar kai ką aptarti su įgula.

Nora tylėjo. Jautėsi kaip trenkta per galvą. Buvo klaikiai nusivylusi. Tikėjosi, kad juodu susės ir pasikalbės. O jis paprasčiausiai nuėjo.

Kai Henrikas dirbo Visbyje, jie ten pragyveno krūvą metų. Tuomet juodu net nesvarstė jokios kitos alternatyvos, tik kad turi gyventi kartu. O dabar, kai jai pasiūlė svajonių darbą, Henrikas net nesileido į kalbas.

Taip nesąžininga.

23 skyrius

Abu jaunuoliai buvo vienas kito kūno studijų įkarštyje. Stovėjo apatiniame laivo denyje už gelbėjimo valčių, vaikino ranka klaidžiojo po balta merginos palaidine. Ji apkabinusi glamonėjo jo nugarą, o jaunuolių buvimo vietą teišdavė tylus kikenimas.

Įdegusį merginos veidą supantys madingai pakirpti rusvi plaukai raitėsi nuo jūros drėgmės. Jai vis dar buvo karšta po šokių diskotekoje.

– Robinai, palauk, – šnipštelėjo vaikinui į plaukus. – O jei kas ateis?

Per vakarą gerti rožiniai gėrimai jau darė savo darbą: mergina kiek svirduliavo, liežuvis pradėjo pintis.

Vaikinas, rodosi, jos neišgirdo.

Ranka toliau glamonėjo merginos krūtis, trumpais bučiniais keliavo nuo raktikaulio aukštyn.

Mergina išsprūdo iš jo glėbio ir priėjo prie laivo turėklų.

– Palauk, sakau! Dar visas vakaras prieš akis. Verčiau pasižiūrėk, kaip čia gražu!

Jis vėl pabandė ją apkabinti, bet ši išsisuko.

– Žiūrėk, Sandhamnas. Čia gyvena mano klasės draugė. Pernai buvau pas ją nuvykusi. Vasarą ten verda gyvenimas. Į diskoteką įleidžia tik su asmens dokumentu, o joje buvo pilna jaunimėlio, kuriems dar nebuvo nė dvidešimties. Super!

Vaikinui kalbos rūpėjo mažiausiai, bet mergina ir toliau žvalgėsi į krantą.

– Įdomu, ar iš laivo matyti Ebos namas. Jis stovi tiesiog ant kranto, prie pat vandens. Kietai, sakau tau! Va kaip reikia gyventi vasarą!

Vaikinas vėl prisitraukė ją prie savęs. Jo rankos atsargiai slydo nuogu merginos pilvu per bambą, kurios trumputė palaidinukė nepajėgė uždengti. Rankos kilo link minkštučių viliojančių krūtų.

Tą akimirką, kai vaikino lūpos buvo ją bepasiekiančios, mergina pamatė per kairiojo laivo borto turėklus virstantį kūną. Per variklių burzgimą nieko nebuvo girdėti. Riksmas pasiekė jos ausis tik praplaukus tą vietą.

– Robinai, matei? – išstenėjo. – Kažkas iškrito per bortą!

Mergina žvelgė išplėstomis akimis, kuriose tvenkėsi išgąsčio ašaros.

– Mačiau, kaip į vandenį įkrito žmogus! Turime pranešti!

Vaikinas netikėdamas pažvelgė į merginą.

– Pranešti kam? Esi tikra, kad ten buvo žmogus? Neapsimetinėji, ką?

Draugė persigandusi žiūrėjo į vaikiną.

– Turime kam nors pranešti, – pakartojo. – Jie turi sustabdyti laivą ir ieškoti to vargšo!

Ji pastvėrė vaikino ranką.

– Eime, greičiau!

Šis nepajudėjo iš vietos. Veido išraiška išdavė, kad jis mergina netiki. Vėl ją prisitraukė, bandydamas pasiekti lūpas.

– Eik jau! – sušnibždėjo. – Tau vaidenasi. Nieko ten nebuvo.

Mergina nerimastingai pabandė išsivaduoti iš jo glėbio.

– Jėzau, Robinai! Gal jį kas išstūmė! – sušuko. – O jei mes matėme žmogžudystę?

Jis nekreipė dėmesio į jos protestus.

– Garantuoju, ten buvo koks nors paukštis. Be to, dabar jau, šiaip ar taip, per vėlu ko nors imtis.

Vaikino rankos vis aistringiau glamonėjo jos šiltą odą. Jis prisispaudė prie jos savo meilės besišaukiančiu kūnu.

– Nagi, – suošė jai į ausį. – Atsipalaiduok!..

Ji dar kelias sekundes bandė priešintis, bet galiausiai sutirpo. Atsuko vaikinui lūpas ir pamiršo per bortą iškritusį nelaimėlį.

Pirmadienis, trečia savaitė

24 skyrius

Miesto keltas porą minučių vėlavo. Turėjo atplaukti vienuoliktą, o jo dar nebuvo matyti. Krantinėje šurmuliavo vasariniais šortais ir plonais marškinėliais vilkintys žmonės. Kai kas turėjo ratukus lagaminams.

– Kada atvyks seneliai? – jau trečią kartą klausė Simonas.

– Tuoj, mažuti. Kai tik atplauks laivas.

– Noriu ledų, – tarė Adamas, nenuleisdamas akių nuo kiosko, prie kurio buvo nutįsusi ilgiausia eilė.

Nora papurtė galvą.

– Ne dabar. Kai tik seneliai atvyks, sėsime valgyti. Jei dabar suvalgysi ledų – paskui nieko nevalgysi.

– Bet aš dabar noriu ledų. Prašau, mama.

Čia prisijungė ir Simonas.

– Ir aš, ir aš! Prašau, prašau, prašau... – kaulijo maldaujančiomis akimis, teatrališkai sudėjęs rankas.

Nora pažvelgė į sąsiaurį. Laivo „Cinderella“ dar nebuvo matyti. Keltas vėluodavo retai, bet jei jau

vėluodavo, tai kaip reikiant. Ji pasidavė. Vis tiek užtruks, kol keleiviai išlips.

– Na, gerai. Bet tik po mažą porciją. Sutarta?

Ji griežtai nužvelgė sūnus ir išsitraukė piniginę. Padavė Adamui penkiasdešimties kronų banknotą.

– Galite išleisti ne daugiau nei penkiolika kronų. Lauksiu čia.

Ji atsisėdo ant suolo greta informacinės lentos su keltų grafikais ir apsidairė.

Uostas buvo pilnas gyvybės ir erzelio. Į „Buriuotojų" restorano sunkvežimiukus buvo kraunamos rytinio kelto atgabentos prekės. Pro šalį krovininiu mopedu, prikrautu įvairiausių maišų, prabirbė vienas iš salos namudininkų.

Prieš „Westerbergs Livs" buvo atidarytas daržovių kioskas. Greta melionų ir nektarinų gulėjo prinokę pomidorai ir kitos daržovės, tai priminė Pietų Prancūzijos turgų. Prekystalio gale virš dėžės su bulvėmis pasilenkusi senutė atidžiai rinkosi mažiausias ir gražiausias šviežias bulves. Prieš dėdama į savo pirkinių krepšį, kiekvieną iškeldavo ir apžiūrėdavo prieš saulę. Jauna pardavėja išraiškingai vartė akis, bet senosios tai nejaudino.

Maža mergytė, kurios mama apsipirkinėjo prie daržovių kiosko, negalėjo nuleisti akių nuo tankiai sustatytų indelių su avietėmis ir braškėmis.

„Tikrų tikriausia idilė“, – pagalvojo Nora. Jei ne smulkmena, kad šioje saloje nužudytas žmogus.

Vos tik „Cinderella“ prisišvartavo, o Haraldas ir Monika Lindės išlipo į krantą, su savo ledais grįžo ir berniukai.

Noros anyta kaip visada atrodė elegantiškai: vilkėjo baltomis pusilgėmis kelnėmis ir avėjo prie jų tinkančiomis aukštakulnėmis pilnapadėmis basutėmis. Ant galvos buvo užsidėjusi baltą šiaudinę skrybėlę. Atrodė, kad atvyko kviestiniams pietums į Rivjerą, o ne į archipelagą papietauti su savo anūkais.

Iš paskos sekė Noros uošvis, nešinas krepšiu.

Pamačiusi Norą, Monika Lindė nutaisė dirbtinę šypseną. Tada išvydo abu berniukus.

– Brangučiai! – sušuko taip garsiai, kad aplinkiniai net atsisuko. – Močiutės numylėtiniai! Mano mažieji *darlings**!

Ji žengė žingsnį atgal ir kritiškai nužvelgė ledus.

– Ledai tokiu metu??? Juk tuoj pietūs. Sugadinsite apetitą. Ar mama jums leido?

Nora sulaikė atodūsį ir priėjo pasisveikinti su uošviais.

Monika Lindė prancūziška maniera pabučiavo į orą palei abu marčios žandus. „Ir kuo blogai švediškai

* Angl. *darlings* – brangučiai.

apsikabinti?“ – rūgščiai pagalvojo Nora. Kiek šilčiau pasisveikino su uošviu ir pasisiūlė paimti krepšį.

Namie laukė pietūs – marinuota lašiša su šviežiomis bulvėmis. Desertui bus pirktiniai migdoliniai pyragaičiai. Nora neturėjo jokio noro nuo ankstyvo ryto stovėti prie viryklės ir virti ar kepti svečiams, kurie patys pas ją įsiprašė. Be to, stengtis ir nebuvo prasmės. Jos anyta, šiaip ar taip, pasakos savo nesibaigiančias istorijas apie įvairiausiose pasiuntinybėse rengtas vakarienes ir girsis viską dariusi SAVO rankomis, nors reikėdavo pavaišinti tuzinus svečių.

Nora sugalvojo nukreipiantįjį manevrą – pasikvietė pietų Signę. Prieš ją Monika Lindė puikuotis nedrįsdavo. Jei tik bandydavo, paprastai švelnios Signės akys pasidarydavo šaltos kaip plienas. Ji negalėdavo pakęsti, jei kas nors imdavo reikštis prieš kitus. Signė kuo puikiausiai suprato, kodėl ją kviečia. Nora neturėjo nieko aiškinti.

Monika Lindė pažvelgė į Norą netverdama smalsumu ir suokalbiškai bedė kaulėtu pirštu.

– Noriu sužinoti viską apie tas siaubingas žmogžudystes. Kas šioje saloje darosi? Per visus tuos metus, kiek lankiausi, čia niekas nė musės nenuskriaudė. Ar

tik nebus koks užsienietis prikišęs nagų? Tikriausiai taip ir bus. Visi žino, kas jie per paukščiai.

Nora niekaip negalėjo priprasti prie to, kaip lengvai anyta švaistydavosi kaltinimais, tarsi tai būtų savaime suprantamas dalykas.

Kantriai bandė paaiškinti, kad pati žino ne ką daugiau, nei rašo laikraščiai. Monika Lindė, be jokios abejonės, bus perskaičiusi viską iki menkiausios smulkmenos.

Bet Monika lengvai nepasidavė.

– Tavo žavusis policininkas, tas Torbenas, tikrai turi žinoti, kas čia dedasi?

– Tomas, – atsargiai pataisė Nora.

Monika nesileido išmušama iš vėžių.

– Jis tikrai turi turėti informacijos. Gal čia kokios banditų gaujos darbas, kaip manai? Ar nakčiai rakinate duris?

Ji susirūpinusi pažvelgė į Simoną ir Adamą, kurie iki ausų buvo išsiteplioję ledais. Ant Adamo megztinio puikavosi didžiausia šokolado dėmė. Nora užgniaužė kylantį pyktį. Kai grįš namo, berniukai iš karto turės persirengti.

– Neprotinga palikti čia vaikus, kol policija neištyrė bylos, – pridūrė Monika Lindė. – Pirmiausia turi galvoti apie savo vaikų saugumą, Nora.

Nelaukdama atsakymo pasitaisė skrybėlę ir pradėjo pasakoti ilgiausią istoriją apie įsilaužimą į savo gerų draugų namus Bostade, kurio policija taip ir nesugebėjo ištirti.

Pasakojimo esmė taip ir liko neaiški, bet Norai, šiaip ar taip, reikėjo tik pritariamai linkčioti. Tą nedidelę kainą Nora mielai sumokėdavo, kad tik išvengtų polemikos su anyta.

25 skyrius

Po kone dešimt valandų trukusios gyventojų apklausos pirmadienio vakarą Tomas sugalvojo užsukti pas Norą.

Nusprendė likti saloje ir pernakvoti policijos punkte. Tada rytoj ryte pirmuoju keltu grįžtų į miestą. Antradienio rytą numatytas operatyvinės tyrimo komandos posėdis.

Trumpai pasibeldęs pravėrė duris ir, nelaukdamas atsakymo, įžengė vidun. Nora stovėjo virtuvėje ir ruošė vakarienę.

Ji šyptelėjo Tomui.

Ką tik su berniukais palydėjo į keltą uošvius. Henrikas iš buriavimo varžybų turėjo grįžti vėlai. Nora kuo nuoširdžiausiai pakvietė Tomą drauge pavakarieniauti, kad galėtų išsilieti dėl savo anytos. Jam atnešė šalto alaus, sau įsipylė vyno. Kol Nora skundėsi anyta, Tomas sėdėjo virtuvėje prie stalo.

Išsiguodusi padavė jam popieriaus lapą su pavardėmis. Atsisėdo greta Tomo ir parodė, ką buvo surašiusi.

– Žiūrėk, šitą sąrašą surašiau tau. Vakar pasiėmiau Sandhamno telefonų knygą ir išrinkau visus gyventojus, kurių pavardės prasideda raidėmis „A“ ir „G“ Kaip ant plūduro. Sakei, kad jo savininko nustatyti neįmanoma. Iš viso penkiasdešimt keturi asmenys, bet abu inicialus turi tik trys.

– Tapai detektyve? – šyptelėjo Tomas.

– Tik norėjau padėti, – užsigavo Nora.

– Juokauju, – Tomas ėmėsi švelninti situaciją. – Man tikrai reikia pagalbos. Margitė atostogauja vakarinėje pakrantėje, taip sakant, tyrimui vadovauja telefonu. Dauguma žmonių, su kuriais reikia pasikalbėti, atostogauja, Kalė ir Erikas irgi iki kaklo užsiėmę liudininkų paieška. Nepyk, prašau.

Nora atlaidžiai nusišypsojo. Suprato pernelyg jautriai sureagavusi.

– Tik bus sudėtinga rasti surašytus asmenis, – tarė Nora ir išgėrė vyno. – Saloje nėra adresų, pagal kuriuos galėtum rasti reikiamus žmones.

Tomas sunėrė už galvos rankas ir susimąstė.

Noros sąrašas buvo puiki mintis. Galėjo sugalvoti ir pats, užuot iš karto nurašęs plūdurą. Ypač dabar, kai viskas išvirto į žmogžudystės tyrimą. Tik kaip rasti žmones iš jos sąrašo?

Dauguma Sandhamno pastatų stovėjo pačiame Sandhamne ir pietrytiniame vasarnamių kvartale Truvilyje, tačiau buvo ir nemažai namų, išsibarsčiusių po visą salą. Žodžiu, jų buvo bet kur, ir ten nevedė jokia gatvė. Tik bevardis keliukas į vietovę istoriniu pavadinimu, kaip ir į *Mangelbacken* arba *Adolfs* aikštę. Vietas dažnai vadino pagal ten gyvenančius ar dirbančius žmones. Kad ir kaip būtų, tai reiškė, jog tie žmonės neturi tikslaus adreso, pagal kurį būtų galima juos rasti. Žinoma, galima paskambinti telefonu, bet tada nebus kaip parodyti Kiki Bergren nuotraukos.

Tomas ištuštino bokalą. Turi ko nors užvalgyti, kad galėtų mąstyti toliau.

Už poros valandžiukių juodu jau gėrė kavą sodelyje.

Vakarienei valgė naminių makaronų su tarkuotu parmezanu, vyšninių pomidorų puselėmis ir bazilikais. Namie kepta fokačija su juodosiomis alyvuogėmis, penketą minučių pašildyta mikrobangų krosnelėje, vėl pasidarė traški. Prie visko puikiai tiko raudonasis Riochos vynas.

Adamas su Simonu pavalgę tuoj sumigo.

Ilgos saulėtos maudynių kupinos dienos vakarais pareikalaudavo savo duoklės.

Berniukai tvirtino esą nė kiek nepavargę ir čia pat *nulūžo*. O kur dar visą dieną trukęs nepaliaujamas senelės burbėjimas – jis vaikams irgi turėjo išūžti ausis.

Tomas prieš miegą vaikams paskaitė istoriją. Žinoma, Adamas būtinai turėjo pabrėžti, kad istorijos reikia tik Simonui. Jam jau dešimt metų ir jis puikiai mokąs skaityti pats. Be abejo, tai jam visai nekliudė įdėmiai klausytis.

Po Emilijos mirties Tomas daugiau laiko leisdavo su Simonu, kuris buvo labai prisirišęs prie krikštatėvio. Atrodė, kad vaikas nujautė, jog Tomą slegia didelis skausmas, nors šis apie tai ir nekalbėjo.

– Ar turi kokių žinių apie Pernilą? – atsargiai paklausė Nora.

– Nelabai. Vasaros viduryje atsiuntė man atviruką iš Halmstado – pirmą po daugybės mėnesių. Beveik nepalaikome jokių ryšių.

– Pasiilgsti jos?

Tomas parėmė smakrą delnu. Žvilgsnis nuklydo į tolį. Į klausimą atsakė ne iš karto.

– Pasiilgstu mūsų bendro gyvenimo. Bendrumo jausmo. Žinojimo, kad tavęs, užsibuvusio darbe, kai kas laukia. O dabar galiu nakvoti kad ir budėtojo kambarėlyje.

Jis pakėlė prie lūpų puodelį, veidu nuslinko šešėlis.

– Niekam nerūpi, ar aš grįžtu namo, ar ne. Gal reikia įsigyti šunį, – sarkastiškai mestelėjo.

– Ar dažnai galvoji apie tai, kas nutiko?

Nora pajuto, kaip jos akys nejučia sudrėko. Ir jai buvo skaudu dėl Emilijos mirties. Buvo sunku įsivaizduoti, kad ryte pabudęs randi savo dukrytę jau atšalusią.

Nora nurijo ašaras ir greitai išgėrė vyno. Neatrodė, kad Tomas būtų ką pastebėjęs. Jis tęsė, tarsi kalbėdamas pats su savimi.

– Kartais klausiu savęs, kaip Emilija atrodytų dabar, jei dar būtų gyva. Kai apie ją galvoju, vis matau kūdikėlį, nors ji jau būtų maža mergytė, mokanti vaikščioti ir kalbėti, – Tomas krestelėjo galvą. – Emilijai nebuvo lemta užaugti.

Balsas užsikirto, Tomas siurbtelėjo gurkšnį kavos, paskui dar vieną.

– Kaip aš tau pavydžiu tavo berniukų! Jie tokie šaunūs. Simonas tiesiog fantastiškas.

Nora paguodžiamai ant Tomo rankos uždėjo savąją.

– Dar turėsi progos sukurti savo šeimą. Esi puiki partija, patikėk. Vieną gražią dieną tikrai sutiksi savąją moterį, ir susilauksite vaikų.

Tomas tik kreivai šyptelėjo ir patraukė pečiais.

– Šiuo metu man tai nerūpi. Užtenka savo paties kompanijos. Man gerai. Be to, žinok, jūs – tu su šeima – man esate didžiulė paspirtis. Labai tuo džiaugiuosi.

– Tu pas mus visada laukiamas svečias, – padrąsinamai tarė Nora ir išpilstė į taures likusį vyną.

– O kaip jūsų tyrimas?

– Kol kas nekaip, – atsiduso Tomas. – Labai keista. Per kelias dienas du lavonai. Tarsi televizinį detektyvą kas būtų perkėlęs į realybę. Tetrūksta anglo inspektoriaus su pypke.

Tomas nusijuokė, bet tuoj vėl surimtėjo.

– Net nežinom, ar jie abu buvo nužudyti. Kol kas aišku tik tiek, kad Kiki Bergren tikrai nužudyta. Apie jos pusbrolį žinome tik tiek, kad nuskendo. Negalima daryti jokių priešlaikinių išvadų.

Nora neatlyžo.

– Aišku, kad turi būti koks nors ryšys. Klausimas tik, kodėl kažkam prireikė nugalabyti pusbrolius iš Bandhageno. Ar nemanai, kad jie turėjo būti įsivėlę į kokią neaiškią istoriją?

Nora energingai dirigavo šaukštu.

– Man iš galvos niekaip neišeina tas žvejų tinklas. Koks jo vaidmuo?

– Neturiu supratimo. Gali būti gryniausias sutapimas. Jis nebūtinai turi priklausyti kam nors iš Sandhamno – savininkas gali būti ir aplinkinių salų gyventojas.

– O kaip tas tinklas atrodo?

– Sudėvėtas ir suplyšęs. Nieko keista – juk ištisus mėnesius pragulėjo vandenyje.

– O gal jis labai senas? Prižiūrimus ir taisomus tinklus galima naudoti daugybę metų, – mąsliai tarė Nora. – Gal ir jį jau slegia amžiaus našta, bus koks senos kartos tinklas.

Staiga jai šovė į galvą mintis. Nora palinko link Tomo.

– Klausyk, Sandhamne yra vienas žmogus su inicialais G. A., kuris neįtrauktas į mano sąrašą. Ar pameni Georgą Almhultą, Jonio Almhulto tėvą? Na, to dailidės ir dailininko? Praeitą savaitę padėjo mums taisyti tvorą. Jonio tėvo inicialai – G. A. Gal kas nors pasinaudojo jo tinklu? Georgas jau seniai mirė.

– Manai, kad Jonis kaip nors susijęs su tomis mirtimis?

Nora mostelėjo ranka.

– Nežinau, bet jei sugebėsi nustatyti, kam priklauso tinklas, bent jau bus už ko užsikabinti. Gal visai verta pasikapstyti giliau, kaip manai?

Nora pažvelgė į Tomą ir atsilošė baltoje lauko kėdėje, susisupusi į švarkelį. Buvo justi, kad jau vakaras: atvėso, nuo jūros pūtė šaltokas brizas.

Norai prieš akis iškilo Jonis Almhultas.

Kai jai buvo kokie dvylika metų, Jonis buvo vienas iš kietuolių, kurie trindavosi po uostą. Jonis turėjo menininko talentą ir galėjo akimirksniu pieštuku „sumesti" portretą, bauginamai panašų į modelį. Jis daug metų liejo akvareles ir tikriausiai svajojo mokytis mieste. Sandhamnas daug metų garsėjo savo menininkais. Saloje lankėsi Bruno Liljeforsas ir Andersas Zornas, o Akselis Sjerbergas čia gyveno.

Jonis taip niekada ir neišvyko iš salos. Liko gyventi Sandhamne pas tėvus. Metams bėgant visiškai sustabarėjo. Per daug gėrė, kaip ir dauguma viengungių, tad taip ir nesusirado padorios merginos. Suaugęs staliaudavo ir dirbdavo kitokius darbus pas vasarotojus. Kartkartėmis parduodavo kokį paveikslą su archipelago motyvais. Nora gerai prisiminė Jonio tėvą Georgą, jis Sandhamne dirbo mūrininku. Atrodė visai kaip sūnus: lieknas, vidutinio ūgio, niekuo neįsimenantis tipas.

Irgi draugaudavo su stikliuku.

Kai mirė, našlei Elenai beliko vienas Jonis. Turėjo ir vyresnę dukrą, bet toji anksti išvyko iš Sandhamno.

Jei Nora gerai prisiminė, ištekėjo už amerikiečio ir gyveno užsienyje.

Tomas nutraukė jos mintis. Jis irgi dažnai matydavo Jonį.

– Neįsivaizduoju, kad Jonis galėtų imtis nusikalstamos veiklos, – tarė skeptiškai.

– Gal ne pats, o tik kaip kieno nors parankinis? – atrėmė Nora. – Visi žino, kad jis linkęs į alkoholį. Gal ir dar į ką nors? Už pinigus. O jei jis kaip nors su tuo susijęs? Juk galima su juo pakalbėti. Bent jau žinai, kur jis gyvena.

Tomas pagalvojo ir dirstelėjo į laikrodį.

– Gerai, tavo viršus. Dabar iš karto pas jį ir užeisiu. Jei išeisiu tuoj pat – dar spėsiu.

Atsisveikindamas apkabino Norą.

– Ačiū už skanią vakarienę. Paskambinsiu.

26 skyrius

Tomui priėjus prie Jonio Almhulto namo, jame buvo tamsu, lyg ten nieko nebūtų. Niekur nedegė nė švieselės.

Tomas nusprendė pasibelsti į Elenos Almhult, gyvenančios gretimame dideliame name, duris. Archipelage buvo įprasta šeimai pagausėjus tame pačiame sklype statyti po kelis namus.

Jonio motina atidarė duris, vilkėdama rožiniu flaneliniu chalatu. Pamačius Tomą, moters veidas ištįso iš nuostabos.

– Labas vakaras, Elena, ar prisimeni mane? Tomas Andreasonas. Iš Nakos policijos nuovados, – pridūrė, kad paaiškintų savo vizito tikslą.

Ji be žado žvelgė į Tomą. Šis tęsė:

– Atleisk, kad trukdau taip vėlai. Turiu šnektelėti su Joniu, bet atrodo, kad jo nėra namie.

Elena vis dar atrodė nustebusi, bet jau nebe tokia persigandusi.

– Veikiausiai jis bare, – atsakė. – Arba jau miega. Mano Jonį ne taip lengva pažadinti. Ar nueiti pažiūrėti?

– Būtų gerai, kad aš jau čia.

Elena pačiupo raktą ir juodu nuėjo į namelį priešais.

Tomas apsidairė. Namas buvo nedidukas. Nudažytas rudai raudona spalva, kaip dauguma archipelago namų. Medinės sienų lentos buvo suleistos į baltas kampines sijas. Sklype gulėjo rietuvės neapdirbtos medienos, vienur kitur stovėjo laivų varikliai, kuriuos reikėjo suremontuoti.

Abipus durų stovėjo du vazonai, prisodinti puikių snapučių. Sode ant beržo kabojo pusapvalis vazonas su didele violetine petunija.

– Tu prižiūri gėles? – paklausė Tomas.

– Ne, Jonis, – atsakė Elena. – Sunku patikėti, bet jis tikras gėlininkas. Net skaito sodininkystės žurnalus, įsivaizduoji? Suaugęs vyras...

Ji krestelėjo galvą. Nesuprasi, didžiavosi ar krimtosi.

Elena atrakino duris ir įėjo vidun.

– Joni! – pašaukė. – Joni, tu namie?

Juodu ėjo tolyn. Tai buvo tipiški archipelago viengungio namai.

Prieškambario grindys buvo smėlėtos, ant kablių kabojo lietpalčiai. Šešto dešimtmečio stiliaus virtuvė.

Ant palangių gausybė nuostabių snapučių. Buvo akivaizdu, kad Jonis moka elgtis su gėlėmis.

Svetainėje dominavo didžiulis kokių keturiasdešimt dviejų colių įstrižainės televizorius. Veikiausiai skirtas prasiblaškyti ilgais tamsiais žiemos vakarais, kai atostogautojams išvykus iš savo vasarnamių Sandhamne tampa tuščia ir nyku, pagalvojo Tomas. Ant sienų kabėjo gražios akvarelės. Veikiausiai pieštos paties Jonio, nes ant daugumos buvo inicialai J. A.

Ant stalo rikiavosi tuščios alaus skardinės, greta stovėjo pilna nuorūkų peleninė. Tomas pastebėjo, kad ant daugumos nuorūkų matyti lūpdažio likučių.

Viduj buvo tvanku ir neišvėdinta. Regis, jau kurį laiką niekas nebuvo pravėręs lango. Virtuvėje ant plautuvės krašto stovėjo alaus buteliai, o popieriniame maiše greta šaldytuvo gulėjo daugiau tuščių alaus skardinių.

Elena pradingo prie virtuvės esančiame kambaryje.

– Miegamajame jo nėra, – tarė grįžusi. – Tada tikriausiai sėdi bare. Ar bandei prisiskambinti jam į mobilųjį?

– Neturiu jo numerio, bet mielai užsirašysiu.

Tomas išsitraukė savo užrašų knygutę.

– O tu šiandien su juo kalbėjai? – paklausė.

– Ne. Šiandien jis buvo blogos formos, nenorėjau trukdyti.

Elena atrodė susirūpinusi. Kalbėjo nenoromis ir suko žvilgsnį į šalį.

– Ką turi galvoje, sakydama „blogos formos“?

Jonio motinos veidą perkreipė skausmas. Ji labiau susiveržė chalato diržą ir susikišo rankas į kišenes. Gėdydamasi tyliai pratarė:

– Kai paskutinį kartą buvau užėjusi, jis gėrė...

– Kada tai buvo?

– Šį šeštadienį.

– Kelintą valandą?

– Kad tiksliai ir nežinau. Jau buvo įdienoję, gal apie kokią dvyliktą...

– O jis jau buvo girtas?

– Taip, nors dar nelabai. Buvo susivertęs kokius porą butelių alaus, – Elena staiga suspaudė lūpas. – Žinau, kaip atrodo „įkūlę“ vyrai.

– Ar Jonis turi draugę? – paklausė Tomas.

– Kiek žinau, ne, – tyliai atsakė Elena. – Su moterimis jam nelabai sekasi. Jonis nedrąsus, kaip ir jo tėvas, – valandžiukei nutilo. – Bet geras, labai geras. Nė musės nenuskriaustų.

Tomas žvelgė į prieangio sieną, ant kurios tarp lietpalčių kabėjo baltas džinsinis švarkelis su metalinėmis spaudėmis.

– Jis tavo? – paklausė, kad pasitikrintų.

– Eik jau! – atsakė Elena, priekaištingai žvelgdama į Tomą. – Ir kaip aš atrodyčiau, jei tokių metų nešiočiau tokį drabužį?!

– Gal žinai, kieno jis?

Elena truktelėjo pečiais.

– Neturiu supratimo, niekada nesu jo mačiusi.

Tomas nukabino švarkelį ir atsargiai apžiūrėjo kišenes. Prieš akis stojo Kiki Bergren, kai pasitiko ją policijos priimamajame. Tada ji vilkėjo tokį pat švarkelį.

Ne, tai negali būti sutapimas.

Vienoje kišenėje aptiko pradarytą pakelį „Prince" cigarečių. Tokiu Kiki nervingai žaidė įjudviejų pokalbio metu. Vidinėje švarko kišenėlėje styrojo šukos, kuriose buvo likę pora ilgų šviesių plaukų. Visiškai pakankamų DNR tyrimui, jei tokio prireiktų.

Tomas žengė prie lauko durų, tačiau paskui apsisuko ir grįžo į svetainę. Kažkas jam nedavė ramybės. Ėmėsi tyrinėti kambario sienas. Apžiūrėjo sofą, televizorių, garso aparatūrą.

Pagaliau užtiko, ko ieškojo.

Po svetainės palange kabėjo radiatorius. Įprastas bjaurus pilkas radiatorius, toks, kokių Švedijoje tūkstančiai. Keturkampis, su šilumos reguliatoriumi dešiniajame viršutiniame kampe. Ant vieno kampo buvo matyti sudžiūvusi ruda dėmelė.

Prie jos, rodos, buvo prikibęs ir šviesus plaukas. Tegul dėmelė ir nedidelė, bet buvo.

Tomas apžiūrėjo jos neliesdamas.

– Elena, privalau iškviesti įkalčių tyrėjus, kad apžiūrėtų namą. Kol nebaigs, tau į jį eiti negalima.

Elena pasibaisėjusi pažvelgė į Tomą.

– Ką čia kalbi? Ko policijai ieškoti Jonio namuose?

Tomui pagailo senyvos moteriškės. Ši stovėjo tvirtai sukryžiavusi ant krūtinės rankas, lyg bandytų apsisaugoti nuo to, ko nenori girdėti. Kai moteris, bandydama suvaldyti savo nerimą, kietai sučiaupė senatviškai blyškias lūpas, šios beveik pradingo jos veide.

– Turiu dar vieną klausimą, – tęsė Tomas. – Ar tu arba Jonis dar turite Georgo tinklų su jo inicialais?

Elena, rodosi, nesuprato klausimo.

– Tinklų? – atkartojo silpnu balsu.

– Turiu galvoje žvejybos tinklus su plūdurais, paženklintais raidėmis G. A. Ar ką nors dar turite?

– Labai gali būti, – atsakė Elena. – Tik nežinau, kiek. Reikia pažiūrėti sandėliuke, – staiga užsidengė

ranka burną, tarsi tik dabar būtų susiprotėjusi. – Juk nemanai, kad Jonis kaip nors susijęs su Sandhamno negyvėliais?

– Kol kas nieko negaliu pasakyti. Pamatysim. Jei Jonis grįš namo ar paskambins, pasakyk, kad tučtuojau susisiektų su manimi. Tai labai svarbu.

Tomas ranka suėmė moters pečius ir švelniai, bet tvirtai stumtelėjo link durų.

– Būk gera, duok man namo raktą. Nuo valčių namelio irgi.

Elena drebančia ranka padavė raktus. Tomui buvo jos gaila, bet jis nieko negalėjo padaryti. Dabar svarbiausia, kad kuo greičiau atvyktų kriminalistai ir apžiūrėtų, ar Kiki Bergren lankėsi pas Jonį.

Tomas buvo tikras, kad taip ir bus nutikę.

– Ar turi lipniosios juostos ar ko nors panašaus, kad galėčiau užplombuoti duris, iki atvyks pastiprinimas?

Jis klausiamai pažvelgė į Eleną ir ši linktelėjo.

– Turiu virtuvėje. Savo virtuvėje, – pridūrė ir išėjo.

Tomas nusekė iš paskos.

Kol moteris stalčiuje ieškojo lipniosios juostos, jis laukė prieangyje. Pro svetainės (kurią, kaip ir daugumoje senų salos namų, čia veikiausiai vadino geruoju

kambariu) duris buvo matyti kampe stovintis laikrodis. Baldai buvo tamsūs ir senamadiški.

Tomas sunkiai tramdė žiovulį. Po ilgos darbo dienos jautėsi neapsakomai pavargęs. Jo anaiptol nedžiugino mintis, kad rytoj anksti ryte reikės vykti į miestą, tačiau kito pasirinkimo neturėjo.

– Eik miegoti, Elena, – švelniai tarė grįžusiai moteriai. – Pamatysi, viskas bus gerai.

Išėjo ir paskui save uždarė duris. Tada iš kelnių kišenės išsitraukė mobilųjį telefoną, norėdamas paskambinti į nuovadą. Jei pasiseks, kriminalistai iš miesto atskris malūnsparniu. Tada būtų greičiau.

Antradienis, trečia savaitė

27 skyrius

Tomas niauriai žvelgė į teismo medicinos skrodimo protokolą, kurį ekspertai ryte atnešė budėtojui.

Protokole buvo aprašytas vidutinio ūgio, normalaus sudėjimo moters lavonas. Mirtis ištiko šeštadienio rytą tarp penktos ir dešimtos valandos.

Pagal protokolą, moteris gavo smūgį į dešinįjį smilkinį. Nuo smūgio prasidėjo kraujavimas smilkinio zonoje ir aplink dešinę akį. Sužalota ir kairė pakaušio pusė nuo smūgio kietu smailiu daiktu, smūgis pažeidė kairę kaukolės pusę iš apačios. Dar aptikta smulkesnių kraujosruvų iškart už dešinės ausies. Spėjama mirties priežastis – gausus kraujavimas į smegenis, nors aptikta kraujavimo ir krūtinės bei pilvo srityse, burnos gleivinėje ir gerklėje. Kraujo pėdsakų yra ir žarnyne.

Tomas lėtai studijavo patologų išvadas.

Buvo sunku suvokti, kad jose kalbama apie žmogišką būtybę iš kūno ir kraujo, kuri kadaise juokėsi, mylėjo ir mėgavosi gyvenimu. „Jei buvo kuo

mėgautis“, – pagalvojo Tomas, prisiminęs jos butą Bandhagene.

Biocheminiams tyrimams paimti kraujo, šlapimo, ašarų bei kepenų mėginiai. Jie skubiai išsiųsti į teismo medicinos laboratoriją Linšiopinge. Su prašymu ištirti skubos tvarka.

Staiga perskaitė tai, kas jį apstulbino.

Tikslios mirties priežasties nustatyti dar negalima, nes neaišku, kas sukėlė aukos vidaus organų kraujavimą.

Kiki Bergren veikiausiai mirė nuo kraujavimo į smegenis, kurį sukėlė smūgiai į smilkinį ir į pakaušį, tačiau tai nepaaiškina vidinių kraujosruvų. Tad turėjo būti dar kai kas.

Tomas iš patirties žinojo, kaip teismo medikai nemėgsta teikti protokolų su tiek neatsakytų klausimų, bet jei jau negalėdavo logiškai paaiškinti aptiktų pažaidų priežasties, jie tai labai aiškiai konstatuodavo.

Tada jau policija turėdavo tirti tol, kol tą priežastį nustatys.

Tomas suraukė kaktą. Dabar teks laukti, kol Linšiopingo vaikinai atliks savo darbą ir gal aptiks atsakymą kūno audinių mėginiuose. Užtruks kokias keturias penkias dienas.

Geriausiu atveju.

Susijaudinęs išvertė savo arbatos puodelį, o karštas skystis akimirksniu pasklido po visą stalą. Bandydamas sušluostyti balą gerokai per maža servetėle, Tomas jautėsi visiškai sutrikęs, nenutuokdamas, kokia kryptimi toliau pasisuks visas tyrimas. Be to, buvo visiškai išsekęs. Laive valandėlę nusnaudė, bet kaip sunku keltis pusę šešių ryto į pirmąjį miestan plaukiantį keltą! Kol iškvietė kriminalistus ir palydėjo juos į Jonio namus, buvo jau bemaž vidurnaktis – numigo tikrai nedaug. Jam nebūtina išmiegoti aštuonias valandas, bet keturių jo organizmui per mažai.

Tomas nuėjo į tualetą ir nusiprausė veidą šaltu vandeniu. Ne ką tepadėjo, bet pasijuto žvaliau. Galiausiai su protokolu rankose patraukė į posėdžių kambarį.

Senis jau sėdėjo savo įprastoje vietoje. Karina atsisėdo greta. Pagavusi Tomo žvilgsnį, jam nusišypsojo. Jis net apstulbo, kokia graži ji atrodė pro langą sklindančioje šviesoje. Be to, buvo žvali ir geros nuotaikos, ko negalėjai pasakyti apie kitus, paniurusius, kaip ir jis pats. Kalė sėdėjo šalia jos, Erikas – priešais. Ant stalo stovėjo didelis senamadiškas telefonas su garsiakalbiu.

Tomas suprato, kad prisijungė ir Margitė, nors buvo ką tik išėjusi atostogų. Na, taip bent jau galėjo likti su šeima ir neturėjo atvažiuoti į Stokholmą.

Senis gurkštelėjo kavos ir susiraukė.

– Tomai, pradėk. Referuok apie padėtį.

Tomas iškėlė skrodimo protokolą, kurį tebelaikė rankoje.

– Turime sumuštą moterį, nors, remiantis išvada, ji sumušta nelabai smarkiai. Gavo smūgių į smilkinį ir pakaušį. Jie nebuvo mirtini, tai veikiau lengvi sumušimai, tačiau kadangi kraujagyslės aplink akis išsidėsčiusios po pat oda, sužalojimai atrodo sunkesni, nei yra.

Jis susiraukė ir tęsė toliau.

– Čia dar ne viskas. Aptiktas kraujavimas vidaus organuose. Jo tokie sumušimai sukelti negalėjo.

– Kaip suprasti? Tai nuo ko ji mirė?

Senis nekantraudamas pažvelgė į Tomą.

– Protokole rašoma, kad jai į smegenis išsiliejo kraujas. Veikiausiai dėl to, kad krisdama galva atsitrenkė į ką nors kieto. Gal krito pati, gal kas pastūmė, o gal ir viena, ir kita. Skrodimas neparodė, ar mirtis ištiko dėl to, kad moteris buvo sumušta ar kad griuvo. Kaip sakiau, vidinio kraujavimo tai nepaaiškina.

Todėl medikai paėmė krūvą mėginių ir išsiuntė juos į Linšiopingą ištirti.

Tomas nutilo. Kaip įmanydamas bandė perteikti protokolo turinį kuo trumpiau ir suprantamiau. Tai nebuvo lengva.

– Labai tikėtina, kad moteris sužalota Jonio Almhulto namuose – ten radome jos švarkelį. Ant radiatoriaus matyti kraujo pėdsakų. Jei kraujas Kiki Bergren, tai paaiškintų sužalojimus pakaušio srityje. Moteris kažkaip turėjo parsigauti į misionierių namus, kur ją kitą rytą ir rado, – baigė ataskaitą.

Staiga telefonas sutraškėjo. Margitė per savo traškantį braškantį mobilųjį telefoną bandė pasitikslinti informaciją.

– Ar teisingai supratau, kad Kiki Bergren buvo sumušta, tačiau nežinome, ar mirė dėl to? Rasta didelių kraujosruvų jos vidaus organuose, kurios neaišku iš kur atsirado? Tai, leisk paklausti, ką mes tada žinome? – nekantriai mestelėjo.

Tomas pabandė papasakoti viską iš eilės.

– Kiki Bergren veikiausiai atvyko į Sandhamną penktadienį po pirmos, – tarė. – Kalbėjomės su ją mačiusia kioskininke, o pagal Vaksholmo keltų grafiką kaip tik tuo metu turėjo atplaukti vienas iš kel-

tų. Kai Kiki Bergren teiravosi, kur galėtų pernakvoti, pardavėjai pasirodė, kad ji ką tik atvyko. Mergaitė iš kiosko pasiūlė jai eiti į misionierių namus. Kadangi Kiki buvo sužalota vėliau, jos skriaudikas irgi turėjo būti saloje.

– Ar yra liudininkų, kurie ją su kuo nors matė? – paklausė Margitė. Minutėlę jos balsą nustelbė vaikų juokas. Ko gero, ji buvo lauke. Greičiausiai paplūdimyje.

– Apklausėme salos viešbučių personalą, niekas jos nematė, – atsakė Tomas. – Tačiau dar liko neapklausti du Sandhamno užeigos darbuotojai, kurie dirba tik savaitgaliais ir vėl atvyks tik penktadienį. Turime jų telefono numerius. Kol kas nepavyko nė vienam prisiskambinti, bandysiu tol, kol pagausiu.

Tomas ištiesė kairę koją, ant kurios buvo matyti nemažas nubrozdinimas. Užsigavo, kai skersai išilgai davėsi po salą.

– Apėjome beveik visus Sandhamno namus, – tęsė Tomas. – Bet niekas nebuvo jos sutikęs. Bent jau kol kas.

Senis pasikasė kaklą. Tiesiai virš kairiojo raktikaulio buvo matyti didelis raudonas uodo įkandimas.

– Ar numanote, kodėl tas Almhultas būtų norėjęs ją sumušti? – klausiamai pažvelgė į Tomą.

– Dar nežinome, ar ją tikrai sužalojo Jonis Almhultas. Jis dingo, dar jo neradome.

Tomas parodė Jonio Almhulto – rudaakio švelnių bruožų vyriškio – nuotrauką. Plačianosis, tamsūs plaukai prašėsi žirklių, įdegusiu ir strazdanotu veidu.

– Kiek žinome, iki šiol Jonis nenuskriaudė jokios moters. Policijos registre apie jį jokių įrašų nėra. Mama sako, kad jis buvo drovus vienišius. Ji sutrikusi, nesusigaudo, kas darosi. Paskutinį kartą matė sūnų šeštadienį, jis buvo arba gerai „įkūlęs“, arba sunkiai pagiriojosi, – Tomas trumpai nutilo, tada tęsė toliau: – Prieš dvi dienas, sekmadienio popietę, Erikas buvo pas jį užėjęs. Kai parodė Kiki Bergren nuotrauką, tas pasakė jos nematęs, ar ne?

Paskutiniai Tomo žodžiai buvo skirti Erikui, šis pritariamai linktelėjo.

– Taip ir buvo. Užtrukau gal dvi minutes. Tiesą sakant, jis atrodė stipriai pagiringas, lyg būtų kiaurą dieną pylęs. Kai paklausiau, ar nebuvo sutikęs Kiki Bergren, atsakė, kad tos moters nepažįsta. Tada atsiprašė blogai besijaučiantis, ir aš išėjau.

Erikas atrodė labai nelaimingas, tarsi būtų sau priekaištavęs, kodėl apsilankęs nespustelėjo Jonio Almhulto labiau.

– Jonį Almhultą pažįstu nuo vaikystės, – tarė Tomas. – Jis niekuo neišsiskyrė. Visiškai nesuprantama, kam jam staiga prireikė nuskriausti visiškai svetimą moterį.

– Tai jis sako, kad svetimą. Iš kur mums žinoti, ar jie nebuvo pažįstami, – sumurmėjo Senis, toliau kasydamasis jau pradraskytą spuogą.

– Aišku, kad negalime to žinoti, – pritarė Tomas. – Buvau apsidairyti Kiki Bergren bute. Ten nėra jokių užuominų apie tai, kas atsitiko. Neradome nieko, kas rodytų ją turėjus ryšių su Sandhamnu ar Joniu Almhultu, išskyrus tai, kad lankėsi Vaksholmo keltų svetainėje.

Telefonas sutraškėjo ir vėl. Margitė turėjo Tomui klausimą.

– Ar apklausėte Kiki Bergren kolegas? Ar darbe ji neturėjo priešų?

Tomas pasisuko į telefoną.

– Kalbėjau su jos darbdaviu iš įmonės, kuriai priklauso kazino. Ji ten dirba jau penkiolika metų. Apie Kiki nepasakė nieko blogo. Dirbo savo darbą, sirgdavo ne dažniau už kitus, ją laikė patikima ir sąžininga darbuotoja.

Tomas žvilgtelėjo į savo užrašų knygutę, kur buvo pasižymėjęs svarbiausią pokalbio su Kiki Bergren šefu

informaciją. Jos vadovas buvo flegmatiškas vaikinas, kurio, atrodo, nėmaž nesujaudino žinia apie vienos seniausių darbuotojų nužudymą.

– Kiek suprantu, visi tik stebėjosi, kodėl ji taip ilgai ten dirbo. Dauguma krupjė išeina padirbę penkerius šešerius metus. Tai ne tas darbas, kur ilgai išdirbtum, juolab jei turi šeimą. Darbo valandos – tikras išbandymas, nuo vakaro iki vėlyvos nakties. Aplinka irgi ne pati maloniausia.

– O ar ji neseniai nesidarbavo Kose? – pasiteiravo Senis ir pasilenkęs siektelėjo dar gabalėlio pyrago.

– Taip, neseniai buvo pasiėmusi keturis mėnesius nemokamų atostogų, – atsakė Tomas. – Tuo metu kazino buvo remontuojamas, tad darbdavys neprieštaravo. Kitaip ją, kaip etatinę darbuotoją, tam laikui būtų turėję įdarbinti kur nors kitur.

– Kyla klausimas, ar nėra kokio ryšio tarp jos ir pusbrolio darbo – gal tai kiek nušviestų situaciją. Tiek lošimų, tiek alkoholio verslas nėra pats švariausias, – pasigirdo iš garsiakalbio.

Tomas pasilenkė, kad Margitė jį geriau girdėtų.

– Ką turi omenyje, Margite?

– Kristeris Bergrenas dirbo prekybos alkoholiu įmonėje. Svarstau, ar čia nėra kokio ryšio. Gal ta

istorija kaip nors susijusi su prekyba alkoholiu ar narkotikais? O dar Graikija.

– Arba buvusi Jugoslavija, – uoliai įsiterpė Kalė, raustelėjęs iš laimės, jog gali tarti žodį. – Gal čia įsipainiojusi jugoslavų mafija?

– Gal kiek per toli užsimojai, – sausai atkirto Margitė. – O ką, jei Kristeris Bergrenas „Systembolaget" suko kokius „bizniukus", o pusseserė jam padėjo? Galėjo būti į ką nors įsivėlęs. Arba gal bandė išeiti iš žaidimo? Tai, apie ką žinojo ir Kiki Bergren, o gal net ir pati buvo į tai įsipainiojusi. Pastaraisiais metais „Systembolaget" dėjosi negražių dalykų.

– Kokie nors nelegalūs reikalai, dėl kurių Kristeriui ir Kiki teko atvykti į Sandhamną, – baigė Kalė.

– Panašiai, – tarė Margitė. – Tomai, tu gi su ja susipažinai, kokia ji?

Tomas užsimerkė ir susimąstė.

Atmintyje iškilo vienišos, nusivylusios, geranoriškos moters paveikslas. Juodu kalbėjosi apie pusvalandį. Atrodo, kad ją labai nuliūdino ir drauge pribloškė pusbrolio mirtis.

– Kiki sakė, kad juodu buvo artimi, nors kol viešėjo Kose, nesikalbėjo nė karto. Atrodo, kol buvo išvykusi, jie apskritai nebuvo susisiekę. Kristerio namuose radau atviruką, kuriame Kiki prašo jai paskambinti.

Norėdamas atgaivinti atmintį, Tomas vėl pervertė savo užrašų knygutę.

– Ji man taip dorai ir nepaaiškino, kodėl išvykusi nesusisiekė su pusbroliu. Tik pasakojo apie Kristerio motinos mirtį, kuri jį labai prislėgusi. Tai gali pagrįsti savižudybės versiją, – baigė.

Senis atsilošė savo kėdėje, kuri grėsmingai sutraškėjo. Jo šlaunys netilpo ant sėdynės, apvalus veidas buvo gerai įdegęs saulėje.

– Tarkim, kad turime reikalų su kokia nors nešvaria istorija, pavyzdžiui, vagyste ar suokalbiu. Kaip tai galėtų būti susiję su Sandhamnu?

– Ar Sandhamne prieš daugelį metų nebuvo kilęs narkotikų skandalas? – mestelėjo Margitė.

Tomas nužvelgė susirinkusiuosius.

– Tikrai taip, buvo. Tada dar buvau mažas, bet tą mirties spektaklį atsimenu. „Buriuotojų" restoranas priklausė kažkokiam Flemingui Bromanui. Paaiškėjo, kad savo virtuvėje dienomis jis gamindavo maistą, o naktimis – narkotikus. Kilo baisus skandalas, į kurį su trenksmais įsitraukė ir policijos Narkotikų kontrolės skyrius.

Tomui prieš akis vėl iškilo ant tabako kiosko, stovėjusio kelyje iš mokyklos, kabėję laikraščiai. Su riebiomis antraštėmis.

Jau ir tais laikais.

– Manai, kad ir vėl būsime susidūrę su narkotikais?

– Veikiau su alkoholiu, – tarstelėjo Senis. – Jei per Kristerį Bergreną buvo galima prieiti prie „Systembolaget“, į tą reikalą galėjo būti įsipainiojusi ir jo pusseserė. Tik vis tiek lieka neaišku, kuo čia dėtas Sandhamnas?

Garsiakalbyje vėl pasigirdo Margitės balsas:

– Sakykim, Kiki Bergren žinojo, kad pusbrolis kažkaip susijęs su alkoholio kontrabanda į „Systembolaget“ ar iš jo. Grįžusi namo sužino, kad pusbrolis nebegyvas. Jei pažinojo Kristerio bendrą, gal nutarė jį susirasti, norėdama atkeršyti arba – tikėtiniau – pašantažuoti. Jei tas asmuo gyvena Sandhamne, tuomet visai logiška, kad ji čia ir atvyko, tiesa? Vasara, be to, čia rado jos pusbrolį negyvą. O jei bendrininkas, nenorėdamas būti demaskuotas, nužudė Kristerį, galėjo užmušti ir Kiki Bergren.

Tomas sunėrė už galvos rankas ir susimąstė.

– Veikiausiai jos kelionė į Graikiją su tuo neturi nieko bendra, o štai atvykimas į Sandhamną yra viso reikalo ašis, – tarė. – Tada Kristerį Bergreną rado vakarinėje pakrantėje, nes šis galėjo atvykti į salą susitikti su savo bendru. Per Velykas – per jas ir dingo.

– Susitikimas, kuris pakrypo nenumatyta linkme, – tarstelėjo Margitė.

Tomas atsivertė užrašų knygutę toje vietoje, kur buvo užrašai iš pokalbio su Kristerio Bergreno šefu „Systembolaget“ Vikingu Strindbergu, penkiasdešimtmetį perkopusiu vyriškiu nešvariais plaukais.

Nors Kristeris Bergrenas „Systembolaget“ išdirbo trisdešimt metų, Strindbergas nedaug ką tegalėjo apie jį pasakyti. Jis nelaikė Kristerio nei labai gabiu, nei protingu; veikiau jau neramia siela, kuri jautėsi gyvenimo skriaudžiama. Strindbergas patvirtino, kad Kristeris labai skaudžiai išgyveno motinos mirtį, po kurios be saiko gėrė. Jo motina visą gyvenimą pradirbo „Systembolaget“, bet Kristerio šefas teigė su ja nesusidūręs. Jei gerai pamenąs, ji dirbusi Farstos filiale.

– Praeitą savaitę kalbėjausi su Kristerio Bergreno šefu, – pranešė Tomas. – Kristerio darbas buvo priimti prekes į didįjį sandėlį Stokholmo prieigose. Šiam darbui ypatingos kvalifikacijos nereikia, tačiau su savo darbuotojo pažymėjimu Kristeris turėjo prieigą prie viso sandėlio.

– Ar galėjo būti, jog Kristeris Bergrenas pats pardavinėjo vyną bei degtinę ir juos vėliau nurašydavo kaip nuostolius? – paklausė Margitė.

– Klausimas, ar „Systembolaget“ įmanoma nepastebimai pradanginti didelį kiekį degtinės, kad dėl to vertėtų žudyti žmogų arba žmones, – sudvejojo Tomas suraukęs kaktą.

Senis persibraukė ranka smakrą ir įsiterpė:

– Žmonės žudo dėl keisčiausių priežasčių. Ir dėl daug menkesnių pinigų, nei mes linkę manyti. Sunku patikėti, kad galima nužudyti žmogų dėl kelių tūkstančių kronų. Siūlau ištirti, ar nesama kokio ryšio tarp Sandhamno, „Systembolaget“, kazino ir kitų panašių įstaigų.

– Puiki mintis, – pritarė Margitė.

Senis vėl susiraukė.

– Tęsime tyrimą Sandhamne, kol susidarysime išsamų vaizdą, ką čia veikė Kiki Bergren nuo atvykimo iki tos minutės, kai buvo rastas jos lavonas.

Tomas tylėjo. Tai buvo informacija, kurios jie kaip tik ir ieškojo.

– Tomai! – Senis kreipėsi į Tomą, besdamas smiliumi į jo pusę ir tuo pabrėždamas savo nurodymo svarbą. – Kuo greičiau turime surasti tą Jonį Almhultą. Ar paskelbta jo paieška?

– Norėjau apie tai pakalbėti po posėdžio, – atsakė Tomas.

– Paskelbk Jonio Almhulto paiešką Stokholmo apygardoje. Tada su Kale ir Eriku grįšite į Sandhamną. Dar kartą nuodugniai išverskite Almhulto namą. Gal rasite dar ką nors, kas bent kiek nušviestų šitą reikalą.

Vėl pasikasė uodo įkąstą vietą.

– Nors nusišauk, kai tokie dalykai nutinka atostogų metu.

– Nori, kad atvažiuočiau? – nenoromis paklausė Margitė.

Senis papurtė galvą.

– Manau, kad viskas ir taip vyksta sklandžiai. Atrodo, Tomas puikiai tvarkosi. Su kiekviena diena jis vis geriau susipažįsta su vietove.

Senis kone džiūgavo.

– Geriau rūpinkis vyru ir vaikais. Jei apsigalvosiu, pranešiu.

Vėl pažvelgė į Tomą.

– Ką gi, kaip ir baigėme. A, tiesa, ar jau kalbėjai su prokuratūra? Manau, kad Ėman šįkart kilo nemenkas galvos skausmas, ar ne?

Tomas linktelėjo.

Šarlotė Ėman, Nakos teismo prokurorė, turėjo vadovauti ikiteisminiam tyrimui. Jis jos artimiau nepažinojo, tačiau kiti apie ją kalbėjo kaip apie dalykišką

ir sukalbamą žmogų. Tikriausiai ji tikėjosi vasarą ramiai darbuotis biure.

Dar vienas asmuo, kuriam teko keisti savo planus.

– Rytoj susitinku su ja. Teikiame jai visą operatyvinę informaciją.

Eidamas iš posėdžių kambario Tomas pagalvojo, kad reikėtų susisiekti su Agneta Ahlin, Kiki Bergren drauge, įkalbėjusia ją skristi į Kosą. Reikia sužinoti, su kuo Kiki ten bendravo. Gal draugė ką nors žinos ir apie Kiki santykius su Kristeriu.

Agneta tikriausiai galės paaiškinti, kodėl Kiki siuntė Kristeriui tą atviruką.

Koridoriuje sutiko Kariną, kaip tik beeinančią į savo kabinetą.

– Ar gali man padėti surasti tą Agnetą Ahlin, Kiki Bergren draugę? Prašau, pabandyk kuo greičiau sužinoti jos telefono numerį ir paskambink man. Kad ir vėlai vakare.

Trečiadienis, trečia savaitė

28 skyrius

Prokurorė Šarlotė Ėman klausiamai žvelgė į Tomą. Jos šviesiai rudi plaukai buvo užpakalyje susegti segtuku, akiniai pakelti ant kaktos. Kol bandė susidaryti padėties vaizdą, ji tarp smiliaus ir nykščio nesąmoningai rideno pieštuką.

– Jei teisingai suprantu, turime negyvą pusbrolį, kurio mirties priežastis aiški, bet nežinome, ar jis buvo nužudytas; ir jo negyvą pusseserę, kuri, kaip spėjame, buvo nužudyta, tačiau, remdamiesi dabartiniais skrodimo duomenimis, negalime to įrodyti.

– Tikrai taip.

Prokurorė kažką pasižymėjo savo užrašų knygutėje. Ji buvo kairiarankė. Kaktoje įsispaudė rūpesčio raukšlė, kuri atrodė kaip gulinti aštuoniukė. Tokios Tomas dar nebuvo matęs.

– Ir ką darysime toliau?

Šarlotė Ėman kilstelėjo antakius. Iki šiol atliktas tyrimas, atrodo, jai įspūdžio nepaliko. „Nieko stebėtino, – pagalvojo Tomas. – Ne kažin ką ir tenuveikėme."

Jis papasakojo apie tyrimo komandos posėdį ir kaip jie įsivaizduoja tolesnį darbą. Apibendrino ikitolinio tyrimo rezultatus ir iš jų darytinas išvadas.

Kambaryje stojo tyla. Šarlotė Ėman atsilošė kėdėje. Atsegė segtuką, kuris laikė plaukus subruktus į uodegą, ir užsegė vėl. Tas ritualas veikiausiai buvo reikalingas išlošti laiko pamąstyti.

– Nežinau, ar jūsų kontrabandos versija turi rimto pagrindo, bet sutinku, kad ją reikia patikrinti. Dabar svarbiausia išsiaiškinti, ką Kiki Bergren veikė Sandhamne ir su kuo ten buvo susitikusi.

– Kalbėjau su užeigos padavėja, penktadienio vakarą aptarnavusia Kiki Bergren, – tarė Tomas. – Jos vardas Inger Gunarson. Anot jos, Kiki ilgai sėdėjo užeigoje su Joniu Almhultu. Vis užsisakinėjo alaus ir iš pažiūros gana maloniai šnekučiavosi. Bent jau Inger Gunarson nepasirodė, kad Kiki Bergren būtų Almhulto bijojusi.

Šarlotė Ėman stropiai užsirašinėjo ir pritariamai linkčiojo.

– Skamba neblogai, – atsiliepė. – Sandhamnas – maža salelė, tad moterį pastebėti turėjo ne vienas, – ji vėl atsegė ir užsegė segtuką. – Kada tikitės sulaukti Linšiopingo laboratorijos rezultatų?

– Užtruks dar keletą dienų. Manau, anksčiausiai galime tikėtis savaitės pabaigoje. Prašėme ištirti skubos tvarka, bet daug jų darbuotojų atostogauja, kaip ir kitur.

Prokurorė supratingai šyptelėjo.

– Taip, tada atsakymo teks palūkėti. Informuosite mane apie tyrimo eigą?

– Žinoma.

Ji užsirašė dar porą eilučių.

– Finansinę dalį turbūt jau patikrinote? Kaip ten atrodo?

– Ypatingų turtų neradome. Kristeris Bergrenas taupomojoje sąskaitoje turėjo kelis tūkstančius kronų. Kiki Bergren mokėjo mėnesines įmokas į fondą, bet ir ji nesukaupė jokios įspūdingos sumos.

Ėman linktelėjo.

– Jei ir buvo sukaupę pinigų iš alkoholio kontrabandos, tikrai jų nelaikė banko sąskaitose, – pareiškė moteris. – O kaip su banko seifais?

– Iki šiol tokių neaptikome. Žinoma, tai nereiškia, kad jų nebuvo. Ieškome toliau.

Tomas valandžiukę stabtelėjo ant prokuratūros laiptų. Buvo skaisti diena – tik deginkis ir valgyk

ledus. Tirti žmogžudystei blogesnio oro būti negalėjo.

Tomas prisidengė ranka akis ir pažvelgė į laikrodį. Iškart po vidurdienio plaukia keltas į Sandhamną. „Väddö“, jei gerai pamena pavadinimą. Jei pasiseks, dar spės į jį.

29 skyrius

„Strindbergsgården“ kavinėje, kur kavą gėrė Tomas, Erikas ir Kalė, beveik visos vietos buvo užimtos.

Vos už kelių metrų stovėjo mergaičiukė balta prijuoste ir didelėje juodoje senamadiškoje vaflinėje kepė vaflius. Šiuos graibstyte graibstė, mergaitė nespėjo kepti. Priešais stovėjo didelis dubuo plaktos grietinėlės ir braškių uogienės, kurių kepėja negailėdama krėsdavo ant vaflių.

Tomas turėjo pripažinti, kad nepaisant karščio auksaspalviai vafliai atrodė labai viliojamai. Jie priminė laikus, kai dar vaikas su tėvais atvykdavo čia iš Harės. Kokia būdavo laimė, jei jį atsivesdavo į „Strindbergsgården“ kavinę!

Trys vyrai sėdėjo vienoje iš nišų, padarytų iš pusiau perpjautų ir sustatytų valčių. Valčių nosis dengė drapiruotas tinklas. Šis, nors ir neteikė pavėsio, kūrė jaukią atmosferą.

Kavinė buvo pavadinta Augusto Strindbergo garbei, kuris čia nakvodavo, kai jaunystėje lankydavosi Sandhamne. Vėliau su žmona Siri fon Esen apsi-

stodavo kitame name, tačiau kavinė taip ir liko pavadinta jo vardu.

Tomas užmatė, kad pietums patiekiama keptos silkės su bulvių koše. Kas galėjo būti geriau čia, taip toli Baltijos jūroje?

Kol Erikas su Kale diskutavo apie būsimas lemiamas futbolo rungtynes tarp abiejų Stokholmo futbolo klubų „Hammarby" ir „Djurgården", Tomas mintimis nuklydo prie pokalbio su Kiki Bergren drauge Agneta Ahlin.

Karina per kelias valandas sužinojo, kad šioji dirba Kose, ir padėjo Tomui raštelį su jos telefono numeriu.

Iš pokalbio telefonu jis nesužinojo tiek, kiek tikėjosi. Tomas papasakojo, kas nutiko, ir pasiteiravo, ar galėtų užduoti jai keletą klausimų. Moteris buvo sukrėsta ir visą laiką praverkė.

Agneta negalėjo suvokti, kad Kiki nebegyva. Jai buvo visiškai nesuprantama, kodėl tam, kurį jos draugė matė vieną vienintelį kartą, prireikė ją nužudyti. Apie Kiki ir Kristerio Bergrenų santykius ji tegalėjo pasakyti tai, ką policija jau ir taip žinojo, tad irgi nieko naujo nepranešė.

Naujiena buvo tik ta, kad Kiki Bergren skambino Agnetai tą dieną, kai sužinojo apie pusbrolio mirtį.

Buvo labai susijaudinusi, jos abi ilgai kalbėjusios. Pokalbio pabaigoje Kiki pasakė įtarianti, kodėl Kristeris buvo rastas Sandhamne. Paslaptingai užsiminė apie ten neva „gulinčius pinigus“, bet paskui pakeitė temą, ir jos ėmė kalbėtis apie kitus dalykus. Kiki Agnetai nepasisakė, kad po poros dienų pati ketina vykti į Sandhamną.

Kiki apskritai daug kalbėjusi apie pinigus, anot Agnetos, ji dažnai skųsdavosi neturinti nė cento. Krupjė darbas buvo įgrisęs iki gyvo kaulo, tačiau Kiki bijojo išeiti ir pasiieškoti kito, nes baigusi mokyklą daugiau niekur nesimokė. Graikijoje ji vis svarstydavusi, kaip čia daugiau uždirbus. Agneta pabrėžė, kad pinigai buvusi nuolatinė jų pokalbių tema.

Po pokalbio, kurio didžiąją dalį sudarė Agnetos kūkčiojimas, Tomas protingesnis netapo.

Nors informacija, kad Kiki trūko pinigų, buvo neabejotinai įdomi. Jei būtų žinojusi, kad pusbroliukas suka šį tą nelegalaus, ji veikiausiai būtų pasinaudojusi savo žiniomis ir pasipelniusi. Gavusi lengvų pinigų, kurių, anot Agnetos, taip seniai troško.

„Sandhamne guli pinigai“, – tada pasakė draugei.

Tomas galvojo apie šį sakinį. „Sandhamne guli pinigai.“ Gal nesėkmingas bandymas juos gauti ir baigėsi Kiki mirtimi?

Ketvirtadienis, trečia savaitė
30 skyrius

„Ir kodėl berniukams taip patinka kapstytis smėlyje?“ – klausė savęs Nora, tiesdama rankšluosčius Truvilio paplūdimyje.

Vaikai visą dieną meldė eiti į paplūdimį. Galėtum pamanyti, kad jiems turėtų užtekti plaukimo pamokų, tačiau iškyla į paplūdimį vis tiek vaikams buvo pati geriausia pramoga.

Didysis ir mažasis Truvilio paplūdimiai buvo vieni gražiausių visame archipelage. Ne veltui sala dar turėjo ir Sandės* pavadinimą, nors dauguma žmonių ją jau vadino Sandhamnu. Ji buvo viena iš nedaugelio archipelago salų, kurią sudarė ne uolos, o smėlis.

Vos sukilę, abu vaikai pradėjo prašytis į paplūdimį. Adamas paklausė, ar galėtų praleisti plaukimo pamoką – tik vieną vienintelę dieną, – ir Nora leidosi įkalbama. Vieną kartą per tris savaites – nieko tokio. Be to, vanduo buvo neįprastai šiltas, kokių dvidešimt

* Šved. *Sandö*. Žodžio šaknis *Sand* reiškia „smėlis“

dviejų laipsnių. Tai archipelago pakraštyje pasitaikydavo nedažnai.

Paruošusi pusryčius ir nurinkusi stalą Nora pasiėmė paplūdimio krepšį ir sudėjo plaukimo reikmenis bei patiesalus. Simonas susirinko visus įmanomus plastikinius kibirėlius ir kastuvėlius. Tada visi sėdo ant dviračių ir leidosi važiuoti smėlynais, pro teniso aikštyną ir per mišką, kol privažiavo Truvilį.

Adamas vis skundėsi, kad jie per lėtai važiuoja, tačiau Simonas trumpomis kojytėmis mynė pedalus iš paskutiniųjų. Norai širdis neleido jo skubinti.

Už dviejų kilometrų Truvilio kelias baigėsi sankryža, kurioje jie pasuko į dešinę. Beliko pora šimtų metrų – ir jie jau paplūdimyje.

Atvažiavo anksti ryte, todėl lankytojų iš Stokholmo dar nebuvo. Atvykus pirmajam vienuoliktos valandos keltui paplūdimys kaipmat užsipildydavo. Dabar buvo dar tik po dešimtos, tad jie galėjo išsirinkti geriausią vietą.

Nora buvo nieko prieš, jog turistai linksmintųsi archipelage, tačiau negalėjo atsikratyti minties, kad, kai dar buvo vaikas, čia buvo daug maloniau: palyginti su dabartiniu lankytojų antplūdžiu, tada jų atvykdavo daug mažiau.

Atrodė, kad sala paskęs nuo tos masės žmonių, kuri liepą plūsteldavo iš keltų.

Henrikas namo grįžo vėlai, o anksti ryte išėjo vėl. Visą dieną praleido regatos trasoje. Nora darsyk bandė užvesti kalbą apie darbą Malmėje, tačiau vyras aiškiai leido suprasti nenorintis apie tai šnekėti.

Jai skambino iš personalo paieškos agentūros, kaip banko Personalo skyriaus viršininkas ir buvo sakęs. Susitarė, kad Nora kitą savaitę atvyks į Stokholmą pasikalbėti dėl darbo. Jai labai knietėjo sužinoti daugiau apie naująjį darbą, tačiau prieš pokalbį reikėjo susitarti su Henriku, kad juodu bent jau svarstys šį klausimą.

Traukdama apsauginį pienelį ir saulės akinius, Nora nevalingai mintijo toliau. Kodėl gi tiesiog nenuvykus į miestą ir nesusitikus su tuo personalo konsultantu Rutgeriu Sandelinu? Be jokių didelių įsipareigojimų?

Kas čia tokio?

Kaip įprastas pokalbis su kolega, tik ne biure. Jei Nora nevyks, Personalo skyrius pamanys, kad jai ne visi namie. Moteriškei siūlo nerealų darbą, o ta nė pirštelio nepajudina!

Nora gausiai išsitepė pečius ir rankas apsauginiu pieneliu ir išsitrynė taip kruopščiai, tarsi nenudegti saulėje būtų gyvybės ar mirties klausimas.

Ji giliai alsavo ir nusprendė bent jau išsiaiškinti, kokį darbą jai siūlo. Berniukus per dieną paliks tėvams. Su Henriku galės pakalbėti ir vėliau, kai jau žinos ką nors konkrečiau. Kol kas težinojo pavienes gaires ir nieko, dėl ko galėtų ginčytis.

Bus geriausiai, jei pasakys, kad turi nuvykti į darbą. Ne pirmas kartas, kai ją atšaukia iš atostogų dėl skubių reikalų. Iki miesto jai tik apie dvi valandos kelio, tad prireikus gali ir prisistatyti.

Bent jau taip atrodė jos bjaurybei viršininkui, kuris su šeima visai vasarai išvykdavo į Gotlandą ir į darbą be būtiniausio reikalo nenešdavo subinės. Viršininko įsakymas – Dievo įsakymas.

Tiktai taip.

Kažkur giliai tylus balselis klausė, ką ji čia išdarinėja. Kodėl nesitenkina tuo, ką turi? Nesimėgauja gyvenimu, galėdama derinti mielą darbą su šeimos gyvenimo pilnatve? Laiminga santuoka, puikiais vaikais ir pakankamai pinigų, kad galėtų išlaikyti namą Sandhamne?

Kam viskuo rizikuoti? Kam dar erzinti Henriką, kuris akivaizdžiai tam nepritaria?

Nora išėmė iš paplūdimio krepšio termosą su šaltomis sultimis, ketindama pastatyti jį į pavėsį.

Chromuotame paviršiuje išvydo savo atspindį – sutrikusį neramų veidą. Netikrumą, prie ko tai prives juodu su Henriku.

Galiausiai nusprendė atsisakyti savo užmačių. Tai gali sužlugdyti santuoką. Jos neatstos joks naujas darbas. Joks šefas nėra toks bjaurus, kad sukandęs dantis negalėtum jo pakęsti. Geriau likti, kur esi, nei leistis į kelią, kuris veda nežinia kur. Visa tai kvailystė, pamišėlio kliedesiai. Ką ji sau galvoja, ketindama slapta nuo Henriko vykti į miestą?

Ryžtingai išsitraukė iš kišenės mobilųjį telefoną ir surinko Rutgerio Sandelino numerį, kad praneštų, jog neatvyks, nes apsigalvojo. Jis galės pasakyti personalo direktoriui, kad ši vieta jos nebedomina.

Linija buvo užimta.

Valandėlę lukterėjo, laikydama telefoną rankoje. Vėl paskambino. Vis dar užimta. Į galvą ėmė brautis dvejonė.

Na ir kas atsitiks, jei su juo susitiks? Dar niekada nebuvo susidūrusi su personalo paieškos konsultantu, buvo tiesiog smalsu. Be to, ji tik norėjo sužinoti, ką tas pasiūlys, kad galėtų pasikalbėti su Henriku. Jei iš to nieko ir neišeis, bent jau įgis patirties.

Nora plūdo pati save. Ir kaip jai šovė į galvą tiesiog paskambinti ir atšaukti susitikimą, dar nė nepasikal-

bėjus su Sandelinu? Gryniausia kvailystė! Aišku, kad Henrikas sakytų, jog ji turinti bent nuvažiuoti, prieš priimdama kokį nors sprendimą.

Nora lėtai įsidėjo mobilųjį telefoną į kišenę. Tik vienas susitikimas. Ir kas čia blogo?

31 skyrius

Saulė jau kepino, nors dar nebuvo nė vienuoliktos. Tokiame karštyje, rodėsi, net žuvėdros klykavo dusliau. Berniukai išsidėliojo kastuvėlius, kibirėlius ir ėmėsi prie vandens statyti pilį.

Nora atsisėdo taip, kad skaitydama knygą galėtų juos stebėti.

Knygą parašė anglas, ji buvo apie tai, kaip suderinti darbą visu etatu su motinos pareigomis. Nora įsitraukė į smagų skyrių, kur buvo rašoma, kaip viena motina vėlai vakare sužinojo, kad duktė rytoj į mokyklos renginį turi atsinešti pyrago. Sukdamasi iš padėties, motina nupirko mielinės tešlos pusgaminių ir iškočiojo, kad tie atrodytų kaip naminiai.

Nora labai gerai suprato, kaip turėjo jaustis toji moteris.

Ji išsitiesė saulėje ir mėgavosi šiluma. Tada po patiesalu ties galva sustūmė kauburėlį. Kilpinio audinio raukšlėse jau buvo prinešta smulkaus smėlio, nors ji ką tik prisėdo.

Iškėlęs kibirėlį, atpūškavo Simonas.

– Gal gali mums padėti statyti pilį?

Smėlėta rankyte apkabino mamos kaklą ir maldaujamai žvelgė Norai į akis. Ši nusijuokė ir pakštelėjo sūnui į kaktą.

– Aišku, galiu, – atsakė.

Nora atidėjo knygą į šalį, pasiėmė kibirėlį su kastuvėliu ir atsistojo. Pasitaisė maudymosi kostiumėlį. Eidama prie vandens nevalingai nužvelgė jūrą. Kiek tolėliau pastebėjo keistą siluetą, tamsų, keturkampį ryšulį, kuris iškilęs sūpavosi ant bangų. Atrodė kaip senas perpuvęs rąstas.

Kažkas čia ne taip.

– Lukterėkit, turiu kai ką apžiūrėti, – šūktelėjo berniukams. – Tuoj ateisiu.

Įbrido į vandenį, bet akinantys saulės atspindžiai vandenyje trukdė ką nors įžiūrėti. Prisidengė akis ranka ir brido toliau. Kad ir kiek merkėsi, šviesa vis tiek akino.

Netrukus Nora nubrido kokį trisdešimt metrų nuo kranto. Objektas vis ryškėjo.

Staiga suprato, kas tai.

Persigandusi užsidengė burną ranka.

– Negali būti, – sušnibždėjo. – Dar vienas!

Nora giliai įkvėpė ir atsargiai prisiartino. Prieš ją ant pilvo plūduriavo vyras ilgais rudais plaukais,

vilkintis džinsinėmis kelnėmis ir sportiniais marškinėliais.

Nesuprasi, gyvas ar ne, tad Nora kaip išgalėdama leidosi bėgti gilyn.

Priėjusi prie kūno, moteris čiupo už rankos. Buvo keista jį liesti, tačiau kūną apvertė stebėtinai lengvai. Iškart atpažino tą žmogų.

Tai buvo Jonis Almhultas, Elenos sūnus.

Jonis, kuris taisė jos tvorą ir gyveno netoliese.

Nora pajuto, kaip kaktą išmušė šaltas prakaitas. Ji pirmą kartą lietė lavoną. Viskas atrodė kaip filme, deja, buvo realu.

Nora vos nesusivėmė ir įsikando lūpą. Buvo aišku, kad Jonio kūną reikia išvilkti į krantą. Reikėjo kuo greičiau iškviesti policiją.

Skubriai pažvelgė Adamo ir Simono pusėn. Vaikai žaidė ir, atrodo, visai nesidomėjo, ką ji ten veikia.

Jie neturi pamatyti negyvėlio.

Nora pabandė mojuodama prisišaukti pakrantėje esančių žmonių į pagalbą, bet niekas nekreipė į ją dėmesio. Šaukti negalėjo – nenorėjo išgąsdinti vaikų. Pastvėrusi už marškinėlių, ėmė vilkti Jonį į krantą. Buvo sunkiau, nei galėtum pamanyti, jai teko gerokai įsirėžti. Netrukus įskaudo rankas.

Sutelkusi visas jėgas Nora ištempė kūną į krantą kiek įmanoma toliau nuo vaikų. Kai galiausiai paguldė ant smėlio, jos veidu žliaugė prakaitas ir tekėjo ašaros.

– Neikit čia! – šūktelėjo sūnums, rankos mostais rodydama nesiartinti. – Likite ten!

Moteris nubėgo prie savo krepšio ir išsitraukė telefoną. Tada drebančiomis rankomis surinko Tomo numerį.

– Tomai, čia Nora. Aš Truvilio paplūdimyje. Ką tik radau Jonį Almhultą. Jis plūduriavo vandenyje kaip rąstas. Nebegyvas.

Nora prapliupo isteriškai raudoti ir įsignybo į ranką, kad nustotų.

– Atleisk. Tai taip baisu. Aš čia su berniukais. Nežinau, ką man daryti.

Paskutinius žodžius ištarė kūkčiodama. Jai buvo silpna, moteris vos beišsilaikė ant kojų.

Išgirdus pažįstamą Tomo balsą Norai palengvėjo. Pirmą kartą susidūrė su juo darbiniais reikalais. Jam užteko tik prabilti, ir Nora apsiramino.

– Nora, atidžiai paklausyk! Kvėpuok lėtai! Tave tuoj ištiks hiperventiliacija, turi nusiraminti.

– Gerai.

Atrodė, tarsi jos balsas sklistų iš kažkur toli. Buvo tylus ir blankus.

– Atsisėsk ant smėlio! Ar netemsta akyse?

– Nežinau, – verksmingai atsakė ši.

– Palenk galvą į priekį ir pasistenk kvėpuoti lėčiau!

Nora darė kaip liepiama ir netrukus pasijuto kiek geriau.

– Lik ten, kol atvažiuosiu! – tarė Tomas. – Ar įstengsi?

– Pabandysiu.

– Aš jau saloje, tik turiu išsinuomoti dviratį. Žinau, kad įstengsi. Nesijaudink, aš tuoj.

Nora pakišo kojas po savimi ir oda pajuto šiltą smėlį. Tiesiog neįtikėtina, kad vos už poros metrų gulėjo lavonas.

Tada pastebėjo, kad Adamas sunerimęs žvelgia į jos pusę. Vaikas tikriausiai pamanė, kad ją ištiko diabeto priepuolis. Geriau tegul mano taip, nei sužino, kas nutiko iš tiesų.

Nora mostelėjo Adamui.

– Žaiskit, žaiskit! – šūktelėjo. – Aš tuoj ateisiu!

32 skyrius

Po pietų Jonio Almhulto lavonas buvo nugabentas į Solną.

Paskui Tomas keletą valandų praleido policijos punkte, kuris jau buvo tapęs jo antraisiais namais. Nuėjo į posėdžių kambarėlį pirmame aukšte, laikinai virtusį tyrimų štabu, ir užpildė reikiamus protokolus. Tada paskambinęs Seniui ir Margitei pranešė, kad ieškomas Jonis Almhultas rastas.

Negyvas. Veikiausiai paskendo.

Turėjo pavargti, kol įkalbėjo Senį palikti jį dirbti Sandhamne, užuot atšaukus atgal į miestą dalyvauti skubiai šaukiamoje spaudos konferencijoje, kuri turėjo prasidėti devynioliktą valandą. Kaip tik vakaro žinių laiku.

Tomas argumentavo turįs pranešti Elenai Almhult apie sūnaus mirtį.

Užduotis ne iš maloniųjų, tačiau jos pavesti kam nors kitam Tomui neleido padorumas. Juolab kad perspektyva sėdėti spaudos konferencijoje visiškai neviliojo. Buvo pakankamai daug kolegų, mielai perimsiančių tą darbą.

Senis bumbėjo, bet galiausiai leidosi perkalbamas. Žinia, nepraleido progos pasiguosti dėl visų tų idiotų, reikalaujančių iš jo informacijos, kurios jis pats neturi. Vyriausiasis Stokholmo policijos komisaras reikalavo jam raportuoti kasdien ir drauge demonstravo nepasitenkinimą dėl to, kad jam trukdo atostogauti.

Rado kuo skųstis. Jis *bent jau* atostogavo.

Senis neskubėjo atsiskaitinėti aukščiau sėdinčioms kanceliarinėms žiurkėms. „Tyrimui reikia laiko ir rimties" – tokią mantrą kartodavo visiems, kas tik bandydavo kištis.

Tomas paniuręs žvelgė į kalendorių, kabantį ant rusvos sienos.

Nuo to vaiskaus vasaros ryto, kai vakarinėje Sandhamno pakrantėje rado Kristerio Bergreno lavoną, jau buvo prabėgusios aštuoniolika dienų. Aštuoniolika dienų – tai keturi šimtai trisdešimt dvi valandos nuo tada, kai aptiko pirmąjį negyvėlį. Jei jo kišeninis skaičiuotuvas nemelavo, jie turėjo beveik dvidešimt penkis tūkstančius devynis šimtus dvidešimt minučių išsiaiškinti, kodėl žuvo Kristeris Bergrenas, o vėliau ir jo pusseserė.

Jei būtų pavykę, gal Jonis Almhultas šiandien dar būtų buvęs gyvas, o ne kniūbsčias atplukdytas prie Truvilio paplūdimio.

Našlė Elena Almhult nebūtų praradusi savo vienintelio sūnaus. Giliai širdyje Tomas neabejojo, kad visus tris nužudė tas pats nusikaltėlis. Nuojauta kuždėjo, kad mirtys tarpusavyje susijusios. Kažkur tūnojo asmuo, nesibodėjęs žudyti tų, kas stojo jam skersai kelio.

Tik kaip jį rasti?

Tomas taip stipriai sugniaužė kumščius, kad net paskaudo pirštus. Tiesa ta, jog jis neturėjo nė menkiausio supratimo, kodėl nusikaltėlis ar nusikaltėliai nužudė tuos tris žmones. Buvo aišku tik tiek, kad Sandhamne siautėja žudikas.

Policija nežinojo, nei kas jis, nei kaip užkirsti jam kelią.

33 skyrius

Policijos punkte tvyrojo slogutis. Nauji pranešimai buvo priimami nenoriai. Dauguma darbuotojų sėdėjo grupelėmis ir tyliai kalbėjosi. Net ir tie, kurių darbo valandos jau buvo pasibaigusios, liko biure pasišnekučiuoti.

Visi pažinojo Eleną ir jos šeimą.

Jonio tėvas Georgas Almhultas buvo vienas iš saviškių. Tikrų tikriausias Sandhamne gimęs vietinis gyventojas. Tegul kartais ir padaugindavo alkoholio, bet išgėręs niekada nebūdavo šiurkštus ar agresyvus.

Elena Almhult jaunystėje buvo arši rėksnė, tad aplinkiniai gerai suprato, kodėl jos vyras ieškojo priebėgos alkoholyje. Per gyvenimą ji buvo su daug kuo apsipykusi, bet tokią sunkią valandą visi pamiršo senus nesutarimus.

Gedulas dėl vieno iš salos gyventojų buvo sumišęs su baime dėl to, kas nutiko ir kas dar gali nutikti.

Kai kurios moterys besikalbėdamos tyliai verkė. Tą vakarą visi iki vieno nakčiai užrakino savo namų duris.

– Tomai, – šūktelėjo Osa, viena iš jaunesnių punkto darbuotojų, kuri prieš keletą metų įsimylėjo vietinį vaikiną ir atsikėlė į salą. – Ateik gerti kavos! Ar sutepti sumuštinį? Atrodai labai pavargęs.

Tomas dėkingas jai nusišypsojo.

– Būtų puiku. Ne kažin ką šiandien bevalgiau.

Į laisvalaikio kambarėlį pirmame aukšte, kur buvo persikraustęs Tomas, Osa atnešė didelį sumuštinį su sūriu ir puodelį kavos. Kambaryje tebuvo vos keli baldai. Prie lango stovėjo paprastas medinis stalas ir dvi kėdės, kitame gale kažkas vargais negalais tarp dviejų sienų buvo įspraudęs lovą.

Tomas čia nakvodavo, kai dar dirbo vandens policijoje, jei nevykdavo į Harę ar atgal į miestą.

Tomas godžiai atsikando sumuštinio, žvelgdamas į seną žvyro karjerą, iš kurio keturis šimtus metų burlaiviai po dvi eres* už toną pirkdavo smėlio balastui. Karjeras jau seniai buvo uždarytas ir aptvertas tvora. Apie jo ankstesnę paskirtį bylojo tik nenatūraliai status skardis.

Tylą nutraukė Osa:

– Ar skanu?

* Skandinavijoje erė – Danijos, Norvegijos ir Švedijos piniginio vieneto kronos šimtoji dalis.

Tomas atsikando dar gerą kąsnį sumuštinio.

– Nepaprastai. Jaučiuosi kur kas geriau. Man jau skubiai reikėjo maisto.

Vėl stojo tyla. Osa buvo liūdna ir nusiverkusi.

– Niekaip nesuprantu, kodėl kažkam prireikė nužudyti vargšą Jonį, – pratarė. – Tokio nekalto vaikino dar reikia paieškoti. Ką taip blogo jis turėjo padaryti?

– Nežinau, Osa. Kartais nutinka nesuvokiamų dalykų.

– Dar savęs klausiu, kaip jis susijęs su kitomis dviem mirtimis. Apie anuodu iki šiol nieko nebuvau girdėjusi. Saloje jų niekas nepažįsta.

Osa sukūkčiojo.

– Manau, kad ryšys yra, tik kol kas jo neįžiūrime, – bandė paaiškinti Tomas. – Kažkur susikirto Jonio ir Kiki Bergren interesai, tik dar nežinome, kokie ir kur.

– Bet kaip? Jonis niekada neturėjo daug draugų, juolab už salos ribų. Be būtino reikalo kojos iš Sandhamno nekeldavo. Baisiausiai nemėgo plaukti į žemyninę dalį. Sakydavo, kad ten nėra kuo kvėpuoti.

Ji netikėdama papurtė galvą.

Tomas pasirąžė, kad pratampytų pavargusius raumenis, jo žvilgsnis vėl nuklydo į karjerą. Nesaldus

darbas krauti smėlį į laivus, prišvartuotus prie dar aštuonioliktame amžiuje uoste įkastų milžiniškų inkarų.

Tais laikais daug kas iš darbininkų mirdavo jauni, išsekę ir praradę sveikatą.

Jis susikišo į burną paskutinį kąsnį ir nusivalė lūpas Osos padėtu popieriniu rankšluosčiu.

– Dar kartą labai ačiū, Osa. Turiu eiti. Reikia dar kai ką padaryti.

Tarpduryje jis atsisuko.

– Klausyk, jei bus per vėlu vykti į Harę, aš kelias valandėles numigsiu čia. Šįvakar grįžti į miestą tikriausiai nebespėsiu.

Osa linktelėjo ir nežymiai šyptelėjo.

– Aišku, nakvok, jei reikia. Raktą turi?

Ūmai Tomas prisiminė vėlyvus tarnybos vandens policijoje vakarus ir jį užplūdo ilgesys.

– Turiu. Bus kaip senais gerais laikais, kai Sandhamno policijos galvos skausmas tebuvo girti paaugliai ir motorlaivių vagystės.

Tomas pabandė padrąsinamai nusišypsoti, bet tik vyptelėjo. Nenorėjo, kad kiti pastebėtų, koks jis susirūpinęs. Tarp visų tų liūdnų veidų buvo sunku išlaikyti savimi pasitikinčią veido išraišką.

Reikėjo ieškoti kokių nors dėsningumų, kitaip žudiko jie niekada neras. Turėjo būti kokia nors raudona gija, kurią bus pražiūrėję. Ne kitaip.

Išėjęs iš punkto Tomas pasuko į dešinę vedančiu keliuku, kuris leidosi į krantinę. Praėjo pro du geltonus medinius namus, pastatytus devyniolikto amžiaus pabaigoje.

Stabtelėjo prie kiosko ir ėmė skaitinėti laikraščius. Šie buvo iškabinti atskirose labiausiai į akis krintančiose reklaminėse lentose.

„Dėmesio! – rėkte rėkė juodos storos raidės. – Nauja žmogžudystė Sandhamne! Rastas dar vienas negyvėlis!“

„Tiesiog nesuvokiama, kaip greitai laikraščiai suuodžia apie įvykį“, – galvojo Tomas, skaitydamas straipsnį. Lavoną tik neseniai nugabeno į Solną – ir še tau! – apie jį jau rašo.

Senio anaiptol nepradžiugins naujausios žiniasklaidos spekuliacijos, tikrai ne.

34 skyrius

Kai Tomas pasibeldęs įėjo, Norai vėl pasidarė ramiau.

Susigūžusi ir susisupusi į vilnonį pledą moteris sėdėjo krėsle verandoje. Greta stovėjo didelis puodelis arbatos ir lėkštelė su išknebinėtu pyragaičiu.

Noros tėvai pasiėmė berniukus ir nusivedė į uostą, kad ji ramiai pabūtų viena. Kad galėtų nors trumpai atsikvėpti ir atsigauti nuo šoko radus Jonio lavoną.

Nora labai laukė Henriko, tačiau šis dar buvo jūroje. Varžybos baigsis tik prieš penktą, o skambinti jam į mobilųjį per patį regatos įkarštį ji negalėjo.

Tas buriavimas tiesiog lindo Norai per gerklę. Kur jos vyras, kai jo labiausiai reikia?!

Nors saulė kepinte kepino, moterį krėtė šaltis. Protu suvokė, kad namie šilta, bet pašiurpusios rankos ir kojos bylojo ką kita.

Prieš akis stovėjo vandenyje plūduriuojantis negyvėlis. Stiklinis žvilgsnis, kurį pamatė atvertusi kūną. Drauge su bangomis vilnijanti plaukų sruogelė. Ant vandens plūduriuojančios geibios rankos.

Kas dabar bedrįs atvykti į Sandhamną? Kas toliau? O jei nužudys vaiką? Norą vėl nupurtė drebulys.

Vos atvykę į Truvilio paplūdimį, Tomas su kolegomis viską perėmė į savo rankas. Mandagiai išprašė iš paplūdimio visus lankytojus. Paskui pusę pakrantės aptvėrė apsaugine policijos juosta su baltais ir mėlynais dryžiais.

Po pastarųjų savaičių įvykių daugumai salos gyventojų šis vaizdas jau buvo įprastas.

Netrukus atvyko pakrančių apsaugos policijos kateris ir išmetė inkarą prie uolų. Tų pačių, nuo kurių Nora kadaise šokinėjo per nardymo egzaminą ir, jei gerai atsiminė, gavo bronzos bei sidabro medalius.

Iš policijos katerio išsilaipino kriminalistų komanda, kuri tuoj pat sparčiai ėmėsi darbo. Nufotografavo negyvėlį iš visų įmanomų pusių, surinko visus įmanomus įkalčius, o tada paruošė Jonio lavoną pervežti į Stavnesą. Ten jau laukė policijos katafalkas.

Tomas paskambino Noros tėvams ir jie atmynė į paplūdimį pasiimti vaikų. Larsas ir Suzana atrodė išsigandę, tačiau kaip įmanydami stengėsi dėtis ramūs. Berniukai visai nenorėjo važiuoti su jais – juk čia dėjosi tiek įdomių dalykų! Paplūdimyje buvo pil-

na policijos, Adamas jau įsivaizdavo, kaip mokykloje pasakos apie didžiulį policijos katerį.

Galiausiai Tomas įsakmiu policininko balsu privertė berniukus paklusti. Be to, jis prižadėjo kiekvienam po didelę porciją ledų – tai irgi šiek tiek padėjo.

Kai vaikai išvažiavo su seneliais, Tomas atsargiai uždavė Norai keletą klausimų. Galiausiai ir jai liepė važiuoti namo pailsėti ir pamąstyti apie tai, ką matė ir išgyveno.

Sutarė, kad užeis pas ją vėliau. Tada Nora turės jam smulkiai papasakoti, kaip aptiko lavoną ir ką dar matė.

Belaukdama Tomo, Nora užmigo. Susapnavo, kad išsigandusi plaukia į krantą, o aplink vandenyje plūduriuoja nukirstos rankos ir kojos. Vanduo raudonavo nuo kraujo ir lipo prie maudymosi kostiumėlio.

– Ar gali papasakoti, kas nutiko? – pradėjo Tomas.

Jis abiem užplikė arbatos ir atsisėdo verandoje į krėslą greta Noros. Namie buvo visiškai tylu, tylą tedrumstė švelnus virtuvinio laikrodžio tiksėjimas. Tomas kantriai laukė, kol Nora rinko žodžius.

Po valandėlės užsikirsdama pradėjo pasakoti viską nuo tos akimirkos, kai vandenyje pamatė keistą daiktą, iki pat Tomo pasirodymo paplūdimyje.

– Gal matei, iš kurios pusės bangos atnešė Jonio lavoną? – paklausė Tomas.

Nora neužtikrinta užsimerkė.

– Jis tiesiog plūduriavo vandenyje. Vėjo beveik nebuvo.

– Ar krante daugiau nebuvo nieko, kas būtų galėjęs įstumti jį į vandenį?

– Kai atvažiavome, paplūdimyje buvome beveik vieni. Tolėliau gulėjo du ar trys žmonės, bet arčiau mažojo Truvilio paplūdimio. Toje pusėje, kur plūduriavo lavonas, nebuvo nieko.

– Nebuvo matyti jokio laivo, iš kurio Jonis galėjo būti išmestas į jūrą?

Nora skeptiškai pažvelgė į Tomą.

– Buvo labai ramu. Kaip tik pagalvojau: „Gerai, kad taip anksti atvažiavome, dar beveik nėra žmonių."

Tada nutilo, bandydama dar ką nors prisiminti. Papasakojo apie skaisčią saulės šviesą, kuri stipriai akino, kol ji bandė įžiūrėti tą keistą daiktą.

– Daugiau tikrai nieko nemačiau.

– Ar nepastebėjai nieko neįprasta, nieko keista? – Tomas pasilenkė link Noros. – Pabandyk prisiminti viską iki menkiausių smulkmenų. Gal buvo kokių nepažįstamų žmonių, gal kas nors keistai elgėsi?

Nora rankose maigė popierinę servetėlę, kuri pamažu sudrisko į skutelius. Į ploną sugeriamąjį popierių buvo galima gerai išsišnypšti nosį, ne daugiau. Prieš Noros nerimą jis neatsilaikė.

Tomui prieš akis vėl iškilo Kiki Bergren, kai vos prieš dvi savaites sėdėjo priešais jį ir taip pat čiurino popierinę servetėlę, sužinojusi apie pusbrolio mirtį.

– Gaila, bet neprisimenu nieko ypatinga, – tarė Nora. – Nieko, kas galėtų paaiškinti, kaip Jonis atsidūrė vandenyje.

Ji vėl pravirko, čiupo puodelį su arbata ir suspaudė tarp delnų.

– Neįtikėtina. Negaliu suvokti, kad Jonis nebegyvas.

Tomas atsargiai paglostė Norai ranką.

– Užteks to, ką pasakei. Nieko panašaus apskritai neturėjo nutikti. Patikėk, jei tik žinočiau, kas tai padarė, kaipmat surakinčiau jį antrankiais.

Jis atsilošė krėsle ir sunėrė rankas už galvos.

Jam nepatiko Noros būsena. Buvo išblyškusi, įdegęs kūnas atrodė sustiręs nuo šalčio. Patirtą šoką išdavė vangūs judesiai. Akys raudonos nuo ašarų, nosis sutinusi.

– Kada grįš Henrikas? Nenoriu palikti tavęs vienos.

Nora patraukė pečiais.

– Turėtų grįžti už poros valandų. Susitvarkysiu, nesirūpink. Adamas ir Simonas pas mano tėvus. Jei prireiktų draugijos, galiu tiesiog nueiti pas juos.

Nora išsiėmė naują popierinę servetėlę ir gerai išsišnypštė nosį.

– Be to, pabandysiu dar kiek numigti. Eik, žinau, kad turi ką veikti.

Tomas padrąsinamai mirktelėjo.

– Porą valandų numigti – gera mintis. Paskambink, jei dar ką prisiminsi ar tiesiog norėsi pasikalbėti. Mano mobilusis telefonas įjungtas visą laiką. Jei ne, rytoj paskambinsiu pats.

Ant laiptų Tomas valandėlę stabtelėjo. Paėmė į ranką mobilųjį telefoną ir svarstė, ar nereikėtų paskambinti Henrikui. Prie Noros Henrikas su juo būdavo labai malonus, bet nuo pat pirmo susitikimo Tomas jautė kažkokį iš jo sklindantį priešiškumą. Kažką tokio, dėl ko greta Henriko Tomas jausdavosi įsitempęs.

Atrodė, lyg Henrikas niekaip negali susitaikyti su sena ir nuoširdžia Tomo ir Noros draugyste. Jis nepavyduliavo, ne. Veikiau manė, kad Tomo ir Noros

draugystė užima dalį privačios erdvės, kuri, jo manymu, turėtų būti prieinama tik sutuoktiniams.

Nors juodu pažinojo vienas kitą jau seniai, tarp abiejų vyrų taip ir išliko tam tikras atstumas. Situacijos anaiptol nešvelnino tai, jog Henrikas buvo kilęs iš labai konservatyvių pažiūrų miesčionių šeimos.

Be to, jis buvo gydytojas, pratęs, kad jo visi klausytų. Henrikas turėjo tam tikrų autoritarinių bruožų, kurie kartais Tomą nervindavo. Jis galėdavo nutraukti Norą vidury sakinio arba baisiausiai suirzdavo, jei tik ši jam paprieštaraudavo. Kartais Tomui dingtelėdavo mintis, kad gal ne tokia jau ir darni jųdviejų santuoka.

Galiausiai nusprendė paskambinti Henrikui ir balso pašte palikti žinutę, kad šis žinotų, kas jo laukia namie.

O gal jis netgi susiprotės kuo greičiau grįžti namo pas žmoną.

35 skyrius

Kai pentadienio rytą Tomas įžengė į Nakos policijos nuovadą, ten tvyrojo palaiminga ramybė. Atrodė, lyg visi, kas neatostogavo, nusprendė šiandien į darbą ateiti vėliau. Nebuvo net ir tų, kurie paprastai ateidavo anksčiausiai.

Jis vėl atvyko į miestą pirmuoju keltu ir buvo apdovanotas galimybe kurį laiką biure pabūti visiškai vienas.

Tomas mėgavosi tyla.

Visa savaitė buvo labai įtempta ir ji dar nebuvo pasibaigusi. Kokia palaima nugrimzti į savo kėdę ir su niekuo nesikalbėti!

Pasiėmęs puodelį Tomas nuėjo į virtuvėlę. Puodelis buvo didelis ir platus, su pakrančių apsaugos policijos emblema.

Lentynoje stovėjo įvairių rūšių arbatos. Kiek pasvarstęs, išsitraukė „Earl Grey" pakelį. Gal ir ne itin originalu, bet ankstyvą rytmetį – kaip tik. Pora gabalėlių cukraus, šlakelis pieno, ir štai tau puikiausia arbata!

Nešinas pilnu puodeliu Tomas grįžo į savo apytuštį kabinetą. Jame nebuvo nieko, išskyrus darbo stalą, dvi šviesias beržines kėdes ir tokios pačios spalvos lentyną.

Ant darbo stalo krūvelėmis gulėjo raštai ir dokumentai. Nebuvo nei nuotraukų, nei kambarinių gėlių, kurios teiktų kabinetui jaukumo ar bent jau liudytų, kad čia dirba žmonės.

Anksčiau prie telefono stovėjo didelė jo pamėgta Pernilos nuotrauka. Pernila buvo nufotografuota Harėje per saulėlydį. Moterį saulės nublukintais plaukais supo ypatinga šviesa, kokią tepamatysi archipelage vasaros vakarais.

Ji sėdėjo pačiame laivagalyje ir žvelgė į jūrą, o už nugaros kaip tik leidosi saulė. Nepastebėjo, kad ją fotografuoja, todėl nuotrauka ir išėjo tokia gera. Įamžinta trapi ir nuostabi akimirka.

Po skyrybų jis nuotrauką pašalino, bet išmesti nesiryžo. Ji tebegulėjo apatiniame stalčiuje.

Emilijos nuotraukos pasistatyti neįstengė. Buvo pernelyg skaudu.

Kaskart, kai pagalvodavo apie Emiliją, išvysdavo, kaip laiko jos miniatiūrinę rankytę. Prasėdėjo prie lovelės, savo dideliame delne glostydamas mažučius bežadžius pirštelius, kol atėjo žmonės jos iš[illegible]žti.

Tada neįstengė suvokti, kad daugiau niekada nelies jos švelnių skruostukų ir nelaikys dukrytės glėbyje. Galiausiai, kai greitosios pagalbos medikai įkalbėjo perduoti jiems Emiliją, jis tarsi pamišo. Prispaudė mažą kūnelį prie krūtinės, lyg savo valios jėga būtų galėjęs priversti ją vėl kvėpuoti.

Staugė lyg sužeistas žvėris. Be perstojo kūkčiojo, kai teko paleisti dukrytę.

Nei laidotuvės, nei mažas baltas karstelis prie altoriaus, nei neišvengiamos skyrybos su Pernila – niekas neskaudino labiau, kaip ta akimirka, kai žvelgė į tolstantį greitosios pagalbos automobilį, vežantį jo mergytę.

Ant stalo gulėjo jam adresuotas laiškas.

Atplėšė voką ir iškart pamatė, kas viduje. Tai buvo išplėstinių Kiki Bergren fiziologinių mėginių tyrimų rezultatai. Linšiopingo teismo medicinos laboratorijos pranešimas.

„Atostogos ne atostogos, bet apsisuko greitai“, – pagalvojo Tomas.

Ištraukė pranešimą ir ėmė skaityti. Antakiai patys pakilo iš nuostabos. Šito jis nesitikėjo. Rezultatai nieko nepaaiškino.

Veikiau jau atvirkščiai.

Tomas pasikasė kaklą ir pasirąžė. Seniui nepatiks. Aišku, kad niekas neaišku.

Bus geriausiai, jei į kitą posėdį pasikvies prokurorę. Tegul pati susidaro tyrimo vaizdą. Šiaip ar taip, ji vadovauja ikiteisminiam tyrimui, tad operatyviniam taip pat.

Tomas čiupo telefoną ir surinko Margitės numerį. Reikia informuoti ir ją. Kietas pasitaikė riešutėlis, ką ir besakyti.

36 skyrius

Posėdis turėjo prasidėti pusę dešimtos.

Senis buvo ne tas žmogus, kuris toleruotų „akademinį“ penkiolikos minučių vėlavimą. Jis buvo senosios kartos atstovas, kuriam punktualumas yra nepamainoma dorybė. Jei jau žmogus nesugeba ateiti laiku, tai ko jis apskritai vertas?

Kai Tomas įėjo į posėdžių kambarį, Senis ir prokurorė Ėman jau buvo ten. Kalė ir Erikas susėdo priešais, Karina sėdėjo šalia, laikydama parengtą tušinuką.

Tomas pastebėjo, kad mergina susisegusi plaukus viršugalvyje. Segtukas nesuėmė visų plaukų, tad vienur kitur buvo matyti išsprūdusių sruogelių. „Kaip gražiai tinka rožinė palaidinukė prie įdegusio kūno“, – praeidamas pagalvojo jis.

Karina mostelėjo į ant stalo stovinčią vazą.

– Imk cinamoninę riestę, Tomai. Pakeliui užsukau į kepyklėlę. Šiandien visiems gali tekti pasistiprinti.

Tomas džiugiai linktelėjo.

– Ačiū. Pravers bet kas, kas padidina cukraus kiekį kraujyje ir teikia energijos.

Senis susiraukė.

– Gerai, pradėkime! Ar Margitė mus girdi? – reikliai pažvelgė į telefoną.

Iš garsiakalbio pasigirdo aiškus atsakymas:

– Aš pasiruošusi. Koks pas jus Stokholme oras? Čia dvidešimt penki laipsniai šilumos, vanduo irgi labai šiltas.

– Negalime skųstis. Paklausykime, kaip tyrimas, – tarė Senis ir kreipėsi į Tomą: – Tomai, pradėk!

Jis atsilošė kėdėje.

Tomas trumpai nupasakojo pastarosios paros įvykius. Tada atsivertė iš Linšiopingo gautą pranešimą.

– Laboratorinių tyrimų duomenimis, Kiki Bergren buvo nunuodyta.

Kambaryje kilo sąmyšis. Kolegos žvelgė vieni į kitus, nesumodami, kaip reaguoti į tokią naujieną.

– Veikiausiai žiurkių nuodais, – tęsė Tomas.

– Nori pasakyti, kad ji mirė todėl, jog buvo nunuodyta? – garsiai paklausė Karina.

– Tai prisidėjo prie jos mirties, – atsakė Tomas. – Pranešime teigiama, kad jos organizme aptiktas mirtinas kiekis varfarino – sudedamosios žiurkių nuodų medžiagos. Jis ją netiesiogiai ir nužudė, sukėlęs vi-

dinį kraujavimą tiek smegenyse, tiek ir vidaus organuose.

– Ką turi galvoje sakydamas „netiesiogiai“? – paklausė Erikas.

– Varfarinas yra antikoaguliantas, kas reiškia, kad jis neleidžia kraujui krešėti. Kiki Bergren mirė nuo sumušimų ar pargriuvusi todėl, kad jos organizmas nebepajėgė sustabdyti prasidėjusio kraujavimo.

– Antraip ji nebūtų mirusi? – Kalė klausiamai pažvelgė į Tomą.

– Turbūt ne. Patyrus tokių sumušimų, kaip jos, paprastai telieka viena kita mėlynė ar kraujosruva, o ne baigiasi taip tragiškai. Atrodo, kad ji gavo gerą antausį, ne daugiau.

– Kaip įmanoma kam nors sugirdyti žiurkių nuodų? Bet kuris normalus žmogus tikrai pajustų ką nors ne taip, – tarė Margitė.

Jos balse buvo girdėti nuostaba, kuri atsispindėjo ir prie stalo sėdinčių kolegų veiduose.

– Teks ištirti. Viskas atrodo baisiai keista, – pripažino Tomas.

Margitė buvo teisi. Kaip įmanoma neapsižiūrėti ir suvalgyti užnuodyto žiurkių masalo, juolab kad jis paprastai dar būna ir žaliai nudažytas?

Margitė prakalbo vėl:

– Varfarinas man labai girdėtas. Ar jo nenaudoja ir žmonėms gydyti?

Tomas linktelėjo ir permetė akimis pranešimą.

– Čia rašo, kad varfarinas yra vaistų veiklioji medžiaga. Jo būna vaistuose nuo insulto, kurie neleidžia susidaryti kraujo trombams. Tačiau, vartojamas per didelėmis dozėmis, jis gali sukelti vidinį kraujavimą. Būtent taip ir nutiko buvusiam Izraelio ministrui pirmininkui Arieliui Šaronui. Pirmiausia jam prasidėjo trombozė, kurią gydė kraują skystinančiais vaistais, o nuo jų prasidėjo stiprus kraujavimas smegenyse.

– Girdėjau apie tai per žinias, – skubriai patvirtino Karina.

Tomas vertė pranešimą toliau ir bandė trumpai perteikti jo turinį:

– Linšiopingo laboratorija nurodo, kad varfarinas yra vienintelė medžiaga, kurios jie ieško visuose gautuose mėginiuose. Tad nebuvo sunku aptikti itin didelį jo kiekį ir priskirti jį žiurkių nuodams. Tai paaiškina, iš kur atsirado kitos per skrodimą aptiktos kraujosruvos.

Senis barbeno pirštais į stalą. Iš tolo buvo matyti, kad nekantrauja.

– Tai kada, sakai, ji išgėrė žiurkių nuodų?

– Kaip rašo tyrime, nuodai pradeda efektyviai veikti praėjus nuo dvylikos iki dvidešimt keturių valandų. Smūgis ar sumušimai, kuriuos Kiki patyrė Almhulto namuose, matyt, tik pablogino situaciją. Ją rado šeštadienį prieš dvyliktą valandą dienos. Teismo medikų teigimu, moteris jau buvo mirusi prieš kelias valandas. Jei atskaičiuosime laiką atgal, ją turėjo nunuodyti penktadienį kažkuriuo metu.

– Tikėtiniausia, kad ją nunuodijo Sandhamne, – įsiterpė Kalė. – Juk ji atvyko penktadienį tuoj po pietų. Bent jau taip sakė ta mergaitė iš kiosko, kuri ją atpažino iš nuotraukos.

Kalė atrodė labai patenkintas, kad pirmasis garsiai išsakė šią išvadą. Jis triumfuodamas nužvelgė susirinkusiuosius.

Garsiakalbyje pasigirdo Margitės balsas:

– Esi tikras, kad ji negalėjo išgerti nuodų kur kitur?

Tomas nutaisė skeptišką miną.

– Niekada negali būti šimtu procentų tikras, tačiau tyrimų rezultatai gana vienareikšmiški. Šitie nuodai suveikia per nurodytą laiką. Mažai tikėtina, kad ją nunuodijo ne Sandhamne, o kur nors kitur, bet ir tokios versijos atmesti negalime.

– Kas gali gauti žiurkių nuodų? – paklausė Erikas.

– Manau, kad bet kas, – atsakė Tomas. – Juos pardavinėja visur. Žinoma, reikės patikrinti ir tai.

Jis kreipėsi į Kalę:

– Kale, po posėdžio paskambink į nuodų kontrolės centrą. Pasiteirauk, kur ir kaip galima gauti šitų nuodų. Ar jie pardavinėjami laisvai, o gal galima atsekti jų pirkėją? Gal jie turės tuos dalykus išmanantį toksikologą.

– Pabandyk paskambinti ir į „Anticimex", – pasiūlė Karina. – Jie naikina kenkėjus, tad turėtų viską žinoti apie žiurkių nuodus ir kaip jų gauti.

Senis siektelėjo ir atsikando jau trečios riestės. Kramtydamas šnairavo į telefoną su garsiakalbiu.

– Apibendrinus situacija tokia: pirmiausia moteris išgeria mirtiną dozę nuodų. Tada ją sumuša. Nemirtinai, bet jos organizme yra tokia koncentracija žiurkių nuodų, kad viskas baigiasi tragiškai. Viskas įvyko Sandhamne, kai ji veikiausiai buvo su žmogumi, kurį vėliau paskendusį rado tame pačiame Sandhamne. Gal jie ten visai išprotėjo? Gal jų geriamasis vanduo netikęs ar ką?

Tuos žodžius Senis tiesiog iškošė pro dantis. Karina viską užrašinėjo taip stropiai, lyg nuo to priklausy-

tų jos gyvybė. Susirinkusieji buvo prislėgti. Visi spoksojo į popierius, vengdami pažvelgti vieni kitiems į akis. Situacija, švelniai tariant, buvo rimta.

Tomas susiraukė.

– Yra dar kai kas. Šiandien ryte man paskambino misionierių namų direktorė, – tarė.

Senis pakėlė akis nuo Tomo jam pastumto pranešimo.

– Ir ko norėjo?

– Atrodo, kad Kiki Bergren jos klausė, kaip nueiti pas vieną salos gyventoją. Kai kalbėjausi su direktore paskutinį kartą, ji nieko neprisiminė. Ją buvo ištikęs šokas. Dabar jau prisiminė daugiau ir dėl to šįryt man paskambino. Prisiminė, kad Kiki Bergren jos teiravosi kažkokio Filės, o gal Figės ar Pigės.

Kambaryje stojo tyla.

– Ar pasakė to žmogaus pavardę? – paklausė Senis.

– Ne, prisiminė tik vardą. Be to, ji kalba su gana ryškiu akcentu, tad galėjo iškraipyti vardą. Tačiau šitą informaciją reikia patikrinti.

– Na, – Senis atsisuko į Kariną, – tuomet peržiūrėk visus salos nekilnojamojo turto savininkus, ar yra asmenų panašiais vardais. Kaip galima greičiau susi-

siek su registrų centru. Tikiuosi, kad šiuo metų laiku jie dirba penktadieniais.

Senis baigė kramsnoti dar vieną riestę.

– Ar apie skenduolį Almhultą daugiau nieko nesužinojome?

Margitė tylėjo, tad atsakė Tomas:

– Nuo vakar daugiau nieko. Jis tikriausiai prigėrė. Kūnas stipriai išmuštas mėlynomis ir žaliomis dėmėmis, bet tiksliau žinosime po skrodimo. Jau du kartus skambinau į Teismo medicinos skyrių ir prašiau kuo greičiau ištirti šį atvejį. Gal padės.

– O lavono aptikimo vietos apžiūra ar davė kokių rezultatų? – paklausė Senis.

– Jokių aiškių pėdsakų ant kranto neaptikome. Neradome nieko, kas liudytų buvus žudiką. Tarsi Almhulto lavonas pats būtų nusileidęs į vandenį.

– „Palaiminti tikintieji“, – sušnairavo Senis. – Ar žinai, kur Almhultas buvo apsistojęs, iki Truvilyje rado jo lavoną?

– Deja, ne. Paieška buvo paskelbta antradienio vidurdienį, bet iki šiol jokios konkrečios informacijos nesulaukėme. Po posėdžio dar kartą paskambinsiu į krašto kriminalinę policiją. Kol kas nežinome, kur Jonis buvo nuo tada, kai motina jį matė paskutinį kartą.

Senis paniuręs krestelėjo galvą.

– O kaip dėl ryšio tarp „Systembolaget“ ir Sandhamno?

– Ne ką tepasistūmėjome, – susirūpinęs pripažino Tomas. – Kaip tik šiandien po pietų ketiname su Eriku eiti pas Kristerio Bergreno šefą. Gal dar ką nors sužinosim, – jis susirinko dokumentus. – Reikia peržiūrėti visą šią savaitę gautą informaciją. Kuo kruopščiausiai išanalizuoti visus surinktus duomenis. Kalė galės dirbti su medžiaga apie Jonį Almhultą, o kiti toliau tirsime abiejų Bergrenų žūties aplinkybes.

Prokurorė Šarlotė Ėman nežymiai susiraukė ir prabilo pirmą kartą nuo pat posėdžio pradžios. Plaukus, kaip ir anąsyk, buvo susirišusi į uodegą, dėvėjo baltą palaidinukę ir mėlyną sijoną, tad atrodė šalta ir korektiška.

– Ar nusikaltimo motyvas neatsidūrė podukros vietoje? Manau, kad turėtume geriau apsvarstyti prielaidą, kodėl tie žmonės buvo nužudyti.

Senis atsisuko į Šarlotę Ėman, tarsi tik dabar būtų ją pamatęs.

– Manote, kad nesugebame pakankamai gerai dirbti savo darbo? – pasišiaušė jis. – Mes kaip tik ir stengiamės susidaryti kuo išsamesnį aukos vaizdą. Aišku, kad nusikaltimo motyvas yra to dalis.

Prokurorė raustelėjo, bet nesileido sugluminama:

– Būtent todėl ir reikia ypač rūpestingai apsvarstyti įvairiausius galimus motyvus – kad galėtume rasti žudiką, – tarė žvelgdama Seniui į akis. – Arba žudikus. Negalime atmesti tikimybės, kad žudikų buvo ne vienas.

Ji nusiėmė akinius ir apžvelgė susirinkusiuosius.

– O gal kas turite geresnių minčių?

Senis piktai žvilgtelėjo į prokurorės pusę.

– Per savo tarnybos metus supratau, kad žudoma ir be jokio logiško motyvo. Žmonės ne visada elgiasi taip racionaliai, kaip mums norėtųsi.

Tomas pabandė sušvelninti situaciją:

– Žinoma, kad svarstėme įvairiausius galimus motyvus ir kas galėtų sieti visas tris mirtis. Bėda ta, kad kol kas pirmuosius du negyvėlius tesieja tai, jog jie pusseserė ir pusbrolis. Tarp jų ir Jonio Almhulto mirties neaptikome jokio aiškaus ryšio, kuris padėtų atsakyti į klausimą, kodėl kažkam prireikė nužudyti šiuos žmones. Jokių artimų sąsajų nei praeityje, nei dabar. Aišku, dirbame toliau.

Jis žvilgtelėjo į prokurorę, kuri jam kreivai šyptelėjo. Jos veido išraiška buvo skeptiška, bet atrodė, kad Tomo atsakymas ją tenkino. Bent jau kol kas.

– Gerai, tačiau reikia ištirti visus galimus scenarijus. Nereikia nė sakyti, kad padėtis yra labai rimta. Negalime leisti, kad dar ką nors nužudytų.

– Margite, – kreipėsi Senis, pasisukęs į telefoną ir nevalingai siekdamas jau penktos riestės. Išvydęs priekaištingą Karinos žvilgsnį, apsigalvojo ir atitraukė ranką. „Nieko keista, kad jis toks storas“, – pagalvojo Tomas.

– Pirmadienį atvažiuosi ir prisidėsi prie tyrimo, kad ponia prokurorė nebesirūpintų. Tomui pagalba pravers, manau, kad ir poniai Ėman labiau patiks, jei tolesnio tyrimo metu būsi čia.

– Supratau. Būsiu.

Margitė puikiai suprato, ką reikia daryti, ir nesiginčijo. Situacija tikrai komplikavosi. Trys lavonai per porą savaičių ir nė kruopelytės aiškumo.

37 skyrius

Erikas ir Tomas dairėsi „Systembolaget“ patalpose. Kiek tik akys užmatė – buteliai butelaičiai. Pasieniai buvo nustatyti vyno ir stipriųjų gėrimų dėžėmis.

– Tiek alkoholio nesu matęs per visą savo gyvenimą, – sušuko Erikas. – Kas neprasigers čia – neprasigers niekada.

Priėjo prie vienos dėžės ir smalsiai apžiūrėjo butelius.

– Žiūrėk, „Dom Pérignon“, vienas iš brangiausių šampanų pasaulyje. Toks butelis kainuoja apie tūkstantį kronų. Neblogai už kokias penkias taures gėrimo, ar ne?

Jis pavaizdavo imąs iš dėžės butelį ir jį beužsiverčiąs.

Tomas nusijuokė. Buvo sunkiai suvokiama, kaip viename sandėlyje galima laikyti tokį kiekį alkoholio. Jis savęs klausė, kiek visa tai galėtų kainuoti. Tikriausiai labai daug. Reikia tikėtis, kad „Systembolaget“ turi gerą draudimą nuo gaisrų; jei čia įsipliekstų ugnis, būtų labai nelinksma. Turbūt kiltų tūkstantmečio gaisras.

Prie jų priėjo Kristerio Bergreno šefas.

Jis prisistatė Erikui ir šis vos susilaikė nesusijuokęs, kai išgirdo vyriškio vardą – Vikingas Strindbergas.

Išgirdęs tokį vardą, įsivaizduoji aukštą raumeningą vyrą, o Vikingas Strindbergas buvo mažutis ir smulkutis, nosies galą pasibalnojęs akiniais apvaliais rėmeliais. Jis atrodė kaip tipiškas buhalteris, o ne kaip žmogus, kurio žinioje visi šitie buteliai ir kiti daiktai.

Strindbergas pasiteiravo, ar jie norėtų kavos, ir parodė į kampe stovintį kavos aparatą.

Tomas padėkojęs atsisakė. Sandėlio kavos aparatas pernelyg priminė tą, kuris stovėjo Nakos nuovadoje. Erikas, kuris būtų gėręs nors ir variklio alyvą, jei tik kas būtų pasiūlęs, nesivaržydamas sutiko.

Jie nusekė Vikingą Strindbergą į posėdžių kambarį salės gale.

Kambario viduryje stovėjo ovalus stalas, kurį supo šešios kėdės mėlynomis sėdynėmis. Prie vienos sienos stovėjo siauras keturkampis stalas, nustatytas įvairiais degtinės „Absolut“ buteliais.

Jie susėdo prie stalo, Erikas su Tomu iš vienos, Vikingas Strindbergas iš kitos pusės.

– Maniau, kad praeitą kartą atsakiau į visus jūsų klausimus, – pradėjo Strindbergas, žvelgdamas į Tomą.

– Ne visai, turime dar porą, – atsakė Tomas, galvodamas, kaip čia suformulavus pirmąjį klausimą. Geriausiai iš karto imti jautį už ragų.

– Ar Kristeris Bergrenas negalėjo būti įsipainiojęs į kokią nors su „Systembolaget" susijusią organizuotą nusikalstamą veiklą?

– Oi, ne! – pasigirdo greitas atsakymas. – Negaliu to įsivaizduoti.

– Kodėl esate toks tikras? – toliau kamantinėjo Tomas.

– Jei būtumėte pažinojęs Kristerį Bergreną, žinotumėte kodėl. Jis buvo ne toks. Nemanau, kad būtų galėjęs ko nors tokio imtis. Galimas daiktas, kad kartais nugvelbdavo vieną kitą butelį, netikrinau. Nereikia iš musės daryti dramblio, – gūžtelėjo pečiais.

– Jei čia dirbčiau, ir man tikriausiai kiltų pagunda paprekiauti pačiam. Turbūt niekas net nepastebėtų, ar ne? – paklausė Tomas ir iškalbingai pažvelgė į Eriką.

– Mūsų kontrolės procedūros veikia nepriekaištingai, galiu jus užtikrinti.

– Sakėte, kad Kristeris kartkartėmis priglobdavo vieną kitą butelį. Kodėl jūsų kontrolė to neužfiksuodavo? – vėl paklausė Tomas.

Vyriškis kitoje stalo pusėje ištiesė kaklą ir gurkštelėjo kavos. Paskui gurkštelėjo dar kartą, prieš pastatydamas puodelį ant stalo. Jis atrodė nesužavėtas tuo, kaip pasisuko pokalbis.

– Mes juk sykį jau kalbėjomės apie Kristerį Bergreną. Nežinau, ką dar galėčiau pasakyti.

– Daug ką, – įsiterpė Erikas. – Ar tvirtinate, kad jūsų sandėlyje nebūna nuostolių?

– Žinoma, būna. Tik niekaip nesuprantu, kaip jie susiję su Kristerio Bergreno mirtimi?

– Priklauso nuo to, kokio dydžio tie nuostoliai.

Tomas pasilenkė virš stalo. Žmogelio arogancija pradėjo jį siutinti. Mažiausia, ką tas tipelis galėjo padaryti – padėti policijai ištirti savo darbuotojo mirties priežastis.

– Skaičiau, kad „Systembolaget" pernai pardavė apie du šimtus milijonų butelių vyno. Pasvarstykime, – tarė Tomas ir susimąstė. – Jei teisingai skaičiuoju, tai vos vieną šio kiekio procentėlį sudaro du milijonai butelių. Milijonas butelių sudaro tik pusę procento, o dauguma mažmeninės prekybos firmų nurašo kur kas daugiau.

Vikingas Strindbergas nužvelgė Tomą taip, lyg norėtų jį pasmaugti.

– Negaliu įvardyti tikslių skaičių, kiek mūsų įmonėje nurašoma ar apie kokias sumas kalbame, – atsakė. – Tai vidiniai įmonės duomenys. Tačiau nemanau, kad situacija tokia prasta. Tikrai ne, – trinktelėjo delnais į stalą, pabrėždamas savo žodžius.

Tomas suirzo dar labiau. Tiriant žmogžudystę firmos paslapčių negali būti.

– Nepamirškite, kad kalbate su policija. Klausiu dar kartą: įmonė patiria nuostolių ar ne?

Dabar Vikingas Strindbergas jau neatrodė toks pasipūtęs. Nusiėmė ir vėl užsidėjo akinius. Tada nervingai brūkštelėjo ranka per žilų plaukų likučius ant galvos.

– Žinoma, kad patiriame tam tikrų nuostolių, jų neišvengia niekas, juolab tokia įmonė, kaip mūsų. Tačiau turime labai gerų apsauginių priemonių.

– Tarkim, kam nors pavyksta šimtą tūkstančių butelių parduoti juodojoje rinkoje. Kiek jis galėtų uždirbti?

Erikas klausimą ištarė taip, tarsi tai būtų įprastas dalykas.

Vikingas Strindbergas delsė atsakyti. Vėl persibraukė viršugalvį, tada prabilo:

– Sunku pasakyti, priklauso nuo to, už kokią kainą parduotų. Turėtų susidaryti nemaža sumelė.

– Tokia, dėl kurios būtų verta žudyti? – paklausė Erikas.

Vikingo Strindbergo veidą ūmai perkreipė toks pasišlykštėjimas, tarsi vietoj gero daikto būtų pamatęs šunšūdį.

– Apie tai negaliu nieko pasakyti, – nervingai apsidairė. – Šiuo klausimu kreipkitės į mūsų Apsaugos skyrių.

Erikas neatlyžo:

– Kas galėtų būti suinteresuotas pigiai įsigyti alkoholio?

Strindbergo kaktą išmušė prakaitas.

– Kiek žinau, viešbučiai ir restoranai. Jie daro ką nori. Ne mano reikalas.

Per tris minutes jis jau trečią kartą persibraukė pleiskanotus žilus plaukus.

– Ką tai turi bendra su Kristerio Bergreno mirtimi? Juk sakėte, kad jis paskendo, ar ne?

Iš vyriškio plaukų išbiro kelios pleiskanos ir nukrito ant švarko atlapo.

Šeštadienis, trečia savaitė
38 skyrius

– Patildyk muziką! – šūktelėjo Henrikas iš antro aukšto.

– Ką sakai?! – atsiliepė Nora.

– Patildyk muziką, sakau!

Nora nusišypsojo pati sau. Namie taip griaudėjo Briuso Springstino dainos, kad turėjo tirtėti kaimynų langai. Tiesą sakant, tokioje tankiai apgyvendintoje gyvenvietėje kaip Sandhamnas taip garsiai leisti muzikos negalima, bet jai šiandien buvo vis tiek.

Buriavimo regata pagaliau baigėsi, vakare turėjo vykti uždarymas. Pirmiausia bus apdovanoti nugalėtojai. Apdovanojimus veikiausiai teiks varžybose dalyvavęs Norvegijos karalius Haraldas. Viskas baigsis šventine vakariene klubo restorane.

Nora apsivilks naujutėlaitę įvairių turkio atspalvių suknelę ir apsiaus baltas aukštakulnes basutes. Po siaubingų pastarųjų dienų įvykių ji laukė nesulaukė, kada galės pasipuošti ir išeiti į žmones. Džiaugėsi, kad galės praleisti vakarą su savo vyru, kuris pastaruoju

metu retai bebūdavo namie. Nora troško pasilinksminti ir pamiršti viską, kas buvo nutikę.

Ji ilgai laužė galvą, ar pritinka eiti į šventę po visų tų žmogžudysčių. Ko gero, galvas laužė ir regatos organizatoriai. Sklido gandai, kad jie svarstė, ar rengti uždarymo šventę, tačiau galiausiai viskas liko taip, kaip ir buvo suplanuota. Juk tai buvo tarptautinis buriavimo čempionatas, į kurį suvažiavo dalyviai iš viso pasaulio.

Dauguma užsieniečių net ir nežinojo apie saloje vykstančius neramumus, nes neskaitė vietos laikraščių ir nežiūrėjo Švedijos televizijos.

Nora ir pati norėjo pagaliau pradėti galvoti apie ką nors kita.

Kai atlėgo pirmasis šokas aptikus Jonį, ji visaip bandė ištrinti jo negyvo kūno vaizdą iš atminties. Išmiegojusi visas dvylika valandų moteris pasijuto kur kas geriau. Galvą pravėdinti padėjo ir ilgas pasivaikščiojimas po mišką. Vis dėlto labiausiai pagelbėjo „Monopolio" žaidimas su berniukais. Sėdėti su Simonu prie lentos ir svarstyti, pirkti operos teatro aikštę ar ne – štai kur geriausia terapija.

Tomas nuoširdžiai pasirūpino, kad jos pavardė nepatektų į žiniasklaidą, todėl mažai kas žinojo, jog būtent Nora aptiko lavoną ir išvilko jį į krantą.

Nora nuėjo į virtuvę ir atsidarė šaldytuvą, ketindama įsipilti vyno, kol dar nepersirengė. Berniukai nakvojo pas senelius, tad vakaras priklausė tik jai su Henriku.

Norai dar nuo vaikystės patiko KŠB klubas, kur ją vesdavosi tėvai. Jo sienos buvo nukabinėtos senas regatos tradicijas liudijančiais atributais. Nuostabiose senovinėse nuotraukose puikavosi elegantiškos damos ilgomis, kulkšnis siekiančiomis suknelėmis. Jos vaikštinėjo krantine, nešinos išskleistais skėčiais nuo saulės, ir grožėjosi dailiais mediniais burlaiviais – anų laikų jūrų kurtais.

Skirtumas tarp to meto ir šiuolaikinių lenktynių jachtų (kuriose net neužteko gultų visiems įgulos nariams, tad šie turėjo miegoti pamainomis) buvo milžiniškas.

Anksčiau regatoje dalyvaudavo elegantiški laivai, tai buvo greičio ir grožio fiesta. Šiuolaikinės didžiosios regatos išvirto į sudėtingus komercinius reiškinius, gyvuojančius dėl technikos ir rėmėjų.

Vis dėlto KŠBK restoranas alsavo praėjusių laikų dvasia. Buvo nesunku įsivaizduoti 1897 metais, karaliaus Oskaro II valdymo laikais, vykusį jo atidarymą su barzdotais kilmingais ponais ir poliruoto raudonmedžio jachtomis.

Noros ir Henriko grupė turėjo sėdėti rytinėje verandoje, iš kurios vėrėsi jūros vaizdas. Giedromis dienomis galėjai įžiūrėti net Almagrundo švyturį, stovintį už kokių dešimties jūrmylių nuo Sandhamno.

Iš džiaugsmo Nora porą kartų apsisuko šokio žingsniu.

Paskutinį kartą ji su Henriku šoko prieš visą amžinybę.

Pastaruoju metu jie vis švęsdavo su kitomis šeimomis, turinčiomis mažų vaikų, ir kalbos sukdavosi apie vaikus, kokie visi pavargę ir kaip sunku susitvarkyti su kasdieniais reikalais.

Kol viską aptardavo, žiūrėk, jau būdavo metas eiti namo.

Nora pasiėmė vyno taurę ir užlipo į viršų. Henrikas drybsojo lovoje ir viena akimi žiūrėjo kažkokią sporto laidą.

– Ar neturėtum persirengti? – paklausė Nora.

Henrikas švytėdamas pažvelgė į Norą ir pamojo prieiti arčiau.

– Turiu geresnių minčių. Eikš!

Nora prisėdo ant lovos krašto.

– Ir kas dabar? – koketiškai paklausė.

– O ką, jei atliktume savo santuokinę pareigą?

– Ar dar turime laiko?

Nora žvilgtelėjo į laikrodį. Tipiška apsauginė motinos reakcija. Taip ir yra: maži vaikai žiūri, kad neatsirastų dar daugiau mažų vaikų.

– Aišku, kad turime... – Henrikas švelniai parvertė žmoną ant lovos. – Turėdami mažų vaikų privalome išnaudoti kiekvieną progą!

Jis pakišo ranką po Noros megztiniu.

Ši pastatė taurę ir prisiglaudė prie vyro. Atsargiai pabučiavo duobelę po raktikauliu ir įtraukė jo taip pažįstamo kvapo.

Jo krūtinė buvo glotni – niekada ir nebuvo plaukuota. Ji vis sakydavo, kad Henrikas esąs kaip Deividas Bekhemas, tik skusti nereikia.

„Viskas bus gerai, – pagalvojo Nora. – Velniai nematė to naujo darbo."

39 skyrius

Krantinė prieš klubą buvo pilna šventiškai nusiteikusių žmonių. Vėjas pleveno ant aukštų vėliavų stovų iškabintas vėliavėles. Padavėjai vikriai nešiojo padėklus su šampano taurėmis. Visi buvo šventiškai apsirengę, ore tvyrojo laukimo nuotaika.

Dauguma regatos dalyvių vilkėjo buriuotojų uniformomis. Tai buvo senovinė šventinė apranga, kuri Norai priminė ketvirtą dešimtmetį. Kartą Henrikas pajuokavo svarstąs, ar ir jam tokios nenusipirkus. Jį sulaikė tik kandi Noros replika, kad atrodys kaip klounas.

Nostalgija yra nostalgija, bet senų laikų garbinimas turi turėti ribas. Be to, jai atrodė, kad KŠBK kiek perlenkia su savo buriuotojų tradicijomis, tačiau šią mintį ji pasilaikė sau.

Henrikui, kuris užaugo buriuotojų šeimoje ir kurio tėvas buvo KŠBK gerbiamas asmuo, bučiniai į skruostus bei tradicijų laikymasis buvo savaime suprantamas dalykas. Nora šiame pasaulyje nesijautė sava.

Nors Sandhamne leisdavo visas vasaras nuo pat gimimo, jai Sandhamnas reiškė ką kitą.

Jai ši vieta asocijavosi su tyliu archipelago pakraščiu ir jūros pakrante, kurios ramybę tedrumstė žuvėdrų klykavimas. Čia žmonės žvejodavo ir mėlyniaudavo pušynuose. Gražiomis dienomis ant kranto rengdavo iškylas. Vakarais ant lieptelių kepdavo kepsnius. Noros taip mėgstamas paprastas, ramus ir taikus gyvenimas. Vaikai galėjo bėgioti nevaržomi, nereikėjo baimintis, kad išbėgs į gatvę ir paklius po mašinos ratais. Visi vieni kitus pažinojo. Čia kaip niekur kitur tvyrojo tiesiog pasakiška Bulerbiu* atmosfera.

Slapčia ją kiek liūdino tai, jog sala pamažu virto brangių lenktyninių jachtų ir prabangos simboliu. Kita vertus, tai padėjo salos gyventojams išsilaikyti. Daugybėje salų jau niekas nebegyveno, buvo nelengva gauti darbą tokioje tolimoje archipelago dalyje. Regatos ir renginiai garsino Sandhamną, todėl jo gyventojai turėjo darbo ištisus metus.

Ką gi – viskas turi savo kainą.

Henrikui patiko buriuoti, jis tarp KŠBK grietinėlės jautėsi kuo puikiausiai – ir puiku. Be to, Nora

* Šved. *Bullerbyn* – rašytojos Astridos Lindgren išgalvotas miestelis iš knygų serijos apie Bulerbiu vaikus.

negalėjo net įsivaizduoti atostogų kur nors kitur, išskyrus Sandhamną, tad ko jai dar skųstis?

Ant prizų stalo rikiavosi įvairiausių dydžių sidabro taurės ir daugybė šampano butelių.

Įžymybių fotografas vaikėsi žinomų veidų. Kadangi karališkosios šeimos nariai paprastai dalyvaudavo įvairiausiose buriavimo varžybose, jis galėjo pagauti neblogų kadrų.

Henrikas pamatė savo komandos draugus ir vikriai nuvairavo Norą per minią. Nelėtindamas žingsnio pačiupo nuo padėklo dvi šampano taures.

Nora gerai nusiteikusi pasisveikino su Henriko draugais ir jų palydovėmis. Su jomis buvo pažįstama iš anksčiau, nors moterys tarpusavyje nedraugavo taip artimai, kaip jų vyrai. Dauguma jų dirbo tik ne visą darbo dieną arba nedirbo iš viso. Jei ir dirbo, tai tik pagal statusą pritinkantį darbą, pavyzdžiui, buvo kokio prabangaus dizaino salono klientų konsultantės ar panašiai.

Nora, kuri vargo derindama banko juristės darbą visu etatu su motinos pareigomis, tokiuose būreliuose jausdavosi svetima. Dažnai prieš atsakydama, ką veikia darbe, Nora gerai apsvarstydavo kiekvieną žodį. Tarkim, kuri nors moteris pasakoja, kaip vargo, kol

įkalbėjo išlepintą klientę įsigyti kokį nors baldą. Jei Nora savo ruožtu papasakotų, kaip vedė derybas dėl milijono vertės banko kredito, tai nuskambėtų kaip išsišokimas.

Nuojauta jai kuždėjo, kad kitos dėl jos ambicijų siekti karjeros tik patyliukais kraipė galvas.

Nora ir Henrikas susėdo prie stalo. Moteris staiga pasijuto labai išalkusi. Alkį apmalšino, kaip jai pasirodė, gerokai per mažu vos kelių kąsnių sumuštinuku su lašišinių žuvų ikrais ir pradėjo pokalbį su Johanu Vrėde, stalo komendantu.

Johanas su Henriku drauge studijavo mediciną, o jų šeimos jau seniausiai bičiuliavosi. Per Noros ir Henriko vestuves Johanas pasakė ilgą ir be galo nuobodžią kalbą, kurioje prisiminė, kaip ir kada buriavo kartu su Henriku, nors tai niekam nebuvo įdomu.

– Kaip vaikai? – paklausė Johanas keldamas taurę į Noros pusę.

– Ačiū, gerai, – atsakė Nora ir mandagiai linktelėjo, atsakydama į jo tostą. – Jiems patinka vasaroti Sandhamne.

– Ar jie čia turi daug draugų? – tęsė Johanas, kurio vaikai buvo mažesni: trejų metų mergaitė ir devynių mėnesių sūnus.

– Daugybę. Saloje knibždėte knibžda vaikų. Žaidimų draugų tikrai netrūksta.

– Atrodo, kad vasarą į salą atvyko daug naujų šeimų. Juk dar neseniai daug namų buvo parduodami.

Norai beliko tik pritarti.

Pernai pakilusios kainos ir mažos palūkanos kilstelėjo patrauklių objektų su vaizdu į jūrą kainas iki neregėtų aukštumų. Liūdna, tačiau dėl to daug kas iš paveldėtojų nebejstengė išmokėti brolių ir seserų dalies, tad daug namų tapo besižvalgančių spekuliantų taikiniais.

Juos neretai įsigydavo finansiškai pajėgūs užsienyje gyvenantys švedai, kurie saloje kasmet tepraleisdavo gal porą savaičių. Likusią metų dalį namai stovėdavo tušti, dėl to maža salelė žiemą atrodydavo dar nykesnė.

– Tiesa. Pastaruoju metu čia pardavė daug namų, kurie daugybę metų iš kartos į kartą priklausė tai pačiai šeimai. Liūdna, – tarė Nora.

Johanas smalsiai pažvelgė į ją.

– Ar tik kažkurio namo pernai čia nepardavė už šešis ar septynis milijonus? – jis švilptelėjo iš nuostabos. – Tokie pinigai už vasarnamį!

Nora nelinksmai šyptelėjo ir linktelėjo.

– Taigi. Už panašią sumą pardavė dar vieną salos viduryje. Tiesiog galva neišneša!

Ji pasmeigė šakute gabalėlį jautienos išpjovos ir tęsė:

– Pavojingos tendencijos. Tuoj joks normalus žmogus čia namo neįpirks.

Johanas pakėlė taurę, kad padavėja ją papildytų.

– Ir kas jie per žmonės? Turiu omenyje tuos, kas čia perka namus už tiek milijonų?

Nora valandėlę pasvarstė. Mintimis perbėgo keletą šeimų, pernai atsikėlusių į Sandhamną.

– Dauguma visiškai normalūs, tik turtingesni. Vieni kaip galėdami stengiasi integruotis, kiti nenori turėti nieko bendra su salos bendruomene. Kai kurios šeimos investuoja be proto daug pinigų į namo restauravimą ir remontą. Kiti visai nugriauna senus namus, nes jiems nusispjaut į tradicijas, jie nori kuo modernesnio remonto. Arba prilipdo bjaurių priestatų, kurie visiškai netinka prie namo.

Nora nutilo, prisiminusi namą, kuris kadaise buvo itin apgriuvęs.

– Tačiau, turiu pripažinti, kai kuriuos atstatė labai gražiai. Tai savotiškas kultūros paveldo išsaugojimas.

– Jei pakloji tokius pinigus už vasarnamį, gali daryti ką tik nori, – tarė Johanas.

Nora nesutikdama papurtė galvą. Ji manė visiškai kitaip.

– Jei jau pasirenki tokią vietą kaip Sandhamnas, turi prisitaikyti ir laikytis nerašytų įstatymų. Pavyzdžiui, jau nuo senų laikų esama tradicijos, kad visą salą žmogus turi apeiti netrukdomas. Tad naujai iškeptas savininkas neturėtų apsitverti iki pat vandens, net jei jo sklypas ir ant kranto. Jei kam vietos papročiai netinka, tegul susirenka savo milijonus ir nusiperka nuosavą salą. Juk pinigų tam turi pakankamai!

Paskutinę frazę ji ištarė pikčiau, nei norėjo, tačiau nepajėgė nuslėpti pasipiktinimo tuo, ką saloje išdarinėjo kai kurie naujai atsikėlę savininkai, nepaisydami vietinių gyventojų ir ilgamečių vasarotojų.

Ūmai senosios vertybės, tokios kaip galimybė žvejoti, medžioti ar pareikšti savo nuomonę sklypų savininkų bendrijos susirinkime, nustojo galios. Daug ką, kas anksčiau buvo laikoma savaime suprantama gyvenimo Sandhamne dalimi, staiga teko pervertinti ir užklijuoti kainos etiketę.

Norą apėmė nemalonus jausmas, kad viskas yra perkama ir parduodama. Sumauti spekuliantai galėjo nupirkti ir parduoti bet ką.

Vis dėlto šventinį vakarą karščiuotis dėl tokių dalykų nebuvo prasmės. Nora skubriai pakėlė savo tau-

rę ir mostelėjo į Johano pusę, bandydama sušvelninti savo žodžius.

– Geriau išgerkime už jūsų sėkmingą pasirodymą regatoje! – tarė šypsodamasi.

Kaip visada, kol atnešė pagrindinį patiekalą, salė prikaito. Senamadiškame klubo pastate taip niekada ir nebuvo įrengta normali ventiliacija. Padavėjai mikliai bėgiojo tarp stalų, nors temperatūra jau siekė kokius trisdešimt laipsnių, o vyrai jau seniai buvo nusivilkę švarkus.

Visi juokėsi ir garsiai kalbėjosi. Nuotaika buvo kuo puikiausia.

Niekas net neužsiminė apie saloje ištikusias mirtis.

40 skyrius

Po valgių prasidėjo šokiai.

Grojo kapela, kuri „Buriuotojų“ restorane pasirodydavo jau aštuoniolika metų. Kai jie pradėjo, Nora dar buvo paauglė, o grupės muzikantai – vos pora metų už ją vyresni. Prieš aštuoniolika metų gitaristą ji laikė nuostabiausiu pasaulio vaikinu.

Tai buvo taip seniai.

Henrikas pakvietė Norą šokti skambant „Lady in red“* muzikai. Norai visada atrodė, kad juodu yra puikiai susišokę. Abu jautė ritmą ir lengvai pataikė į taktą. Viskas atrodė taip paprasta. Dėl darbo Malmėje tikrai susitars. Jei tik pavyks jį gauti. Nora pirštais braukė išilgai Henriko nugaros ir traukė į save jo kvapą. Niekaip neatsimindavo, kaip vadinasi jo losjonas po skutimosi, bet tą kvapą būtų užuodusi per šimtą kilometrų. Užsimerkusi moteris mėgaudamasi visu kūnu atsidavė muzikai.

---

* Populiari atlikėjo Chriso de Burgho daina.

Pašokę dar vieną šokį, juodu išėjo į verandą atsikvėpti ir atvėsti. Pilnutėlėje šokių salėje buvo karšta kaip pirtyje.

Oras buvo šiltas ir minkštas. Tamsiai mėlyno dangaus fone ryškėjo šimtai žmonių siluetų. Užmaršus buriuotojas pamiršo nukabinti vėliavą, nors senas paprotys reikalavo vasarą nuleisti vėliavas lygiai devintą valandą. Ant daugumos laivų sėdėjo škiperiai ir mėgavosi aksominiu vakaru.

Už plaukimo mokyklos baseino buvo matyti motorlaiviai, kurių savininkai, nepaisydami dramatiškų pastarųjų savaičių įvykių, susirinko atšvęsti šeštadienio vakaro.

Prie „Via Mare" tiltelio viena greta kitos stovėjo dvi didžiulės motorinės jachtos „Storebro" ir „Princess" Tai buvo kone plaukiojančios vilos. Kai kurie laivai buvo tokie dideli, kad galėjo švartuotis tik Sandhamne ir Hiogbetėje, gimtajame Karališkojo motorlaivių klubo (KMK) uoste. Kitur netilpdavo.

Sykį Nora vieno iš Henriko draugų buriuotojų paklausė, kiek galėtų kainuoti milžiniškas „Storebro", kuris kaip tik stovėjo uoste. Tas ironiškai pažvelgė į ją ir atsakė:

– Geriau neklausk! Jau vien kiek kainuoja pripildyti jo baką degalų!

Nora daugiau nebeuždavinėjo tokių klausimų.

Henrikas sugrąžino Norą į realybę:

– Ar prie stalo smagiai pasišnekučiavai?

Vyras apglėbė ją per pečius, kad ši nesušaltų pučiant vakariniam brizui.

– Visai smagiai. Su Johanu galima šauniai paplepėti, nors kol valgėme pagrindinį patiekalą, jis tauškė tik apie jūsų naujos didžiosios jachtos technines ypatybes, – Nora šypsodamasi pažvelgė į vyrą. – Kaip gera pagaliau šventiškai pavakaroti su tavimi! Jau buvau to pasiilgusi.

Nora prisiglaudė prie vyro ir paglostė jam skruostą.

– Ar pagalvojai apie kraustymąsi į Malmę? Juk būtų visai įdomu, ar ne? Man tai būtų nerealus šansas.

Nora net kaito iš pasididžiavimo, kad jai pasiūlė šitą darbą. Ji šypsojosi, įsmeigusi žvilgsnį į vyrą.

Henrikas nustebęs pažvelgė į žmoną.

– Maniau, kad šitas klausimas jau išsemtas. Juk negalime nei iš šio, nei iš to visa šeima staiga kraustytis į Malmę, nes tau ten siūlo darbą.

Nora negalėjo patikėti savo ausimis.

– Nesupratau? Kodėl negalėtume kraustytis į Malmę, jei man ten siūlo darbą?

– Aš negaliu ir nenoriu kraustytis. Danderydo ligoninėje man gerai. Visai nenoriu kitur visko pradėti iš naujo.

Jis pasisuko ir pamojavo praeinančiam pažįstamam.

– Gal einam vidun? Kiti mūsų turbūt jau pasigedo.

Nora stovėjo kaip šlapiu maišu trenkta.

Tada piktai nušveitė vyro ranką. Geros nuotaikos kaip nebūta, staiga šventė ir visi tie besijuokiantys, bešokantys žmonės kažkur nutolo.

– Kaip gali sakyti, kad šitas klausimas išsemtas? Mes dorai net nepradėjome jo svarstyti.

Nora susinervinusi nusibraukė nuo veido užkritusią sruogą ir tęsė:

– Ar apskritai supratai, ką bandžiau tau pasakyti? – paklausė ir, savo nuostabai, pajuto, kad jos balsas dreba. – Maniau, kad mūsų santykiai lygiaverčiai, kaip ir teisės, kad svarbūs abiejų partnerių darbai, ne tik tavo vieno!

– Nagi, nusiramink, – tarė Henrikas. – Neperdėk! Tik sakau, kad turėtum realiau vertinti mūsų situaciją. Kaip ten bebūtų, aš uždirbu daugiau. Visi mūsų giminaičiai ir draugai gyvena Stokholme. Ir mano jachta čia.

Vyras atsitraukė atgal ir žiūrėjo į žmoną.

– Nereikia kelti melodramų tik todėl, kad nesutinku su tavo nuomone.

Henriko balsas skambėjo kaip klinikos gydytojo, kas jis ir buvo. Balsas buvo ramus ir šaltas, jis žiūrėjo į ją kaip į mažą vaiką.

– Aš ir nekeliu melodramų.

Nora nubraukė ištryškusią ašarą ir dar labiau supyko, kam pravirko. Neteisybė ją smaugte smaugė. Nurijo seiles, norėdama nustumti gerklėje įstrigusį gumulą ir sulaikyti besitvenkiančias ašaras.

Henrikas žiūrėjo į ją be jokios išraiškos. Žengtelėjo porą žingsnių įėjimo link.

– Keli. Susiimk, kad galėtume eiti vidun.

Jis žengė dar vieną žingsnį link durų.

Nora iš pykčio sugniaužė kumščius. Kaskart, kai tik Henrikas norėdavo dalyvauti buriavimo varžybose, ji visada pritardavo. Jo regatos ir pasiruošimas užimdavo beveik visus pavasario ir rudens savaitgalius, o visos vasaros atostogos buvo planuojamos pagal jo regatų datas.

Kai Nora vieną vienintelį kartą paprašė skirti dėmesio jos darbui – ji kelianti melodramas!

Henrikas nekantraudamas atsirėmė į durų staktą.

– Eime gi. Juk nebūtina kelti scenų šįvakar. Argi negalime eiti vidun ir pasilinksminti? Ar per daug prašau?

Nora niūriai pažvelgė į vyrą.

– Taip! – griežtai atšovė. – Taip ir yra.

Tada piktai nusišluostė ašaras.

– Gana! Man šventė jau baigėsi.

Mažais žingsneliais nubėgo laiptais žemyn.

Vakaras buvo sugadintas. Nora tetroško grįžti namo. Jai buvo vis tiek, ką Henrikas pasakys savo draugeliams buriuotojams.

Praėjo siaubinga savaitė. Gal taip ir turėjo būti – gal ji ir turėjo baigtis bjauriu vakaru.

Sekmadienis, trečia savaitė

41 skyrius

Bandymas prablaškyti mintis Harėje nenusisekė.

Tomas čia atvyko šeštadienį popiet. Tada jo kraujyje dar buvo pernelyg daug adrenalino ir jis neįstengė atsipalaiduoti. Tad dar apibėgo gerą ratą, po kurio išsimaudęs prie liepto atsigavo.

Vakare anksti atsigulė, kad atsimiegotų už visą praėjusią savaitę. Tik ir tai nepavyko. Niekaip negalėjo atsikratyti įkyriai lendančių minčių. Galvoje pakaitomis malėsi galimų liudininkų apklausų nuotrupos, tyrimo protokolų sakiniai, nužudytųjų vaizdai.

Apie antrą valandą nakties pasidavė. Atsikėlė, pasiėmė alaus ir nuėjo prie liepto.

Jau tekėjo saulė, šiuo metų laiku ji tik trumpai dingdavo už horizonto.

Tomas sėdėjo ant lieptelio ir galvojo apie žmogžudystes, kol galiausiai užmigo šezlonge. Jį pažadino motina, ryte atėjusi išsimaudyti.

– Tomai, tu čia miegi sėdomis? – tarė su nuostaba žvelgdama į sūnų.

Tomas pasitrynė akis, nusižiovavo ir ranka persibraukė plaukus.

– Negalėjau užmigti, todėl ir išėjau pasėdėti į lauką.

Jis pasitaisė kėdėje ir ištiesė nugarą, sustingusią nuo nepatogaus gulėjimo šezlonge.

Rytas buvo gražus ir tykus, vandens paviršiuje ribuliavo bangelės. Už lieptelio praplaukė ančių šeimynėlė su trimis mažučiais ančiukais, o vienas pūkų kamuoliukas įsipainiojo ant vandens plūduriuojančiose geltonose vandens žolėse.

Tomo motina susirūpinusi palingavo galva.

– Turi sumažinti tempą. Mano manymu, tu per mažai miegi ir valgai. Tuoj paruošiu sočius pusryčius, tik išsimaudysiu.

Tomas meiliai nusišypsojo mamai. Žinojo, kad tėvai dėl jo nerimauja. Emilijos mirtis skaudžiai paveikė ir juos. Jie labai džiaugėsi savo pirmąja anūkėle ir baisiai nusiminė, kai ją prarado.

Staiga Tomas susivokė, kad jiems abiem jau per septyniasdešimt metų. Du sveiki ir dar stiprūs tėvai – sulaukus tokio amžiaus tai nėra savaime suprantama.

Tomas atsistojo ir stipriai apkabino motiną. Ji kone prapuolė jo glėbyje.

– Būtų gerai papusryčiauti. Aš žvėriškai alkanas.

* * *

Pavalgęs Tomas nebebandė nukreipti minčių nuo žmogžudystės tyrimo.

Jis įjungė kompiuterį ir prisiregistravo. Ant virtuvės stalo išdėliojo visus bylų lapus. Gyventojų nuorodas ir įvairiausius per savaitę gautus pranešimus. Lėtai ir metodiškai ėmėsi nagrinėti medžiagą.

Buvo aišku, kad apie Kiki Bergren atvykimą į Sandhamną žinojo vos keli žmonės. Vasarotojų, buriuotojų ir turistų šurmulyje beveik niekas nepastebėjo vienišos moters.

Nors Tomas su kolegomis apėjo visus Sandhamno namus ir apklausė žmones, kai kuriuos net po du kartus, iš jų nesužinojo nieko vertingo. Jis pasitrynė akis ir nusižiovavo. Vienintelė įdomi informacija buvo ta, kurią per apklausą sužinojo Erikas. Vakar jis kalbėjosi su moterimi, gyvenančia senojoje salos dalyje. Ši prisiminė mačiusi Kiki Bergren, einančią pro kepyklėlę į vakarus Fleskbergeto kryptimi. Atkreipė į ją dėmesį, nes ši avėjo aukštakulniais. Atrodė, kad jai su tokiais batais klampoti per smėlį nelengva.

– Su šitais patogiau, – tarė senoji, rodydama į savo baltus sportbačius, kurių raišteliai buvo tvarkingai surišti į kaspinėlius su dvigubomis kilputėmis.

Anot jos, Kiki Bergren dairėsi, lyg nežinodama, kur eiti. Atrodė, tarsi ko ieškotų. Dar matė, kaip Kiki su kažkuo kalbėjosi, tik nežinojo su kuo. Senutė neprisiminė nieko, iš ko būtų galima atpažinti tą žmogų. Net neįsidėmėjo, ar tai buvo vyras, ar moteris, ką ir bekalbėti apie amžių ar išvaizdą. Tik tiek, kad Kiki to žmogaus kažko lyg klaususi.

– Apgailestauju, bet viskas vyko taip greitai – mačiau tik akies kraštelių. Žinote, man labiau į akis krito jos batai ir kaip ji su tokiais paeina, – paaiškino moteriškė, kai Erikas pabandė išgauti iš jos daugiau detalių.

Tomas pakilo nuo kompiuterio ir nuėjo į virtuvę pasiruošti kavos. Du arbatiniai šaukšteliai tirpiosios kavos, karštas vanduo, du gabalėliai cukraus ir šlakelis pieno. Tomas susimąstęs maišė kavą, kol ištirpo cukrus. Pažiūrėjo, ar spintelėje yra ko nors, ką galėtų suvalgyti prie kavos. Ten buvo tuščia, tik kampe stovėjo pradarytas pakelis senų sausainių „Ballerina“

Su kavos puodeliu vienoje rankoje ir sausainiais kitoje jis grįžo ir atsisėdo prie kompiuterio. Dar kartą perskaitė Eriko pranešimą ir susimąstė.

Jei Kiki Bergren norėjo pas ką nors nueiti, bet nežinojo, kur tas asmuo gyvena, visiškai logiška, kad ji

pasiklausė kelio. Kepykla buvo įprasta Sandhamno susitikimų vieta. Visi salos gyventojai čia nuolat pirkdavo duonos.

Senoji ponia matė Kiki Bergren penktadienį po pietų. Tarkim, ši norėjo aplankyti vieną ar daugiau salos gyventojų, tad turėjo klausti ko nors iš vietinių. Koks nors buriuotojas ar turistas kelio jai nebūtų nurodęs. Taigi, Kiki Bergren su kai kuo kalbėjosi ir tas žmogus žino, ko ji ieškojo.

Tik jie dar nerado to nepažįstamojo. Tomas puikiai suprato, kad šio asmens saloje gali ir nebebūti. Daug šeimų dalijosi paveldėtus namus, tokie žmonės čia vasarodavo vos keletą savaičių. Jei paslaptingas nepažįstamasis išvyko iš salos į kitą šalies vietą ar į užsienį, tuomet aišku, kodėl Kiki Bergren jo ar jos nerado. Gal asmuo net nenutuokia kalbėjęs su vėliau nužudytąja Kiki Bergren ir kad policiją domina jo turima informacija. Tokiu atveju tikimybė rasti šitą žmogų apgailėtinai maža.

Tomas baigė gerti kavą. Jei pavyktų sužinoti, ko teiravosi Kiki Bergren, tai būtų dar viena trūkstama dėliojamos mozaikos detalė.

Jis nusprendė kitą dieną ką nors pastatyti prie kepyklos su Kiki Bergren nuotrauka. Paves Erikui ap-

klausti visus praeivius, gal tie praeitą savaitę matė šią moterį ar kalbėjosi su ja.

Be to, reikės pasikalbėti su kepyklos personalu. Mergaitės, kurios ten dirbo policijos apklausos metu, nebūtinai turėjo dirbti tą dieną, kai užsuko Kiki Bergren. Būdamas mokinys jis pats dirbo kepykloje ir dar nuo tų laikų žinojo, kad pardavėjos dirba pamainomis.

Tomas užsimerkė ir pabandė įsivaizduoti kepyklą. Jei stovėtum prieš ją ir rodytum į vakarus, kur nueitum?

Mintyse pamatė siaurą keliuką, einantį pro kepyklą. Jis vedė į vieną seniausių Sandhamno namų, mažą aštuonioliktojo amžiaus trobelę, kurioje gyveno žmogus pavarde C. J. Šioblom. Tai buvo iškalta akmenyje prieš namo laiptus. Name gyveno senutė, kuri pragyvenimui skalbė salos gyventojų skalbinius.

Vien nuo minties, kaip žiemą reikia skalbti lediniame Sandhamno vandenyje, Tomą nukrėtė šaltukas.

Mintimis jis patraukė pirmyn. Toliau kelias veda pro Barnbergetą, kurį dar vadino čiuožinėjimo kalneliu. Tai buvo smėlio kalva, nuo kurios čiuožinėdami ant užpakalio vaikai nuo senų senovės plėšydavo kelnes.

Dar toliau buvo Fleskbergetas, gražus smėlio paplūdimys, kurį vietinės šeimos su vaikais mėgo labiau nei populiaresnį turistų nugultą Truvilio paplūdimį.

Paplūdimys baigėsi vakariniu Sandhamno iškyšuliu, vadinamu Vesterudu, kur augo pušynas ir plytėjo mėlynojai. Ten stovėjo keletas didokų namų ir pavienių sodybų. Čia, pakrantėje tarp Kobergeto ir Vesterudo, buvo rastas Kristerio Bergreno lavonas, tiesiog ties Okermarkų namu. Pakrantėje, kuri buvo bemaž neapgyventa.

Jei Kiki Bergren ėjo į vakarinę salos pusę, tai visą pietinę dalį ir Truvilio apylinkes galima atmesti. Tada policijos tyrimo plotas gerokai sumažėja.

Tiesą sakant, tai buvo labai guodžianti mintis.

Tomas nusprendė kitą rytą susitelkti į zoną tarp kepyklos ir Vesterudo. Gal ten sutiks ką nors, kas matė aukštakulniais avinčią blondinę, einančią dar kol kas nežinia kur.

Tomas pasirąžė. Dabar jau galima ant lieptelio išgerti šalto alaus. Jis jautėsi pasistūmėjęs į priekį.

42 skyrius

– Kada plauksim, mama?

Simonas atsargiai glostė Norai ranką ir švelniai pabučiavo jai į skruostą.

Nora mieguista apsidairė. Žadintuvas rodė tik dvidešimt minučių po septynių. Gerokai per anksti keltis, bent jau Norai.

– Kur plauksim, žvirbliuk?

– Į Alskerą. Juk šiandien plaukiam su Fabianu ir jo tėvais. Tu vakar sakei.

Nora vos neužkaukė iš nevilties.

Visai pamiršo, kad žadėjo su vaikais plaukti į salą šiaurės rytuose nuo Sandhamno – bus kokios dešimt minučių laiveliu. Alskere buvo natūralaus smėlio paplūdimys ir mažutė salelė, į kurią galima nubristi vandeniu. Vaikai mėgo ten žaisti ir braidyti mažame sąsiauryje.

Vakar popiet, būdama geros nuotaikos, ji lengvabūdiškai susitarė su Eva Lenander drauge praleisti sekmadienį Alskere. Eva buvo Fabiano motina, o šis buvo geriausias Simono draugas Sandhamne, Lenanderiai gyveno tik už kelių minučių kelio nuo jų.

Turėjo būti jauki iškyla su užkandžiais paplūdimyje. Šiandien Norai jau taip neatrodė.

Ji pasuko galvą ir nužvelgė dar tebemiegantį Henriką.

Vakar vakare grįžo namo perpykusi ir nusivylusi. Girdėjo, kaip netrukus parėjo ir Henrikas, bet apsimetė mieganti. Neturėjo nė menkiausio noro su juo kalbėtis.

Buvo pernelyg pasipiktinusi.

Iškyla su Fabiano šeima reiškė, kad negalės aptarti vakarykščio ginčo ir turės visą dieną vaizduoti, jog viskas yra kuo puikiausiai. Ne itin viliojanti perspektyva.

– Mama! Sakyk, kada plauksime?

– Klausyk, zyzliuk, žinai, kiek dabar valandų? Nenori dar pamiegoti su mama? Dabar per anksti kur nors plaukti.

Nora pasiguldė ir užklojo Simoną. Pajuto, kad įsiskauda galvą. Sunku pasakyti, dėl miego trūkumo ar iš įniršio.

– Tik truputį, – įkalbinėjo vaiką.

Nora užsimerkė ir pabandė užmigti. Lengviau pasakyti nei padaryti. Simonas jau buvo išsibudinęs ir ramiai nepagulėjo. Jei nespardė motinai inkstų, tai veideliu arė jai šonkaulius.

– Na, gerai. Greitai renkis ir sėdam ant dviračio – parvešime šviežios duonos pusryčiams.

Privažiavus prie kepyklos, nuo jos padvelkė šviežiai iškeptos duonos ir šiltų bandelių kvapas. Keletas ankstyvų vasarotojų stoviniavo grupelėmis ir laukė, kol atidarys kepyklą. Su dauguma Nora spėjo šnektelti, kol priėjo jos eilė.

Nusipirko šviežių prancūziškų ragelių ir „Buriuotojų" duonos. Simonui leido išsirinkti saldumynų iškylai. Šis pasiėmė du Sandhamno žagarėlius su kardamonu ir dvi didžiules riestes su slyvų uogiene ir daug pudingo viduryje.

Užsisodinusi Simoną ant bagažinės, Nora pasuko prie kiosko nusipirkti rytinio laikraščio.

Prie kiosko nebuvo nė vieno žmogaus, tik vizgindamas uodegą sukinėjosi šuo, neklausydamas savo mažojo šeimininko kvietimo. Ore sklandė kelios alkanos žuvėdros ir laukė, kol joms numes ką nors valgomo.

– Labas rytas, – Nora pasisveikino su kioskininke, kurios šeimą pažinojo nuo pat vaikystės. – Ar galiu gauti rytinį laikraštį? – paklausė pasilenkusi ir pro langelį tiesdama pinigus.

Moteris kreivai šyptelėjo.

– Žinoma, gali, jei dar benori skaityti laikraščius. Atrodo, kad jų pramanai apie Sandhamno žmogžudystes niekada nesibaigs. Ypač vakaro laikraščių, bet tai pamatysime po pietų.

Nora paėmė laikraštį ir pasikišo po pažastimi.

– Ar žmogžudystės paveikė jūsų apyvartą?

– Dar ir kaip! Paprastai tokiu metų laiku popiet prie kiosko nutįsdavo ilgos eilės. Dabar žmonių daug mažiau, o kai baigsis regata, bus dar blogiau. Tikiuosi, kad policija netrukus pričiups žmogžudį. Kitaip vietos prekybininkams bus nekas. Juk gyvename beveik tik iš vasaros sezono.

Nora dar valandėlę pasišnekučiavo su moterimi. Tada užsikėlė ant bagažinės Simoną ir parvažiavo namo. Tikėjosi, kad Henrikas dar miegos. Jau geriau sau buriuotų! Nora prieš pokalbį su juo turėjo gerai apmąstyti situaciją.

Papusryčiavusi ir nurinkusi stalą, Nora ėmė dėtis daiktus, kuriuos reikėjo pasiimti į išvyką.

Jų buvo nemažai. Keturi rankšluosčiai, iškylos staltiesė, krūva spalvotų smėlio žaislų, didelis krepšys sumuštinių, saldumynai, kavos termosas ir sulčių buteliukai. Paskutinę akimirką dar prisiminė įsidėti tu-

aletinio popieriaus ritinėlį, kuris visada praversdavo. Dar pienelis nuo saulės, keturios gelbėjimo liemenės, ir bus viskas.

Suskambo telefonas. Nora ištiesė ranką paimti belaidį ragelį.

– Nora, brangute, – pasigirdo šaižus anytos balsas. Nora suakmenėjo. Užtekdavo išgirsti valdingą Monikos Lindės toną, ir Norai norėdavosi bėgti nuo jos kuo toliau.

– Noriu pasikalbėti su Henriku. Pasiimkite vaikus ir atvažiuokite pas mus į Ingarę. Jau paruošiau svečių namelį. Negalite likti saloje, kol joje siautėja žmogžudys.

Nora giliai atsiduso ir vargais negalais susivaldė. Jau geriau liks su dešimčia žudikų Sandhamne, nei nors naktį nakvos Monikos Lindės sodyboje Ingarėje.

Jai per akis užteko ten tradiciškai su visu Lindžių klanu švenčiamų Kalėdų. Monika kaip įmanydama šokdindavo Norą, iki skausmo sukandusią dantis. Henrikui, kaip visada, niekas nerūpėjo. Tėvų namuose jis vėl tapdavo išlepintu vaiku, už kurį viską darydavo mamytė, o Nora turėdavo duotis pirmyn ir atgal, stengdamasi prižiūrėti berniukus ir padėti namų ruošoje. Uošvis, pasiėmęs viskio su ledukais, dingdavo pirtyje, bet tokia prabanga buvo ne jai.

– Apgailestauju, Monika, bet Henrikas jau prie liepto. Plauksime iškylauti. Perduosiu, kad tau paskambintų.

Nora nutrenkė ragelį, nepaisydama Monikos protestų. Henrikas tikrai prie laivelio ruošėsi iškylai ir tikrino, ar bake pakanka benzino, tad ji anytai bent jau nemelavo.

Moteris apsivilko gelbėjimo liemenę ir užrakino duris. Paprastai niekada to nedarydavo. Netgi atvirkščiai – palikdavo verandos duris atviras, kad išvėdintų namus ir visi matytų, jog jie namie. Bet šiuo metu nerakinti durų buvo pernelyg rizikinga. Juolab visai dienai.

Einant pro Signės namus, atsidarė virtuvės langas ir jame pasirodė gerai pažįstamas kaimynės veidas.

– Išvykstate? – paklausė Signė.

– Taip, – meiliai atsakė Nora. Ji tikrai labai mylėjo tą seną moteriškę. – Plaukiame į Alskerą. Berniukams ten labai patinka. Plaukiam kartu su Lenanderiais, žinai, Fabiano tėvais.

– Sėkmės! Alskere tikrai nuostabu.

Nora švytėdama pažvelgė į Signę. Nuo minties apie iškylą ant vandens jos nuotaika iškart pasitaisė.

– Paimk berniukams!

Signė pro langą padavė maišelį pyragaičių su aviečių uogiene.

– Kaip miela! Labai ačiū!

Nora paėmė maišelį, linksmai pamojavo Signei ir nusileido prie liepto.

Henrikas jau buvo atrišęs laivelį, berniukai buvo užsiropštę ant laivo priekio. Adamas kaip visada kaulijo, kad tėvas leistų pavairuoti laivelį. Henrikas prižadėjo leisti, kai tik išplauks į atvirą jūrą.

Nora atsisėdo laivo viduryje, laikydamasi atokiau nuo Henriko.

Visą rytą juodu ramiai kalbėjosi, bet tik apie būtiniausius dalykus. Nė vienas neužsiminė apie vakarykštį ginčą. Laimei, berniukai lakstė po namus, džiūgaudami dėl būsimos iškylos, todėl visai gerai sekėsi slėptis už neįpareigojančių pašnekesių.

Atplaukę rado Lenanderius jau ten. Jie įvairavo savo laivelį tarp uolų ir išmetė inkarą. Alskeras buvo natūralios gamtos kampelis, reikėjo susirasti tinkamą uolą išsilaipinti. Žmonės vengdavo švartuotis pakrantėje, kad neužgrioztų to mažo smėlio lopinėlio, kur vaikai statydavo smėlio pilis.

Pavalgiusios Nora su Eva nuėjo pasivaikščioti. Kitoje salos pusėje plytėjo plokščios uolos, kurias vėjas ir

vanduo buvo taip nugludinę, kad ranka braukdamas per saulėje įšilusius akmenis galėjai pamanyti glostąs kūdikio užpakaliuką.

Nora su Eva nusileido prie uolų. Tolumoje blykčiojo Korsės švyturys, jūroje iki pat horizonto knibždėte knibždėjo jachtų. Dangus buvo žydras, nusėtas pavieniais pūkiniais debesėliais. Iš vandens išniro grobio ieškanti žuvėdra.

– Kaip gyveni? – paklausė Eva. Moterys pastaruoju metu buvo labai susidraugavusios. Susitikdavo kone kasdien, nes Simonas su Fabianu drauge lankė plaukimo pamokas. Eva buvo to reto tipo žmogus, kuris nuoširdžiai rūpinasi kitais ir visada būna geros nuotaikos.

Nora pagavo susirūpinusį Evos žvilgsnį. Ji ir pati žinojo, kad visą dieną buvo labai nekalbi, kas jai nebuvo įprasta.

– Būna ir geriau... Praeita savaitė buvo neypatinga.

– Ar gerai vakar pasilinksminote?

Noros veidas persikreipė.

– Nelabai. Smarkiai susiginčijome dėl to darbo, kur sakiau.

– Gal papasakosi? – Eva guosdama paglostė Norai pečius.

Nora parietė po savimi kojas ir pasidėjo ant kelių rankas. Prieš atsakydama valandėlę pagalvojo.

– Henrikas nesupranta, kaip noriu dirbti Malmėje. Jis net neketina išklausyti mano argumentų. Nenori kraustytis iš Stokholmo. Sako, kad mes ir taip gerai gyvename.

Užsigalvojusi paėmė akmenėlį ir paleido vandens paviršiumi. Prieš nuskęsdamas šis atšoko vieną, du, tris kartus. Susirado kitą plokščią akmenuką ir pabandė dar sykį. Šįkart suskaičiavo keturis. Jos asmeninis rekordas – septyni kartai, bet tai buvo prieš penkiolika ar dvidešimt metų.

– Svarbus tik jo darbas, ne mano.

– Bet argi dabar blogai gyvenate? – atsargiai pratarė Eva.

– Ne apie tai kalba! – atsakė Nora. – Aišku, kad gerai! Bet juk galėtume bent pasitarti, kol viskas nenuėjo šuniui ant uodegos. Kaip manai, kas būtų, jei susikeistume vietomis – jei jis būtų gavęs gerą pasiūlymą iš universitetinės Gioteborgo klinikos?

Nora pakėlė dar vieną akmenuką ir piktai paleido virš vandens. Tas nuskendo iškart.

– Man bloga vien pagalvojus, kad po atostogų teks toliau dirbti su tuo Ragnaru. Kvailių kvailys! – purkš-

telėjo ir piktai persibraukė plaukus. – Būtų kvaila neišeiti, ypač kai bankas siūlo tokią galimybę!

Eva vėl užjaučiamai paplekšnojo draugei per pečius. Tada pasitaisė savo raudono maudymosi kostiumėlio petnešą ir pilvu atsigulė ant šiltos uolos.

– Praeita savaitė tau buvo nelengva. Kaip sekasi policijos tyrimas? Ar Tomas ką sakė?

Nora papurtė galvą.

– Neskambino, tik susirašėme žinutėmis. Jis labai užsiėmęs. Gavau SMS žinutę, kad savaitgalį išvyko į Harę, turbūt nori gerai išsimiegoti. Tomas labai daug dirbo. Kai matėmės paskutinį kartą, jo veidas buvo pažaliavęs iš nuovargio.

– Yra šis tas, ką turėčiau jam pasakyti. Bent jau aš taip manau.

Nora klausiamai pažvelgė į Evą, kuri suraukusi kaktą mąsliai knebinėjo savo nykščio nagą.

– Ką turi galvoje?

– Praeitą sekmadienį turėjome svečių iš miesto. Vakar vakare man paskambino Malin, tos šeimos motina, norėdama padėkoti už gražiai praleistą dieną.

Eva valandėlę patylėjo, tada tęsė toliau:

– Malin sakė esanti beveik tikra, kad grįždama į Stokholmą sėdėjo per dvi vietas nuo Jonio Almhulto.

Nora atsisėdo ir prisidengė ranka akis, kad saulės šviesoje geriau įžiūrėtų Evą.

– Ji tikra, kad ten buvo jis?

– Sako jį įsidėmėjusi, nes nuo jo bjauriai trenkė namine ar kažkuo panašiu. Jie sėdėję per kelis metrus vienas nuo kito. Vyriausioji duktė dar paklaususi, kodėl tas dėdė taip smirda. Žinai, vaikai...

Nora įdėmiai klausėsi.

– Ir viskas. Tada jie išlipo iš kelto, ir ji viską pamiršo. Prisiminė, tik kai buvo rastas Jonio lavonas ir ji pamatė jo nuotrauką laikraštyje. Tada ir paaiškėjo, greta ko sėdėjo tame kelte, – Eva vėl nutilo ir neramiai pažvelgė į Norą.

– Ar ji paskambino į policiją?

– Nemanau. Bent jau taip neatrodė. Kaip manai, ar turėčiau tai papasakoti Tomui?

– Būtinai! – tarė Nora. – Būtinai turi jam papasakoti. Tomas yra man sakęs, kad svarbi bet kokia informacija. Jie bando sužinoti, kur Jonis buvo apsistojęs prieš mirtį. Ar tavo pažįstama matė, kur link jis nuėjo?

– Nežinau. Nesusiprotėjau paklausti, – atsakė Eva.

Nora staiga pakilo.

– Grįžtam! Reikia paskambinti Tomui.

Pirmadienis, ketvirta savaitė
43 skyrius

Margitė paliko savo šeimą vakarinėje pakrantėje ir grįžo į Stokholmą.

Pajuodusi kaip žemė sėdėjo prie darbo stalo ir skaitė tyrimo aktus. Visos viltys gražiai netrukdomai paatostogauti subyrėjo į šipulius. Situacijos nelengvino faktas, kad jos paauglė duktė kurorte greitai susirado panašių draugų ir anaiptol nenusiminė, jog jos nestebės budrios mamytės akys.

Tomas su Margite aptarė padėtį nuo pradžios iki galo ir apibendrino praėjusios savaitės įvykius.

Bėda ta, kad jiems taip ir nepavyko nustatyti, kas abu Bergrenus siejo su Sandhamnu. Nei jų gyvenimo aplinkybės, nei butų apžiūra neatskleidė jokių ryšių su niekuo iš Sandhamno. Gyventojų apklausa irgi nieko doro nedavė.

„Sandhamne guli pinigai“, – prasitarė Kiki Bergren savo draugei Agnetai. Šitie žodžiai Tomui vis neišėjo iš galvos. Kokie pinigai? Kur jie guli?

Kriminalistai nustatė, kad kraujas ant Jonio Almhulto radiatoriaus buvo Kiki Bergren. Prieangyje ka-

bojo jos švarkelis. Buvo aišku, kad moteris lankėsi jo namuose, bet ar ji nuodų išgėrė ten, nustatyti neįmanoma.

Tomas bandė prisiminti, kada paskutinį kartą jautėsi gerai išsimiegojęs. Miego trūkumas jau kamavo nuolat. Dar atsiminė pirmųjų Emilijos gyvenimo mėnesių nuovargį. Bet tada buvo lengviau. Tai buvo dalis stebuklo būti tėvu.

Dabar miego mirtinai trūko. Jis arba apklausinėdavo žmones Sandhamne, arba bandydavo apibendrinti surinktą tyrimo medžiagą. Pasitelkė daugiau darbuotojų, kad tie dar kartą kuo kruopščiausiai peržiūrėtų visą turimą informaciją.

Tomas nuėjo prie kavos aparato. Jautėsi nugalėtas, kad turi gerti kavą, kuria taip bodėjosi, tačiau dabar tik beprotiškas kiekis kofeino galėjo padėti jam blaiviai mąstyti – koks skirtumas, kokia forma? Bjaurėdamasis prileido du puodelius kavos sau ir Margitei. Abiejose rankose nešdamas puodelius, grįžo į Margitės kabinetą.

– Štai, – tarė, tiesdamas jai vieną puodelį, – gal kiek padės. Kam tos atostogos su šeima, jei gali sėdėti karštoje kaip pirtis policijos nuovadoje ir tirti žmogžudystę!

Margitė niūriai dėbtelėjo į Tomą.

– Bepigu tau juokauti! Prižadėjau mergaitėms šįmet keturias savaites praleisti kartu. Be to, buvo ne taip paprasta liepos mėnesiui rasti gerą namą už prieinamą kainą.

Tomas atsilošė kėdėje.

– Bet šeima nenukentėjo, jie vis dar ten.

– Kai pasakiau, kad turiu grįžti į Stokholmą, mergaitėms buvo vis tiek. Bet Bertilis neapsidžiaugė, patikėk!

Margitė tarsi atsiprašinėdama pažvelgė į vyro nuotrauką, stovinčią ant jos darbo stalo. Moteris suvaitojo ir susiėmė rankomis galvą.

– Niekaip nesuprantu, kuo čia dėtas Jonis Almhultas. Su kuo bešnekėjote, visi apie jį kalba kaip apie gerą žmogelį, neagresyvų ir juo labiau ne mergišių. Sunku įsivaizduoti, kad jis būtų šaltakraujiškai sumušęs Kiki Bergren ir dar paskandinęs jos pusbrolį.

– Net jei taip ir padarė, vis tiek nesuprantu, kodėl jis pats nebegyvas, – garsiai svarstė Tomas, sunėręs rankas už galvos. – O ką, jei yra dar koks nors žmogus? Gal Almhultas jam dirbo, kol nutiko kai kas netikėta? Teko pribaigti ir jį. Tada turėtume nusikaltėlį, kuris nužudė tris žmones. Tik vėl kyla

klausimas, dėl ko abiem Bergrenams teko atsisveikinti su gyvybe?

Tomas susimąstęs žvelgė į žėrintį Nakos fiordo vandenį. Pro langą šis atrodė begėdiškai mėlynas. Nuostabi diena – tik ir sėdėk ant liepto su bokalu šalto alaus, užuot prikaitusiame biure gėręs bjaurią aparato kavą!

Teko sutelkti visas valios pastangas ir vėl mintimis grįžti prie reikalo.

– Niekaip nepajėgiame pasistūmėti, – prisipažino. – Dar neradome žmogaus, su kuriuo Kiki Bergren kalbėjosi prie kepyklos. O jei tas asmuo tik porą dienų svečiavosi pas gimines, tai labai maža tikimybė, kad apskritai jį rasime.

Margitė gurkštelėjo jau spėjusios pravėsti kavos. Kone vyriškai persibraukė ranka plaukus ir ėmėsi vartyti praėjusių savaičių protokolus.

– Jei tiesa, kad Kiki Bergren ėjo į vakarinę salos dalį, tuomet mūsų paieškų plotas susiaurėja. Be to, Kristerio Bergreno lavonas irgi buvo išplukdytas šioje salos dalyje, – tarė, greitai bėgdama akimis per rankoje laikomą pranešimą.

Tomas išsitraukė didelį topografinį salos žemėlapį, kuriame buvo sužymėti visi namų valdos sklypai.

Ištiesė jį ant stalo ir apibrėžė didelį ratą nuo Sandhamno kepyklos iki pat tolimiausio Vesterudo taško.

– Šioje zonoje yra apie penkiasdešimt namų, – tarė, mąsliai žiūrėdamas į žemėlapį.

Pakilęs nuo stalo nuėjo į koridorių pašaukti Karinos ir ji po akimirkos išdygo tarpduryje.

– Kaip sekasi tikrinti Sandhamno sklypų savininkus, dėl ko tarėmės vakar? – paklausė Tomas. – Ar radai kokių panašių vardų į tą, kurį minėjo misionierių namų direktorė?

Karina apgailestaudama papurtė galvą.

– Nesiseka. Nekilnojamojo turto registras penktadieniais nedirba. Šiandien dirba nuo devintos valandos. Tada iš karto ir paskambinsiu.

Širdelės formos Karinos veidelyje su duobute skruoste atsirado pamesto kačiuko išraiška. Tomas padrąsinamai pažvelgė į ją, ir, rodosi, merginai kiek atlėgo.

– Nieko tokio, – maloniai tarė. – Kai sužinosi – iškart pranešk mums. Mes čia dar pabūsime.

Karina atsidėkojo akinama šypsena.

– Iškart pranešiu, prižadu, – atsakė.

– Jei tik įmanoma, sužinok, kas iš jų ten gyvena nuolat, o kas tik vasaroja, – pridūrė Margitė. – Man

regis, Kiki ieškojo vasarotojo. Sunku įsivaizduoti, kad vietinis gyventojas veltųsi į tokį reikalą. Paprastai tokiose mažose bendruomenėse visuomeninė kontrolė būna labai griežta. Be to, tikrai nemanau, kad alkoholio kontrabandą įmanoma organizuoti iš archipelago salos. Tai būtų labai sudėtinga.

– Jonis Almhultas buvo vietinis, o jo pavyzdys rodo priešingai, – paprieštaravo Tomas.

– Bet spėjame, kad jis tebuvo parankinis, – tarė Margitė. – Juk Jonis labai dažnai darbuodavosi pas vasarotojus?

Šis klausimas Tomą privertė susimąstyti.

Uždarbiaudamas Jonis tikrai turėjo daugybę progų susidėti su kuo nors, kam reikėjo atlikti rimtesnę užduotį. Sakykim, perduoti kam nors raštelį. Metams bėgant Jonis veikiausiai susipažino su dauguma salos gyventojų.

Bet kad jis nunuodytų Kiki Bergren, o paskui – dėl viso pikto – dar ir pritvotų?! Neįtikėtina.

– Kaip Jonis gali būti susijęs su tikruoju žudiku? – tęsė Margitė. – Faktai rodo, kad Kiki Bergren buvo apnuodyta dar iki jiems susitinkant. Galimas daiktas, kad kuris nors jų kitą begerdami bare *pakabino* visiškai atsitiktinai, o jų susitikimas su nuodytoju visai nesusijęs.

Margitė klausiamai pažvelgė į Tomą.

Tomas linktelėjo. Labai gali būti!

– Galimas daiktas.

Savo užrašų knygutėje jis raitė vieną keverzonę po kitos, bandydamas sudėlioti mintis.

– Nežinome, ar Jonis susijęs su Kiki Bergren, o gal ir jos pusbrolio, žudiku. Tik ar ne per drąsi prielaida, kad Kiki su Joniu susitiko atsitiktinai?

– Man daugelis prielaidų šioje byloje atrodo per drąsios. Kol kas stumiamės labai sunkiai, – atsiduso Margitė.

– Aš vis tiek linkęs manyti, kad Jonis kaip nors susijęs su nuodytoju, nudaigojusiu ir Kristerį Bergreną, – tarė Tomas. – Prisimink plūdurą nuo tinklo ant Kristerio kūno. Jis su Jonio tėvo inicialais. Neįsivaizduoju, kad Jonio mirtis būtų sau, o kitos dvi – sau.

Margitė daugiau nieko nepratarė. Atkimšo flomasterį ir nuėjo prie lentos kabineto kampe. Joje nupiešė tris žmogeliukus, vieną su sijonu.

Viršuje didžiosiomis raidėmis užrašė: ŽINOMI FAKTAI.

Negyvėliai – pusbrolis su pussesere ir dar vienas svetimas žmogus. Visi mažai uždirbantys viengungiai. Du, atrodo, su Sandhamnu jokių ryšių neturi, vienas yra

vietinis. Nė vienos mirties motyvai neaiškūs, teturime savo apmąstymų.

Tomas skeptiškai žiūrėjo į lentoje surašytus žodžius.

– Gal dar įrašome, kad nežinome ir žmogžudžio? – sarkastiškai mestelėjo.

Margitė atsakė jam nuovargio kupinu šyptelėjimu. Ji nebuvo nusiteikusi juokauti.

– Dar nebaigiau.

Paėmė kitos spalvos flomasterį ir tęsė toliau.

Mirties priežastis: du nuskendo, vienas nunuodytas ir sumuštas.

Gyvenamoji vieta: du gyveno Stokholme, vienas Sandhamne.

Santykiai: du pažinojo vienas kitą labai gerai, trečiasis greičiausiai tik menkai pažinojo vieną iš jų.

Profesijos: sandėlio darbininkas, krupjė, stalius.

Baigusi Margitė atsitraukė ir perskaitė, ką surašiusi. Tada vėl atsisėdo ir padėjo flomasterį ant stalo. Pasitrynė akis ir pamirksėjo. Tai buvo tik kitaip sudėliota jau turima informacija, tačiau ji nepaskatino jokių naujų įžvalgų.

Tomas susimąstęs žiūrėjo į surašytą tekstą, kramtydamas flomasterio galą, tada atsistojo ir priėjo prie

lentos. Rūpestingai įrašė žodį SEKSAS. Valandėlę pastovėjo, paskui vėl atkimšo flomasterį ir gale prirašė klaustuką.

– O jei buvo taip: žudikas sugirdo Kiki Bergren žiurkių nuodų. Paskui sudvejoja, ar sugirdė pakankamai. Be to, nenori leisti, kad ši valkiotųsi po salą ir pliurptų, ką žinanti. Paveda Joniui ją *pakabinti* ir kartu neišleisti iš akių. Saloje jis nesunkiai ją susiranda. Sutinka užeigoje ir viskas vyksta pagal planą. Kartu išgeria alaus. Parsiveda Kiki į namus. O čia nutinka kas nors nenumatyto.

Margitė įdėmiai klausėsi Tomo.

– Jonis tikriausiai sumąstė išpešti iš to naudos ir sau. Sumanė ir atlikti užduotį, ir permiegoti su Kiki.

– O kai ji nesutiko...

– Jis įniršo ir trenkė.

– Ne todėl, kad privalėjo ją užmušti, bet kad jį atstūmė.

– Galutinis rezultatas vis tiek buvo toks, kokio reikėjo. Kiki Bergren mirė.

– Ir visi liko patenkinti.

– Tik ne Jonis, – tarė Margitė. – Muštynės vietoje sekso – nekas.

Tokiam argumentui Tomas neprieštaravo.

– Jei suseksime Jonio bendrą, ko gero, rasime ir žudiką, – tarė jis.

– Labai gali būti. Reikia pabandyti atsekti Jonio judėjimą po salą ir su kuo jis susitikinėjo.

Tomas nusižiovavo ir padėjo į šalį flomasterį.

– Pirmiausia reikia pagaliau sužinoti, ko ieškojo Kiki. Tikėkimės, kad Karinos paieškos netrukus baigsis sėkmingai.

44 skyrius

Spaudimas vis didėjo.

Pastarosiomis dienomis Senis surengė visą krūvą spaudos konferencijų ir visokeriopai stengėsi užkišti informacijos reikalaujančius krašto policijos komisariato biurokratus. Stokholmo policijos spaudos atstovas kaip išgalėdamas atsakinėjo į užklausas, kad tik operatyvininkai galėtų ramiai dirbti. Senis vis tiek niršo, kam šis nuolat prašinėjo „dėl Dievo meilės“ informuoti jį apie naujausius tyrimo rezultatus.

Galiausiai vos suskambus telefonui Senis prapliupdavo keiksmais.

Trys neišaiškintos žmogžudystės pačiame sezono įkarštyje prilygo katastrofai. Labai sumažėjo į Sandhamną atvykstančių turistų, todėl Sandhamno verslininkų asociacija jau kreipėsi į vietos savivaldos skyrių ir krašto policijos vyriausiąjį komisarą. Problemą reikėjo išspręsti kuo greičiau.

Su kiekvienu Vaksholmo keltų bendrovės reisu į salą atvykdavo mažiau lankytojų nei įprastai vasaros sezonu.

Vermdės bendruomenės tarybos pirmininkas sušaukė spaudos konferenciją, norėdamas išreikšti savo požiūrį į tai, kas dedasi. Iš esmės tai buvo jo paties sukurta sąmokslo teorija apie Rytų Europos mafijos įtaką.

Tyrimui ji nedavė nieko, tik sukėlė dar daugiau baimės. Tuo naudodamosi masinės informavimo priemonės ėmė kelti pačias keisčiausias prielaidas ir kurpti nuotykių rašytojo plunksnos vertas teorijas.

– Priminkite, kad ateinančiuose savivaldos rinkimuose nieku gyvu nebalsuočiau už tą puskvailį, – niršo Ingmarėje gyvenantis Senis ir sviedė laikraštį su abejotinomis minėto pirmininko teorijomis į šiukšlių dėžę.

Seniui taip pat paskambino KŠBK pirmininkas, gerai žinomas verslininkas, ir primygtinai pareikalavo nedelsiant jį informuoti apie visas tyrimo naujienas ir rezultatus.

Pirmininkas pabrėžė, kaip Sandhamnui svarbu išlaikyti gerą buriavimo metropolio reputaciją ir būtina kuo greičiau ištirti nusikaltimus.

Jis atkreipė dėmesį į senas Sandhamno buriavimo regatų tradicijas, nepamiršo paminėti ir jaunimo stovyklų Liokholmene, kuriose vasarojo vaikai iš viso

Stokholmo. O dabar netilo susirūpinusių tėvų, kurie nebenorėjo leisti savo atžalų į salą, skambučiai.

– Padėtis labai apgailėtina, – pabrėžė pirmininkas. – Svarbu, kad policija suvoktų situacijos svarbą ir visomis pastangomis mėgintų ją išspręsti. KŠBK šį klausimą netgi svarstė per paskutinį posėdį ir užprotokolavo, kad policija turi kuo greičiau suimti žudiką.

Senis per pokalbį turėjo kaip reikiant susiimti, kad nepradėtų rėkti. Keletą kartų jam vos netrūko kantrybė – ir taip raudonas veidas bemaž pamėlynavo.

Komisaras niūriu balsu užtikrino, kad policijai gerai žinomas padėties rimtumas. Bylai tirti mestos visos turimos pajėgos, įskaitant asmenį, kuriam ta vieta labai gerai pažįstama. Nereikia nė sakyti, kad šiam tyrimui teikiama didžiausia pirmenybė.

Tačiau kai KŠBK pirmininkas pareikalavo kasdien pranešinėti tyrimo rezultatus, Seniui galutinai trūko kantrybė.

– Aš vadovauju žmogžudystės tyrimui, o ne kokiai informacijos tarnybai! Jūs ne vienintelis, reikalaujantis iš manęs informacijos, kurios pats neturiu! – užbliovė į telefono ragelį.

– Tik nereikia karščiuotis, gerbiamasis, – atsakė pirmininkas. – Svarbiausia, kad policija ir KŠBK

glaudžiai bendradarbiautų. Rėkdami toli nenukeliausime.

Senis, rodėsi, tuoj sprogs iš pykčio.

– Kaip neseniai sakiau savo geram draugui vyriausiajam Švedijos policijos komisarui, – nėmaž nesuglumęs tęsė pirmininkas, – visiškai pasitikiu policijos darbu. Tačiau noriu būti informuotas apie tyrimo eigą. Mano pareigos leidžia man to tikėtis. Juk suprantate, ar ne?

Senio veidas iš mėlyno virto violetiniu.

– Nedelsdami paskambinkite, kai tik persilaušite. Man galima prisiskambinti per KŠBK sekretoriatą. Jei sužinosite ką nors svarbaus, nesidrovėkite skambinti kad ir vėlai vakare.

Senis būtų mielai sutraiškęs telefono ragelį.

Jis vos ne vos susilaikė nepasiuntęs pašnekovo po velnių ir tik sumurmėjo kažką, kas turėjo reikšti mandagų atsisveikinimą.

Padėjęs ragelį nudrožė į posėdžių kambarį. Buvo keturiolikta valanda, visa tyrimo komanda sėdėjo susirinkusi aptarti padėtį. Kai Senis pajuodavęs iš pykčio įžengė į kabinetą, jo veido išraiška suveikė kaip raudonas šviesoforo signalas.

Net duktė Karina nedrįso paklausti, kas nutiko.

Dauguma kitų girdėjo koridoriuje skambant telefoninio pokalbio nuotrupas ir suprato: jei tau gyvenimas mielas, dabar geriau nelįsti Seniui į akis.

– Jei manęs dar koks idiotas paklaus, kaip sekasi tirti žmogžudystę, gaus į snukį – kaip mane gyvą matote! – sugriaudėjo Senis.

Niekas net nesuabejojo, kad taip ir bus.

Senis atsisėdo stalo gale. Kaip paprastai, per maža kėdė grėsmingai subraškėjo, kai ant jos nusileido galingas kūnas.

– Na, kas naujo? Tomai, referuok apie padėtį!

Tai buvo ne klausimas ar prašymas, o puse lūpų iškoštas įsakymas.

Tomas žvilgtelėjo į savo dokumentus ir greitai sudėliojo mintis. Tada kaip galėdamas geriau raportavo apie padėtį.

– Karina peržiūrėjo visus sklypų toje salos dalyje, kur ėjo Kiki Bergren, savininkus. Mus domina du – Piteris Grafas ir Filipas Falenas. Abu saloje tik vasaroja, jų vardai skamba panašiai į tuos, kuriuos minėjo misionierių namų direktorė. Filipo Faleno namas stovi netoli vietos, kur buvo rastas Kiki Bergren kūnas. Piterio Grafo sklypas yra netoli misionierių namų, prie kelio, vedančio į Fleskbergeto paplūdimį. Mudu

su Margite kaip galėdami greičiau vyksime į Sandhamną ir surasime abu vyrus.

Senis, regis, kiek atlyžo. Atsilošė kėdėje ir ji įtartinai susiūbavo.

– Ką gi, – tarė jis. – Jau šis tas. Ar paaiškėjo, su kuo Kiki Bergren bendravo Sandhamne?

– Šiandien nuo pat ryto Erikas stovi prie kepyklos ir klausinėja, ar kas su ja kalbėjosi.

Senis niūriai dėbtelėjo į jį.

– Ir? Ką nors rado?

Tomas nudelbė akis į stalą.

– Nieko rimto. Bet aš dar kartą kalbėjausi su padavėja.

Tomas pavartė savo užrašinę.

– Inger Gunarson. Po mūsų praeitos savaitės pokalbio ji kai ką prisiminė. Panašu, kad Kiki Bergren tada skaudėjo pilvą, prieš išeidama iš restorano ji prie baro paprašė tabletės nuo skrandžio skausmų.

Margitė sukryžiavo ant krūtinės rankas ir atsilošė. Jos žvilgsnis klaidžiojo po kambarį, kurį puošė vienintelė apvytusi sprigė. Jei pro langą nebūtų mėlynavęs Nakos fiordo vanduo, kambaryje būtų buvę šalta ir nyku.

– Gal jautė veikiant nuodus, – dalykišku tonu tarė Margitė. – Tai atitiktų skrodimo išvadą. Jei buvo po

dešimtos vakaro, ji jau turėjo pasijusti blogai. Nors, jei gėrė daug alaus, tai galėjo atitolinti poveikį.

Senis pakeitė temą:

– Ar turime ką iš teismo medicinos dėl Jonio Almhulto? Ką žinome apie jo mirties priežastį?

Tomas išsitraukė ryte gautą faksimilę.

– Pagal skrodimo išvadas, jis nuskendo. Kraujyje aptikta didelė alkoholio koncentracija. Kai skendo, turėjo būti gerai apspangęs, jei apskritai bebuvo sąmoningas.

– Nuodų pėdsakų rado? – Senis pavargęs pažvelgė į Tomą. Buvo akivaizdu, kad laukia neigiamo atsakymo.

– Pirminių tyrimų duomenimis, kraujyje jokių cheminių medžiagų neaptikta. Mėginius vėl išsiuntė į Linšiopingą, ir kol negauti rezultatai, negalime būti tikri.

– Dar kas nors?

– Lūžę kaulai.

– Kas?

– Kaukolės ir kitų kaulų lūžiai. Lyg būtų iš visų jėgų į ką nors žiebęs arba kas nors jam būtų stipriai trenkęs. Jau ir ant lavono buvo matyti lūžių ir mėlynių.

– Turi minčių, iš kur tai? – tarė Margitė, klausiamai žiūrėdama į Tomą.

Jis vėl žvilgtelėjo į faksimilę.

– Išvadoje aprašyti tik sužalojimai, o ne kaip ir iš kur jie atsirado.

Margitė pakėlė antakius.

– Atrodo, kad mūsų draugeliai iš Teismo medicinos skyriaus šįkart pasilengvino gyvenimą. Reikės paskambinti ir paklausti, ar neturi kokių įtarimų, už kurių galėtume kabintis, – sumurmėjo ji ir sukryžiavo ant krūtinės rankas. Margitės veido išraiška aiškiai bylojo, kad iš medicininio tyrimo ji tikėjosi daugiau. Moteris net nesistengė slėpti blogos nuotaikos.

Senis irgi buvo nepatenkintas. Garsiai atsiduso ir kreipėsi į Margitę su Tomu:

– Ką darom toliau?

– Gavome informacijos apie Almhultą, – tarė Tomas. – Panašu, kad praeitą sekmadienį, taigi, prieš gerą savaitę, jį matė tiesioginiame kelte į Stokholmą. Nedelsdami tai patikrinsime. Be to, Sandhamne iškabinome plakatą su skelbimu, kad ieškome tų, kas kalbėjosi su Kiki Bergren. Gal taip ką nors atseksime.

Tomas pažvelgė į Margitę, kuri pritariamai linktelėjo, ir tęsė:

– Dar patikrinsime, ar esama kokių ryšių tarp sklypų savininkų ir „Systembolaget“ Ieškome sąsajų su Kristeriu Bergrenu.

– Taip ir daryk! – tarė Senis. – Kaip žinote, po savaitės išeinu atostogų. Būkit geri, išspręskite šitą bylą iki šeštadienio.

Jo nevykęs juokelis susirinkusiųjų nepralinksmino. Senis pakilo ir nusišluostė kaktą ne pačia švariausia nosine.

Posėdis buvo baigtas.

45 skyrius

Duris atidarė moteris daržovių tyre išteptu megztiniu. Rankoje laikė virtuvinį rankšluostį ir atrodė sudirgusi. Iš namo tolumos sklido vaiko verksmas.

– Jūs tas policininkas, kuris skambino? – skubriai paklausė ir per petį žvilgtelėjo į kambarį, iš kurio sklido jau nebe verksmas, o piktas rėkimas.

Tomas linktelėjo.

– Aš Tomas Andreasonas, o čia mano kolegė Margitė Grankvist. Ar galime trumpam užeiti? Norėtume su jumis pakalbėti, jei galima.

Bliovimas netilo, tad moteris įsitempė dar labiau.

– Užeikite. Virtuvėje palikau vieną dukrytę, turiu grįžti.

Ji dingo siaurame koridoriuje į dešinę nuo prieškambario. Margitė su Tomu nusekė iš paskos.

Namelis buvo geros būklės, gražus, tvarkingas, stovėjo Enskedės, vieno iš senesnių Stokholmo

priemiesčių, viduryje. Tipiškas senamadiškas geltonas medinis namas baltomis kampinėmis sijomis, su sodeliu pietinėje pusėje. Tomas jame suskaičiavo keturias obelis ir slyvą.

Pro šalį, nekreipdama dėmesio į lankytojus, prasliūkino raina katė.

Virtuvėje vaikiškoje kėdutėje rėkė vaikas ir šaukšteliu trankė į lėkštę. Visos grindys buvo nutaškytos kažkokia oranžine koše. Kaip ir moters megztinis.

Motina, kurios kantrybę bandė mažoji neklaužada, atbula ranka nusibraukė nuo veido plaukų sruogą.

– Aš Malin. Atsiprašau už netvarką, dukrytė šiandien labai nerami. Prašau sėstis! – tarė rodydama į kėdes. Margitė prieš atsisėsdama nepastebimai patikrino, ar kėdė neaptaškyta.

– Spėju, kad kalbėsime apie tai, kaip mes grįžome iš Sandhamno?

Margitė žvilgtelėjo į moterį ir linktelėjo.

– Girdėjome, kad jūs su vaikais plaukėte tuo pačiu keltu, kaip ir vyriškis, kurio lavonas po kelių dienų aptiktas Sandhamne, – tarė ji.

– Manau, taip, – moters veidu perbėgo netikrumo šešėlis. – Už kelių vietų nuo mūsų sėdėjo žmogus, kuris atrodė kaip tas iš laikraščio.

– Galite jį apibūdinti?

Moteris susimąstė. Prieš atsakydama, nesąmoningai nuvalė nuo stalo morkų tyrės likučius.

– Buvo nevalyvas kaip koks padugnė. Vilkėjo bluzoną ir jo kapišoną buvo užsitraukęs ant galvos, todėl veido gerai neįžiūrėjau. Bet jau kaip dvokė!

Ji nusipurtė ir staiga susigėdo.

– Atsiprašau, nenoriu blogai kalbėti apie mirusįjį, bet jis tikrai bjauriai smirdėjo namine ar kažkuo panašiu. Dėl to mano vyresnioji keturmetė duktė apie jį ir paklausė.

– Ar jis kelionės metu kaip nors įtartinai elgėsi?

– Nepastebėjau. Nebuvo kada.

Ji nežymiai šyptelėjo ir parodė į mažylę, kuri nurimusi rankytėje laikė puodelį su snapeliu.

– Paskui šitą tik spėk bėgioti!

– Daugiau nieko nepastebėjote?

– Apgailestauju, bet daugiau neturiu ką pasakyti. Jei neklystu, jis visą kelią nepajudėjo iš vietos. Kelionė iki miesto trunka apie dvi valandas.

– Jis atplaukė į Stokholmą? Neišlipo kur nors pakeliui?

– Ne, mes išėjome vienos iš paskutinių. Užtrukau, kol susirinkau daiktus. Jis išlipo iš kelto kartu su mumis, gerai atsimenu.

Moteris meiliai pažvelgė į dukrytę, kuri atkakliai bandė atidaryti puodelį su snapeliu ir išpilti jo turinį ant stalo.

Tomas valandėlę susimąstė. Jei Jonis Almhultas buvo ant akių užsimaukšlinęs kapišoną, nieko keista, kad niekas jo neprisiminė, kai policija, nešina jo nuotrauka, apklausinėjo daugybės į Sandhamną plaukiančių keltų įgulas.

Jis pasilenkė ir pakėlė puodelį, kurį mažylė buvo numetusi ant grindų. Toji jį paėmė ir džiugiai vėl švystelėjo ant grindų.

Toks linksmas naujas žaidimas.

– O vėliau jo daugiau nematėte?

– Ne, manau, kad ne, – moteris sudvejojo. – O gal? Nesu visiškai tikra. Gali būti, kad dar mačiau jį *Skeppsbron* gatvėje. Mus pasiėmė mano vyras, ir kai užsidegus raudonam šviesoforo signalui stovėjome prie „Grand Hôtel“, pasirodė, kad mačiau jį einantį į prieplauką.

Ji pakėlė mažosios jau penktą kartą numestą puodelį.

– Negaliu drąsiai teigti, kad ten buvo jis. Galėjo būti bet kas, vilkintis pilku bluzonu su kapišonu, – apgailestaudama moteris šyptelėjo.

Tomas apsuko savo „Volvo“ mažame skersgatvyje ir grįžo tuo pačiu keliu, kaip ir buvo atvažiavęs. Enskeldė buvo idiliška vieta, kur vienas greta kito stovėjo seni vaismedžiais apsodinti nameliai. Čia mielai apsigyventum su šeima.

Ir vaikais.

Tylą nutraukė Margitė:

– Vertėjo čia atvažiuoti ir su ja pasikalbėti, kaip manai?

– Be abejo. Dabar žinome, kad prieš keturias dienas, iki buvo rastas Jonio Almhulto lavonas, vyras atvyko į miestą. Tik kur jis taip ilgai trynėsi?

Margitė kiek pagalvojo, paskui ėmė raustis Tomo mašinos daiktadėžėje.

– Ko ieškai?

– Stokholmo miesto plano. Mašinoje jį turi kiekvienas policininkas, ar ne?

Tomas nusijuokė ir pakėlė antakius.

– Mat kaip? Ir tu tokį turi?

Margitė nekreipdama dėmesio ieškojo toliau. Tomas pažvelgė į ją nuovargio kupinu žvilgsniu.

– Pažiūrėk mašinos durelėse, – galiausiai tarė.

Margitė ištraukė sulankstytų lapų šūsnį. Jie buvo raudonais pakraščiais, susegti sąvaržėle.

– Ką – tu išplėšei žemėlapį iš reklaminio katalogo? – paklausė kraipydama galvą.

– Miesto planą po skyrybų pasiėmė Pernila. Įsigysiu naują, kai tik turėsiu kada. Kol kas gerai ir šitas. Ką nori rasti?

Margitė neatsakė. Persibraukė per savo trumpučius plaukus ir ėmėsi skaityti gatvių sąrašą. Kai rado, ko ieškojusi, atsivertė reikiamą puslapį ir ant ieškotos vietos žemėlapyje uždėjo pirštą.

– Sustok, kai ką parodysiu.

– Ką?

– Sustok, sakau. Negali vienu metu žiūrėti ir vairuoti. Tu policininkas. Policininkai turi laikytis kelių eismo taisyklių.

Tomas priekaištingai pažvelgė, bet nusileido ir pasuko į dešinėje esančią autobusų stotelę. Jei jau Margitė ką įsikalė į galvą, priešintis beprasmiška.

– Ir ką tokio užmatei?

– Pažiūrėk į žemėlapį, – tarė Margitė.

Ji pakišo jam atverstą puslapį. Ten buvo Stokholmo dalis su *Skeppsbron* gatve ir *Skeppsbrokajen* krantine.

– Jei eisi krantine, kur nueisi?

Tomas pagalvojo. Mintyse išvydo „Grand Hôtel", archipelago juostą ir krantinę. Jei ja eisi iki galo, kur atsidursi?

– Senamiesty? Slusene*?

Tomas gūžtelėjo ir pažvelgė į Margitę. Ši nekantriai atrėmė jo žvilgsnį.

– Toliau. Juk tu gyveni Stokholme, ar ne? Nesiorientuoji? Jei eisi pakrante pro Sluseną, kur nueisi?

– Į Stadsgordeną** prie Fjelgatano***

– Būtent! O kas ten yra?

Staiga Tomas suprato, kur link ji suka.

– Turi galvoje Suomijos keltų terminalą?

– Bingo, Einšteine!

Tomas susigėdęs šyptelėjo ir pakraipė galvą. Ir kaip jis pats apie tai nepagalvojo? Gudri ta Margitė.

---

* Slusenas (šved. *Slussen*) – Stokholmo miesto rajonas, transporto mazgas.

** Stadsgordenas (šved. *Stadsgården*) – prieplaukos krantinė Stokholmo mieste.

*** Fjelgatanas (šved. *Fjällgatan*) – istorinis Stokholmo miesto rajonas.

– Jei bėgi nuo bausmės ar kad ir nuo įtūžusio darbdavio, jei nori kuriam laikui pradingti ir nesi tas, kuris gali sau leisti išskristi į Braziliją, kur dėsiesi?

– Suomijos keltu plauksiu į Suomiją.

Tomas mielai būtų skėlęs sau antausį. Juk aišku kaip dieną!

– Tarkime, tave seka ir panorusį paskutinį kartą pažvelgti į Sandhamną išstumia per bortą, – tęsė Margitė. – Kaip tada atrodysi?

– Būsi sulaužytais kaulais ir sutraiškytais organais, kaip paskui parodys skrodimas.

– Taigi. Kristi nuo viršutinio Suomijos kelto denio yra tas pats, kaip šokti nuo penkių aukštų namo. Iš didelio aukščio į vandens paviršių atsitrenksi kaip į betoną.

Tomas linktelėjo.

– Ir kur veikiausiai ras tavo lavoną? – paklausė Margitė.

Tomas puikiai suprato, kad klausimas yra retorinis, tačiau vis tiek atsakė:

– Po kelių dienų Truvilio pakrantėje.

– Teisingai!

– Reikia pasikalbėti su Stadsgordeno išvykimo uosto darbuotojais ir peržiūrėti keleivių sąrašus nuo

sekmadienio, kai Almhultas atplaukė į miestą, iki ketvirtadienio, kai jį rado.

– Teisingai!

– Ko gero, supratome, kaip žuvo Jonis Almhultas.

– Teisingai!

Nutaisiusi triumfuojančią veido išraišką Margitė atsilošė savo šiltoje sėdynėje. Tomas pasijuto kaip mokinukas prie lentos.

Antradienis, ketvirta savaitė
46 skyrius

Sandhamnshaletą gaubė tirštas rūkas.

Žiūrint iš žemyno pusės, sąsiauris tarp Telegrafholmeno iš šiaurinės ir Sandiono iš pietinės pusės – tikri gamtos vartai į Sandhamną. Sąsiauris buvo labai gilus, tačiau siauriausioje vietoje tesiekė šešiasdešimties metrų plotį. Čia vos užteko vietos visiems per dieną jį raižantiems laivams.

Per naktį užslinko storiausias rūkas, vaiskus vakarykštis dangus pavirto pilka mazgote. Ryte pabudusi Nora tolumoje išgirdo Revengegrundeto švyturio signalą – rūko pranašą. Jo skambus tūtavimas patikimai padėjo jūreiviams orientuotis rūke. Kiekvieno švyturio signalas buvo pirmoji jo pavadinimo raidė pagal Morzės abėcėlę: A – Almagrundeto, R – Revengegrundeto ir taip toliau. Taip jie pranešdavo kelią rūke pasiklydusiems laivams.

Prieš daug metų vieną vakarą Nora pati buvo pasiklydusi Sandhamno miglose ir nuo to laiko labai žiūrėjo orų. Tada laiveliu išplaukė į Skanskobą – salelę

priešais Truvilio krantinę, kuri žymėjo buriavimo regatų finišą. Ši nuo KŠBK uosto buvo vos už kelių minučių kelio. Nora ten turėjo porą valandų padėti kasmet Sandhamne rengiamoje jūros regatoje „Gotland Runt“

Nors marias aplink Sandhamną pažinojo kaip savo penkis pirštus ir į Skanskobą plaukė ne pirmą kartą, tąsyk vietoje salos staiga atsidūrė prie didžiulio švyturio. Praplaukė Skanskobą net nepastebėjusi ir vos neįsirėžė į vandenyje stovintį Svengeno švyturį į pietus nuo Korsės. Jei ne jis, Nora galėjo atsidurti atviroje jūroje. Tą vakarą ji suprato, kad orientuotis rūke – ne vaikų žaidimas.

Nora žvilgtelėjo į laikrodį.

Raudonai švietė 06:15. Per anksti keltis, per vėlu migdytis. Pastarosiomis naktimis ji miegojo blogai. Santykiai su Henriku vis dar buvo įtempti, nors jau nebe tokie atšiaurūs, kaip prieš keletą dienų.

Ilgai svarsčiusi vis dėlto nutarė važiuoti į miestą susitikti su personalo paieškos konsultantu. Tai bus rytoj. Nusprendė, kad dar kartą bandyti pasikalbėti apie tai su Henriku nėra prasmės. Bus geriau, jei grįš prie šios temos po darbo pokalbio.

Nora išsirito iš lovos, apsivilko džinsines kelnes ir megztinį. Įsispyrė į senus guminius batus, kuriuos

nešiojo dar būdama paauglė. Jie jau buvo sutrūkinėję ir suskeldėję, bet tiks. Tada užsimetė seną kažkieno paliktą lietpaltį ir iš vaisių vazos pasiėmė obuolį.

Oras buvo gaivus ir vėsus, vos išėjus iš namų veidą kaipmat nusėdo smulkučiai miglos lašeliai. Buvo visiškai tylu, tirštas rūkas slopino visus garsus, nebuvo girdėti net žuvėdrų klykavimo.

Nora žvelgė į jūrą, tačiau nieko nematė. Gerai pažįstamus salos kontūrus dengė pilka siena. Tolimiausias prieplaukos pakraštys skendėjo miglose – vaiduokliškame horizonte be pradžios ir pabaigos. Moteris užsitraukė ant galvos kapišoną ir susikišo rankas į kišenes. Tuomet sparčiu žingsniu per smėlį patraukė į mišką.

Žolių ir samanų kilimas lingavo po kojomis. Žingsnius žymėjo tik storame pušų spyglių sluoksnyje įsispaudžiančios pėdos. Nora užsimerkė ir giliai įkvėpė.

Aplink – nė gyvos dvasios.

Tik visiška rimtis.

Ilgokai pasivaikščiojusi po mišką Nora išėjo į salos pakraštį šiaurės vakaruose. Čia stovėjo keli pavieniai namai. Dideli pušimis ir mėlynojais apaugę sklypai

labai skyrėsi nuo mažučių miestelio kiemų, kuriuose daugiausia žydėjo gėlių darželiai.

Tyliai šnarėjo pušų viršūnės. Rūkas kiek prasisklaidė, buvo geriau matyti, ir Nora įžiūrėjo krantą.

Pasisuko į dešinę ir patraukė siauru miško takeliu, vedančiu atgal į miestelį. Pakeliui priėjo kapinaites, aptvertas paprastute baltų lentų tvora. Staiga panūdo atidaryti vartelius ir įeiti vidun. Tuomet sustojo ir ėmė žvalgytis po idilišką vietą.

Sandhamno kapinės buvo įrengtos apie 1830 metus per didelę choleros epidemiją. Čia buvo daug gražių ir brangių antkapių, neretai su paminkliniais akmenimis iš marmuro ir granito. Kai kurie buvo apkerpėję, su vos įskaitomais užrašais.

Iš antkapių galima daug sužinoti apie pastarojo šimtmečio gyventojus ir kaip jie gyveno. Ant kiekvieno paminklinio akmens buvo rūpestingai užrašyta, kas čia palaidotas ir kuo jis užsiėmė. Čia „amžinojo poilsio atgulė“ daug laivadirbių ir muitininkų, dažnai su savo „ištikimosiomis sutuoktinėmis“ – žmonomis, kurių vardai buvo iškalti po vyrų vardais.

Daug pavardžių Norai buvo girdėtos. Tos šeimos dar tebegyveno Sandhamne. Namuose, kuriuos paveldėdavo iš kartos į kartą, ir kurie buvo perstatyti iš dar senesnių namų, perkeltų iš kitų salų.

Ši vieta iš karto už Fleskbergeto paplūdimio dvelkė kažkokia nenusakoma ramybe. Antkapiai buvo įkasti į smėlį, pribirusį pušų spyglių ir skujų. Iš jo vienur kitur kyšančios persipynusios medžių šaknys audė netolygų skirtingų langelių raštą.

Greta vos pastebimo kapo augo vešlus pupmedis. Čia buvo palaidotas švyturio sargas Avenas, kuris devynioliktajame amžiuje prižiūrėjo Korsės švyturį. Sklido kalbos, kad Avenas buvo prisiekęs gėlininkas, kurio gėlynams Korsėje nebuvo lygių. Kiek tik akys aprėpė, viskas buvo nusodinta rožių kerais ir gėlių lysvėmis.

Nora lėtai ėjo nuo vieno kapo prie kito. Jai patiko kapinių atmosfera ir vidinė čia apimanti ramybė.

Kairiajame kalnelio krašte buvo atminimo vieta, skirta mirusiesiems, kurie neturėjo savo kapo. Ją juosė stora geležinė grandinė. Prie smėlyje gulinčio didelio inkaro buvo šviežiai pamerkta gėlių ir stovėjo kelios žvakutės. Nora savęs klausė, kas jas galėjo pastatyti. Turbūt koks geros širdies žmogus paminėjo Kiki Bergren, neseniai žuvusią Sandhamne. O gal kas nors iš vietinių norėjo pagerbti seniai mirusį bendruomenės narį.

Nora stabtelėjo prie Brandų šeimos kapo. Nuo pat kapinių atidarymo jame buvo laidojami visi Signės

šeimos nariai. Paskutinis dideliame paminkliniame akmenyje iškaltas vardas buvo Signės brolio Helgės Brando. Jis mirė nuo vėžio paskutiniame dvidešimto amžiaus dešimtmetyje.

Helgės Nora gerai neprisiminė. Jis anksti išplaukė į jūrą ir daug metų pragyveno užsienyje. Į Sandhamną grįžo jau sirgdamas vėžiu, nuo ko ir mirė. Signė jį iki galo slaugė tėvų namuose. Kategoriškai atsisakė guldyti į ligoninę ir tvirtino pasirūpinsianti juo geriau nei svetimos ligoninės slaugės.

Nora pagarbiai nulenkė galvą prieš paminklą ir panirusi mintyse nuėjo toliau. Koks neprognozuojamas tas gyvenimas! Vieną akimirką esi už jūrių marių, kitą jau guli mirties patale. Helgė Brandas grįžo į Sandhamną baigti savo gyvenimo. Kiki Bergren žuvo vos atvykusi į salą. Iki tol dar žuvo Kristeris Bergrenas. Nė vienas iš jų net nenutuokė, kiek mažai jiems belikę.

„O jei ji būtų žinojusi, kas jos laukia, ar būtų elgusis kitaip? – galvojo Nora. – Ar būtų gyvenusi kitaip, jei būtų nujautusi, kad gyvenimas netrukus baigsis?“

Tą stingdančią tiesos akimirką Nora nusprendė, jog nenusileis vien todėl, kad įtiktų Henrikui.

Širdį vėl persmeigė nuoskauda, kad vyrui jos norai – buvę nebuvę. Krūtinę akmeniu užgulė pyktis, kodėl Henrikas jos nepaisė. Dar niekada Nora taip aiškiai nesuvokė, kas jai iš tiesų svarbu.

Užsigalvojusi užkliuvo už išsikišusios medžio šaknies ir vos nepargriuvo. Rūkas vėl sutirštėjo, drėgmę jautė net liežuviu. Šiandien į plaukimo pamokas nevažiuos! Tegul berniukai tokiu oru kaip reikiant išsimiega.

47 skyrius

Margitė su Tomu ėjo per policijos nuovados automobilių stovėjimo aikštelę, ketindami važiuoti į Stavnesą, iš kur rytiniu keltu ruošėsi plaukti į Sandhamną. Nors dar buvo tik pusė dešimtos ryto, saulės prikaitintame „Volvo“ buvo karšta kaip pirtyje. Vos atidarius dureles tvokstelėjo nežmoniškas karštis.

Tomas įkišo automobilio raktą į užvedimo spynelę ir užvedė variklį. Jungdamas atbulinės eigos pavarą žvilgtelėjo į Margitę.

– Atsimeni, kur dirba tie Sandhamno sklypų savininkai? Norėjau pasižiūrėti, bet kažkas sutrukdė.

– Neturiu supratimo. Žinoma, kad reikėjo patikrinti.

Tomas pasuko automobilį Stavneso kryptimi. Kai privažiavo Striomos kanalą, suskambo jo mobilusis telefonas. Tomas įjungė garsiakalbį, ir automobilyje pasigirdo Kalės balsas. Jis turėjo informacijos apie žiurkių nuodus, kuriais buvo nunuodyta Kiki Bergren.

– Pagaliau prisiskambinau į „Anticimex“ firmą. Apskambinau daugybę Hudingės ligoninės medikų,

bet ten niekas nenorėjo apie tai kalbėti. Sakė skambinti jų klinikiniam farmakologui ar kaip ten jis, o tas, aišku, atostogauja užsienyje ir nekelia ragelio.

– Ir ką sako „Anticimex“? – pertraukė jį Margitė.

– Neįsivaizduoja, kaip žmogų galima nunuodyti varfarinu. Sako, kad nuodų gali suvalgyti tik aklasis arba visiškai beviltiškas savižudis. Nuodai susideda iš sveikų kviečių grūdų, kurie paprastai būna nudažyti įspėjamąja žalia arba mėlyna spalva.

Margitė pasilenkė prie mobiliojo telefono, įstatyto laikiklyje po pat priekiniu stiklu.

– Ką dar sakė?

– Kad jais nusinuodytum, reikia suvartoti didžiulį kiekį. Mirtinas kiekis maždaug pietų porcijos dydžio.

– Neįtikėtina, kad kas nors jų suvartotų tiek daug ir nieko nepastebėtų, – sumurmėjo Tomas į telefono pusę.

– Būtent, – tarė Kalė. – Be to, anot „Anticimex“, nuodai paprastai suveikia tik po poros dienų, kad žiurkės išbėgtų iš namo, o ne išstiptų rūsyje, ir žmonės ten nerastų žiurkių maitos.

Margitė, galvodama apie gautą informaciją, tiriamai žvelgė į Tomą.

– Manau, galime atmesti prielaidą, kad Kiki Bergren bandė nusižudyti išgėrusi žiurkių nuodų, –

tarė. – Jei kas nors nori atsisveikinti su gyvenimu, tą tikslą pasiekti yra bent dvidešimt greitesnių ir paprastesnių būdų. Gera dozė migdomųjų ir butelis viskio tai padarytų akimirksniu.

Ji ciniškai šyptelėjo. Juodasis humoras buvo būtina jų darbo dalis, kai tekdavo susidurti su nemaloniais dalykais.

Tomas greitai pakeitė temą:

– Kale, gal gali pažiūrėti, kur dirba mus dominantys Sandhamno sklypų savininkai? Per skubėjimą pamiršau.

– Minutėlę!

Ragelyje pasigirdo popieriaus šnarėjimas – Kalė vartė savo bylas.

– Štai. Piteris Grafas dirba internetinių technologijų konsultantu. Filipas Falenas turi firmą, prekiaujančią pramonine virtuvių įranga.

Margitė švilptelėjo.

– Pramoninė virtuvių įranga stovi restoranuose. O gal tas Falenas tiekia savo klientams dar ką nors? – ji žvilgtelėjo į savo rankinį laikrodį. – Pats laikas aplankyti tuos abu ponus.

Kelionė į Sandhamną užtruko daugiau nei tris ketvirčius valandos. Iš Stavneso į Sandhamną plaukė ir

tiesioginiai keltai, su jais užtrukdavo per trisdešimt penkias minutes. Tačiau juodu, matyt, įsėdo į tokį, kuris stabčiojo prie kiekvienos senutės.

Pagaliau išvydo Sandhamno uostą.

Tomas su Margite kantriai laukė eilėje tarp šeimų su vaikais ir turistų. Atidavę savo bilietus prie išėjimo stovintiems darbuotojams jie pagaliau išlipo iš kelto.

Krantinėje stovėjo atvykstančių žmonių laukiantys atostogautojai. Ant dviračių sėdėjo keletas berniūkščių, kurie šūkavo ir valgė ledus. Prie kiosko stovėjo žmonės ir vartė vakarinius laikraščius. Akies kraštelių Tomas pamatė, kad kai kurie straipsniai vis dar atrajojo Sandhamno žmogžudystes. Nepaisant to, uoste gyvenimas tekėjo įprasta vaga.

Tik jame buvo ne tiek daug žmonių. Ir laivų mažiau.

Juodu patraukė į salos vakarus. Ten stovėjo abu namai, su kurių savininkais norėjo pasikalbėti. Vos užmetęs akį į topografinį žemėlapį, Tomas iškart suprato, kas tai per namai.

Jie ėjo gatvele į pietus nuo Strindbergsgordeno, vedančia į centrą ir senąją miestelio dalį. Pakeliui praėjo pro rudai raudonos spalvos namelį, kuris Tomui priminė trobelę iš meduolių.

Namas buvo kuo puikiausiai išlaikytas ir prižiūrimas, tik labai jau mažutis. Kiemelis aplink namą buvo gal dviejų metrų pločio. Prie namo kabėjo vėliava, visa pietinė siena buvo apaugusi gervuogėmis. Ant šakų didelėmis kekėmis sviro tamsiai mėlynos uogos, nors buvo dar tik liepos mėnuo. Prie lentinės tvoros stovėjo dailūs vazonai, prisodinti įvairių augalų. Kamputyje spraudėsi mažutė terasa, kurioje teužteko vietos stalui ir dviem kėdėms. Greta stovėjo miniatiūrinė medinė pavėsinė apkerpėjusiu stogu.

Atrodė kaip iš reklaminio bukleto apie vasaros atostogas Švedijoje. Jie kirto *Adolfs* aikštę, kur kasmet tradiciškai buvo švenčiamos Joninės. Čia dar tebestovėjo žolynais puoštos kupolės, tik jau suvytusios ir praradusios žalumą. Vieno prie aikštės stovinčio namo siena lipo vijoklinė rožė – atrodė kaip rožinis fejerverkas. Ko gero, nebuvo tokio namo, kurio nesuptų puikiausi gėlynai ar nuostabūs vijokliai.

Tomas savęs klausė, ar Sandhamno klimatas palankus augalams žiemoti. Šiame žemės kampelyje turbūt nebuvo nė vieno šeimininko, kuris nebūtų viso laisvalaikio skyręs savo darželiui puoselėti. Vien laistymas trunka valandų valandas.

Jis pasisuko į Margitę.

– Esi kada buvus Sandhamne?

– Kadaise seniai seniai. Čia vis plaukia mano dukros su draugėmis, sala tarp jaunimo labai populiari. Mudu su Bertiliu čia jau seniai lankėmės. Paskutinį kartą buvome prieš dvidešimt metų, tą vidurvasario vakarą saloje knibždėte knibždėjo girtutėlių paauglių. Bjauru. Pilna prieplauka siautėjančių *pacukų* ir nė vieno suaugusiojo.

– Puikiai suprantu, apie ką kalbi, – tarė Tomas. – Kai dar dirbau pakrančių apsaugos policijoje, tokius tekdavo *supakuoti* ir vežti namo. Bet man atrodo, kad pastaruoju metu girtuoklysčių gerokai sumažėjo. Vidurvasario vakarais dauguma restoranų nedirba, o ir palapinių miestelių jau nebe tiek daug.

– Taip, tai turėjo padėti.

– Ir dar kaip padėjo! Vienais metais orai buvo tokie blogi, kad keli jaunuoliai net įsilaužė į policijos punktą, ieškodami stogo virš galvos. Išėjo toks savanoriškas areštas ar kaip jį pavadinti.

Tomas net susijuokė prisiminęs tą įvykį.

Juodu ėjo toliau Vesterudo kryptimi. Tomas kiek pasuko iš kelio, norėdamas Margitei parodyti Noros namą ir papasakoti, kad ten gyvena jo krikštasūnis.

– Kokia graži tvora! – pasigėrėjo Margitė. – Tokių saulučių dar niekur nemačiau.

– Ja bus aptvėręs dar Noros senelis. Norai šitą namą prieš kokius dešimt metų kaip paveldėjimą paliko seneliai iš motinos pusės, kiek pamenu, ši tvora čia stovėjo visada.

– Tikra puošmena, – pritariamai linktelėjo Margitė. – Gražu, kai žmonės vertina senus rankų darbo dalykus.

– Baigę galėsime užeiti, – pasiūlė Tomas. – Jei turėsime laiko, mielai aplankyčiau Simoną.

Margitė linktelėjo.

Toliau ėjo tylėdami, kiekvienas paskendęs savo mintyse.

48 skyrius

Piterio Grafo namas buvo tipiška šešto dešimtmečio vila. Ją supo didelis smėlingas sklypas, kuriame stovėjo sūpuoklės ir augo kelios kalninės pušys. Tokių namų apstu žemyninėje šalies dalyje – klasikinių vienkiemių, kurie išpopuliarėjo po karo, kai žmonės plūstelėjo iš miestų į kaimus.

Du miegamieji, virtuvė ir svetainė. Mažučiai langeliai, geltonas medinis fasadas, pilki betoniniai pamatai. Aptvertas balta medine tvora.

Margitė klausiamai pažvelgė į Tomą ir jis paaiškino, kad ši vieta buvo apstatyta po Antrojo pasaulinio karo. Tada už vadinamojo vilų kvartalo ribų buvo suformuoti keli sklypai, skirti į Sandhamną atsikėlusių locmanų šeimoms.

Piteris Grafas buvo kokių trisdešimt penkerių metų vyriškis. Jis vilkėjo džinsus ir dėmėtus teniso marškinėlius, o žalios dėmės buvo įtartinai panašios spalvos, kaip ir mažutis paviljonas sklypo kampe. Ant galvos mūvėjo kepuraitę su žinomos sporto prekių parduotuvės logotipu.

Kol Margitė su Tomu artinosi prie Grafų namo, Piteris žaidė futbolą su savo kokių trejų metų sūneliu. Mažasis vilkėjo tik marškinėliais ir buvo rudas kaip šokoladas. Jis sukrykštė iš laimės, kai tėvas tyčia nepataikė į vartus.

Margitė su Tomu prisistatę paaiškino, kad turi keletą klausimų dėl pastaruoju metu saloje įvykusių žmogžudysčių, ir pasiteiravo, ar būtų galima trumpai šnektelėti.

Piteris Grafas nustebo. Taigi jis jau kalbėjęs su policininku, kuris buvo atėjęs praeitą savaitę. Tačiau liovėsi žaidęs ir pasiūlė jiems atsisėsti. Maloniai paklausė, ar svečiai norėtų ko nors atsigerti, ir prižadėjo kuo išsamiau atsakyti į visus jų klausimus.

Pokalbis buvo trumpas ir ne itin rezultatyvus.

Kiki Bergren niekada nebuvo sutikęs. Žmogžudystės metu jo net nebuvo saloje: buvo keletui dienų išvykęs į Smolandą aplankyti uošvių.

Kiki Bergren pusbrolio irgi niekada nebuvo sutikęs. Apie tuos du žmones težinojo tiek, kiek rašė laikraščiai.

Tomas susimąstęs žiūrėjo į jį.

Po pietų sklype nutįso ilgi šešėliai. Piteris Grafas jau sėdėjo visiškame pavėsyje. Jis lengvai suposi lauko

kėdėje, kuri spyruokliavo sulig kiekvienu vos pastebimu kūno judesiu.

Vyriškis darė malonaus, sąžiningo žmogaus įspūdį. Jis labai nustebo, kad policija atėjo pas jį dar kartą.

Iš ilgametės policininko darbo patirties Tomas žinojo, kad pirmu įspūdžiu pasikliauti negalima, tačiau nuojauta kuždėjo, kad prieš jį sėdi ne šaltakraujis žudikas, o paprasčiausias šeimos tėvas.

– Dieną prieš mirtį Kiki Bergren ieškojo žmogaus panašiu vardu kaip jūsiškis. Ar galite įsivaizduoti, kodėl ji būtų norėjusi su jumis pasikalbėti?

Vyriškis susimąstė. Palenkė galvą ir pabučiavo sūneliui į kaktytę. Tas jau buvo spėjęs užsiropšti ir įsitaisyti tėvui ant kelių. Rudai įdegęs baltapūkis mažylis atrodė lyg reklaminis veidas ant populiarių degtukų dėžučių.

– Neįsivaizduoju. Neturiu supratimo, nei kas ji tokia, nei ko jai reikėjo Sandhamne.

Jis nuoširdžiai nusišypsojo.

– Tikiuosi, kad manimi tikite. Nežinau, kaip galėčiau jums tai įrodyti. Sakau, pirmą kartą Kiki Bergren vardą sužinojau iš laikraščių, kai aprašė žmogžudystę, – vyriškis žvilgtelėjo į savo rankinį laikrodį, kuris rodė ir dienas. – Prieš kokias dešimt dienų.

– Esate tikras, kad niekada nebuvote jos sutikęs? – paklausė Tomas.

– Kiek žinau, ne.

– Gyvenate netoli nuo misionierių namų.

– Tiesa, kaip ir daugybė kitų žmonių. Be to, tą savaitgalį manęs čia nebuvo.

– Kur buvote per Velykas? Tuo metu dingo jos pusbrolis Kristeris Bergrenas, – paaiškino Tomas.

– Slidinėjau Orėje. Gyvenome Fjelgordeno viešbutyje.

Vyras susirūpinęs žvelgė į Margitę su Tomu.

– Niekada nebuvau sutikęs tų žmonių, kaip Dievą myliu.

– Ar žiemą čia būnate? – paklausė Tomas.

– Ne, niekada. Spalio mėnesį namą užkonservuojame ir čia atvykstame tik gegužės pabaigoje. Saloje būname tik šviesiuoju metų laiku.

Margitė susiraukė.

– Ar nepažįstate nieko, kas dirba „Systembolaget"? – paklausė.

– Konkrečiai nieko. Kodėl klausiate?

Ji paaiškino, kad Kristeris Bergrenas iki mirties dirbo „Systembolaget" ir kad juos domina, ar čia nėra kokio ryšio su Sandhamnu.

– Į alkoholinių prekių parduotuvę paprastai einu tik penktadieniais, – atsakė Piteris Grafas. – Tada stoviu su visais eilėje ir keikiu save, kodėl nenuėjau kurią kitą savaitės dieną, – ironiškai mirktelėjo.

– Ar neturite darbinių reikalų su „Systembolaget“? – paklausė Margitė.

– Jokių. Tarp mūsų klientų nėra nė vienos valstybinės įmonės. Daugiausia dirbame su mažomis ir vidutinio dydžio įmonėmis. Privačiomis, – skubiai pridūrė.

Tomas tylėjo.

Piteris Grafas nusišypsojo ir išskėtė rankas.

– Mielai jums padėčiau, bet bijau, kad nieko naudingo negaliu pasakyti.

Tomas nusprendė pakeisti temą.

– O Jonį Almhultą ar pažinojote?

Vyriškis skeptiškai pažvelgė į Tomą.

– O kas jis toks?

– Jo lavonas praeitą savaitę rastas mariose prie Truvilio pakrantės. Jis buvo vietinis salos gyventojas, dirbo dailide. Dar tapė paveikslus.

– Deja, ne, nebuvau su juo susidūręs. Mes Sandhamne apsigyvenome neseniai ir su vietiniais dar mažai pažįstami. Namą nusipirkome geros būklės, tad

iki šiol dailidės paslaugų neprireikė, tfu, tfu, tfu, – tarė ir tris kartus smiliaus krumpliu pabeldė į stalą.

Mažylis jam ant kelių akivaizdžiai nuobodžiavo ir rangėsi kaip kirminukas.

– Tėveli, noriu žaisti su kamuoliu. Kodėl dėdė ir teta neišeina? – berniukas timptelėjo tėvo marškinius. – Tegul jie išeina.

Tomas nusišypsojo berniukui.

– Tuoj baigsime, – pažadėjo. – Tik dar vienas dalykas.

Jis keletą sekundžių žiūrėjo į priešais sėdintį vyriškį.

– Ar namie laikote žiurkių nuodų? – galiausiai paklausė.

– Žiurkių nuodų? – apstulbo Piteris Grafas.

– Žiurkių nuodų, – pakartojo Margitė. – Norėtume sužinoti, ar jų turite.

Vyras pasvarstė, tada atsargiai nukėlė sūnų ant žemės ir pakilo.

– Turiu paklausti žmonos, – tarė. – Gal ir turime.

Jis priėjo prie atidarytų lauko durų ir kažką pašaukė. Tarpduryje pasirodė liekna moteris į storą kasą supintais plaukais. Ji klausiamai mostelėjo galva į abu sėdinčius pašaliečius. Piteris Grafas jai trumpai nusakė reikalo esmę.

– Ana, – paklausė, – ar namie turime žiurkių nuodų?

Ji papurtė galvą, bet liko stovėti.

– O gal? – suabejojo. – Gali būti, kad šiek tiek yra rūsyje, žinai, toj mažoj lentynėlėj.

Ji pasisuko į Tomą su Margite.

– Ankstesnis šeimininkas rūsyje paliko visokių daiktų, leido imti ką norime. Gali būti, kad koks pakelis ir bus likęs. Pažiūrėti?

Moteris pradingo name ir po kiek laiko grįžo su plastikine dėžute, ant kurios buvo nupieštas įspėjamasis ženklas.

Juodomis raidėmis buvo užrašyta „Graužikų naikinimo priemonė“. Ji perdavė dėžutę Tomui ir šis atsargiai atidarė dangtelį su apsauga nuo vaikų. Viduje buvo mėlynai nudažyti grūdai.

Jie dar paklausė, su kuo Piteris Grafas saloje bendravo šią vasarą, ir atsisveikino. Mažylis, netekęs kantrybės, užsižaidė pats. Jiems išeinant nesėkmingai bandė atsisėsti ant kamuoliuko.

– Ne kažin ką tepešėme, – konstatavo Margitė, kai nuėjo tiek, kad jų nebūtų galima girdėti. – Jis neturi jokio akivaizdaus ryšio, jokio motyvo, tik geležinį alibi. Ką čia bepridursi... Vienintelis dalykas jo nenaudai – žiurkių nuodai.

– Ir man taip atrodo, – pritarė Tomas. – O žiurkių nuodai namie dar nereiškia, kad esi žudikas.

Marškinių kampu nusibraukė nuo kaktos prakaitą. Karšta. Nedvelkė nė menkiausias vėjelis, o vakarinio brizo dar reikėjo palaukti.

Tomas tikrindamasis pažvelgė į Margitę.

– Pasiruošusi eiti pas Filipą Faleną?

– O, taip! Rodyk kelią!

49 skyrius

Jie pasuko Fleskbergeto ir kapinių kryptimi. Pakeliui praėjo pro šiuolaikiškai atrodančius vasarnamius, pastatytus septintame dešimtmetyje ir vėliau. Tipinė architektūra, tokia svetima šiai vietai būdingam tradiciniam stiliui.

Tomui į batus pribyrėjo smėlio – nieko nepadarysi.

Buvo matyti, kad liepa artėja link pabaigos. Alyvos jau buvo seniausiai nužydėjusios, vietoje jų geltonavo saulėgrąžos, sviro didžiulės raudonųjų serbentų kekės. Vienur kitur iš smėlio kyšojo nudžiūvusios žolės kuokštai, liudydami narsius bandymus įsišaknyti netinkamoje vietoje. Viename kitame sode žaliavo kuklūs vejos lopinėliai, tačiau daugiausia vyravo gėlių darželiai, apsupti amžinų smėlynų.

Filipo Faleno namas stovėjo tokioje siauroje vietoje, kad nuo vienos pakrantės galėjai matyti kitą.

Net ir tą krantą, kuriame vos prieš keletą savaičių buvo aptiktas Kristerio Bergreno lavonas.

Tomas su Margite buvo viso labo už dešimties minučių kelio pėsčiomis nuo uosto su visais jo laivais ir

turistais, bet šioje salos pusėje karaliavo palaiminga tyla ir ramybė. Medžiuose čiauškėjo paukšteliai, per pušų viršūnes skverbėsi saulės šviesa. Buvo pradėjusios sirpti mėlynės ir visi mėlynojai buvo apsipylę mažomis uogelėmis.

Faleno namas stovėjo gražioje vietoje ant uolos, vos už kelių metrų nuo plataus, toli į vandenį išsikišusio prieplaukos liepto. Prie jo stovėjo prišvartuotas įspūdingas „Bayliner" markės motorlaivis. Ant kranto stovėjo didelis medinis pirties kubilas, iš kurio vėrėsi puikiausias marių vaizdas. Iš kitos pusės jį nuo smalsių žvilgsnių užstojo elingas* su dviem mažais langeliais. Pro kvadratinį langelį Tomas įžiūrėjo ant kablių sukabintus tinklus.

Vėliava buvo iškelta – tai reiškė, kad namo savininkas yra saloje.

Margitė sustojo prieš namą kaip įkalta. Tomas, kuris to ir tikėjosi, plačiai išsišiepė.

Namas buvo nudažytas rėksminga žalia spalva. Būtent – ryškiai žalia.

Viduryje idiliško archipelago, kur kone visi namai buvo jaučio kraujo spalvos, šeimininkas nusprendė savo namą nudažyti žaliai. Tik kampinės

* Elingas – dengtas pastatas laivams laikyti ir remontuoti.

sijos buvo baltos – likęs namas nuo apačios iki viršaus švietė žaliai. Jei ne balti laiptai ir ne baltos kampinės sijos, būtum galėjęs pamanyti, kad stovi prieš didžiulį marcipaninį tortą. Tetrūko cukrinės rožytės ant viršaus.

Margitė pažvelgė į Tomą, o šis tik krestelėjo galvą.

– Kiekvienam savo... Kiek prisimenu, šitas namas visada taip atrodė.

– Ir prisigalvoja gi žmonės... Tokioje vietoje! – priblokšta tokio vaizdo šūktelėjo Margitė.

– Gal jiems gražu. Arba jie visiški daltonikai, – atsakė Tomas.

– Negi Vermdės bendruomenėje nėra statybos priežiūros tarnybos, kuri tartų savo žodį? Juk tokios savivalės leisti negalima!

Tomas truktelėjo pečiais.

– Manau, kad bandė. O gal jau ir nebesikiša. Žmonės čia daug ką daro savaip. Nepatikėsi, kiek namų pastatyta nepaisant galiojančių statybos taisyklių.

Margitė ištiesė pirštą ir palietė namo sieną, tarsi norėdama įsitikinti, ar dažai tikri, ar palietus liks ant piršto.

– Viešpatėliau tu mano! Tokio dalyko dar nebuvau mačiusi.

Ant durų kabojo plakatas su užrašu „Sveiki atvykę!“ Ačiū Dievui, bent tas buvo tradicinių spalvų – baltas ir mėlynas.

Vienas langas buvo pravertas, tačiau pasibeldus niekas neatsiliepė. Jie perėjo per namą ir pamatė, kad terasos durys uždarytos. Niekur nebuvo nė gyvos dvasios.

Palei visą namo sieną buvo įrengta didžiulė medinė terasa. Joje dominavo milžiniškas tikmedžio stalas ir neįprastai didelė šašlykinė ant ratukų. Kiek toliau stovėjo dryžuoti šezlongai. Pro platų vitrininį langą buvo matyti prašmatnus minkštų baldų komplektas, valgomojo stalas su kėdėmis, ant sienos kabojo plazminis televizorius. Kiekviename kambario kampe stovėjo po „Bang & Olufsen“ garso kolonėlę.

– Čia tai tikrai gali atsipalaiduoti vasaros vakarais, ką ir besakyti, – pareiškė Margitė.

Ji ilgesingai pažvelgė į kubilą, prie kurio prijungtos baltos žarnos kitas galas siekė marias. Tikriausiai jį prileidžia jūros vandens. Ant vandens plaukiojo keturkampis medinis padėklas su trimis taurėmis ir buteliu viskio. Matyt, šeimininkui visai nerūpėjo, kad jo alkoholį gali išgerti kokie atėjūnai.

Margitė žiūrėjo į šitokią prabangą ir susižavėjusi, ir pakraupusi.

– Norėčiau žinoti, kur lyja tokiais pinigais, kad galėtum sau tiek leisti. Visa tai turėjo nepigiai kainuoti. Turi arba išlošti milijoną, arba turėti savo firmą. Kaip manai?

– Savo firmą. Esu tikras, kad čia daug kas pirkta firmos sąskaita, – tarė Tomas. – Sąskaitose, aišku, tai įvardyta kaip kokie nors „biuro baldai," o ne kaip „pirties kubilas į sodybą"

Margitė nusikvatojo.

– Priklauso nuo to, kiek ištampyta tavo sąžinė, – ironiškai mirktelėjo Tomas. – Bet tikrai ne viskas čia įsigyta už mokesčių mokėtojų pinigus. Negaliu to įsivaizduoti.

Margitė apsidairė. Niekur nebuvo matyti nė gyvos dvasios.

– Ką darom? – paklausė. – Panašu, kad nieko nėra namie, o Falenai gali negreitai grįžti.

– Jei jie mariose, tai tikrai netrukus grįš. Jei būtų norėję nakvoti, veikiausiai būtų pasiėmę savo „Bayliner" Jie tikriausiai išplaukė mažu laiveliu, – Tomas parodė į virves, gulinčias ant prieplaukos liepto. Atrodė, kad jos nuo kito laivo. – Tokiu, iš kurio galima užmesti tinklus, – pridūrė daugiau pats sau.

– Nori jų palaukti? – paklausė Margitė.

– Galime ateiti ir vėliau. Nenoriu skambinti dėl susitikimo ir taip juos įspėti. Tokius klausimus geriau užduoti netikėtai.

Jis žvilgtelėjo į laikrodį. Jei Falenas mariose, ko gero, grįš tik už kelių valandų.

– Eime kur nors pavalgyti. Tada galėsime užsukti pas Norą ir palaukti. Būtų gaila viską mesti, kad mes jau čia.

Eidamas link tvoros Tomas atsisuko ir nusišypsojo Margitei.

– Be to, susipažinsi su mano krikštasūniu.

50 skyrius

– Tomai!

Simonas išbėgo pro kiemo vartus ir puolė Tomui į glėbį.

– Ar man ką nors atnešei? – viltingai pažvelgė į Tomą žvitriomis rudomis akutėmis.

– Simonai, negražu taip klausti, – Nora priekaištingai pažvelgė į sūnų. – Juk šaunu, kad Tomas atėjo tavęs aplankyti, nesvarbu, atnešė ką nors ar ne. Tiesa?

Tomas pristatė Margitę ir dėkingas sutiko išgerti Noros pasiūlyto šalto alaus. Geriau lengvo – juk jie darbe.

Visi susėdo sode ir mėgavosi rožių aromatu, sklindančiu iš gretimo Signės sodo. Kregždės nardė aukštai ir žadėjo gerą orą.

– Kaip sekasi tyrimas? – paklausė Henrikas, pilstydamas alų į bokalus.

Nora į dubenį pripylė traškučių ir pastatė ant stalo. Nespėjo nė apsidairyti, kaip Simonas pribėgo ir pasičiupo visą saują. Jis šypsojosi taip plačiai, kad net buvo matyti apačioje iškritęs dantis. Prieš tokią šypseną neatsilaikytų niekas.

Tomas žvilgtelėjo į Margitę, kuri šyptelėjo.

– Kaip pažiūrėsi, – tarė Margitė. – Žinome, nuo ko mirė Kiki Bergren, bet nežinome, kaip ir kodėl.

– Ir nuo ko? – smalsiai paklausė Henrikas.

– Nuo žiurkių nuodų, – Tomo atsakymas nuskambėjo dramatiškiau, nei jis norėjo, ir tiesiog pritrenkė šeimininkus. Juodu apstulbę žiūrėjo į jį.

– Niekada nebūčiau pagalvojęs, kad žmogų galima nunuodyti žiurkių nuodais, – mąsliai tarė Henrikas.

– Daugumą žmonių galima nunuodyti bet kokiais nuodais, jei tik išgers pakankamą dozę, – atsakė Tomas.

Henrikas suraukė kaktą.

– Jei gerai pamenu, studijų metu susidūrėme su keliais atvejais, kai žmonės bandė nuodytis žiurkių nuodais arba varfarinu, bet jiems nepavyko. Pasikankino, ir tiek. Tam reikia išgerti labai didelę dozę.

– Tu visiškai teisus, – tarė Tomas. – Pagal teismo medicinos ekspertų išvadas, vien žiurkių nuodų nebūtų užtekę, bet ji dar gavo smūgį į galvą, dėl to į smegenis išsiliejo kraujas.

– Tuomet viskas aišku, – atsakė Henrikas. – Jei smegenyse prasidėjo kraujavimas, o varfarinas neleido kraujui krešėti, jos niekas nebūtų išgelbėjęs. Tokiu atveju ji turėjo mirti po kelių valandų.

Jis pasiėmė traškučių ir tęsė:

– Ar, be nekrešančio kraujo, dar buvo kitų simptomų?

– Ant smilkinio buvo mėlynė, kuri atrodė baisiau, nei turėtų.

Henrikas pritariamai linktelėjo.

– To ir reikėjo tikėtis. Jei kraujas nekreša, visos kraujosruvos audiniuose būna gerokai didesnės. Gali atrodyti tikrai baisiai.

Nora bandė apsaugoti traškučių dubenį nuo Simono antpuolių.

– Žiurkių nuodai, – pakartojo. – Kaip keista.

Henrikas pritariamai linktelėjo ir gurkštelėjo alaus.

– Kita vertus, jų galima lengvai gauti. Jei nesi patyręs žudikas ir neturi prieigos prie medicininių šaltinių, iš kur galėtum gauti įprastų nuodų, gali pagalvoti, kad bus visai paprasta. Paklausinėk žmones gatvėje – dauguma veikiausiai pasakys, kad žiurkių nuodai tam puikiausiai tinka.

Tomas sukluso.

– Ką turi galvoje, sakydamas „įprastų nuodų"? – paklausė prisilenkęs.

– Na, pavyzdžiui, arsenas arba glikozidai, išgaunami iš paprasčiausių rusmenių. Glikozidais gydoma

daug širdies ligų, bet perdozavus galima mirti. Viduramžiais seni vienuoliai, norėdami ko nors atsikratyti, naudodavo rusmenes, nes jų nuodus sunku aptikti.

Henrikas nutilo, paėmė dar traškučių ir tęsė:

– Taip pat veikia ir morfinas. Truputis morfino malšina skausmą, per daug – nužudo. Esama daug preparatų, kurių perdozavęs gali mirti.

– Tai, jog žudikas pasirinko žiurkių nuodus, rodo, kad ne itin gerai nusimanė apie jų poveikį, – tarė Margitė. – Kitaip tariant, buvo profanas.

– Taigi. Žiurkių nuodų lengva įsigyti, o atrodo grėsmingai. Bet iš tiesų jie nėra veiksmingi, jei jau, taip sakant, sieki tokio rezultato.

Tomas apmąstė Henriko žodžius.

– Tai reiškia, kad mes turime žudiką, kuris rengėsi nužudyti, bet nemokėjo to padaryti, – tarė po valandėlės.

Henrikas papurtė galvą.

– Nebūtinai. Gal jis tam nesirengė, tiesiog čiupo, kas pasitaikė po ranka.

– Manai, kad stvėrėsi pirmų pasitaikiusių nuodų? – perklausė Tomas su skeptiška gaidele balse.

– Na, taip, – atsakė Henrikas. – Jei nesiruoši nieko žudyti ir staiga atsiduri situacijoje, kuri verčia tave tai

daryti, argi nesistversi to, ką turi namie? „Ką turi, tuo duri.“

– Ar čia galima įsigyti žiurkių nuodų? – paklausė Noros Margitė.

– Nežinau, ar jų galima įsigyti saloje, – atsakė moteris. – Bet jei ne, jų tikrai nesunkiai galima nusipirkti mieste.

– Žmogui sumaitinti žiurkių nuodų ne taip paprasta, – pabrėžė Tomas. – Kaip jį priversti suvalgyti visą lėkštę mėlynų grūdų, kad tas nieko neįtartų? Neįmanoma misija.

Nora nesąmoningai nusiskynė žvyre išdygusį žolės stiebelį ir apvyniojo jį apie pirštą. Kaktoje įsirėžė raukšlės, tarsi moteris bandytų kai ką prisiminti.

– Atrodo, kad mano ankstyvos vaikystės laikais dar buvo skystų žiurkių nuodų, – lėtai ištarė ji. – Pamenu, kaip mama juos laistydavo lauke, o tada statydavo butelį viršutinėje virtuvės lentynoje ir prigrasindavo, kad jei bent pirštu jį paliesime, šeštadienį niekur neisime. Jei neklystu, tai buvo tamsiai rudas stiklinis butelis su etiketėje nupiešta kaukole.

Margitė išsitiesė ir dėkinga pažvelgė į Norą.

– Skysti žiurkių nuodai! Ir kaip mes apie tai nepagalvojome! Tai daug ką paaiškina. Tiesiog šliūkšteli

jų į kavą, arbatą ar kitą gėrimą. Pats paprasčiausias būdas sugirdyti žmogui nuodų taip, kad tas nieko neįtartų.

Ji kreipėsi į Tomą:

– Skambinam Karinai. Tegul surenka apie tai visą informaciją. Reikia viską pergalvoti iš naujo.

Margitė patapšnojo Norai per petį.

– Puiki mintis, Nora!

Nora atrodė sutrikusi, bet mielai priėmė pagyrą. Tada vėl suraukė kaktą.

– Kam netikėtai prireikė nužudyti Kiki Bergren, jei Kristeris Bergrenas jau ir taip buvo nužudytas?

Klausimas pakibo ore.

– Kad vis dar nesame tikri, ar Kristeris Bergrenas buvo nužudytas, – tarė Tomas.

– Ne, – nutęsė Margitė, – bet jei ir buvo, žudikas tikrai nesitikėjo, kad žmogžudystė išaiškės. Jis tikriausiai vylėsi, kad Bergreno niekas niekada neras. Tas apie juosmenį apjuostas lynas – kitame jo gale turėjo būti pririšta kas nors sunkaus, kad kūnas liktų jūros dugne. Jei lynas nebūtų atsirišęs, o šiltas vanduo nebūtų iškėlęs lavono į paviršių ir atplukdęs į krantą, niekas ir nebūtų sužinojęs apie žmogžudystę.

Tomas linktelėjo.

– Jei nebūtų nužudę Kiki Bergren, jos pusbrolio mirtis veikiausiai būtų įvardyta kaip nelaimingas atsitikimas, – tarė jis.

Margitė svarstė toliau:

– Žudikui nepasisekė su Kristerio Bergreno lavonu. Staiga išdygsta Kiki Bergren. Ji iš kažkur žino ar manosi žinanti, kas nudaigojo jos pusbrolį. Tad atvyksta į Sandhamną ir prispaudžia žudikui uodegą.

– Tas supanikuoja, – pratęsė Tomas, – ir nusprendžia pašalinti ir Kiki Bergren.

– Būtent, – pritarė Margitė.

– O kadangi žudikui Kiki Bergren apsilankymas buvo visiškai netikėtas, jis stvėrėsi to, ką turėjo po ranka – žiurkių nuodų, – baigė Tomas.

Margitė patenkinta atsilošė kėdėje.

„Kuo geriau perprasime žudiką, tuo didesnė tikimybė išsiaiškinti žmogžudystę“, – pagalvojo Tomas. Paprastai neplanuoti veiksmai palieka daugiau pėdsakų. Bylos tyrėjams tereikėjo trupučio pagalbos.

Netrukus atskambino Karina. Tomas suprato, kad ji šį tą iškapstė – tai išdavė jos susijaudinęs balsas.

– „Anticimex“ firmai neprisiskambinau, bet gerokai panaršiau internete. Aptikau informacijos apie

septynių rūšių žiurkių nuodus, kurių sudėtyje yra varfarino, ir visi parduodami mėlynai nudažytų kviečių grūdų pavidalu. Kitaip sakant, kaip normalus maistinis jaukas.

– Ir viskas? – Tomas neįstengė nuslėpti nusivylimo.

– Kantrybės! – atsakė Karina. Buvo girdėti, kad ji savimi patenkinta. – Radau dar kai ką. Šį tą labai įdomaus. Iš tiesų būta graužikų naikinimo priemonės, kuri vadinosi „Varfarinas, skysti žiurkių nuodai" Jie buvo pardavinėjami iki 1990 metų gruodžio 31 dienos. Nuo tos dienos uždrausti.

– Čia jau į temą, – Tomo veidą nušvietė plati šypsena.

– Be to, skystis buvo kur kas koncentruotesnis, nei dabar pardavinėjami nuodai, – tęsė Karina. – Uždraustoji priemonė buvo keturiolika kartų stipresnė. Taigi, daug veiksmingesnė.

Tomas sužavėtas švilptelėjo. Karina tikrai stropi. Prisiminė jos veidą ir jį užliejo džiugus jausmas.

– Velniškai gerai padirbėjai, Karina, – pagyrė kiek sumišęs ir baigė pokalbį. Ragelį padėjo ne iš karto, sutrikęs dėl tokios savo reakcijos. Margitės žodžiai sugrąžino jį į realybę.

– Tai viską paaiškina, – tarė ji. – Jei žudikas turėjo skystų žiurkių nuodų, tuomet sugirdyti Kiki Bergren mirtiną kiekį buvo daug lengviau.

– Turėjo būti visai paprasta, – pritarė Tomas. – Tereikėjo įmaišyti jų į gėrimą, – jis pribaigė alų ir pakilo.

– Manau, kad pokalbiui su Filipu Falenu esame pasiruošę. Užtenka tik paklausti, ar jis namie turi žiurkių nuodų. Skystų, – pamerkė akį Norai.

Pakalbėjusi su Tomu, Karina užsisvajojo. Jo pagirta mergina net iškaito. Pastarosiomis savaitėmis jis daug dažniau atkreipdavo į ją dėmesį nei anksčiau.

Be to, juodu daug kalbėjosi. Tomas vis skambindavo ir prašydavo ką nors išsiaiškinti arba paskambinti kokiems nors su bylos tyrimu susijusiems žmonėms. Kartkartėmis jie netgi pasišnekučiuodavo.

Tikrai atrodė, kad juodu kiek suartėjo.

Regis, Tomą sužavėjo jos internete atkapstyta informacija. Vos aptiko duomenų apie skystus nuodus, kaipmat suprato, kad Tomas bus patenkintas. Labai. Mergina nekantravo jam paskambinti ir tai pranešti.

Kai telefono ragelyje išgirdo Tomo balsą, kūnu perbėgo šiurpuliukai. Ko gero, jam taip pat. Negali būti, kad ji viską tik išsigalvoja.

Kada nors ji paklaus, ar Tomas sutiktų drauge pavakarieniauti. Artimiausiomis dienomis, kai jis grįš į nuovadą. Pietauja, šiaip ar taip, drauge, bet vakarienė – kur kas ypatingesnis įvykis.

Į pasimatymą kviesti nedrįso. Dar ne dabar.

Tyliai švilpaudama pačiupo savo sportinį krepšį ir patraukė į sporto klubą. Jei nori įstoti į aukštąją policijos mokyklą, turi būti sportiškas. Dabar numinti dešimt kilometrų treniruokliu jai net tapo maloniu vakaro užsiėmimu. Eidama holu Karina pergalingai nusišypsojo savo atvaizdui veidrodyje.

51 skyrius

Fleskbergeto pakrantė atrodė kaip išmirusi. Atslūgus lankytojų antplūdžiui vėl įsivyravo ramybė. Prie vandens paliktas raudonas plastikinis kastuvėlis liudijo, kad čia būta šeimų su vaikais. Kitoje vietoje iš smėlio kyšojo mėlynas vaikiškas batukas.

Margitė su Tomu sparčiai perėjo pakrantę ir patraukė į iškyšulį, kur stovėjo Falenų namas.

Besiartindami pamatė, kad greta motorlaivio stovi dar vienas mėlynas laivelis su prikabinamu varikliu. Pro namo langą juos stebėjo moteris, vilkinti šortais ir trumpute atvira palaidinuke. Su didžiuliais ant kaktos užkeltais saulės akiniais ji atrodė kaip musė. Moteris atidarė duris ir priėjo prie tvoros.

– Ko nors ieškote?

– Mes iš policijos. Norėtume pasikalbėti su Filipu Falenu, jei jis namie.

Tomas dėl viso pikto išsitraukė policininko pažymėjimą ir parodė moteriai, kad toji įsitikintų jį sakant tiesą.

Moteris pažvelgė į jį klausiamu žvilgsniu. Tada per petį šūktelėjo į namo pusę:

– File, atėjo du policininkai, nori su tavimi pasikalbėti.

– Kas yra? Kas nors atsitiko?

– Tik norime užduoti keletą klausimų. Ilgai neužtruksime.

Tomas šyptelėjo, norėdamas nuraminti moterį. Margitė tylėjo. Tarpduryje su taure rankoje pasirodė Filipas Falenas.

Falenas buvo apkūnus kokių šešiasdešimt penkerių metų vyriškis. Smarkiai įdegęs, plaukų likučiai ant galvos buvo labai trumpai apkirpti, tai pabrėžė kiek atlėpusias ausis. Vilkėjo mėlynomis kelnėmis ir baltais marškiniais, apykaklė buvo atsagstyta, ant kaklo ryšėjo raudonos ir baltos spalvų skarelę.

Tomas linksmai pagalvojo, kad tetrūksta kapitono kepuraitės ir galėtum manyti, jog šeimininkas vaidina prabangaus Vidužemio jūros kruizinio laivo kapitoną.

Nieko nenutuokdamas apie Tomo mintis, Filipas Falenas nusivedė juos į didelę svetainę su langais į jūros pusę. Pasiūlė prisėsti ant prašmatnaus minkštasuolio, kur vos bebuvo vietos tarp daugybės pagalvėlių.

Tarsi sėdėtum lauke, bet ne lauke.

Vaizdas pro didžiulį panoraminį langą buvo tiesiog stulbinantis. Spindinčioje jūroje buvo matyti nesuskaičiuojama daugybė uolų ir salų.

Ant stiklinio kavos stalelio gulėjo užsienietiški žurnalai ir daug nuotraukų albumų su jūros motyvais. Tomas pamatė knygą apie švyturius su įžymaus archipelago fotografo Magnuso Rico nuotraukomis. Visame kambaryje buvo pilna jūros motyvų. Ant sienos kabojo laivus vaizduojantys paveikslai, tamsiai mėlynos sofos pagalvėlės buvo išmargintos signalinių vėliavėlių raštais. Kiekviename kambario kampe stovėjo po lempą, kurių gaubtai buvo padaryti iš jūrinių žemėlapių. Vaizdui baigtumo suteikė kvadratinis vilnonis kilimas, dryžuotas baltomis ir mėlynomis juostomis, ir nuo lubų kabanti didžiulė žibalinė lempa, perdaryta į elektrinę.

Atrodė, tarsi šeimininkai būtų iššlavę visą laivininkystės reikmenų parduotuvę.

Kol Margitė atsisėdusi ant sofos nebyliai stebėjo kambario apstatymą, Tomas juodu pristatė ir paaiškino, ko atėjo. Jis trumpai reziumavo, kaip klostėsi įvykiai, atvedę juos pas Filipą Faleną, ir pokalbį pradėjo klausimu, ar Falenas turėjo kokių nors ryšių su Kristeriu ar Kiki Bergren.

– Šitų žmonių visiškai nepažįstu, – griežtai atsakė Falenas. – Žinau apie juos tik tiek, kiek rašė laikraščiai. Niekada nesu nė vieno jų sutikęs.

Jis suraukė kaktą ir spoksojo į Tomą ir Margitę taip, tarsi jį baisiausiai stebintų, kaip šiuodu sugalvojo ieškoti ryšio tarp jo ir žuvusiųjų.

– Esate tuo tikras? – paklausė Margitė.

– Aišku. Kitaip to neteigčiau.

Tomas nusprendė pakeisti temą.

– Gal galite papasakoti mums apie savo firmą? – paklausė. – Ar verslas sekasi gerai?

Filipas Falenas atrodė nustebęs, kad policiją domina jo verslo reikalai.

– Gerai. Galima sakyti, puikiai. Mes tiekiame keramiką ir indaploves restoranams bei valgykloms visoje šalyje.

– Kiek turite darbuotojų? – paklausė Margitė.

– Apie penkiasdešimt, – atsakė Falenas. – Firmą perėmiau iš tėvo ir, žinoma, išplėčiau. Reikia žengti koja kojon su laiku.

– Kur ji yra? – paklausė Tomas.

– Pati firma yra Sikloje. Bet dirbame visoje Švedijoje. Daug garsių restoranų yra mūsų klientai.

Filipas Falenas akivaizdžiai didžiavosi savo įmone. Nė kiek nesidrovėdamas gyrėsi savo pasiekimais ir garsiais klientais.

Po kiek laiko Tomas vėl pabandė pasukti pokalbį prie Sandhamno.

– Kodėl vasarojate čia? – paklausė. – Turite ryšių su sala?

– Jokios ypatingos priežasties ir nėra. Aštuntame dešimtmetyje susižavėjau archipelagu ir nuo to laiko visada čia grįžtu.

– Jau seniai čia gyvenate?

– Ne, pirmuosius penkiolika metų, kol dukros dar buvo mažos, nuomodavomės patalpas Truvilyje.

– O tada įsigijote šitą namą?

– Taip. Nusipirkau jį iš senosios ponios Ekman, kai ji liko našlė ir nebepajėgė tvarkytis viena. Paskutiniame dvidešimto amžiaus dešimtmetyje mokėjau kapeikas – tada kainos dar toli gražu nebuvo tokios kaip dabar, kai visi užsimanė namo archipelage, – jis atsilošė į pagalves. – Šiandien galėčiau parduoti namą kelis kartus brangiau. Galima sakyti, tai buvo gera investicija. Aš turiu uoslę geriems sandoriams, – nusišypsojo patenkintas savimi.

– Ar jūsų firma turi ryšių su „Systembolaget“? – paklausė Margitė.

Filipo Faleno veido išraiška tapo nenusakoma.

– Verslo – ne.

– Ar jūsų klientai nesuinteresuoti įsigyti kai ko daugiau, ne vien virtuvės įrangos? – tęsė Margitė.

– Ko? Ką turite galvoje?

– Na, tarkime, pigaus alkoholio. Kontrabandinio.

– Ką aš žinau. Na ir paklausėte! – įsižeidęs atsakė Falenas.

Margitė žiūrėjo į jį. Taip ilgai, kad jis susinervino ir ėmė nevalingai žaisti rankoje laikoma taure. Ant kairiojo smilkinio sužibo prakaito lašelis.

Tomas nusprendė paklausti kitaip.

– Ar daug laiko praleidžiate savo vasarnamyje?

– Daug. Mums čia labai patinka.

– O žiemą irgi atvykstate? Ar lankėtės šįmet per Velykas?

– Kaip ir sakiau, dažnai čia atvažiuojame, – išsisuko Falenas.

– Neatsakėte į mano klausimą: ar buvote atvykę per Velykas?

Filipas Falenas žvelgė sutrikęs, tarsi bandydamas suprasti, kodėl jo šito klausiama.

– Labai gali būti. Velykas dažnai švenčiame Sandhamne.

– Per Velykas dingo Kristeris Bergrenas, – šaltai paaiškino Tomas. – Jo lavoną vanduo vėliau išmetė į krantą netoli nuo čia. Įsižiūrėjus ta vieta matyti pro jūsų virtuvės langą.

Tomas pakilo ir demonstratyviai nuėjo prie virtuvės lango. Tarp pušų buvo matyti pakrantės juosta, prie kurios vandenyje buvo rastas Kristerio Bergreno lavonas.

Falenas pasibaisėjęs papurtė galvą.

– To Bergreno ar kaip jį ten per Velykas nebuvau sutikęs. Kaip niekada nebuvau sutikęs ir tos moters. Juk sakau – su šitais žmonėmis neturiu nieko bendra!

– Ir Jonio Almhulto nepažįstate? Jis gyveno saloje, – jau aštriau paklausė Tomas.

Filipas Falenas papurtė galvą.

– Jūs tuo tikras?

Tomui pasirodė, kad vyriškis šį tą nuslėpė. Valandėlę Falenas įtemptai galvojo.

– Gali būti, kad buvau jį sutikęs kartą ar du. Bet tikrai negaliu pasakyti, kad jį pažinojau.

– Tai vis dėlto buvote sutikęs Jonį Almhultą?

– Gali būti. Nesuprantu, kodėl to klausinėjate.

Filipas Falenas gurkštelėjo iš taurės, puoštos pauksuotais burbuliukais.

– Mus domina viskas, kas susiję su Sandhamne nužudytais asmenimis. Jūs tai puikiai suprantate.

Tomas ištarė šiuos žodžius taip lėtai, kad jie tikrai turėjo įstrigti sąmonėje.

– Ar Jonis Almhultas nėra jums dirbęs?

– Dirbęs ko?

– Jūs geriau už mane žinote. Ar dirbo?

– Gal kokį kartą ir yra padėjęs. Tiksliai nepamenu.

Margitė skeptiškai žiūrėjo į jį.

– Ir viskas?

– Daugiau nieko neprisimenu.

– Nesiuntėte jo perduoti kam nors žinutės, kurios nenorėjote perduoti pats?

– Dabar jau visiškai nesuprantu, apie ką kalbate.

Filipas Falenas įsitempęs sėdėjo sofoje – ankstesnio atsipalaidavimo kaip nebūta.

– Ar nebuvote jam pavedęs susisiekti su Kiki Bergren jūsų vardu?

– Tikrai ne, – skubriai atšovė vyras.

Tomas svarstė, ar dar klausti ko nors apie Jonį Almhultą. Nusprendė, kad daugiau vis tiek nieko nesužinos, jei neiškvies Faleno į oficialią apklausą. Reikės apie tai dar pagalvoti.

Verčiau jis pakeitė taktiką ir pažvelgė tiesiai Falenui į akis.

– Ar namie laikote žiurkių nuodų?

– Šito tai tikrai nežinau. Geriau paklauskite mano draugės. Už pirkinius atsakinga Silvija.

– Ar kada nors name buvo žiurkių? Tai turėtumėte žinoti.

– Gal kokį rudenį ir buvo... Tiksliai neatsimenu.

– Jei buvo, tai tikrai turėjote nusipirkti žiurkių nuodų.

– Nežinau, kiek dar turėsiu kartoti!

– Ką veikėte užpraeitą penktadienį, prieš dešimt dienų? – įsiterpė Margitė.

Įmitusiame Filipo Faleno veide atsispindėjo netikrumas. Jis suraukė kaktą, tarsi bandytų prisiminti, kur tądien buvo.

– Manau, kad buvau namie ir tvarkiau laivą. Variklis tuščiąja eiga dirbo kažkaip ne taip, tad bandžiau jį remontuoti. Kaip tik tą savaitgalį.

– Ar kas nors gali tai paliudyti?

– Silvija, aišku. Ji irgi buvo čia.

– Visą dieną? – pasiteiravo Tomas.

Filipo Faleno akys ėmė lakstyti į šalis.

– Turbūt. Beveik visą. Jei neklystu, ji popiet valandėlei buvo išvažiavusi dviračiu į „Narų“ barą išgerti vyno su draugėmis. Geriau paklauskite jos pačios.

Kas gali tiksliai prisiminti, ką veikė prieš pusantros savaitės.

Tomas prisilenkė ir kone prikišo veidą prie Filipo Faleno. Nuo vyro smarkiai trenkė rūkalais.

– Tikrai nepažįstate nei Kristerio Bergreno, nei jo pusseserės Kiki? Nė vienas niekada nebuvo pas jus atėjęs?

– Ne, juk sakau, kad ne! Manote, nežinau, kas lankosi mano namuose? – šaižiai atsakė Filipas.

– Pirmiau sakėte nepažįstantis ir Jonio Almhulto, o paskui pasirodė, kad pažįstate.

– Na, užteks! Ką bandote man prisiūti? Jei taip klausinėsite, daugiau nieko nesakysiu be savo advokato.

Falenas piktai žiūrėjo į Tomą.

– Galima daryti ir taip, – sutiko Tomas. – Tačiau visiems būtų paprasčiau, jei atsakytumėte į mūsų klausimus dabar, kad mes jau čia.

Filipas Falenas su tuo nesutiko.

Jis pakilo duodamas ženklą, kad pokalbis baigtas, ir raudona nosine nusišluostė kaktą. Tada nuėjo į prieškambarį ir demonstratyviai atlapojo duris.

– Ačiū, kad atėjote. Geros dienos!

Tarpduryje stovintis storulis Tomui nenoromis darė įspūdį. Nesitikėjo, kad Falenas bus toks ryžtin-

gas. Vyriškis jam iš pradžių pasirodė kaip koks drovus ir naivus kaimietis, tokios drąsos iš jo nesitikėjo. Juolab kai jis taip be ceremonijų nukirto jų pokalbį.

Juodu pakilo ir žengė link durų.

Šeimininkas dar kartą raudona nosine persibraukė kaktą. Tomas, prieš išeidamas pro duris, paskutinį kartą tiriamai pažvelgė į jį.

– Iki pasimatymo, – maloniai atsisveikino.

Filipas Falenas atsisveikindamas rankos nepadavė.

Margitė su Tomu atidarė sodo vartelius ir išėjo į kelią. Lauke jau buvo atvėsę. Vėjas šnarėjo medžiuose, kurių pilki kamienai švelniai išsiskyrė mėlynojų žalumoje. Tarp pušų kaip purios pagalvės kilo pilkai žalių samanų salelės.

Margitė pažvelgė į rankinį laikrodį.

– Jau vėlu. Turime žiūrėti, kad spėtume į miesto keltą.

Ji atsisuko ir pažvelgė į namą, iš kurio ką tik išėjo.

– Ką manai apie tą vyriškį? Tokio pavyzdinio naujojo turčiaus egzemplioriaus dar nebuvau sutikusi. Net nežinau, negi tas tipelis galėtų nužudyti tris žmones?

Tomas, ieškodamas atsakymo, pasikasė kaklą.

– Sunku pasakyti. Ypatingo pasitikėjimo nekelia. Netgi atvirkščiai, man pasirodė, kad jis smarkokai nervinosi. Mano galva, turėtume šituo žmogumi pasidomėti daugiau. Piterį Grafą kol kas galime pamiršti, bet tas Falenas nėra toks jau nekaltas.

Jis paskutinį kartą atsisuko į marcipanų spalvos namą, tada pažvelgė į laikrodį.

– Keltas turėtų išplaukti už pusvalandžio. Jei eisime tiesiai į uostą, laisvai į jį spėsime.

Trečiadienis, ketvirta savaitė
52 skyrius

Nora smalsiai žvalgėsi aplinkui. Personalo paieškos agentūra buvo įsikūrusi sename plytiniame name Stokholmo *Öfre Östermalm* biurų rajone. Namo įėjimas atitiko pastato dvasią, salė buvo išklota raudonu kilimu. Agentūros biuras buvo trečiame aukšte, savo laiku čia turėjo gyventi pasiturintys miestelėnai.

Nieko keista, kad bankas bendradarbiavo su tokia pat konservatyvia firma. Finansų pasaulis niekada nepasižymėjo progresyviomis pažiūromis.

Nora išvyko rytiniu keltu, kuris išplaukė dešimt minučių po šešių. Jautėsi apsimiegojusi, bet vis tiek mėgavosi ankstyvu rytmečiu. Lauke buvo nuostabiai gaivu, taip gaivu Sandhamne būna tik iki kokios aštuntos valandos ryto. Kaip malonu kvėpuoti grynu rytmečio oru ir mėgautis miegančio archipelago ramybe!

Berniukai dieną leis pas senelius, iki ji grįš iš miesto. Henrikas, kaip paprastai, kuisis prie savo laivo. Nora nusprendė po pokalbio dar pabindzinėti po

parduotuves, kad ji jau čia. Nedažnai tenka pašliaužioti po miestą, o dabar kaip tik vyko vasaros išpardavimas.

Henrikui pasakė, kad turi vykti į darbą ir sutvarkyti vieną reikalą. Kaip ir nemelavo, tik pirma laiko dar nesakė tiesos.

Gali būti, kad tas naujas darbas visai ne jai. Tad kam bereikalingai ginčytis?

Priimamajame sėdėjusi sekretorė nuvedė ją į susirinkimų kambarį, kur stovėjo padėklas su mineraliniu vandeniu ir kava. Nora vos garsiai nesusijuokė: patalpa iki menkiausių smulkmenų atitiko jos lūkesčius, kaip turi atrodyti vadinamųjų galvų medžiotojų biuras.

Ant raudonmedžio stalo stovėjo vazoje pamerkta puokštė puikiausių gėlių. Sienos buvo nukabinėtos gražiais paveikslais. Buvo taip jauku ir tvarkinga, kad galėjai pasijusti besąs kieno nors bute.

Nora svarstė, kas bus, jei susidurs su kuo nors iš pažįstamų? Ko gero, į pokalbį kvietė ir kitus banko Teisės skyriaus darbuotojus. Tikriausiai yra pasitaikę, kad jam užtrukus kolegos susitikdavo koridoriuje. Tikėkimės, jai taip nenutiks.

Kai Rutgeris Sandelinas įėjo pro duris ir pasisveikino, pažino jį iš balso.

Koks neįprastas vardas – Rutgeris. Skambėjo kaip koks „raitelis“ anglų kalba. Įsivaizdavo jį kaip sausą gyslotą vyrą odiniais batais ir jojiko kelnėmis. O įėjo stambokas stilingas kokių penkiasdešimties metų vyriškis žilstančiais plaukais.

– Dėkoju, kad atvykote, – mandagiai tarė. – Bankas prašė pakviesti Jus į šį pokalbį, kad galėtų susidaryti objektyvų įspūdį apie jūsų kvalifikaciją. Postai neturi būti skiriami šališkai, remiantis vidiniais ryšiais ir simpatijomis.

– Suprantu, – atsakė Nora. Tai kiek paaiškino padėtį.

Tada pradėjo kalbėtis apie darbą Malmėje ir regioninio padalinio juristui reikalingą kvalifikaciją.

Atsakinėdama į klausimus Nora pastebėjo riebalų dėmelę ant šilkinio Rutgerio kaklaraiščio, puikiai derančio prie jo marškinių. Veikiausiai apsitaškė pusryčiaudamas, bet dėl to jis atrodė tik dar žmogiškesnis, nors jei būtų žinojęs, turbūt būtų pasikeitęs kaklaraištį.

Nora papasakojo apie save ir ką iki šiol dirbo. Baigė teisę Upsaloje, ten buvo studentų sąjungos narė. Po studijų atliko teismo referentės praktiką. Tada pradėjo dirbti banke ir ten nuo mokinės pakilo iki savo dabartinės pozicijos.

Jos profesinė karjera buvo aprašyta personalo byloje, tačiau Rutgeris stengėsi viską išsiaiškinti kuo tiksliau, tarsi Nora turėtų pereiti į visiškai naują darbą jau ne banke.

Taigi Norai teko atsakyti į klausimą apie savo stipriąsias ir silpnąsias puses ir kaip ją apibūdintų kolegos. Turėjo nusakyti, kas jai sunku, sudėtinga ir kaip tvarkosi su stresu bei konfliktais darbe.

Norai švystelėjo mintis, kad paika klausti mažų vaikų motinos, kaip ji tvarkosi su stresu ir konfliktais. Jei to nesugebėtum, šeimoje neišgyventum nė sekundės. Nėra tokių vaikų, kurie niekad nesiniautų tarpusavyje.

Be to, darbas visu etatu, du šešerių ir dešimties metų berniūkščiai ir nenutrūkstantis mokyklos bei prailgintos dienos grupės raštelių srautas dėl iškylų, mokymo priemonių ir rinkliavų streso keldavo pakankamai. Ačiū, kad pasidomėjote.

Staiga Rutgeris Sandelinas paprašė papasakoti apie santykius su dabartiniu savo viršininku. Nora viduje net susigūžė.

Ką dabar sakyti?

Kad Ragnaras Valstenas yra išlepintas nevykėlis, dirbantis darbą ne pagal savo nosį? Kad per jo aštrų

liežuvį niekas nenori su juo bendrauti ir turėti reikalų? Kad pradėjusi dirbi matė, kaip jis išėdė vieną vyresnę kolegę?

Valandėlę ji svarstė, ką čia pasakius.

– Mūsų santykiai pakankamai geri, kaip ir daugumos kitų kolegų, – atsargiai tarė. Kalbėjo vis tyliau, karštligiškai ieškodama, kaip čia neutraliau pasakius. – Jis ne toks vadovas, kuris visur kišasi. Galime dirbti pagal savo atsakomybę.

Paskutinis sakinys nuskambėjo kvailai, ji iškart pasigailėjo taip pasakiusi.

– Žinoma, jis turi daug darbo su kitais svarbiais banko reikalais, – negrabiai pridūrė.

Atrodo, Rutgeris Sandelinas pajuto jos bandymą laviruoti ir raminamai nusišypsojo. Jis pasilenkė ir pažvelgė Norai į akis.

– Būsiu su jumis atviras. Prisiklausiau įvairiausių nuomonių apie Ragnarą Valsteną ir jo gebėjimus vadovauti Teisės skyriui.

Nora prikando lūpą. Tai jos ausiai nuskambėjo pernelyg maloniai, kad būtų tiesa. Darbo su tuo tipu jai jau buvo per akis.

Po kokios valandos pokalbio Rutgeris Sandelinas staiga paklausė, ką dirba jos vyras ir ar yra patenkintas savo darbu.

– Jis yra Danderydo ligoninės radiologas. Jam ten patinka, – atsakė Nora.

– O ką jis mano apie kraustymąsi į Malmę?

– Kol kas konkrečiai to nesvarstėme, tačiau jis tikrai nesunkiai rastų darbo kokioje nors netoli esančioje ligoninėje.

Rutgeris Sandelinas atsilošė ir sudėjo rankas. Atrodė kaip koks senas viduramžių magistras.

– Imantis tokio dalyko labai svarbu tarpusavio sutarimas. Persikraustyti su visa šeima – didžiulis pokytis. Todėl būtina, kad visi būtumėte vieningi ir kaip galėdami stengtumėtės adaptuotis naujoje aplinkoje.

Jis atidžiai pažvelgė į moterį.

– Manote, kad jūsų vyras pritartų tokiems pokyčiams?

Nora nurijo seiles.

Pagal Sandelino pasakojimą, naujasis darbas būtų fantastiškas. Įdomios užduotys, geros darbo sąlygos ir puikus karjeros šuolis. Bankas apmokėtų visas kraustymosi išlaidas ir padėtų susirasti naują butą. Be to, Eresundo regione virte virė gyvenimas. Naujasis tiltas į Daniją Pietų Švediją tiesiog atgaivino. Staiga atsivėrė visas žemynas: pora valandų automobiliu – ir tu jau Europoje. Berniukai bus sužavėti, kad gyvens taip arti legolendo.

Kokia viliojanti perspektyva – automobiliu nulėkti iki Kopenhagos ir susiėmus už rankučių vaikščioti po *Strøget**.

– Reikia apie tai pasikalbėti, bet Henrikui tikrai patiktų kraustytis kitur ir patirti ką nors nauja.

Nora slapčia už nugaros sukryžiavo du pirštus, nors ir suprato, kad tai vaikiška.

Rutgeris Sandelinas džiugiai nusišypsojo ir baigė pokalbį:

– Miela Nora, jūsų reputacija banke – puiki. Magnusas Vestingas, būsimas pietų regiono direktorius, yra girdėjęs apie jus daug gera ir mano, kad esate tinkamiausia kandidatė į šią vietą. Jei norite, galite su juo susitikti. O aš parašysiu ataskaitą Personalo skyriui.

Atsisveikinusi su Rutgeriu Sandelinu, Nora ir džiūgavo, ir jautėsi prislėgta. Kaip reikės įtikinti Henriką kraustytis į Malmę? Ji taip norėjo to naujo darbo!

Nora nužygiavo į kavinę ir užsisakė latės. Jei Henrikas gautų tokį pasiūlymą, viskas būtų aišku be kalbų. Tiek jam, tiek visiems kitiems atrodytų savaime suprantama, kad ji turi susirinkti daiktus ir kraustytis su juo. Tačiau atvirkščias variantas jau nebebuvo savaime suprantamas.

---

* Pėsčiųjų alėja Kopenhagos centre.

Nora impulsyviai surinko Henriko numerį, norėdama išgirsti jo balsą. Pastarosiomis dienomis juodu pratarė vienas kitam gal porą žodžių, kalbėjosi tik apie vaikų reikalus. Deja, jo mobilusis telefonas buvo išjungtas, iš karto įsijungė balso paštas.

Veikiausiai jis buriavo. Kaip visada.

53 skyrius

Kaip Tomas pagaliau popiet sužinojo, teismo medicinos ekspertų nuomone, Jonis Almhultas veikiausiai bus iškritęs iš laivo jau sekmadienio vakarą.

Paprastai skenduolis iškyla į paviršių per savaitę, bet vasarą, ypač kai jūros vanduo toks neįprastai šiltas, jį galėjo iškelti vos po kelių dienų.

Lavoną rado jau ketvirtadienį, tad mažai tikėtina, kad jis bus paskendęs vėliau nei sekmadienį, kai jį paskutinį kartą dar matė gyvą. Taigi Jonis Almhultas turėjo būti Suomijos kelte, kuris devynioliktą valandą išplaukė iš Stadsgordeno.

„Cinderella" septynioliktą valandą atplaukė į Strando kelią. Taigi, Almhultas turėjo pakankamai laiko *Skeppsbrokajen* krantine nueiti prie Suomijos keltų.

Prieš pietus Margitė su Tomu nuovadoje dar kartą aptarė pokalbį su Falenu. Abu vienbalsiai nutarė, kad šiuo tipeliu reikia pasidomėti išsamiau. Kalė susisiekė su Ekonominių nusikaltimų skyriumi ir paprašė padėti patikrinti Faleno verslą. Kaip ir nuovadoje, ten

daug kas atostogavo, tačiau pažadėjo iki savaitės pabaigos ką nors atsiųsti. Iki tol reikėjo susidaryti vaizdą, ką pastaruoju metu veikė pats Falenas.

Tomas pasiėmė dar vieną puodelį arbatos ir nuėjo į savo kabinetą. Buvo truputis po keturių. Jis nusprendė paskambinti Filipui Falenui ir pasiteirauti, kur šis buvo praeitą savaitę nuo sekmadienio iki ketvirtadienio, kai Almhultas buvo dingęs, kol jo lavoną išplukdė Truvilio pakrantėje.

Filipas Falenas atsiliepė iš karto, lyg būtų sėdėjęs prie telefono ir laukęs skambučio.

Išgirdęs, kas skambina, paniuro.

– Ar galite pasakyti, kur buvote praeitą savaitę nuo sekmadienio iki ketvirtadienio ryto? – paklausė Tomas.

– Nesuprantu, kodėl policijai tai parūpo, – sušnypštė Falenas.

– Jums ir nereikia suprasti, – atkirto Tomas. – Prašau tiesiog atsakyti į klausimą.

– Nuo antradienio iki ketvirtadienio buvau Sandhamne.

– O sekmadienį ir pirmadienį? – spaudė Tomas.

– Turėjau reikalų, todėl sekmadienį rytiniu keltu išplaukiau į miestą.

– Ir ką ten veikėte?

– Buvau savo biure. Turėjau sutvarkyti porą reikalų.

– Kiek laiko praleidote biure?

Filipas Falenas demonstratyviai atsiduso.

– Tiksliai neatsimenu. Gal porą valandų. Paklauskite mano sekretorės, ji pasakys konkrečiau. Sekretorė buvo su manimi ir man padėjo, nors ir buvo savaitgalis.

– Kada išėjote iš biuro?

– Jei gerai pamenu, apie pusę šešių.

– Ir ką veikėte tada?

– Nuvažiavau namo į butą. Pavakarieniavau ir dar kiek pažiūrėjau televizorių.

– Kur yra jūsų butas?

– Vasastane.

– Ar visą vakarą prabuvote namie?

– Taip. Niekur nebuvau išėjęs.

– O kada vėl grįžote į Sandhamną?

– Pirmadienį.

– Ar atsimenate kelintą valandą atplaukėte į Sandhamną?

– Manau, kad netrukus po pietų.

Tada Filipui Falenui trūko kantrybė.

– Čia kas? Apklausa? Juk jau vakar sakiau, kad apklausoje dalyvausiu tik su savo advokatu.

Tomas pabandė nuraminti įširdusį vyriškį:

– Turiu tik porą klausimėlių. Visiems būtų paprasčiau, jeigu juos išsiaiškinčiau dabar telefonu, kad jums nereikėtų specialiai dėl to vykti į miestą.

Kitame gale stojo tyla. Tomas savęs klausė, ar tik Falenas nebus padėjęs ragelio, bet paskui pagalvojo, kad jis tikrai nedrįstų numesti ragelio kalbėdamasis su policininku.

– Gerai jau, bet šis klausimas bus paskutinis, – galiausiai nenoromis iškošė.

– Ar kas nors gali paliudyti, kad sekmadienio vakarą ir visą naktį jūs tikrai buvote savo bute?

– Ne, niekas.

Ragelyje pasigirdo pypsėjimas. Filipas Falenas nutraukė pokalbį.

54 skyrius

Nora sėdėjo banke prie savo darbo stalo.

Akivaizdu – atostogų metas, didžiulis biuro kabinetas atrodė kaip išmiręs. Nė vieno kolegos juristo, dauguma kompiuterių išjungti.

Septintame aukšte, kur buvo įsikūręs Teisės skyrius, tvyrojo palaiminga tyla. Tiesiai virš jų sėdėjo valdžia. Ten dirbo visi šulai, sienos buvo nukabinėtos buvusių banko direktorių portretais.

Šalia ekrano stovėjo puodelis su jau gerokai pravėsusia iš kavinės atsinešta late. Per minias fotoaparatais ginkluotų turistų į banką įkaitusiais Stokholmo šaligatviais atėjo per penkiolika minučių.

Vis galvojo apie Filipą Faleną, tą vyriškį, pas kurį vakar ėjo Tomas su savo kolege. Visas tas reikalas nedavė Norai ramybės. Kad jau buvo mieste, galėjo juo pasidomėti. Pasivaikščios ir apsipirks vėliau.

Prisijungė prie interneto ir naršyklėje greitai susirado Vermdės bendruomenės registrų centro telefono numerį.

Atsiliepė jaunatviškas vyriškas balsas ir mandagiai paklausė, kuo galėtų padėti.

– Ar galite pasakyti, kam priklauso žemės sklypas, jei aš jums nurodyčiau to objekto kadastro numerį?

– Žinoma. Kur tas sklypas yra?

– Sandhamne.

Nora padiktavo jam numerį iš Sandhamno topografinio žemėlapio. Visi salos namai buvo sužymėti pagal Eknės numeraciją. Taip buvo todėl, kad anksčiau Sandhamnas priklausė Eknės, šiauriau esančios archipelago salos, jurisdikcijai. Tik dvidešimtame amžiuje Sandhamnas įgijo savivaldą, bet sklypai ir toliau buvo žymimi pagal senąją tvarką.

– Sekundėlę!

Kitame gale stojo tyla. Nora gurkštelėjo pravėsusios kavos su pienu.

Ragelyje vėl pasigirdo balsas:

– Matau, kad šitas sklypas priklauso akcinei bendrovei.

Nora pakėlė antakius. Mat kaip! Filipas Falenas savo prašmatnų namą išlaikė firmos sąskaita! Moteris savęs klausė, ar jis, pagal galiojančius įstatymus, mokėjo savo firmai nuomą už namą, kad jame gyveno geriausiu atostogų sezono metu?

Tikriausiai ne.

– Kaip vadinasi akcinė bendrovė?

– „Fahlén & Co“

Ta pati firma, kuri priklausė Falenui ir kurios vardu jis vykdė savo verslą.

– Ar žinote įmonės registracijos numerį?

– Žinoma.

Vyras Norai padiktavo dešimties skaitmenų numerį ir ši tai rūpestingai užsirašė. Jis padės jai gauti daug įdomios informacijos.

Tada moteris atsidarė Patentų ir registrų biuro svetainę. Joje buvo prieiga prie Prekybos ir verslo registro bei visų Švedijos bendrovių duomenų bazės. Jos bankas turėjo abonementą, galėjo naudotis duomenų bazėmis ir gauti visą slaptą informaciją, taigi Nora nesunkiai rado viešus duomenis – Prekybos registro įrašus ir metinį balansą.

Ji greitai suvedė gautąjį numerį.

Jau po kelių sekundžių ekrane pasirodė naujausias metinis balansas. Ji atsispausdino dokumentą ir pastarųjų devynerių metų duomenis. Dėl viso pikto atsispausdino ir pastarųjų penkerių metų Prekybos registro įrašus, kad išsiaiškintų buvusius įmonės direktorius ir asmeninius jų duomenis.

Prekybos registre ji taip pat sužinojo, kokią veiklą įmonė vykdo.

Tada išėjo iš Registrų biuro interneto svetainės ir prisijungė prie Finansinės informacijos, sutrumpintai FI, duomenų bazių. Prie jų jos bankas taip pat turėjo prieigą. Duomenų bazėje buvo įmonių likvidumo ir kitų finansinių rodiklių duomenys. FI duomenų bazėse buvo kaupiami duomenys apie visus: ar tai būtų įmonė, ar privatus asmuo. Labai naudingas šaltinis, padedantis susidaryti vaizdą apie įmonės kreditingumą. Nuo tų, kam prieinamos FI duomenų bazės, bemaž nieko nenuslėpsi.

FI duomenų bazių duomenimis, įmonei „Fahlén & Co" sekėsi puikiai. Nebuvo jokių įrašų dėl vėluojančių atsiskaitymų, firma nebuvo skolinga mokesčių, jos kreditingumas buvo vertinamas labai gerai dėl didelio likvidumo ir mažų įsiskolinimų. Finansiniai įmonės reikalai buvo nepriekaištingi.

Visą surinktą medžiagą – storą lapų pluoštą – Nora susegė į mėlyną segtuvą ir įsidėjo į rankinę. Tada išjungė kompiuterį ir patraukė prie liftų.

Pats laikas eiti į Strando kelią, jei nori spėti į artimiausią keltą į Sandhamną.

55 skyrius

„Cinderella“ kaip visada buvo sausakimša į archipelagą vykstančių žmonių, tačiau tai buvo vakarinis keltas, kuriuo dažniausiai plaukdavo iš darbo grįžtantys žmonės ir vėlyvi lankytojai, tad Nora be vargo susirado atokų staliuką, kur galėjo išskleisti savo popierius.

Ji išsiėmė mėlynąjį segtuvą ir pradėjo studijuoti pastarųjų dešimties metų „Fahlén & Co“ įmonės verslo rezultatus.

Kaip banko teisininkė, Nora buvo pratusi analizuoti metinius rezultatus ir balansą, be to, ji visada puikiai perprasdavo skaičius. Ji turėjo ir savo seną kišeninį skaičiuotuvą, kuriuo visada naudodavosi, kai tekdavo patikrinti skaičiavimus.

Moteris nusprendė pirmiausia pasigilinti į pastarųjų penkerių metų įmonės pelningumo rodiklius. Paskui peržiūrės sąnaudas, kad galėtų susidaryti vaizdą apie jų pelno maržą.

Ji jau seniai žinojo, kad viešbučių ir restoranų verslo pelno marža ne per didžiausia. Tikriausiai tas pats galiojo ir jų tiekėjams.

Greitai ir metodiškai Nora suskaičiavo kiekvienų metų pelno procentus, jos pirštai vikriai bėgiojo aparačiuko klavišais, o užrašų knygutė pildėsi sumų ir skaičiavimų.

Po valandėlės atėjo metas atlygiui, tad ji nuėjo į kavinę nusipirkti šalto alaus. Linktelėjo keliems pažįstamiems iš Sandhamno ir trumpai šnektelėjo su jaunuoliu, stovinčiu prie kasos. Nė tas nesusilaikė nepakomentavęs Sandhamno žmogžudysčių.

Apie jas vis dar buvo kalbama.

Grįžusi į savo vietą Nora analizavo toliau. Pamažu pradėjo ryškėti tam tikra tendencija ir, kuo daugiau skaičių Nora vedė į savo kišeninį skaičiuotuvą, tuo ji darėsi aiškesnė.

Reikia apie tai papasakoti Tomui.

Ji pasiėmė mobilųjį telefoną ir surinko jo numerį.

Vyras atsiliepė jau po pirmo signalo.

– Tomas, – trumpai drūtai prisistatė maloniu balsu.

– Čia Nora. Man atrodo, kad aptikau kai ką labai įdomaus apie Faleno firmą. Turi kuo greičiau tai pamatyti.

– Kur esi?

– Kelte, grįžtu į Sandhamną, švartuosimės maždaug po pusvalandžio. Ką veiki šiandien vakare?

– Šiaip ketinau likti mieste, – lėtai atsakė jis. – Kita vertus, būtų visai šaunu ištrūkti iš šito nežmoniško karščio.

– Jei atplauksi, kviečiu tave pavalgyti „Buriuotojų“ restorane. Bistro, – gundė Nora.

Norėjo aptarti su juo šį tą daugiau, ne tik Filipo Faleno verslą. Būtinai norėjo papasakoti apie savo susitikimą su Rutgeriu Sandelinu. Jai buvo svarbu sužinoti vyrišką nuomonę, prieš susiremiant su Henriku.

– Tikrai turi pamatyti šitą medžiagą. Telefonu paaiškinti negaliu, pernelyg sudėtinga, – pridūrė ji.

Tomas kitame gale tyliai nusijuokė.

– Kodėl gi ne! Galėsiu atvykti tik paskutiniu keltu, anksčiau nespėsiu. Manau, iš Stavneso jis išvyksta apie pusę aštuonių. Vėlyva bus vakarienė.

– Nieko, – patenkinta atsakė Nora. – Pusę devynių lauksiu tavęs ant laiptų.

56 skyrius

„Seglarhotellet Skärgårdsbistro“, vadinamas „Buriuotojų“ restoranu, atsirado pamažu besiplečiant senajam klubui, kuris jau per šimtą metų buvo pagrindinis uosto statinys.

Rudai raudoname pastate su dantytu bokštu buvo įsikūręs KŠBK regatų biuras ir uosto valdyba. Be to, čia buvo ir viešbučio kambarių. Per šimtmetį nuo atidarymo jame lankėsi nesuskaičiuojama daugybė buriuotojų. Jei tik sienos galėtų kalbėti, pripasakotų gyvą galybę pikantiškų istorijų apie karūnuotus asmenis ir aukštuomenės atstovus. Per tuos metus restoranui vadovavo daugybė virėjų: nuo legendinio Okės Kristersono, dirbusio aštuntame ir devintame dešimtmečiuose, iki mažiau žinomo narkotikų virėjo Flemingo Bromano.

Tomui išlipus prieplaukoje, Nora jau laukė apačioje prie bistro laiptų. Iš tolo draugą išdavė energinga eisena ir ji dar sykį pasigėrėjo, koks jis patrauklus. Nors Tomas visiškai neskyrė dėmesio aprangai, ką

beapsivilkdavo, viskas jam kuo puikiausiai tikdavo. Šįvakar jis vilkėjo nuskalbtais džinsais ir buvo užsidėjęs pilotų stiliaus akinius nuo saulės.

Nora matė, kaip kelios kikenančios dvidešimtmetės atsisuko jam pavymui. Tomas, aišku, nieko nepastebėjo.

Pamatęs Norą, vyriškis nušvito. Ši jam atsimokėjo širdingai apkabindama.

– Kaip sekasi? Pavargęs? Alkanas? – pasisveikino Nora ir net nepastebėjo, kad vieną po kito išpyškino tris klausimus, neduodama jam nė prasižioti. Moteris patapšnojo sau per pilvą. – Aš jau pusalkanė. Eime vidun!

Čia pat apsisuko ir pirma užlipo laiptais. Restorano administratorė juoda suknele nuvedė juos prie staliuko, nuo kurio atsivėrė vaizdas į visą uostą. Abiem davė po meniu ir nuėjo.

Nora alkanu žvilgsniu ėmėsi studijuoti valgiaraštį. Dominavo žuvis, bet buvo ir viliojančių mėsos patiekalų.

– Jau išsirinkai? – paklausė Tomo. – Nepamiršk, kad aš tave vaišinu, kaip žadėjau.

– Aš ir taip žinau, ką valgysiu. Atsidūręs čia gali valgyti tik vieną patiekalą.

– Ar galiu paklausti, kokį? – šypsodamasi paklausė Nora. Ji puikiai žinojo, kur jis suka.

– Aišku, kad „Buriuotojų“ skrebutį, ką dar?

„Buriuotojų“ skrebučiai čia buvo gaminami jau nuo neatmenamų laikų. Tai buvo didelis gabalas jautienos išpjovos, patiekiamas ant skrudintos duonos ir gausiai apipiltas Berno padažu. Su kalnu gruzdintų bulvyčių.

– Ne pats sveikiausias maistas, – paerzino Nora.

– Bet kaip skanu! – atsakė Tomas. – Galima?

Padavėja priėmė užsakymą ir Noros pageidavimu įpylė jiedviem australiško raudonojo *Merlot* vyno. Tomas ilgiau nebeįstengė susiturėti nepasmalsavęs:

– Na, pasakok: ką iškapstei apie Filipo Faleno įmonę?

Nora išsitraukė mėlynąjį segtuvą ir užrašinę su savo skaičiavimais. Papasakojo, kaip rinko duomenis ir ko ieškojo.

– Žiūrėk! – tarė ir ištraukė vieną lapą, kuriame pieštuku stulpeliais buvo surašyti skaičiai. – Ilgą laiką firmos apyvarta buvo bemaž vienoda, nekito ir pelno marža. Be žymesnių nuokrypių. O prieš penkerius metus apyvarta staiga stipriai pašoko,

pelningumas padidėjo daugiau kaip trimis šimtais procentų, – pieštuku pabraukė skaičių 300.

– Ir ką tai reiškia? – paklausė Tomas.

– Kad staiga firma pradėjo gauti daug daugiau pajamų, nei turėjo sąnaudų.

Nora gurkštelėjo vandens ir tęsė:

– Paprastai išaugus firmos pajamoms padidėja ir sąnaudos – taip jau yra. Aišku, įmanoma sudaryti daugiau sandorių, o sąnaudos gali išlikti kaip buvusios; bet nenormalu, kad pajamos padidėja taip drastiškai, o sąnaudos – ne. Prekes reikia pristatyti – tai tikrai reikalauja sąnaudų. O Filipo Faleno firmoje viskas atvirkščiai.

Ji parodė kitą lapą su skaičiais.

– Štai, staiga pajamos pašoka kur kas labiau nei sąnaudos, o logiško paaiškinimo nėra. Kiek matau iš metinio balanso, jis nei pirko kitą firmą, nei sudarė kokių reikšmingų naujų sutarčių. Nėra kapitalo prieaugio ar panašių pajamų, kuo galėtum paaiškinti tokį šuolį. Lyg geroji fėja būtų mostelėjusi burtų lazdele, ir Falenui staiga pradėjo lyti pinigais.

Tomas susikaupęs žiūrėjo į Norą.

– Tęsk! Aš klausau.

– Be to, firma pradėjo mokėti daug didesnius dividendus akcininkams, tai yra tam pačiam Filipui Falenui. Anksčiau jis tenkindavosi kur kas menkesnėmis išmokomis, o pastaruoju metu vis nusiurbia iš įmonės įspūdingas sumas. Firmai tai nė motais, kai dirba taip žvėriškai pelningai.

– Ir kaip tai paaiškintum?

Nora pakėlė akis nuo skaičių ir įdėmiai pažvelgė į Tomą.

– Mano teorija būtų tokia: jis savo viešbučių ir restoranų verslo klientams, be įprastų prekių, tiekia dar ką nors.

– Pavyzdžiui, kontrabandinį alkoholį! – sušuko Tomas.

Nora linktelėjo.

– Pavyzdžiui. Tokiu atveju kontrabandinių prekių įsigijimo sąnaudų – to, ką sumoka už kontrabandinį alkoholį, – rodyti buhalterinėje apskaitoje jis negali.

Tomas pritariamai linktelėjo, kišdamas burnon paskutines gruzdintas bulvytes. Jo lėkštė jau buvo švarutėlė, be lašelio padažo.

– Suprantama. Būtų sunku tai paaiškinti mokesčių inspekcijai, – ironiškai šyptelėjo ir toliau įdėmiai klausėsi Noros aiškinimo.

– Būtent. Taip pat jis turėjo sugalvoti, kaip legalizuoti papildomas pajamas. Neprotinga sklaidytis dideliais juodaisiais pinigais. Ką daryti, kad mokesčių inspekcija nesuuostų? Juk bankai dabar privalo pranešti apie visas klientų lėšas. Taigi, reikėjo sugalvoti, kaip pagrįsti iš šalies gaunamas pajamas.

Tomas padėjo peilį su šakute ir nugėrė vyno.

– Logiška!

– Galėčiau įsivaizduoti tokią schemą: Filipas Falenas kontrabandines prekes perkantiems restoranams išrašo didesnes sąskaitas. Tai reiškia, kad labai padidina savo nuolat tiekiamų prekių kainas, kas nėra draudžiama. Taip restoranai per sąskaitas už prekes gali apskaityti kontrabandinio alkoholio įsigijimo sąnaudas, o Filipo Faleno firma taip gali pagrįsti savo labai išaugusias pajamas bei pasakišką pelną. Pelną firma atiduoda savininkui Filipui Falenui, o jis už dalį gautų pinigų įsigyja kontrabandinio alkoholio.

Nora triumfuodama pažvelgė į Tomą ir ištraukė dar vieną skaičiavimų lapą.

– Abra kadabra – ir juodųjų pinigų kaip nebūta!

Tomas atsilošė ir sunėrė už galvos rankas. Noros teorija buvo išties įdomi, be to, ji daug ką paaiškino. Jis vėl prisiminė Agnetos Ahlin žodžius. „Sandhamne guli pinigai“, – sakiusi ji Kiki. Ar turėjo galvoje juoduosius Faleno pinigus?

Nora padėjo ant stalo dar vieną skaičių prirašytą lapą.

– Čia dar ne viskas. Labai išaugo ir valdybos nariams mokamas atlygis.

– Tais pačiais metais kaip ir kita?

Nora patvirtindama linktelėjo.

– Daug metų valdybos nariai tenkinosi penkiasdešimties kronų dydžio premijomis. Prieš ketverius metus suma padidėjo iki šešių šimtų tūkstančių kronų vienam valdybos nariui per metus.

Tomas tyliai švilptelėjo. Šeši šimtai tūkstančių kronų! Premija?! Daug daugiau nei daugumos darbininkų metinis atlyginimas.

– Kas priklauso valdybai? – paklausė jis, žiūrėdamas į ant stalo gulinčią popierių šūsnį.

– Narių tik trys. Filipas Falenas, jo tėvas, kuris, pagal asmens kodą, turėtų būti devyniasdešimties metų senukas, ir kažkokia Marianė Strindberg.

Tomas atidžiai apžiūrinėjo lapą.

Jis buvo taip paskendęs savo mintyse, kad sureagavo tik tada, kai padavėja jau trečią kartą paklausė, ar jie norėtų kavos arba deserto. Per daug negalvodamas Tomas užsisakė dvigubą espresą. Deserto nereikia. Nora pritarė jam apgailestaudama, kad šokoladinių putėsių diabetikams negalima.

– Strindberg, – sumurmėjo Tomas. – Kažkur šitą pavardę jau girdėjau, tik neatsimenu kur. Žinoma, be šauniojo Augusto, – pridūrė šypsodamasis.

– Valdybos nare tapo 2000-aisiais, – tarė Nora. – Įdomus sutapimas, ar ne? Būtent tais metais įmonės pelnas šovė į viršų. Anksčiau valdyboje buvo tik Falenai – tėvas su sūnumi, – o motina buvo kontrolierė.

Tomas gurkštelėjo savojo ką tik atnešto espreso ir mėgavosi stipriu kavos aromatu.

Staiga jis prisiminė.

– Vikingas Strindbergas, – tarė ir pastatė ant stalo kavos puodelį. – Kristerio Bergreno šefo pavardė yra Strindbergas, štai kaip.

– Gal jis netyčia vedęs Marianę? – šmaikščiai paklausė Nora.

– Kalbėdamas su mumis, jis labai nervinosi, – tęsė Tomas. – Nepaprastai norėčiau sužinoti, ar tai tik atsitiktinumas.

Jis kilstelėjo vyno taurę.

– Į tavo sveikatą, Nora! – tarė jis. – Labai mums padėjai. Džiaugiuosi, kad įkalbėjai mane šįvakar atplaukti. Tu iš tiesų aukščiausios klasės detektyvė.

57 skyrius

– Kaip sekasi?

Karina pakėlė akis, kabineto tarpduryje netikėtai išdygus Margitei. Dar buvo ankstyvas rytas, koridoriuose tvyrojo tyla. Karina dirbo jau nuo pusės aštuonių. Pareigingumo jai tikrai netrūko.

– Keltų bendrovė vakar atsiuntė keleivių sąrašus, bet dar nespėjau jų visų peržiūrėti.

Ji pasitrynė akis ir pasirąžė.

– Ką nors radai?

Karina papurtė galvą.

– Ką tik pradėjau. Žinai, kiek keleivių telpa viename Suomijos kelte? Keli tūkstančiai. Sąrašai sudaryti pagal bilietų įsigijimo laiką. Vyras, su kuriuo kalbėjau, sakė, kad keltų bendrovėje buvo užstrigę kompiuteriai, todėl jie negalėjo sudaryti sąrašų abėcėlės tvarka. Gavau ne elektroninį failą, o popierines dokumentų kopijas.

Ji kilstelėjo šūsnį popierių, kad Margitė suprastų, apie ką kalba.

– Žymiuosi visas pavardes, kurios skamba panašiai į Almhult ar Falen. Jos galėjo būti ir neteisingai užrašytos.

Ji pažvelgė į studijuojamą sąrašą. Vieni vardų ir pavardžių stulpeliai.

– Be to, mes gi nežinome, ar tas Falenas registravosi savo vardu, – sumurmėjo ji. – Būtų kur kas paprasčiau, jei palauktume elektroninio failo: tada galėčiau kompiuteryje pavardes surūšiuoti abėcėlės tvarka.

– Neturime laiko laukti. Deja, belieka dirbti taip, – apgailestaudama tarė Margitė.

Ji išėjo iš kabineto, bet čia pat vėl kyštelėjo galvą pro duris.

– Pradėjai nuo sekmadienio reisų, ar ne?

Karina klausiamai pakėlė antakius.

– Žinoma, kodėl klausi?

Margitė atsiprašydama šyptelėjo.

– Kvailai paklausiau. Juk žinau, kad ir taip pagalvosi.

Karina atlaidžiai krestelėjo galva.

– Viskas gerai. Kai tik ką rasiu, iškart pranešiu.

Margitė pasiruošė dar kavos. Pažvelgė į laikrodį – be dvidešimt devynios. Tomas iš pat ryto norėjo vykti

pas Filipą Faleną ir dar kartą jį prigriebti. Vakar vėlai vakare paskambino Margitei ir papasakojo, ką Nora išskaitė iš Filipo Faleno buhalterinių ataskaitų ir kokias iš to padarė išvadas.

Jie susitarė, kad Tomas liks saloje ir šiandien iš pat ryto pasikalbės su Falenu apie tai, ką iškapstė Nora. Bus geriau, jei jį dar kartą užklups namie, užuot oficialiai iškvietęs į apklausą, kur vyras gali atvykti su savo advokatu.

„Falenui pamažu svyla padai“, – pagalvojo Margitė. Vien išvydusi jo ryškiai žalią namą pajuto, kad kažkas čia ne taip. Kažkas dvokė iš tolo.

Šįryt turėjo pasirūpinti pastarojo meto Faleno telefono skambučių išklotinėmis. O gal net leidimu klausytis jo telefoninių pokalbių.

Ji čiupo telefono ragelį ir surinko prokurorės numerį.

58 skyrius

Tomas su dėkingumu pasinaudojo Noros ir Henriko pasiūlymu pasiskolinti jų laivelį, kad vakare galėtų nuplaukti į savo namą Harėje ir ten pernakvoti. Taip kitą dieną anksti ryte vėl galėjo grįžti į Sandhamną ir aplankyti Filipą Faleną. Tomas prišvartavo laivelį prie Lindžių liepto ir sparčiai nužingsniavo į Vesterudo pusę. Buvo kiek vėsiau nei savaitės pradžioje. Giedras rytmetys dvelkė gaiva. Kur kas malonesnė temperatūra už pastarųjų dienų kaitrą.

Eidamas į pusiasalio galą paskambino Karinai. Prašė pažiūrėti, ar Marianė Strindberg yra susituokusi su vyru vardu Vikingas ir ar jie gyvena Tyresėje tuo pačiu adresu, kuriuo registruota firma „Fahlén & Co". Karinai patvirtinus, kad taip ir yra, Tomas nesusilaikė plačiai neišsišiepęs.

Filipas Falenas atidarė duris, Tomui vos spėjus į jas pabelsti.

Jis nenoromis pakvietė Tomą užeiti į virtuvę ir pasiūlė kėdę. Atrodė, kad vyriškis jaučiasi ne per geriausiai: veidas buvo išraudęs, po akimis kabojo maišeliai.

– Ir vėl jūs! – niūriai suurzgė jis. – Ko dar reikia?

– Užduoti dar kelis klausimus.

Tomas nekreipė dėmesio į neslepiamą Faleno nepasitenkinimą jo atvykimu. Šįkart buvo tvirtai pasiryžęs priremti Filipą Faleną prie sienos. Atsisėdo virtuvėje ant pasiūlytos kėdės. Šeimininkas įsitaisė kitame stalo gale, kuo toliau nuo Tomo.

– Kalbėsime apie jūsų firmą. Kiek suprantu, pastaraisiais metais verslas sekasi kur kas geriau nei anksčiau. Nuo tūkstantmečio pradžios jūsų pelnas pasakiškas, ar ne?

– Koks jūsų reikalas?

– Prašau atsakyti į mano klausimą.

Filipo Faleno žvilgsnis nervingai klaidžiojo po virtuvę.

– Negalime skųstis. Čia nėra nieko neįprasta, jau daug metų mūsų verslas sekasi gerai.

– Kaip paaiškinsite tai, kad jūsų pelnas patrigubėjo?

– Daug dirbome. Kai labai stengiesi, gerai ir uždirbi. Kas čia keisto?

– Turėjote kaip reikiant pasistengti. Mano turimais duomenimis, jūsų pelno marža gerokai didesnė už rinkos vidurkį.

– Ar tai draudžiama?

– Aš taip nesakau, – ramiai atsakė Tomas. – Tik neįprasta. Man įdomu, kaip tai paaiškintumėt.

Jis atsilošė ir laukė atsakymo.

Filipas Falenas staiga pakilo ir nuėjo prie plautuvės. Iš viršutinės spintelės išsiėmė stiklinę ir prisileido vandens. Išgėrė, vis dar stovėdamas nugara į Tomą.

– Ar supratote mano klausimą? – neatlyžo tas.

Vyriškis tylėjo. Ir toliau stovėjo atsukęs nugarą.

– Laukiu jūsų atsakymo! – jau griežčiau tarė Tomas.

Filipas Falenas apsisuko ir piktai dėbtelėjo į jį.

– Jūs gal kurčias? Juk ką tik pasakiau, kad daug dirbome. Pritraukėme naujų klientų, gavome didelių užsakymų. Taip jau būna versle.

Jis vėl nusisuko į plautuvę.

– Ar šitoje sumautoje policinėje valstybėje jau nebeįmanoma ramiai dirbti savo darbo, nepersekiojamam visokių šniukštinėtojų, kurie uždavinėja kvailus klausimus? – suniurnėjo pusbalsiu.

Stojo slegianti tyla. Tomas laukė ledine veido išraiška.

Vienintelis garsas sklido iš Filipo Faleno gerklės, kai šis gėrė vandenį.

– Kas tokia Marianė Strindberg? – paklausė Tomas.

Filipas Falenas susigūžė.

– Kodėl klausiate?

– Klausiu, kas tokia Marianė Strindberg.

– Ji yra mano įmonės valdybos narė.

– Kaip ja tapo?

– Koks skirtumas?

– Noriu žinoti, kodėl ji yra valdybos narė. Juk ja tapo ne taip seniai, ar ne?

– Ji yra ekonomistė. Pamaniau, kad turėti tokį žmogų firmoje yra labai pravartu.

– Jums ši mintis staiga dingtelėjo prieš ketverius metus, nors prieš tai puikiausiai tvarkėtės dviese su tėvu?

– Nepainiokit čia mano tėvo! – Filipas Falenas įsiutęs žvelgė į Tomą.

Tomas pakeitė taktiką.

– Kaip čia buvo, kad, vos Marianei Strindberg tapus valdybos nare, išmokos valdybos nariams iškart patrigubėjo?

– Tai ne jūsų reikalas, – atsakė Filipas Falenas ir atsiplėšęs popierinio rankšluosčio nusišluostė kaktą. – Bet jei jau taip norite žinoti, tada nusprendžiau,

kad valdybos nariams reikėtų mokėti daugiau. Ar tai draudžiama?

Jis išskėtė rankas ir klausiamai žvelgė į Tomą.

– Ne, tik neįprasta, – atsakė Tomas įdėmiai stebėdamas storulio veido išraišką. – Žinote, ką apie tai manau? – tęsė, nepaisydamas kambaryje tvyrančios įtampos.

– Man visai neįdomu.

Tomas nusprendė imti jautį už ragų.

– Manau, kad išmokas valdybos nariams padidinote tam, kad per Marianę Strindberg apmokėtumėte už jos vyro teikiamas paslaugas.

Filipas Falenas stengėsi neišsiduoti, tačiau išblyško ir ranka atsirėmė į plautuvę.

Tomas palinko ir žvelgė Filipui Falenui tiesiai į akis.

– Lažinuosi, kad jūsų valdybos narė Marianė Strindberg yra ištekėjusi už vyro vardu Vikingas Strindbergas, kuris dirba „Systembolaget“ Tai tas pats Vikingas Strindbergas, kuris padeda jums tiekti „papildomas“ prekes. Kuris užsiima stambaus masto vyno ir stipriųjų alkoholinių gėrimų kontrabanda iš „Systembolaget“ Vagia prekes, kurias jūs tiekiate paslėptas tarp savo virtuvės reikmenų ir už kurias klien-

tai gerai sumoka. Štai tau ir papildomas pajamų šaltinis, dėl kurio taip staiga pašoko jūsų apyvarta ir kuris paaiškina, kodėl jūsų pelno marža yra gerokai didesnė už rinkos vidurkį!

Tomas atsilošė kėdėje ir sukryžiavo rankas ant krūtinės. Jis provokuojamai žvelgė į Faleną.

– Štai ką aš manau, – tarė.

Jo žodžiai pakibo ir ilgai vibravo ore.

Filipui Falenui to jau buvo per daug. Jis vėl nusišluostė išprakaitavusią kaktą. Drebančia ranka bedė į duris.

– Lauk! – sušnypštė jis. – Dinkite iš mano namų! Neturite jokios teisės čia ateiti ir taip kalbėti. Skambinu savo advokatui.

Tomas atsipalaidavęs žvelgė į jį. Svarstė, ar likti ir pabandyti išgauti iš Filipo Faleno daugiau informacijos.

Priešais stovintis vyriškis buvo toks susijaudinęs, kad net virpčiojo jo lūpų kampučiai. Smakras drebėjo, trūkčiojo kairiosios akies raumuo.

Tomas nusprendė baigti. Toliau provokuoti Faleną nebuvo prasmės, geriau išsikvies jį į apklausą, kai tik patikrins ryšius su Vikingu Strindbergu ir turės telefoninių pokalbių išklotines.

Jis atsistojo ir nuėjo prie durų. Uždėjo ranką ant rankenos ir ją nuspaudė.

– Dar susitiksime, – tarė atsisveikindamas. – Netrukus.

– Lauk! – karktelėjo Falenas. – Lauk!

59 skyrius

Henrikas įėjo į virtuvę juodas kaip naktis. Nora, kuri kaip tik ruošėsi kepti blynelius iškylai į Grionšerą, klausiamai pažvelgė į jį.

– Kas nutiko?

– Mūsų naujajame ešerių tinkle didžiulė skylė, štai kas! – atšovė Henrikas. – Vaikai žaidė valčių namelyje, ir dabar turime suplėšytą ešerių ir apdraskytą dugninį plekšnių tinklą. Prasiknisiu visą amžinybę, kol sutaisysiu. Šiandien su Hase Christiansonu norėjau užmesti tinklus.

Nora nutaisė supratingą miną. „Jei tik tiek tos bėdos...“ – pagalvojo.

– Dėl to dangus nenugrius, – raminamai tarė. Henrikas piktai dėbtelėjo į Norą ir ji atsitraukė. – Suprantu, kad pyksti, bet juk viskas pataisoma. Galų gale, tam ir gauname pinigus už vaikus. Kaip kompensaciją už jų išdaigas, – pabandė nuleisti juokais.

Henrikas vis dar putojosi:

– Vaikai turi išmokti atsargiai elgtis su daiktais! Man jau iki gyvo kaulo įgriso, kad jie tik viską mėto ir gadina.

Jis priėjo prie laiptų ir šūktelėjo į viršų:

– Simonai, Adamai, leiskitės žemyn! Reikia pakalbėti. Greičiau!

– Mes nieko nepadarėme, – pasigirdo choru iš vaikų kambario.

– Greitai ateikite, pasakiau!

– Kodėl tau nepaprašius Signės paskolinti tinklo? Ji jų turi daug, – pasiūlė Nora, bandydama išsklaidyti besitvenkiančius audros debesis ir patenkinti savo žvejo poreikius.

Henrikas atlyžo ir kiek nuleido balsą:

– Gal tu gali paprašyti? Tu ją geriau pažįsti už mane.

– Aišku, – atsakė Nora su palengvėjimu, kad pavyko išvengti krizės. – Tuoj einu pas ją, tik baigsiu kepti blynelius.

Nora pravėrė gražius dvivėrius rankų darbo Brandų vilos sodo vartus, priėjo prie namo durų ir pabeldė.

Sandhamne skambučių nebuvo. Lauko durys arba būdavo atidarytos – tada prieš įeinant tiesiog reikėdavo draugiškai šūkteli „Alio!“, – arba turėdavai garsiai pabelsti.

Tiko tiek viena, tiek kita, svarbiausia buvo informuoti šeimininką apie savo atėjimą.

Signė atidarė duris, pasirišusi savo įprastą prijuostę, su kuria Nora ją matydavo diena dienon. Kartais ji savęs klausdavo, ar Signė kur nors neturi neišsenkančių vienodų prijuosčių atsargų, kad susidėvėjusią galėtų pakeisti lygiai tokia pačia. Kaip fantomas, savo oloje turintis begalę kostiumų.

Nora maloniai pasisveikino.

– Noriu paklausti, ar galėtume iš tavęs pasiskolinti tinklą ešeriams gaudyti? Mūsiškį bežaisdami Adamas su Simonu sudraskė. Kitaip liksime be vakarienės, šiandien ketinome pažvejoti tinklais, – mirktelėjo Signei. – Henrikas, kaip gali įsivaizduoti, tuo nesužavėtas. Už bausmę dvi valandas berniukai negalės žaisti kompiuteriu tam skirtu laiku. Neabejoju, kad be leidimo jie valčių namelyje daugiau niekada nežais.

– Aišku, kad duosiu tinklą, Nora. Nusileisk į valčių namelį ir pasiimk, ko reikia.

Prie durų priėjo Kaisa ir iškišo drėgną nosytę. Nora pasilenkė ir ją paglostė. Kaisa buvo pats mieliausias šuo pasaulyje. Pilki plaukai aplink snukį išdavė, kad ji senutė, kaip ir jos seneliukė.

Signė padavė raktus nuo valčių namelio.

– Tik prieš grąžindami išdaužykite tinklą!

Nora nusišypsojo. Valyti dumblių ir jūrų žolių prisivėlusius tinklus buvo menkas malonumas. Signė žinojo, ką kalba. Galėjai juos valandų valandas daužyti kadagine šluotele, ir vis tiek likdavo įsipainiojusių augalų.

Tai Signė išmokė Norą, kaip geriausiai valyti prisivėlusį tinklą. Tereikia jį porai savaičių užkasti į žemę. Dirvoje esantys enzimai išskaido dumblius, vandens žolės supūva, o tinklas stebuklingai tampa kaip naujas.

Senas archipelago žvejų triukas, kuris kartkartėmis praversdavo.

Nora nusileido prie valčių namelio. Jis stovėjo prie liepto Brandų šeimos sklype. Tipiška rudai raudona valtinė su žaliomis durimis.

Salos gyventojai pavydėjo didelio Signės prieplaukos liepto, prie kurio buvo galima prišvartuoti daug laivų. Švartavimosi vietų paklausa viršijo pasiūlą. Juodoje uosto lentoje vis kabėjo laivų savininkų raštelių, pranešančių, kad jie ieško, kur galėtų laikyti savo laivus. Vidutinės nuomos kainos pastaruoju metu šaute šovė į viršų iki kelių tūkstančių už vasarą.

Daug kas iš vietinių prisidurdavo nuomodami laisvas vietas prie savo lieptų. Signė už išties nedide-

lę sumą leido prie Brandų liepto švartuotis dviem šeimoms, kurios jau nuo senų laikų turėjo vasarnamius Sandhamne.

Nora įkišo didelį seną raktą į valčių namelio durų spyną. Viduje buvo tamsu, lemputė palubėje švietė silpnai kaip spingsulė.

Kur sukabinti tinklai ešeriams gaudyti?

Noros žvilgsnis slydo siena. Dauguma tinklų buvo geros būklės, nors vienas kitas atrodė senas ir nesutvarkytas. Išsiblaškiusi pasuko pirmo pasitaikiusio tinklo plūdurą ir pamatė, kad ant jo užrašyta ne „S. B.“, o „K. L.“ Matyt, Signės valtinėje dar kai kas laikė savo tinklus. Gal kuris iš vasarotojų, kurie nuomojosi vietas prie Signės liepto?

Dešiniame tolimajame kampe ji rado ieškomus tinklus. Nusikabino nuo kablio du ir atsargiai išnešė juos į lauką. Užrakinusi namelį, nunešė tinklus prie savo liepto, kur Henrikas triūsė prie laivo.

– Štai tavo tinklai, – atsargiai padavė, kad tinklai nepersisuktų.

– Tikiuosi, kad žūklė bus sėkminga. Turime gana anksti pavalgyti, kad spėtum laiku išplaukti į dvidešimt keturių valandų turnė. Startuosite vidurnaktį?

– Jei pavakarieniausim prieš penkias, laiko turėsiu per akis. Užteks išplaukti devintą, – atsakė Henrikas, kuris jau buvo spėjęs nusiraminti.

Vyras draugiškai jai nusišypsojo. Nora pajuto, kad jis stengiasi užglaistyti pastarųjų dienų nesutarimus.

– Beje, turiu puikių naujienų, – tarė ji, laikydama už nugaros kumščius. – Šįvakar mielai būčiau jas tau papasakojusi. Bet plaukite, kad nepavėluotumėt.

Henrikas padėjo Adamui įlipti į laivą. Vaikas ilgai meldė paimamas su tėčiu užmesti tinklų, kol šis galiausiai sutiko. Nora pažvelgė į sūnų ir pasiuntė oro bučinį.

– Prižadi gerai elgtis?

Adamas nutaisęs klusnią veido išraišką pažvelgė į motiną.

– Tikrai taip, pone kapitone, – tarė kuo rimčiausiai. – Būsiu klusnus. Ypač jei gausiu pavairuoti laivą... – pridūrė nedrąsiai žvilgtelėjęs Henriką, nerimaudamas, kad po istorijos su tinklu jo šansai pavairuoti laivą lygūs nuliui.

Henrikas nusijuokė ir pakedeno sūnui plaukus. Vėl grįžo gera nuotaika.

– Eikš čia, tigriuk, plaukiam! Aišku, kad galėsi galiuką pavairuoti.

Nora susimąsčiusi grįžo namo. Vis svarstė, kaip čia pasakius Henrikui, kad labai trokšta to darbo Malmėje.

Po šeštadienio ginčo jie daugiau apie tai nekalbėjo. Nora vis laukė tinkamos progos pasakyti vyrui, kad buvo nuvykusi į miestą, į personalo paieškos agentūrą.

Nuojauta Norai kuždėjo, kad bus geriausiai pakalbėti prieš buriavimo turnė. Tada Henrikas galėtų suviršinti žinias, kol bus jūroje.

Šiandien. Po vakarienės.

Tada bus geriausiai.

60 skyrius

„Paskambink Markusui Bjorkui iš Suomijos keltų bendrovės“ – tokį raštelį Tomas rado ant savo darbo stalo, kai vienuoliktos valandos keltu – senuoju „Solöga“ – atplaukė į miestą.

„Reikės nusipirkti mėnesinį Vaksholmo keltų bilietą“, – pagalvojo. Buvo sudėtinga išsaugoti ir avansinei apyskaitai pateikti visus pavienius keltų bilietėlius. Keletą kartų pavyko nuplaukti su pakrančių apsaugos policija, tačiau šie neturėjo daug laivų, tad tokių progų pasitaikydavo retai.

Raštelyje buvo nurodytas mobiliojo telefono numeris.

Tomas pasikvietė į savo kabinetą Margitę. Juodu susėdo prie stalo ir pasiėmė telefoną su garsiakalbiu.

Margitė surinko telefono numerį ir nuspaudė garsiakalbio mygtuką.

– Markusas Bjorkas, Suomijos keltų bendrovė, – atsiliepė energingas jaunatviškas balsas. Tomui kaipmat prieš akis iškilo papūstžandžio ambicingo jaunuolio vaizdas.

– Čia Margitė Grankvist iš Nakos policijos nuovados. Greta sėdi ir klausosi kolega Tomas Andreasonas. Norėjote su mumis pasikalbėti?

– Taip. Ačiū, kad atskambinote. Aš dirbu keltų bendrovės biure. Vakar gavote iš mūsų keleivių sąrašus. Apgailestauju, kad užtrukome – darėme viską, kas buvo mūsų jėgoms. Buvo sutrikusi mūsų kompiuterinė sistema ir pridarė didelių bėdų.

– Taip, suprantu.

– Reikalas tas, kad kalbėjau su kapitonu, kuris dirbo tą jums svarbų sekmadienį prieš dvi savaites. Jis papasakojo apie įrašą laivo knygoje. Du jaunuoliai teigė matę, kaip tą vakarą kažkas iškrito per bortą. Pranešė tik kitą dieną išlipę iš kelto. Daugiau apie šį įvykį niekas neužsiminė. Be to, vaikinas su mergina tą vakarą daug gėrė, tad kapitonas ir nusprendė, kad veikiausiai nieko neatsitiko, – nervingai nusijuokė Markusas Bjorkas.

– Ką darėte toliau? – Margitė klausiamai pažvelgė į telefoną.

– Kaip ir nieko, deja. Buvo sunku patikėti ta porele. Neįsivaizduojate, kaip dažnai žmonės prišneka visokių vėjų.

Pastarieji žodžiai nuskambėjo vos girdimai, tarsi Markusas Bjorkas būtų baiminęsis, kad kas nors padarė klaidą.

– Bet kai paprašėte keleivių sąrašų, pamaniau, kad jums tikriausiai bus įdomus tas pranešimas, – pridūrė.

Tomas su Margite susižvalgė. Ši iškėlė nykštį į viršų.

„Pavardės“, – be garso ištarė lūpomis.

Tomas pasilenkė virš telefono.

– Ar žinote tų jaunuolių pavardes?

– Taip, žinome, kas jie tokie ir kur gyvena. Kapitonas dėl viso pikto užsirašė jų adresus. Visa laimė, – Markuso Bjorko balsas skambėjo nebe taip entuziastingai, veikiau jau baugščiai.

– Labai gerai, – tarė Tomas ir linktelėjo Margitei. – Ar galite atsiųsti tuos duomenis elektroniniu paštu?

– Žinoma, – kurį laiką ragelyje buvo tylu. – Sakykite, jei dar kuo galime jums padėti, – pasiūlė Markusas Bjorkas.

– Ar deniuose įrengtos stebėjimo kameros? – paklausė Margitė.

– Taip, ir ne viena.

– Tuomet labai norėtume gauti praėjusio sekmadienio vaizdo įrašus. Ir, jei įmanoma, įrašus nuo pirmadienio iki trečiadienio. Kuo greičiau.

– Žinoma, kai tik keltas parplauks į Stokholmą, užsakysiu paruošti medžiagą.

Margitė pažvelgė į laikrodį ir atsiduso.

– O kada tai bus?

Ragelyje pasigirdo šlamėjimas – matyt, Markusas Bjorkas rausėsi popieriuose.

– Šiandien gerokai po pietų. Devynioliktą valandą vėl išplaukia atgal.

Margitė, pasimetusi savo mintyse, nesąmoningai tarp pirštų sukinėjo pieštuką. Tomas baigė pokalbį ir padėjo ragelį.

– Gal mums labai pasiseks, ir stebėjimo kamerų vaizdo įrašuose pamatysime Jonį Almhultą ir jo žudiką? – garsiai pasvarstė Margitė.

Ji išplėšė lapą, ant kurio buvo pripaišiusi žmogeliukų, ir suglamžiusi į gniutulą labai taikliai švystelėjo į šiukšlių dėžę kitame kambario kampe.

Tada skeptiškai pažvelgė į Tomą.

– Ar aš per daug tikiuosi?

Jis sklaidė savo užrašinę ir atsivertė neseną įrašą: „Pradėti klausytis Vikingo Strindbergo telefoninių pokalbių."

– Ką prokurorė sako dėl „blakių", kaip kalbėjome?

Margitė atsilošė ir užvertė akis.

– Aišku, kad jai tai nepatiko! Tokių dalykų prokurorai paprastai nemėgsta. Teko pacituoti Baudžiamojo kodekso dvidešimt septintąjį straipsnį.

Jį Margitė mokėjo mintinai.

„Slapta klausytis telefoninių pokalbių galima tada, jei tiriama nusikalstama veikla, už kurią gresia ne mažesnė kaip šešių mėnesių laisvės atėmimo bausmė."

Margitės veide atsispindėjo pasitenkinimas.

– Jei kalbame apie milijoninę alkoholio kontrabandą iš valstybės įmonės, kuri paskui be akcizų mokesčio išdalijama restoranams, tokiu atveju už grotų atsidurtum ilgesniam laikui nei šeši mėnesiai, ar ne?

Tomas širdyje šyptelėjo, įsivaizduodamas, kaip nenoriai prokurorė Ėman išdavė leidimą klausytis telefoninių pokalbių. Klausymasis neįsipaišo į demokratinės visuomenės paveikslą, tačiau yra galingas policijos darbo įrankis, dažnai papildantis tyrimo mozaiką esminėmis detalėmis.

Atrodo, kad šįkart prokurorė buvo priversta nusileisti neįtikėtinai greitai.

– Pokalbių klausysimės dienos metu, jei kolegos darys taip, kaip liepta. Tam darbui paskyriau Kalę, – tarė Margitė. – Be to, jis turi patikrinti, kokiais numeriais buvo skambinta praėjusiomis savaitėmis.

Ji iškalbingai pakėlė antakius.

– Kaip manai, ar aptiks Vikingo Strindbergo skambučių Filipui Falenui? – pakilnojo rankoje telefoną ir mąsliai užsižiūrėjo į jį. – Mane vis stebina, kaip lengvabūdiškai nusikaltėliai naudojasi savo mobiliaisiais. Juk visi žino, kad šiais laikais be vargo galima nustatyti tokių telefonų buvimo vietą. Gali kone gatvę tiksliai nustatyti, iš kur banditas skambino. Anksčiau daryti nusikaltimus buvo kur kas paprasčiau.

61 skyrius

Tomas įtariai pažvelgė į supypsėjusį mobilųjį telefoną. Kaip tik kalbėjosi telefonu su Margite, kuri jau buvo išėjusi iš darbo ir grįžusi namo ko nors užvalgyti. Nespėjo nė prisėsti prie stalo, kai paskambino Tomas. Jis buvo susitikęs su Suomijos kelto, kuriuo galimai plaukė Jonis Almhultas, kapitonu.

– Margite, lukterėk sekundėlę, kaip tik gavau SMS žinutę. Tik žvilgtelėsiu, kas parašyta.

Tomas atsidarė tekstinę žinutę.

„Falenas malūnsparniu nugabentas į ligoninę. Būklė kritiška."

Žinutė buvo išsiųsta 18:57:23. Iš Karinos mobiliojo telefono.

– Tomai! – pašaukė Margitė. – Kas atsitiko?

Tomas net susigūžė – visiškai užmiršo Margitę. Jis skubriai perskaitė jai žinutę.

– Ar rašo, dėl ko? – tuoj pat paklausė Margitė.

– Ne.

Tomas dvejojo. Ar trumpai papasakoti, ką sužinojo iš pokalbio su kelto kapitonu? Vyriškis papasakojo

bemaž tą patį, ką ir Markusas Bjorkas. Ar pirmiausia sužinoti, kas atsitiko Filipui Falenui?

Jis nusprendė pirmiausia pasidomėti Falenu.

– Klausyk, perskambinsiu, kai pakalbėsiu su Karina.

Jis greitai padėjo ragelį ir paspaudė greitojo rinkimo mygtuką, kuriam buvo priskyręs Karinos numerį. Ji iškart atsiliepė.

– Bandžiau tau prisiskambinti, – tarė apgailestaudama, – bet buvo užimta. Pagalvojau, kad tokią naujieną norėsi sužinoti kuo greičiau.

– Kas nutiko? – be užuolankų paklausė Tomas.

– Filipas Falenas šiandien prieš keturioliktą valandą išskraidintas iš Sandhamno greitosios pagalbos sraigtasparniu. Jį nugabeno į Danderydo ligoninę. Guli Reanimacijos skyriuje.

– Kas jam?

– Iš gydytojų sužinojau nedaug. Pats žinai, kaip griežtai jie laikosi prievolės nekalbėti apie pacientus.

Tomas stengėsi sutramdyti savo nekantrumą.

– Ką jie pasakė?

– Atrodo, kad į smegenis išsiliejo kraujas. Sraigtasparniui atskridus jis buvo be sąmonės.

– Į smegenis išsiliejo kraujas? – apstulbęs pakartojo Tomas.

Karina tęsė:

– Po valandos dar kartą paskambinsiu į ligoninę, matysime, ką pavyks sužinoti. Manau, kad jie galės ką nors pasakyti bent jau apie jo būklę.

Tomo galvoje minčių vijo vienos kitas.

Ar Filipą Faleną tiesiog ištiko insultas? O gal kam nors pavyko prifarširuoti jį tokiu kiekiu žiurkių nuodų, kuris sukėlė gyvybei pavojingą kraujo išsiliejimą į smegenis?

Kaip Kiki Bergren.

Ar ir vėl pasikartojo tas pats atvejis? Jei taip, kas už jį atsakingas? Jei kas nors nunuodijo Filipą Faleną, tai turėjo būti dar vienas asmuo, atsakingas ir už kitas mirtis.

Žudikas, kuris buvo neaišku kas ir neaišku kur. Kurį būtinai reikėjo sustabdyti.

– Kai tik pakalbėsi su ligonine, iškart paskambink man, kad ir kaip vėlu bebūtų, – tarė Tomas.

– A, dar kai kas, – pridūrė. – Paklausk jų, kada anksčiausiai galėsim jį aplankyti ligoninėje ir pasikalbėti.

Karina tyliai atsiduso.

– Jau klausiau. Nieko gero. Slaugė, su kuria kalbėjau, sako, kad jis veikiausiai mirs. Jo būklė labai

bloga. Ji nėra tikra, ar Falenas beatgaus sąmonę. Kone atskaitė man pamokslą, kad apskritai klausiu tokių dalykų.

– Vis tiek paklausk. Jei jis atsigaus, mums labai svarbu su juo pakalbėti.

– Gerai, – nuolankiai atsakė Karina.

Keletą sekundžių buvo tylu, tada ryšys nutrūko.

– Kol mums ant sprando neužgriuvo dar viena mirtis, – tyliai pratarė Tomas.

62 skyrius

Žvejybos laimikis buvo puikus. Tinklai, išgulėję vandenyje beveik šešetą valandų, buvo pilni storiausių ešerių.

Parplaukiant Adamas, išdidus kaip gaidys, sėdėjo laivo viduryje tarp dumblių ir jūrų žolių prisivėlusių tinklų ir šypsojosi nuo ausies iki ausies.

– Žiūrėk, mama, ar esi kada mačiusi tiek žuvies?

Jie darinėjo žuvis iki pamėlynavimo, ir vis tiek liko didelė vonia ešerių. Šiuos reikėjo suleisti į „pelkę“ – tokį aptvarą žuvims, sukonstruotą tarp liepto polių. Oras patekdavo pro skylę liepte ir aptvaras buvo lyg akvariumas, kuriame pagautos žuvys dar galėjo gyventi keletą dienų. Labai praktiškas dalykas, kuris čia buvo visada, kiek siekė Noros atmintis.

Ant žarijų kepti ešeriai su šviežiomis bulvėmis ir voveraitėmis, pakepintomis su sviestu, buvo puikiausia vasariška vakarienė. Nora padengė stalą sode, kad jie galėtų pasimėgauti geru oru.

Henrikas prieš laukiančią buriavimo turnė alkoholio atsisakė, o Nora įsipylė taurę auksaspalvio *Chardonnay* vyno. Desertui valgė braškių.

Tada abu gėrė kavą, laukdami, kada Henrikui reikės išplaukti. Iki saulėlydžio dar buvo likusios kelios valandos. Vėliavėlės, kurios visą dieną plazdėjo vėjyje, dabar kabojo sudribusios. Aplink dūzgė kamanės.

Berniukai trumpam išbėgo pas senelius. Juodu liko vieni.

Pats metas pakalbėti su Henriku.

Nora pasisuko į jį.

– Turiu tau kai ką papasakoti. Man atrodo, kad žinios puikios ir tave pradžiugins.

Ji ištiesė ranką ir suėmė jo dešinę plaštaką.

Henrikas gurkštelėjo kavos ir smalsiai pažvelgė į Norą.

– Skamba intriguojančiai. Nagi, klausau, pasakok!

Nora užgniaužė blogą nuojautą ir stengėsi, kad žodžiai nuskambėtų kuo džiaugsmingiau.

– Vakar buvau mieste ir susitikau su personalo paieškos agentūros atstovu, apie kurį tau pasakojau. Pokalbis buvo labai vykęs. Darbas turėtų būti velniškai įdomus. Toks iššūkis, kokio visada norėjau. Galiausiai atsikratyčiau savo nepakenčiamo šefo, to Ragnaro.

Noros veidu nuslinko šypsnys, ir ji nupasakojo vakarykštį pokalbį, jai užduotus klausimus. Pasako-

dama energingai gestikuliavo abiem rankomis. Pati to nenorėdama kalbėjo vis greičiau ir entuziastingiau.

Kol pamatė, kad nesulaukia jokios reakcijos.

Henrikas nepratarė nė žodžio.

Norai baigus pasakoti, stojo sunki tyla, kuri, rodos, pasklido po visą sodą.

Pagaliau Henrikas prakalbo:

– Vadinasi, nuvykai į miestą ir man už nugaros su juo susitikai?

Nora suakmenėjo. Henriko balsas buvo ledinis, vyras žvelgė į ją akmeniniu veidu. Įsitempęs sėdėjo ant suolo ir žiūrėjo į ją kaip į kokį svetimą žmogų.

– Norėjau pirmiausia ramiai su juo pasikalbėti, – lėtai ištarė Nora. – Pažiūrėti, ar apskritai yra prasmės dar kartą su tavimi kalbėtis šiuo klausimu.

– Man už nugaros?

Žodžiai skambėjo kaip botago kirčiai.

– Tik nedramatizuok! Tiesiog norėjau pakalbėti su Rutgeriu Sandelinu, prieš tardamasi su tavim. Ir kas čia tokio? – prislėgta atsakė Nora.

Kaklu kilo didžiulis gniutulas.

Priešais sėdėjo nebe jos vyras Henrikas, o kažkoks svetimas žmogus. Kiaurai veriančios akys žvelgė su didžiausia panieka.

– Su manim taip nesielgsi, – šiurkščiai tarė jis. – Jei manai, kad dėl savo karjeros gali šokdinti visą šeimą, – to nebus.

Nora nusivylusi nurijo seiles. Pajuto, kaip suspaudė skrandį, o per kūną iki pat kaklo it gyvatė užšliaužė baimė.

Ji ir tikėjosi, kad Henrikas liks nepatenkintas jos slaptu susitikimu su personalo paieškos konsultantu, tačiau vylėsi, jog vis tiek pavyks protingai susitarti. Kaip jis gali taip elgtis?

– Neuždrausi man susitikinėti, su kuo noriu! – jos žodžiai nuskambėjo šaižiau, nei norėjo, kaip kokio užsispyrusio vaiko. – Darau tai, ką noriu, kaip ir tu gali daryti, ką nori, ir nesirūpinti niekuo, išskyrus savo prakeiktą darbą!

Henrikas virte virė iš įsiūčio, jo lūpos net pabalo iš pykčio.

– Šiuo klausimu mano pritarimo nesulauksi, – tęsė. – Nežmoniškai mane nuvylei, gali būti tuo tikra. Ar galima pasielgti dar egoistiškiau, ką? Turi du vaikus, gal pamiršai?

– Kaip ir tu! – atrėžė Nora. – Bet leidi sau ištisai buriuoti, o aš viena turiu viskuo rūpintis.

Ji pašoko taip staigiai, kad net nuvirto kėdė.

– Ir kaip gali taip bukaprotiškai reaguoti? Turėtum manimi didžiuotis! Tuo, kad tavo žmonai siūlo tokį įdomų darbą!

Nora giliai įkvėpė, bandydama suvaldyti savo balsą, kurį, rodėsi, tuoj praras.

– O tu elgiesi bjauriai ir piktaviliškai.

– Bandau išsaugoti tai, ką turime. Galvoju, kas geriausia vaikams. O tu elgiesi kaip išlepinta mergiūkštė, kuriai neduoda naujo žaislo. Nesame tavo marionetės, kurias gali tampyti kaip panorėjusi, – atkirto Henrikas.

Jis sukryžiavo ant krūtinės rankas ir žiūrėjo į žmoną. Rankų raumenys buvo įsitempę, plaštakos sugniaužtos į kumščius.

Nora pritrenkta žiūrėjo į jį. Veltui ieškojo vyro veide bent kibirkštėlės supratingumo. Ko nors, kas primintų tą Henriką, kurį mylėjo. Jos vyrą.

Šis pažvelgė į laikrodį ir atsistojo.

– Turiu plaukti, kitaip pavėluosiu.

Nora liko be žado. Ką ir besakyti. Jai nepatiko, kad vyras išeina ginčo įkarštyje, bet tą akimirką ji nebepajėgė tęsti pokalbio. Moterį draskyte draskė prieštaringi norai. Viena vertus, persiutusi norėjo pasiųsti jį po velnių, antra vertus, žinojo, kad jei Henrikas išeis jiems nesusitaikius, ji jausis apgailėtinai.

Kad ir sunkiai, tačiau pyktį įveikė sveikas protas.

Nora taip stipriai įsikando į lūpą, kad liežuviu pajuto kraujo skonį. Tada giliai atsikvėpė.

– Gal neišeisi tiesiog šitaip? – sukuždėjo moteris.

– Nemanau, kad dabar ką nors išspręsime. Be to, negaliu vėluoti, – atsakė sunkiai tramdydamas pyktį.

– Henrikai, – kone sukūkčiojo Nora. – Palauk, turime baigti šį reikalą.

Noros balsas drebėjo, ji kaip įmanydama stengėsi tvardytis. Dar kartą giliai atsikvėpė ir sulaikė besikaupiančias ašaras. Buvo labai svarbu nepravirkti.

Tarp jų prasivėrė neįveikiama bedugnė.

Henrikas atsakė tuščiu žvilgsniu.

Vyras, kuris prisiekė ją mylėti džiaugsme ir varge, įėjo į namą. Ji matė, kaip pasiėmė savo kelioninį krepšį ir gelbėjimo liemenę, kabėjusius ant kablio prie namo durų. Išėjęs demonstratyviai pakeitė temą, stengdamasis nežiūrėti jai į akis:

– Palinkėk berniukams nuo manęs labos nakties. Jei bus palankus vėjas, grįšiu rytoj prieš vidurnaktį.

Praėjo nė nestabtelėjęs, Nora išgirdo žodžius, kai jis jau ėjo pro šalį.

– Neturiu nė menkiausio noro toliau apie tai kalbėtis. Man šis klausimas išsemtas. Atsikvošėk, Nora!

Henrikas pravėrė sodo vartelius ir sparčiai nužingsniavo tolyn. Eidamas apsivilko gelbėjimo liemenę. Kelioninis krepšys lingavo į žingsnių taktą. Vyras net neatsigręžė.

Nora stovėjo sode ir žvelgė pavymui. Akis degino ašaros, kurias nubraukė atgalia ranka.

Jei kaip tik nebūtų sugrįžę berniukai, Nora būtų užkaukusi iš nevilties.

63 skyrius

Nora sėdėjo verandoje. Jau buvo suguldžiusi Adamą su Simonu ir bandė suprasti, kas nutiko tarp jųdviejų su vyru. Negalėjo prisiminti, kad kada nors būtų taip pykęsi. Net ir tomis streso kupinomis nemigos naktimis, kai vaikai dar buvo žindukliai, šeimoje ji nesijautė tokia nelaiminga.

Kaip tai, kas prasidėjo tokia gera naujiena, galėjo išvirsti į tokią krizę?

Svarstė, ar nepaskambinus Tomui, tačiau instinktyviai vengė apkrauti draugą šeimos problemomis, nors ir pažinojo jį jau daugybę metų.

Be to, Tomas dabar buvo labai užsiėmęs žmogžudystės tyrimu. Kai jį paskutinį kartą matė, atrodė pervargęs.

Henriko reakcijos sukeltas siutas ir šokas slėgė širdį kaip akmuo, Norai atrodė, kad fiziškai jį jaučia. Rankos ir kojos buvo kaip vatinės, gerklę skaudėjo lyg prieš kokią ligą.

Nežinojo, kaip traktuoti skaudžius Henriko žodžius. Jei jis kalbėjo rimtai, tai reiškė, kad Nora apie

darbą Malmėje gali pamiršti. Arba gali keltis į Malmę be vyro.

Buvo kur kas skaudžiau, nei ji įsivaizdavo.

Ar dėl Pietų regiono atsakingosios teisininkės vietos verta griauti santuoką?

Žinoma, ne. Bet atsakymas nebuvo toks paprastas.

Eidama į virtuvę įsipilti Henriko mėgstamo viskio ji vėl mąstė, kad geriau jau niekada nebūtų sulaukusi to Personalo skyriaus pasiūlymo telefonu.

Su stikline rankoje nusikabino savo buriavimo striukę ir nusileido prie liepto. Berniukai kietai miegojo, tad ramiai galėjo trumpai palikti juos vienus. Nora atsisėdo ant kėdės ir žvelgė į jūrą. Paprastai prie vandens jai kaipmat palengvėdavo. Ją ramindavo vien tykios jūros vaizdas. Bet šįvakar nepadėjo niekas.

Akmuo krūtinėje slėgė kaip slėgęs.

Pasigirdo, kaip kažkas žengia žvyru, ir Nora susigūžė.

– Sėdi viena?

Tai buvo Signė. Ji priėjo ir nustebusi žvelgė į Norą.

– Vakaras puikus, norėjau pasižiūrėti į saulėlydį.

Nora bandė Signei nusišypsoti, bet iš to išėjo tik grimasa. Iš akių nesulaikomai pasipylė ašaros.

– Vaikeli, kas nutiko? – susirūpino Signė.

– Nieko ypatinga, tikrai nieko, – Nora pati girdėjo, kad žodžiai skamba neįtikinamai.

– Juk matau, kad kažkas atsitiko. Nagi, pasakok, kas dedasi, – Signė prisėdo prie Noros ant kėdės ir palietė ranką. – Ar kas labai blogai? Kas nors su Henriku? Kur jis apskritai yra?

– Buriuoja, – sukūkčiojo Nora. – Dvidešimt keturių valandų turnė.

Apsipylusi ašaromis Nora papasakojo, kas nutiko tą vakarą. Apie savo naują darbą, apsilankymą personalo paieškos agentūroje ir Henriko reakciją.

Signė įdėmiai žiūrėjo į ją. Saulė nusileido, nutįso ilgi šešėliai. Nora matė, kaip senosios moters akyse atsispindi viso gyvenimo rūpesčiai.

– O ko tu pati nori?

– Nežinau, – Nora iškėlė galvą. – Ne, žinau. Trokštu, kad Henrikas norėtų, jog dirbčiau šitą darbą.

– O jei jis nenorės?

– Tada nežinau, kaip elgtis. Bet juk negaliu atsisakyti tokio šanso! Ką pasakys banke, jei taip padarysiu? Be to, nekenčiu savo dabartinio šefo. Jis kvailys!

Vėl pasipylė ašaros.

– Taip padariusi, gailėsiuosi iki gyvenimo galo, – Nora įsiverkė taip, kad ją net ėmė purtyti.

Signė išsitraukė iš prijuostės nosinę ir padavė Norai.

– Ššš, raminkis, – tarė ji. – Vaikeli, vaikeli, gyvenime yra tiek daug dalykų, dėl kurių gali karčiai gailėtis. Bet užtikrinu, kad atsisakyti darbo pasiūlymo nėra vienas iš jų.

Signė žvelgė į ją su neįskaitoma veido išraiška. Švelniai paglostė Norai skruostą.

– Tu tokia jauna. Tau dar visas gyvenimas prieš akis, be to, turi du nuostabius sūnelius, kuriais gali džiaugtis.

– Apgailestauji, kad negalėjai turėti vaikų? – netikėtai išsprūdo Norai. Išsigandusi ji pažvelgė į Signę. Anksčiau niekada to neklausė.

– Aišku, kad labai norėjau vaikų. Bet, žinai, ne viskas būna pagal mūsų norus.

Signė žvelgė į jūrą ir kiek pritilo.

– Yra daugybė dalykų, kurie vyksta ne taip, kaip norėtume. Dėl kurių pasigailime tada, kai jau būna per vėlu.

Paskendusi mintyse Nora grįžo į namą.

Nesąmoningai surinko nuo sodo kėdžių pagalvėles ir užrakino lauko duris. Kaip visada, saulei nusileidus,

palaistė snapučius. Tada išjungė šviesą pirmame aukšte ir laiptais užlipo į berniukų kambarį.

Visame name tebuvo girdėti tylus miegančių vaikų kvėpavimas.

Simonas, kaip visada, miegojo kniūbsčias ant kelių, giliai įrausęs galvą į pagalvę. Nora pasilenkė ir švelniai paglostė sūnui skruostą. Jis buvo suprakaitavęs, plaukučiai raitėsi aplink ausis.

Ji atsargiai pakėlė Simoną ir nusinešė į savo lovą. Šis nepabusdamas susirangė po antklode. Nora lėtai nusirengė ir kiek galėdama prisispaudė prie šilto kūnelio. Paplūdusi ašaromis glostė jo švelnų pilvuką, kuris kilnojosi pagal tolygų vaiko kvėpavimą, ir spoksojo į tamsą.

64 skyrius

Laikrodyje išvydusi skaičius 06:23, Nora jau nebesistengė užmigti.

Simonas gulėjo šalia jos, susirietęs į kamuoliuką. Buvo nusispardęs antklodę, tačiau kaktutė vis tiek buvo išprakaitavusi. Pro atvirą langą Nora išvydo giedrą mėlyną dangų.

Ir vėl bus puiki vasaros diena.

Po siaubingos nakties.

Ji užmigdavo tik trumpai, raumenys buvo įtempti, atrodė, tuoj plyš. Lyg visą naktį būtų pragulėjusi išsitempusi ir prie šonų prispaudusi rankas kaip koks sargyboje stovintis kareivėlis. Ją vis pažadindavo skausmas krūtinėje. Tada prisimindavo jo priežastį – katastrofišką pokalbį su Henriku – ir vėl apsipildavo ašaromis.

Sapnavo košmarus, kaip juodu skiriasi. Reikėjo parduoti namą, iš jos atėmė vaikų globos teises.

Protas sakė, kad tai buvo įprastas sutuoktinių ginčas, tačiau kūnas jautė ką kita.

Ant kortos buvo pastatytas visas bendras jų gyvenimas. Ne daugiau ir ne mažiau.

Nora nosimi įsikniaubė į šiltą Simono nugarytę, ašaros sruvo upeliais. Šiltas sūnelio kvapas ją privers-davo nusišypsoti pro ašaras. Kad ir kas bus, ji turi vaikus.

Bandė prisiversti galvoti apie ką nors kitą.

Šiandien plauks į Grionšerą. Jau seniai džiaugėsi galimybe aplankyti švyturį, kuris buvo viso archipelago simbolis. Salos bendruomenės organizuojamos išvykos visada būdavo smagios, o šįkart dar plauks tėvai ir Signė.

Tik ar pavyks visą dieną valdytis? Jei mama sužinos, kad juodu su Henriku susipyko, teks papasakoti visą liūdną istoriją.

Tai neturi įvykti, ypač prie vaikų. Geriau jau nieko nesakys ir elgsis taip, lyg nieko nebūtų nutikę. Keista, bet jos nėmaž nejaudino, kad Signė viską žino. Nora visai nesigailėjo išsipasakojusi savo senajai kaimynei. Vakar vakare jai tikrai reikėjo kam nors išsikalbėti, be to, Signė nebuvo tas žmogus, kuris neprašomas bruka savo patarimus.

Ne taip, kaip mama.

Nora giliai įkvėpė ir dar kartą pabandė nukreipti mintis kitur. Henrikas iš savo buriavimo turnė grįš

pakankamai anksti, kad jie galėtų viską protingai aptarti iki galo.

O dabar reikia įjungti autopilotą.

Laivas į Grionšerą turi išplaukti pusę dešimtos.

Tai užsakomasis Sandhamno taksi laivų kompanijos reisas, kuriuo į salą vyks 40 iškylautojų. Jie turi pasiimti maisto ir patiesalų. Atvykus į salą buvo suplanuota bendra iškyla ant uolų prie švyturio.

Nora pažvelgė į laikrodį. Iki išvykimo dar beveik trys valandos. Na, bet maistą į krepšį susidėti ji gali jau dabar. O ką dar beveikti? Moteris karčiai šyptelėjo ir nusileido į virtuvę.

Vakar keptus blynelius reikėjo sutepti uogiene ir susukti į ritinėlius.

Jai pačiai pakaks poros sumuštinių. Greta susuktų blynelių atgulė lazdelėmis pjaustyti agurkai ir morkos. Dar termosas su kava, didelis butelis sulčių, keletas cinamoninių riesčių – ir iškylai pasiruošta.

Nora vėl pažvelgė į laikrodį. Rodyklės rodė ketvirtį po aštuntos. Iki išvykos dar buvo likusios daugiau kaip dvi valandos.

Atsidususi Nora pradėjo dengti pusryčių stalą, norėdama kuo nors užsiimti. Ji savęs klausė, ar

blakstienų tušas ir pudra sugebės paslėpti paraudusias ir užtinusias akis. Veikiausiai ne.

Tada visą dieną teks slėptis po tamsiais saulės akiniais. Laimei, švietė saulė, tad tai nieko neturėjo stebinti.

65 skyrius

Užsakytas laivas buvo pilnas džiugiai nusiteikusių keleivių. Aišku, pusė iš jų – vaikai, tad triukšmas buvo neišpasakytas. Nora pažinojo beveik visus keleivius. Signė atėjo su Kaisa ir atsisėdo prie Noros tėvų. Tada laivas atsišvartavo nuo kranto ir pasuko Grionšero kryptimi.

Jie prisišvartavo Kolbranto krantinėje tiesiai po švyturiu. Ankšta senoji valčių prieplauka jau buvo per sekli, o ši krantinė buvo betoninė, prie jos galėjo švartuotis ir didesni laivai.

Grionšero vaizdas buvo priblokiantis.

Dailaus silueto švyturį vadino Baltijos karaliene. Jis priklausė archipelago jurisdikcijai ir buvo rūpestingai prižiūrimas. Tuometinis švyturio prižiūrėtojas – jei tiksliau, švyturio ugnies sargas – dėjo visas pastangas, kad jį išsaugotų.

Kone dvidešimties metrų aukščio švyturys stiebėsi mažutėje vos keturių šimtų metrų ilgio salelėje. Aukštai iškilęs stovėjo it paminklas, liudijantis, kad jau nuo senų senovės burlaiviams reikėjo rodyti kelią į saugų Sandhamno uostą.

Švyturio prižiūrėtojas plačiai išsižergęs stovėjo krante ir sveikino atvykėlius. Kol keleiviai ėjo link įėjimo, gidė, guvi Sandhamno gyventoja, užsidegusi pasakojo švyturio istoriją:

– Grionšero švyturys buvo pastatytas iš granito ir smiltainio 1770 metais pagal garsaus architekto Karlo Frederiko Adelkranco sumanymą. Jame yra aštuoni aukštai, apačioje bokštas kiek platesnis nei viršuje. Iš pradžių atviroje švyturio krosnyje buvo deginamos akmens anglys, o 1845 metais sumontuotas vadinamasis trečiosios kategorijos diskas* ir imta kūrenti rapsų aliejų. 1910 metais švyturyje įvestos dujos ir įtaisytos žaliuzės, leidžiančios keisti šviesos signalus.

Ji pasilenkė prie Simono ir Adamo.

– Įsivaizduojate, berniukai, kol nebuvo lifto, vargšas švyturio prižiūrėtojas anglių maišus turėdavo užnešti laiptais ant pečių. Taigi, sunkus tai buvo darbas.

Simonas net išsižiojęs žiūrėjo į moterį. Ji nusišypsojo.

– Pabandyk atspėti, kiek ten laiptelių.

Simonas pamąstė, tada iškėlė visus dešimt pirštų.

---

* Trečiosios kategorijos, arba Fresnelio, diskas yra prancūzų fiziko Augustino-Jeano Fresnelio sukurtas daugiasluoksnis švyturio lęšis. Jis pasižymėjo puikiomis optinėmis savybėmis, todėl švyturių skleidžiama šviesa tapo ryškesnė ir matoma iš toliau.

– Daugiau nei tiek?

– Daug daugiau.

– Tai aišku, turbūt keli šimtai, – pataisė Adamas, pamokomai žiūrėdamas į mažąjį broliuką.

Tada jis atsisuko į gidę.

– Mano brolis nemoka skaičiuoti, jis dar neina į mokyklą.

Simpatiškoji moteris nusijuokė ir paplekšnojo jam per petį.

– Deja, nė vienas neatspėjote. Į bokštą veda apie devyniasdešimt laiptelių, bet ir tų per akis, galite neabejoti. Pamatysit, kai reikės užlipti patiems.

Ji atsisuko į grupę ir tęsė:

– Nuo 1961 metų švyturys nebenaudojamas, jį pakeitė Korsėje pastatytas Revengegrundeto švyturys. Dešimtajame dešimtmetyje jis restauruotas valstybės lėšomis ir dabar skleidžia silpną žalią šviesą. Taigi, vis dar gyvas.

Ji parodė į laiptus.

– Ką gi, eime! Ne visi iš karto: viduje ankšta. Laipteliai nelygūs – žiūrėkite, kad nesukluptumėte!

Stovėdama eilėje Nora tvirtai laikė Simoną už rankos. Nors lauke tvyrojo vasariška šiluma, bokšte buvo vėsu ir drėgna. Laiptai susidėjo iš keturių dalių, kurias

skyrė aikštelės, bet, norint užkopti iki viršaus, buvo ką veikti!

Pakopos buvo aukštesnės, nei įprasta, tad žengiant teko gerokai kilnoti kojas. Vienoje vietoje pasuko ne ten ir atsidūrė koridoriuje, kuris baigėsi aklina siena.

Netoli viršūnės Nora pagalvojo, kad norint čia užkopti ir neuždusti reikia kur kas geresnės fizinės formos. Vasarą pasivažinėti dviračiais ir pasivaikščioti, net ir bėgioti neužteko – reikėtų treniruotis dar daugiau. Įveikę paskutinę laiptų atkarpą jie pateko į patalpėlę, iš kurios siauri baltai dažyti metaliniai laipteliai vedė į stiklinį švyturio žibinto kupolą pačioje bokšto viršūnėje. Žalios durelės jų papėdėje vedė į siaurą balkoną, juosiantį visą bokštą.

– Ar galiu ten eiti, mama? – Simonas maldaujamai žvelgė į Norą.

– Ir aš, – atitarė Adamas.

Nora pradarė duris ir pažvelgė laukan. Nuo tokio aukščio net susvaigo galva. Ji atsisuko ir griežtai pažvelgė į sūnus.

– Tik su sąlyga, kad būsite atsargūs. Kad man nesiduotumėte kaip laukiniai! Supratot?

– Adamai, duok ranką. Mano amžiuje jau reikia jaunuolio, kuris padėtų išlaikyti pusiausvyrą, – už

Noros stovinti Signė, prieš žengdama į balkoną, tvirtai įsikibo Adamui į ranką.

Atsivėrė fantastiškas vaizdas.

Diena buvo giedra, tad buvo matyti labai toli. Šimtai vandenyje išsibarsčiusių salelių kerėjo neišpasakytu grožiu. Horizonte buvo matyti Almagrundeto švyturys, nors jis stovėjo už daugybės jūrmylių.

Bokšto papėdėje stovėjo neseniai kruopščiai atnaujinti aptarnaujančio personalo nameliai. Ten gyveno švyturio prižiūrėtojas ir jo pagalbininkai su šeimomis.

„Skurdus ir sunkus turėjo būti jų gyvenimas, tiek vyrų, tiek ir moterų“, – galvojo Nora. Visus buities darbus reikėjo nudirbti be tekančio vandens ir elektros. Tamsiuoju metų laiku švyturio ugnį tekdavo kūrenti dieną naktį – bet kokiu oru, bet kokios sveikatos.

Šiais laikais sunku beįsivaizduoti, kaip įmanoma taip gyventi metų metus. Didžiausia pramoga, ko gero, buvo išvyka į Sandhamną, kuris irgi tebuvo vieniša sala archipelago pakraštyje.

– Nuostabu, tiesa? – Signė atsisuko į Norą ir sužavėta atsiduso. – Čia lankausi nuo pat vaikystės ir vis tiek negaliu atsigrožėti.

– Galiu tau tik pritarti, – atsakė Nora, pati besimėgaudama atsivėrusiais vaizdais.

Gidė taip pat išėjo į balkoną ir rankomis atsirėmė į turėklą.

– Ar žinote, kad bokšto statybai naudotus granito blokus skaldė čia pat saloje nuo uolų? Juos mūrydavo skaldytų plytų ir Gotlando kalkių skiediniu. Todėl iš tolo bokštas ir atrodo kaip graži mozaika. Tik vidurinė dalis pastatyta iš smiltainio, atgabento iš Roslageno.

– O kodėl bokšto viršūnėje yra juosta iš granito? – pasiteiravo Nora.

– Esama įvairių versijų. Tikėtiniausia, kad paskutinė smiltainio partija vėlavo, o mūrininkai nenorėjo laukti. Tad panaudojo tai, kas buvo po ranka, – granitą, – pridūrė ir pamerkė akį.

– Įspūdinga, kad tokį aukštą statinį taip toli archipelage sugebėjo pastatyti be šiuolaikinės technikos, – tarė Nora.

– Dar įspūdingiau, kai pagalvoji, kad tuometis projektas tebuvo gražus akvarele piešta paveiksliukas, – atsakė gidė.

– Ką tu sakai? Nebuvo projekto? – Signė nustebusi žvelgė į gidę. – Pirmąkart girdžiu.

– Būtent taip. Bokšto eksterjeru rūpinosi meistras K. H. Valmstedtas. Jis prižiūrėjo, kad bokštas būtų statomas pagal piešinį akvarele, daugiau jokių statybinių ir techninių specifikacijų nebuvo.

– Nieko sau! Ir kas būtų galėjęs pagalvoti? – Norai pasakojimas paliko didžiulį įspūdį.

Simonas timptelėjo ją už rankos.

– Mama, ar jau galime eiti? Aš noriu į patį viršų.

– Žinoma, eime!

Pro žalias dureles jie grįžo į bokštą. Simonas siauromis kopetėlėmis užsiropštė į viršų. Jos vedė į puošnią galeriją, juosiančią visą švyturio kupolą ir užimančią beveik visą erdvę. Patalpa buvo nedidukė, gal kokių dviejų metrų skersmens. Visas kupolas buvo stiklinis, viename kampe buvo matyti nedidelė angelė. Galerijoje vietos tebuvo keletui žmonių.

„Tam, kas bijo aukščio, čia ne vieta“, – pagalvojo Nora.

– O, kaip *kietai*, matau Sandhamną! – sušuko Simonas. – Adamai, ateik pažiūrėti!

Kupolo viduryje stovėjo naujas žibintas, sumontuotas tūkstantmečio pradžioje restauruojant švyturį.

– Simonai, ar žinai, kodėl švyturys šviečia žaliai? – Nora parodė į audinio gabalu uždengtas prizmes.

– Nes tai graži spalva?

– Ne, branguti, nes švyturys vadinasi Gronskeras. Tai reiškia „žalia sala“ Tad žalia spalva labai tinka.

Kai nulipo žemyn ir pavalgė, Nora nusprendė apžiūrėti mažutį muziejų, įrengtą sename degalų sandėlyje. Prisijungė ir mama, o berniukai liko su seneliu ir Signe.

Vartydama dailiai iliustruotas knygas Nora prisiminė neseną pokalbį su Tomu ir jo kolege apie žiurkių nuodus, kuriais buvo nunuodyta Kiki Bergren. Jau seniai ketino paklausti mamos, kur ji pirko skystus namie naudotus žiurkių nuodus. Tik per pastarųjų dienų įvykius, įskaitant ir nesutarimus su Henriku, buvo visai tai pamiršusi.

Išgirdusi atsakymą, stvėrė mobilųjį telefoną.

Reikia tučtuojau tai pasakyti Tomui.

66 skyrius

Tomas sėdėjo prie darbo stalo Nakos policijos nuovadoje pasiskleidęs krūvas popierių. Priešais stovėjo atšalusios kavos puodelis. Suskambus telefonui iškart pamatė, kad skambina Nora.

– Spėk, ką man papasakojo mama, – tarė ji ir tęsė nelaukdama atsakymo. – Žiurkių nuodus, kuriuos naudojo mano vaikystėje, ji pirko pačiame Sandhamne, vienoje senoje tada veikusioje krautuvėlėje. Ji buvo įsikūrusi pastate, kur dabar yra „Narų“ baras.

– Aha, tai žiurkių nuodų, kuriais galimai buvo nunuodyta Kiki Bergren, anuomet buvo galima įsigyti Sandhamne?

– Taip. Krautuvėlėje, kuri buvo uždaryta aštunto dešimtmečio pabaigoje. Be to, mama sako vis dar tebenaudojanti tuos žiurkių nuodus, kai namie įsiveisia pelių.

– Vadinasi, po dvidešimt penkerių metų nuodai vis dar veiksmingi, – Tomas atsilošė kėdėje ir suraukė kaktą. – Ar tai įmanoma?

– Neturiu supratimo. Turėtum paklausti „Anticimex“ darbuotojų, bet mama sako, kad tebeveiksmingi.

Tomas stengėsi sudėlioti mintis.

– Tarkime, žudikas nuodų pirko Sandhamne. Tai reikštų, kad jis saloje turi namą bent dvidešimt penkerius metus.

Kiek pagalvojo, tada tęsė toliau:

– Kita vertus, galėjo jų įsigyti ir kur kitur. Juk tais nuodais buvo prekiaujama visur, ne vien Sandhamne.

Vėl susimąstęs trumpam nutilo.

Filipas Falenas saloje turi namą daugiau kaip penkiolika metų. Prieš tai ilgą laiką nuomojosi namą Truvilyje. Drauge bus mažiausiai dvidešimt penkeri metai. Kita vertus, jis dabar guli Reanimacijos skyriuje galimai apnuodytas tuo pačiu varfarinu. Kaip ten bebūtų, tai reikia ištirti.

Viena ranka prisitraukė užrašų knygutę ir užsirašė keletą pastabų.

– Ačiū, kad paskambinai, Nora. Paprašysiu kolegų dar kartą peržiūrėti Sklypų registrą. Bus naudinga išsiaiškinti, kas Sandhamne turi namą daugiau kaip dvidešimt penkerius metus. Gal ką aptiksime.

Tomas baigė pokalbį ir nieko nelaukdamas nuėjo į Karinos kabinetą.

Jis buvo kur kas jaukesnis nei Tomo. Ant rašomojo stalo stovėjo vazelė su mėlynų ir geltonų vasarinių

gėlių puokštele, greta jos puikavosi didelė šuns nuotrauka. Ant kamštinės lentos buvo prisegiota laikraščių iškarpų su visokiais linksmais paveiksliukais.

Tomas pajuto beužplūstantį ilgesį. Vietoje savo plikų šaltų beveidžių sienų troško tvarkingos ir jaukios aplinkos.

Skubriai paaiškino Karinai, ko atėjęs, ir paprašė kiek galima greičiau padėti.

Karina pažvelgė į jį ir valandžiukę dvejojo. Viena ranka nusibraukė plaukus atgal. Tada ryžosi.

– Gal šiandien einam drauge papietauti?

– Papietauti? – nesusigaudė Tomas.

– Na, tai yra toks metas, kai žmonės į save deda maistą, – pusiau juokais, pusiau rimtai atsakė ji. – Apie pusę dvyliktos – kaip tik dabar. Pamaniau, kad galėtume nueiti kartu.

Ji nedrąsiai šyptelėjo, bet buvo akivaizdu, kad labai to nori. Ją išdavė prašantis tonas, mergina nervinosi. Matyt, tai nebuvo tiesiog spontaniškas pasiūlymas.

Tomas sutriko. Nežinojo, ką atsakyti. Kiek dirbtinai nusijuokė ir žvilgtelėjo į laikrodį, norėdamas nuslėpti sąmyšį. Staiga širdyje palengvėjo. Kodėl gi ne? Labai mielas pasiūlymas.

– Mielai. Tik turiu perkalbėti su Margite, tada užeisiu pas tave. Už kokių penkiolikos minučių, gerai?

Karina jam atsakė kerinčia šypsena.

– Sutarta. Galime nueiti į „J“ restoraną. Manau, kad po tokio darbo nusipelnėme skaniai pavalgyti. Ką manai? Be to, šiandien penktadienis. Galime sau leisti daugiau.

Eidamas koridoriumi Tomas pagavo save bešvilpaujant. Seniai to nedarė.

Jie nusprendė: Margitė po pietų traukiniu grįš į vakarinę pakrantę praleisti savaitgalio su šeima. O pirmadienį iš ryto vėl prisijungs prie tyrimo komandos.

Iš ligoninės pranešė, kad šiandien su Filipu Falenu pasikalbėti nebus galima. Po per naktį darytos sudėtingos operacijos jis dar nebuvo atgavęs sąmonės. Operacijos metu paaiškėjo, kad jam į smegenis išsiliejo kraujas, tačiau dėl ko, kol kas dar buvo neaišku. Tegul paskambina vakarop, o iki tol belieka apsišarvuoti kantrybe.

Aiškumo nesuteikė ir trumpas telefoninis pokalbis su Faleno drauge.

Silvija jį radusi gulintį virtuvėje ant grindų, bet jis jau nebepajėgė kalbėti, o netrukus ir visai prarado sąmonę. Ji sutiko atvykti pasikalbėti į policijos nuovadą, kai tik galės atsitraukti nuo jo lovos.

Tomas trumpai papasakojo Margitei apie Noros skambutį.

– Jei tai tiesa, tuomet įtariamųjų gerokai sumažėja. Tai žmogus, kuris nuo aštunto dešimtmečio pabaigos turi namą Sandhamne. Tokiu atveju jis turi būti vyresnis nei keturiasdešimties metų.

– Nebent žudikas nusipirko namą, kuriame buvo ankstesnių šeimininkų paliktų žiurkių nuodų. Tarkime, kaip Piteris Grafas, – kiek skeptiškai atrėmė Margitė. Tomo teorija jos iki galo neįtikino.

– Pagal amžių tiktų Filipas Falenas, – tarė Tomas. – Jis vasaroja saloje jau daugiau kaip trisdešimt metų.

– Bet dabar guli ligoninėje, gali būti, kad apnuodytas ir pats, – atsakė Margitė.

– Tiesa, – linktelėjo Tomas. – Tik kol kas dar nežinome, dėl ko jam į smegenis išsiliejo kraujas.

– Teisingai, – pritarė Margitė. – Gali būti paprasčiausias insultas be jokio poveikio iš šalies.

– Preliminariai nieko tvirtai teigti negalime, – atsakė Tomas. – Tačiau šią nuorodą verta patyrinėti atidžiau.

Jis taip pasirąžė, kad net subraškėjo sąnariai.

– Beje, kaip sekėsi su jaunuoliais iš Suomijos kelto? – paklausė. – Ar ką sužinojai?

Margitė papurtė galvą.

– Kol kas nedaug. Mergina nekelia telefono ragelio, nei mobiliojo, nei namų. Pabandysiu gauti jos tėvų mobiliųjų telefonų numerius. Draugas irgi nežino, kaip jai prisiskambinti, spėja, kad šią savaitę ji vieši pas gimines Šiaurės Norvegijoje.

– O ką apie tai sako jis pats?

– Sako, kad nieko nežino. Tai draugė pamatė krintantį žmogų. Kai sušuko, jau buvo per vėlu. Jis pats nesąs tikras, ar tai apskritai įvyko. Kalbėjo taip, lyg manytų, kad draugė viską išsigalvoja. Be to, tą vakarą juodu gerai įkaušo. Kitą dieną sutikęs pranešti apie įvykį tik todėl, kad jį spaudusi draugė. Surašiau mūsų pokalbio protokolą, gali perskaityti, jei nori.

Tomas pastebėjo, kad Margitė stengiasi sutramdyti žiovulį. Žinojo, jog vakar ji sėdėjo iki išnaktų ir nagrinėjo surinktą medžiagą, kad šiandien galėtų anksčiau išsprukti iš darbo.

– Kada išvažiuoja tavo traukinys? – paklausė.

– Po valandos. Prieš šešias jau būsiu vietoje. Pasiimsiu visus užrašus ir dar kartą perversiu traukinyje.

– Paskambink, jei ką aptiksi.

– Žinoma. Ir tu taip pat. Ką veiki šiandien vakare?

– Ketinu važiuoti į Kristerio Bergreno butą. Noriu įsitikinti, kad nieko nepražiopsojome, nors jį ir apžiūrėjo įkalčių tyrėjai.

– Protingai šneki. Pasiimk ir Kariną, keturios akys geriau nei dvi. Pastarosiomis savaitėmis ji labai stropiai dirba. Gali tapti gera policininke, kad tik įstotų į aukštąją policijos mokyklą.

Tomas pritarė. Karina tyrimo komandai buvo tikras lobis, Margitės pasiūlymui nieko neprikiši.

– Puiki mintis. Paskui plauksiu į Harę. Noriu bent trumpai nukreipti mintis į ką nors kita, jei tik pavyks.

Nejučiomis ir pats plačiai nusižiovavo. Pasirąžė ir krestelėjo galvą.

– Užkrėtei, – draugiškai pajuokavo Tomas.

67 skyrius

„J“ restoranas Nakos pakrantėje buvo pilnas vasariškai apsirengusių įdegusių lankytojų. Prie ilgo klientų liepto buvo prišvartuota visokiausių dydžių ir klasių laivų.

Restoraną buvo pamėgę aplink dirbantys žmonės, bet dar labiau jį mėgo tie, kas norėjo pasipuikuoti savo iki blizgesio nupoliruotais laivais.

Vandenyje didelės „Princess“ tipo jachtos savininkas tuščiai bandė įsprausti savo laivą į gerokai per mažą tarpą tarp dviejų baltų motorlaivių. Garsiais vienas po kito skambančiais šūksniais vyras varinėjo savo žmoną, kuri karštligiškai blaškėsi po jachtą su švartavimosi kabliu, stengdamasi išvengti susidūrimo su greta stovinčiais laivais. Restorano lankytojai stebėjo dramą su sunkiai slepiamu pasitenkinimu.

Vargšai padavėjai siuvo tarp stalų eilių, vykdydami svečių užsakymus. Karina išsitraukė saulės akinius ir kiek neužtikrintai pažvelgė į Tomą.

– Kažin, ar rasime laisvą staliuką? Restoranas atrodo sausakimšas.

– Ramiai, – atsakė Tomas. – Ten kampe yra laisvas staliukas. Eime! – jis plačiais žingsniais nuvairavo prie jo.

Juodu susėdo prie staliuko, kuriam išskleistas saulės skėtis teikė šiek tiek pavėsio. Prie gretimo staliuko sėdėjo tėvai su vaikais: vaikiškoje kėdutėje sėdėjo kokių dvejų metų pyplys, šalia lakstė gal pora metų vyresnė mergytė. Rankoje laikydama didelę ledų porciją ji bėgiojo pirmyn ir atgal tarp stalo ir liepto, nepaisydama mamos prašymų ir tėčio barimo.

– Mieli vaikiukai, ar ne? – tarė Karina.

Tomo šypsena kaipmat išblėso. Veidu nuslinko šešėlis, jis tik nebyliai linktelėjo.

Karina mielai būtų nusikandusi liežuvį. Ir kaip galėjo taip pasakyti Tomui? Ji greitai pakeitė temą:

– Kalbėjau su žemėtvarkininkais. Jie prižadėjo kaip galėdami greičiau imtis paieškos Sklypų registre. Jei nespės šiandien, tai padarys pirmadienį. Primygtinai pabrėžiau, kad tai labai skubu.

Tomo veidas kiek nušvito.

– Labai gerai. Kai tyrimo būklė tokia kaip dabar, turime griebtis už menkiausio šiaudo, – jo žvilgsnis slydo vandeniu, kur kaip tik praplaukė didžiulis kruizinis laivas. – Ypač dabar: atrodo, kad, be Faleno, yra ir daugiau veikėjų.

– Kai tik turės kokių rezultatų, iškart mums atsiųs. Gaila, kad nieko neaptikau keleivių sąrašuose. Gal su Sklypų registru pasiseks geriau.

Karina nutilo ir nervingai žaidė stalo įrankiais. Ieškojo pokalbio temos, kuri nebūtų pernelyg asmeniška, bet ir nesisuktų vien apie darbo reikalus.

Tada prisiminė jo vasarnamį Harėje. Žinojo, kad Tomas plaukia ten visada, kai tik gali. Kalbėdamas apie archipelagą jis visada nušvisdavo.

– Papasakok apie savo vasarnamį. Ten tikriausiai labai gražu.

Kol Tomas pasakojo apie namą ir gyvenimą Harėje, Karina paslapčia žiūrėjo į jį pro tamsius saulės akinius.

Tomas buvo simpatiškas ir iš tiesų mielas, tačiau kaipmat užsisklęsdavo, jei tik pokalbis pakrypdavo apie jo asmeninį gyvenimą. Ji neprisiminė, kad Tomas kada būtų pats pasakojęs apie save. Galėjo nepavargdamas taukšti apie kiekvieną tyrimo detalę, tačiau, vos tik kas užduodavo kokį asmenišką klausimą, iškart užsitrenkdavo kaip geldelė. Tačiau tarp jųdviejų įtampos nebuvo, o per pastarąjį mėnesį jis Karinai atsivėrė labiau nei bet kada anksčiau. Atrodė ir labiau atsipalaidavęs, nors tyrimas pareikalavo daug jėgų.

– Ar važiuosi?

Tomo klausimas nutraukė Karinos mintis. Ji žvelgė į jį ir galvojo, ką čia pasakius. Ką ji praklausė?

Galiausiai pasidavė ir nusišypsojo Tomui. Ką gi, prigavo.

– Atleisk, buvau nuklydusi mintimis.

Tomas nusijuokė.

– Gerai, kartoju. Šiandien po pietų važiuoju į Kristerio Bergreno butą. Gal praeitą kartą būsime ką pražiūrėję. Labai džiaugčiausi, jei važiuotum su manimi. Keturios akys geriau nei dvi. Aišku, jei tik šiandien po pietų dar sugebėsi susikaupti, – juokaudamas pagrūmojo pirštu.

– Žinoma, kad važiuosiu, – džiugiai atsakė Karina. Ji buvo nieko prieš praleisti visą popietę dviese su Tomu.

Ji palinko virš salotų lėkštės ir pabandė pasmeigti šakute keletą krevečių. Reikalai klostėsi vis geriau. Be to, ji galės padėti tikrame policijos tyrime. Kaip tik to ir reikėjo, stojant į aukštąją policijos mokyklą.

– Kada važiuosim?

– Kai tik baigsi valgyti.

68 skyrius

Kai Tomas su Karina atvyko į gyvenamųjų namų kvartalą Bandhagene, aplink nebuvo matyti nė gyvos dvasios. Vienintelis sutiktas gyvas padaras buvo juoda katė su balta uodega, kuri kuo ramiausiai tipeno gatve.

Butas trečiame aukšte buvo toks pats tylus ir apleistas, kaip ir praeitą kartą. Policijos plomba švietė iš tolo, įspėdama nė nebandyti čia laužtis.

Tomas atidarė buto duris ir praleido Kariną.

Bute oras buvo dar labiau priplėkęs nei praeitą kartą. Per ankštą prieškambarį jie pateko į svetainę su apdriskusiais tapetais. Skurdi aplinka ir juoda dėmėta odinė sofa atrodė liūdnai.

Karina apsižvalgė.

– Koks varganas butas...

– Tai jau tikrai.

– Kristeris Bergrenas turėjo būti labai vienišas, – Kariną nukrėtė šiurpas.

Už lango linksmai čirškėjo kikilis, nekreipdamas dėmesio į tai, kas dėjosi aplinkiniuose namuose.

Stokholmas buvo vasariškai ištuštėjęs. Kas tik galėjo, nešė kudašių nuo įkaitusio asfalto ir lipnaus oro – susimesdavo būtiniausius daiktus ir sprukdavo į artimiausią paplūdimį. Mieste telikdavo tie, kas neturėjo pinigų ar galimybės išvykti.

Tomas parodė į mažesnįjį kambarį.

– Aš imuosi miegamojo, o tu svetainės?

– Gerai. Ar yra kas konkretaus, ko turėčiau ieškoti?

– Ne, tik neaiški nuojauta, kad šį tą būsime pražiūrėję. Pavyzdžiui, raktą nuo banko seifo, kur jis galėtų slėpti juoduosius pinigus, ar ką nors, kas jį sietų su Sandhamnu, – Tomas kaltai truktelėjo pečiais. – Nieko konkrečiau pasakyti negaliu.

Karina išsitraukė iš nuovados pasiimtas baltas gumines pirštines ir rimta veido išraiška porą ištiesė Tomui. Buvo matyti, kad stengiasi elgtis kaip profesionalė.

Tomas ėmė metodiškai apžiūrinėti miegamąjį. Ant lovos išversdavo kiekvieno pilkos komodos stalčiaus turinį, jį apžiūrėdavo ir surūšiuodavo. Po komodos atėjo drabužių spintos eilė. Nieko ypatingo joje nebuvo. Keletas juodų, keletas aptrintų džinsinių kelnių, striukė su „Systembolaget“ logotipu ant nugaros.

Ta pati procedūra laukė ir sieninės spintelės, jos stalčiukų ir skyrelių.

Po lova stovėjo dvi dėžės žurnalų vyrams. Daugybė moterų, daugiausia blondinių, išsikėtojusių netikėčiausiomis pozomis. Atrodė veikiau liūdnai nei gundomai.

Po valandos Tomas mažajame kambarėlyje buvo perkrausteęs ir apčiupinėjęs viską iki menkiausio daikčiuko. Neaptiko nieko naujo, kita vertus, o ko jis tikėjosi? Įkalčių tyrėjai ir taip buvo viską apvertę aukštyn kojomis, bet nieko nerado.

Atsidusęs atsitiesė ir nuėjo į vonios kambarį. Nei baltoje vonios spintelėje, nei siauroje nišoje už vonios, nei tualete irgi nepamatė nieko įdomaus. Ko čia stebėtis?

Jis pasimasažavo kaklą ir pramankštino pečius. Tada nuėjo į svetainę pas Kariną. Ši sėdėjo ant grindų ir nuosekliai apžiūrinėjo daiktus iš knygų spintos. Ant kelių buvo pasidėjusi nuotraukų albumą, vieną iš tų, kurie stovėjo apatinėje lentynoje. Vaizdo kasetes jau buvo peržiūrėjusi, jų krūvelė gulėjo ant stalo. Spintos stalčiai buvo ištraukti ir išdėlioti ant sofos.

Tomas atsargiai pastūmė į šalį vieną stalčių su popieriais bei visokiomis smulkmenomis ir atsisėdo.

– Kaip sekasi?

– Po truputį.

– Kaip jo piniginiai reikalai?

– Perverčiau pastarųjų metų sąskaitas, bet nieko ypatinga neradau. Banko sąskaitų išrašus jau buvome išnagrinėję anksčiau ir jokių įtartinų išmokų neaptikome. Jei ir turėjo juodųjų pinigų, tai tikrai nelaikė jų banko sąskaitoje, faktas.

– Todėl ir manau, kad turėtų būti raktas nuo banko seifo ar ko nors panašaus, kurį būsime pražiūrėję. Jam tikrai turėjo užtekti proto nelaikyti juodųjų pinigų banko sąskaitoje.

Karina mostelėjo į žurnalų krūvą.

– Peržiūrėjau tuzinus automobilių sporto žurnalų ir krūvas kelionių brošiūrų, bet nieko neradau.

– Matau.

Tomas pakėlė 2004 metų žurnalo „Motorsport" numerį ir be tikslo ėmė jį vartyti.

– Pagalvojau, kad dar kartą perversiu nuotraukų albumus. Dėl viso pikto. Gal ir tu gali kokį paimti? Nebent norėtum apžiūrėti virtuvę, – ji klausiamai parodė į albumus.

Tomas netaręs nė žodžio išsitraukė iš lentynos nuotraukų albumą. Šis atrodė nenaujas. Puslapiai pa-

geltę, kai kurios nuotraukos atsiklijavusios. Jose buvo moteris, kurios įrėmintas portretas stovėjo ant komodos. Dailyraščiu visur buvo užrašytos datos ir kas pavaizduota.

Veikiausiai rašė Kristerio motina, nes raštas atrodė moteriškas. Be to, Kristeris Bergrenas tikrai nebuvo iš tų žmonių, kurie rūpestingai klijuoja nuotraukas į albumus.

Veikiausiai albumą bus paveldėjęs iš motinos.

Tomas atsargiai vertė lapus. Dauguma nuotraukų jau buvo gelstelėjusios. Vienoje buvo nufotografuoti Kristeris ir Kiki Bergren, sėdintys sename „Volvo Amazon" Nuotrauka nespalvota, todėl automobilio spalva buvo neaiški, bet vaikams jis patiko. Išdidūs ir patenkinti juodu sėdėjo galinėje sėdynėje ir laikė iškėlę nykščius.

Staiga Tomas pastebėjo, kad kažkas patraukė Karinos dėmesį. Ji stengėsi ištraukti voką iš po didelės – per visą puslapį – Kristerio motinos nuotraukos. Atsargiai atvėrusi voką pradėjo skaityti. Kuo ilgiau skaitė, tuo labiau raukėsi jos kakta. Po kelių minučių Karina pažvelgė į Tomą žėrinčiomis akimis.

– Tomai, atrodo, kad radau tą trūkstamą jungtį, kurios tiek laiko ieškojome!

Tomas kaipmat sukluso.

– Ką turi galvoje?

Ji be žodžių padavė jam laišką ir voką, kuriame šis gulėjo.

„Sūnui Kristeriui, – buvo parašyta ant voko. – Atplėšti po mano mirties.“

69 skyrius

Tomas paėmė laišką ir ėmė jį apžiūrinėti. Užplūdo nenumaldomas jausmas, kad rankoje laiko mįslės sprendimą.

Tada išlankstė popierių ir pradėjo skaityti.

„Mielas Kristeri, aš tau niekada nesakiau, kas tavo tėvas“, – prasidėjo laiškas. Jis buvo dviejų puslapių, surašytas ta pačia dailia rašysena, kaip ir užrašai nuotraukų albume. Pernai metų data. Ant voko pašto ženklo nebuvo. Veikiausiai jį ne siuntė paštu, o perdavė tiesiai Kristeriui į rankas.

Tomas lėtai ir atidžiai skaitė laišką. Baigęs dar kurį laiką tylėdamas laikė jį rankoje. Tada atsisuko į Kariną, kuri visą tą laiką nenuleido nuo jo akių.

– Dabar jau žinome, kas Kristerį Bergreną sieja su Sandhamnu.

Ji linktelėjo.

– Ir kas jo tėvas, – pridūrė.

Tomas iškėlė laišką.

– Ką gi, jis tikrai turėjo priežasčių plaukti į salą.

– Tikrai. Juolab kad tai sužinojo tik po motinos mirties, – tarė Karina. – Ši mirė vasario pabaigoje, o

jis dingo paskutinėmis kovo dienomis. Veikiausiai netrukus po laidotuvių Kristeris ir nusprendė susisiekti.

Tomas žiūrėjo į Kristerio nuotrauką. Joje šis žvelgė pro šalį, tarsi lauktų ko nors, kas taip niekada ir nepasirodė.

– Taigi, staiga jis sužino, kas jo tėvas ir kad turi dar gyvų giminaičių, be Kiki, – tarė.

Karina nusibraukė nuo veido plaukus ir palinko virš nuotraukos, kurioje Cecilija Bergren, laikydama ant kelių sūnų, įdėmiai žvelgė į objektyvą.

– Jį turėjo ištikti šokas, – ištarė Karina. – Po tiek metų! Keista, kad motina jam iki tol nieko neprasitarė.

– Gal gėdijosi?

– Arba norėjo apsaugoti vaiko tėvą.

– Arba Kristerį, – tarė Tomas. – Juk nežinome, koks buvo jo tėvas. Gal jis, merginai pastojus, apie vaiką nenorėjo nė girdėti. Net ir jos pačios šeima nutraukė su ja ryšius. Vienintelis Ceciliją palaikė brolis, Kiki tėvas.

Tomas stengėsi prisiminti, ką jam pasakojo Kiki, kai buvo atėjusi į nuovadą. Cecilija augino sūnų visiškai nepadedama tėvų. Išgyventi buvo sunku. Turėjo spausti kiekvieną centą. Cecilija baigė tik mokyklą ir vos gimus Kristeriui įsidarbino „Systembolaget“

– Ko gero, perskaitęs šitą laišką nusprendė per Velykas vykti į Sandhamną ir susirasti gimines, – tarė Tomas.

– O tie tikriausiai nė neįtarė apie jo egzistavimą.

– Tiesa! Čia neparašyta, kad kas nors būtų apie jį žinojęs.

– Išskyrus tėvą, – mestelėjo Karina.

– Tačiau Kristeriui plaukiant tenai arba grįžtant kažkas nutiko, – tarė Tomas.

– Kažkas, kas baigėsi jo mirtimi.

– O paskui ir pusseserės.

– Jei abi mirtys yra susijusios.

Tomas nutaisė klausiamą veido išraišką.

– O kodėl jos neturėtų būti susijusios?

– Juk Kristerio Bergreno mirtis galėjo būti ir nelaimingas atsitikimas. Gal jam kelte į Sandhamną kas nors nutiko, jis iškrito per bortą ir paskendo. Juk galėjo taip būti.

– O Kiki?

– Neturiu supratimo, – vyptelėjo Karina. – Mano galva, mažai tikėtina, kad taip netrukus ją nužudė visiškai atsitiktinai.

– Be to, Jonis Almhultas nebegyvas, o Filipas Falenas guli ligoninėje dėl neaiškių priežasčių, – priminė

Tomas. Nejučia prisiminė, kad visai neseniai panašiai kalbėjosi su Margite.

Jis vėl pažvelgė į laišką ir susimąstęs ėmė jį apžiūrinėti.

– Taip, kyla gyva galybė klausimų. Hm, keista... – nutilo ir įsispoksojo į laišką.

– Apie ką tu? – paklausė Karina.

– Kad nebuvo nė menkiausios užuominos, nė žodelio iš giminių. Po to, kas nutiko.

– Gerai pastebėta, – tarė Karina. – Bet juk čia neparašyta, kad kas nors žinojo apie jo egzistavimą. O gal gėdijosi. Tais laikais tai buvo didžiulis skandalas.

– Tai jau taip. Šeštame dešimtmetyje pavainikiu pasigirti negalėjai, – tarė Tomas. – Kaip suprantu, šįkart kalbėsimės visiškai kitaip.

– Ar plauksi dar šįvakar? – paklausė Karina.

– Matysiu, – Tomas sutramdė žiovulį. – Dabar jau jokio skirtumo. Nėra ko verstis per galvą. Be to, kažin ar šįvakar ir bepavyks.

Sunkiai atsiduso ir pakilo nuo sofos.

– Jaučiuosi pervargęs, – tarė Tomas. – Geriau plauksiu į Harę, kaip ir ketinau. Pokalbis palauks iki rytojaus ryto.

Jis dar kartą žvilgtelėjo į ranka rašytą laišką, tada rūpestingai sulankstė ir įdėjo į voką.

70 skyrius

„Vakare likti vienai“, – troško visu kūnu. Šis pareiškė savo teises, be to, Nora troško ramiai apsvarstyti situaciją. Tiesiog pabūti pati su savimi, neapsimetinėti ir niekam nieko neaiškinti.

Po vakarykščio pokalbio reikėjo susidėlioti mintis. Susivokti, ko nori.

Henrikas iš dvidešimt keturių valandų turnė grįš geriausiu atveju vidurnaktį. Pakaks laiko apmąstyti, ką sakyti jam grįžus.

Adamas ir Simonas patys pasiprašė nakvoti pas senelius.

Ilgai nesispyriojusi, ji sutiko.

Nora jau buvo nunešusi berniukų pižamas pas tėvus ir liko namie viena. Dar tebuvo po pusės devynių, lauke vis dar šviesu.

Moteris nusprendė nuraminti bent pilvą, jei jau mintys, šiaip ar taip, nedavė ramybės. Parduotuvėje nusipirko vištienos filė, išmarinavo žaliųjų citrinų sultyse bei sojų padaže ir galiausiai pašovė į krosnį.

Pasiruošė kuskuso ir avokadų salotų su turkiško jogurto padažu, paskanintu saldžiosiomis paprikomis.

Norėdama pasilepinti nusipirko ir mėgstamos rūšies belgiško šokolado plytelę.

Kaip diabetikė turėjo vengti saldumynų, bet buvo dienų, kai leisdavo sau atsipalaiduoti. Šiandien ir buvo tokia diena.

Paprasčiausiai prieš valgį susileido papildomą dozę insulino, juolab kad ryte užmiršo pasiimti vaistų į Grionšerą. Ji garantuotai atsvers šokoladą. Be to, sako, kad juodajame šokolade esama medžiagų, kurios kelia nuotaiką, jei žmogus būna liūdnas ar prislėgtas. Kaip tik taip ir buvo.

Šįvakar jai visai pravartu dirbtinai sukelti gerą savijautą.

Nora nusprendė gražiai pasidengti stalą, šalia lėkštės pasistatė krištolinę taurę. Gal kiek perlenkė, bet šį vakarą taip norėjo.

Viską paruošusi atsidarė šaldytuvą. Insulino ampulės stovėjo savo įprastoje vietoje, viršutinėje lentynėlėje.

Ji atsargiai sutraukė vienos ampulės turinį ir pusę kitos. Kelis kartus spragtelėjo per švirkštą ir kaip visada susileido į pilvą po bamba. Tiesiai į poodinį riebalinį sluoksnį, kad vaistai suveiktų geriausiai. Tuščią ampulę išmetė į šiukšlių dėžę, puspilnę kol kas pastatė ant plautuvės.

Nora pasistatė lėkštę su vištiena ant stalo ir įsijungė naujausią Noros Džons kompaktinę plokštelę. Vardas kaip ir jos, tik be H raidės*.

Moteris jau buvo besėdanti prie stalo, tik staiga sugalvojo dar paskambinti Henrikui. Tegul jie dabar ir ne patys geriausi draugai, bet bent jau paklaus, kaip jam sekasi ir kada ketina grįžti. O gal tiesiog norėjo išgirsti jo balsą.

Ji apkraustė savo šortų kišenes, bet mobiliojo telefono jose nebuvo. Apieškojo virtuvę – ten irgi nerado. Keista. Nora suraukė kaktą. Greitai pakilo į miegamąjį – gal telefonas guli ten.

Nebuvo ir miegamajame.

Ji pačiupo namų telefono ragelį ir surinko savo mobiliojo telefono numerį. Pasigirdo kvietimo signalai, bet namie buvo tylu. Nora sustojo ant laiptų ir susimąstė. Kada paskutinį kartą naudojosi telefonu?

Bandė prisiminti. Mintyse perkratė visą dieną, kada laikė jį rankose. Lyg būtų sukusi vaizdo juostą.

Grionšeras!

Ten ji skambino Tomui papasakoti apie mamos naudotus žiurkių nuodus. Bet kur paskui paliko telefoną? Kažkur nukišo. Ar tik nebus pametusi

* Norah Jones – įžymi amerikiečių dainininkė ir aktorė.

Grionšere? Šortų kišenės negilios, galėjo ir iškristi. Nora apmaudžiai atsiduso. Kaip kvaila!

Buvo beveik devinta valanda vakaro. Suskubusi galėjo motorlaiviu nuplaukti į Grionšerą ir paieškoti, kol dar šviesu.

Per gerą pusvalandį turėtų apsisukti.

Nora graudžiai pažvelgė į gražiai padengtą stalą ir jos laukiantį maistą.

Mobilusis telefonas buvo svarbiau. Daug svarbiau. Ne pats aparatas, bet jo atmintyje įrašyti numeriai. Suvesti į naują aparatą kone du šimtus telefono numerių jai atrodė neįmanoma misija.

Nora greitai apsivilko gelbėjimo liemenę ir pasičiupo prožektorių. Tada iš mažos mėlynos raktų dėžutės prie namo durų išsiėmė motorlaivio raktą.

Švyturio prižiūrėtojas prie bokšto po akmeniu laikė atsarginį raktą. Nora tai sužinojo šįryt, kai jo paklausė, kas būtų, jei kas praganytų raktą nuo švyturio.

– Nieko tokio, – geraširdiškai nusijuokė tas. – Turiu atsarginį.

Jis parodė į paplokščią akmenį greta įėjimo.

– O jei juo kas pasinaudos?

– Na ir kas, – šypsodamasis mirktelėjo prižiūrėtojas. – Švyturyje nėra ko vogti, blogiausiu atveju kas nors nemokamai pasidžiaugs gražiais vaizdais.

Nora skubriai nužingsniavo prie liepto. Greta valčių namelio stovėjo Signė, susikišusi rankas į kišenes, ir žvelgė į jūrą. Jai aplink akis juodavo ratilai, senutė atrodė nepaprastai prislėgta.

– Kur susiruošei tokiu metu? – paklausė, kai Nora prisiartino.

– Turiu nuplaukti į Grionšerą, – atsakė ši. – Atrodo, būsiu ten pametusi savo telefoną. Kvailiau nebūna! Berniukai pas mano tėvus, tad sugalvojau greitai nuplaukti ir paieškoti.

– Jei nori, galiu plaukti kartu, – tarė Signė. – Bus smagiau.

Nora nusišypsojo.

– Kaip miela! Bet tikrai nebūtina, – patikino. – Susitvarkysiu ir pati, ilgai netruksiu. Iki tamsos sugrįšiu.

– Viskas gerai. Vis tiek neturiu ką veikti. Palauk, tik pasiimsiu savo gelbėjimo liemenę.

Ji uždėjo ranką Norai ant peties.

– Vakar sėdėti vienai buvo kur kas blogiau nei šiandien vienai plaukti.

– Tiesą sakant, kompanija man visai praverstų, – dėkinga atsakė Nora. – Žinoma, kad gali plaukti kartu.

Ji įlipo į laivą, įkišo raktą į užvedimo spynelę ir atkabino lyną. Tada patikrino, kiek bake yra benzino.

Jos visai nežavėjo perspektyva vidurnaktį likti jūroje be degalų.

Signė grįžo apsivilkusi gelbėjimo liemenę ir lipdama į laivą stipriai atsispyrė nuo liepto. Nora paspaudė akceleratorių ir pasuko į Grionšero pusę.

71 skyrius

Jiedviem plaukiant Sandhamno sąsiauriu, Nora per petį žvilgtelėjo atgal. Už laivelio besidriekiančioje vandens juostoje skendo salos šviesos. Taip gerai pažįstami namai traukėsi į mažučius taškelius, kol galiausiai visai išnyko. Ji svarstė, ar nereikėjo pasakyti tėvams, kad plaukia į Grionšerą. Jei ras tuščius namus, jie ne juokais susirūpins. Bet juk ji išplaukė tik trumpam. Tuoj grįš.

Per variklio burzgimą buvo neįmanoma susišnekėti, todėl Nora susikaupusi vairavo laivelį, skrodžiantį ramų vandenį. Netrukus praplaukė Telegrafholmeną ir apiplaukė Bjorkę. Po dešimties minučių išniro įspūdingas Grionšero siluetas.

Kvepėjo jūra ir dumbliais. Tolumoje buvo matyti viena kita jachta, dar nepriplaukusi nakvynės uosto. Pietuose tuoj pradės blykčioti Svengeno ir Revengegrundeto švyturiai.

Jos artinosi prie Grionšero, ir Nora nusprendė prisišvartuoti krantinėje po švyturiu, o ne seklioje

valčių prieplaukoje. Geriau jau nerizikuos. Neturėjo nė menkiausio noro prieblandoje manevruoti per dumblą. Laiveliui dar nepasiekus krantinės, Nora išjungė variklį. Likusią atkarpą laivas nuplaukė iš inercijos.

Krantinė buvo stačiakampis betono luitas, nuo uolų kiek išsikišęs tolyn į jūrą, su kiekvienoje pusėje įmūrytais geležiniais žiedais. Nora vikriai pririšo laivelį dvigubu žvejų pusmazgiu, prakišusi lyno galą pro dvigubą kilpą, kaip ją mažą mokė senelis. Laivelyje visada būdavo atsarginių lynų, jei tektų kur nors švartuotis.

Ji nusibraukė plaukų sruogas, kurias kelionėje vėjas buvo išpešiojęs iš uodegos, ir pasisuko į Signę.

– Jei nori, gali palaukti čia, – tarė. – Aš greit užbėgsiu ir paieškosiu.

Signė ryžtingai papurtė galvą.

– Apie tai negali būti nė kalbos, aš einu kartu. Neleisiu tau tokiu paros metu kopti į tamsų bokštą vienai.

Nora nusišypsojo. Tiesą pasakius, ji labai džiaugėsi, kad Signė plaukia kartu ir kad nereikės vienai šmirinėti pro Grionšerą.

– Na, gerai, eime.

– Kaip ketini patekti vidun?

– Žinau, kur padėtas atsarginis raktas. Bet manau, kad telefoną pamečiau kur nors lauke. Tiesiog reikia paieškoti. Kas ieško, tas randa, ar ne?

Uolos prie krantinės buvo slidžios nuo vakarinio potvynio, aptrauktos žaliu maurų kilimu.

Nora atidžiai žiūrėjo, kur statyti koją. Galėjai lengvai paslysti – iki visiškos laimės jai tik ir trūko išnarintos čiurnos!

Lipdama į krantą prisiminė seną pasaką apie Auksaplaukę – bokšte užrakintą ilgaplaukę gražuolę. Ją išgelbėjo karalaitis, kai ji nuleido žemyn savo ilgą kasą ir jis šia užsliuogęs į viršų išlaisvino mergelę.

Norai nugara prabėgo šiurpuliukai. Grionšero švyturys nebuvo ta vieta, kur norėtų sėdėti užrakinta ilgais ar trumpais plaukais.

Atsargiai statydamos kojas, Nora su Signe artinosi prie bokšto. Niekaip nebūtum pasakęs, kad Signei jau beveik aštuoniasdešimt metų. Lanksti ir liekna, ji be vargo žingsniavo nelygiu paviršiumi. Kaip ir visur archipelago pakraščiuose, augalija čia

buvo skurdi. Žemos, vėjo nugairintos pušelės, vienas kitas berželis.

Nora įtemptai stengėsi prisiminti, kur ir kada vaikščiojo prie bokšto, kol kalbėjosi su Tomu. Kai paskambino, stovėjo prie pat įėjimo. Kalbėdama, kaip paprastai, žingsniavo pirmyn ir atgal. Tad telefonas turėjo būti kur nors netoli bokšto.

Išnaršė greta bokšto augančius krūmelius, tačiau tirštėjančioje prieblandoje ne ką teįžiūrėjo. Iš prožektoriaus irgi tebuvo mažai naudos. Dėl viso pikto dar kartą perėjo atkarpą tarp švyturio ir muziejaus namelio, bet nieko nerado.

Ko gero, vis dėlto bus pametusi telefoną bokšte.

Prieš išplaukdami su Adamu dar kartą buvo ten užlipę. Skubėjo, turbūt tada telefonas nepastebėtas ir išsprūdo iš kišenės.

Ji pasilenkė, ieškodama atsarginio rakto, – jis iš tiesų gulėjo po paplokščiu akmeniu, kaip ir sakė švyturio prižiūrėtojas. Ji be vargo atrakino kabamąją spyną ir atidarė juodas grotuotas duris.

– Laiptai gana statūs, – tarė ji Signei. – Ar tikrai nori lipti kartu?

– Žinoma, juk aš ne kokia senučiukė. Nagi, eime, – atsakė ši.

Jiedvi lėtai kopė laiptais ir apieškojo kiekvieną laiptų aikštelę. Nora rūpestingai prožektoriumi apšviesdavo kiekvieną lopinėlį. Nei pirmoje, nei antroje aikštelėje mobiliojo telefono nebuvo. Jei dabar po ranka būtų turėjusi kitą telefoną, būtų galėjusi surinkti savo numerį ir klausytis, ar kur neskamba. Tačiau prieš išplaukdama apie tai nepagalvojo.

Trečioje laiptų aikštelėje jos priėjo uždarą koridorių su septyniais laipteliais. Nora bandė prisiminti, ar buvo čia sustojusi. Taip, kai buvo užlipę pirmą kartą. Bet ne antrą. Dėl viso pikto vis tiek apšvietė visus kampus. Jos užkopė paskutine laiptų atkarpa į mažutę apskritą gal tik kokių dviejų metrų skersmens viršutinę aikštelę. Iš čia siauri metaliniai laipteliai vedė į patį švyturį. Greta jų buvo matyti žaliosios balkono durelės.

Nora atsisuko į Signę.

– Palauk čia, aš užlipsiu ir paieškosiu. Nenoriu, kad susilaužytum koją, nes per savo gerą širdį sutikai mane lydėti.

Vaizdas iš mažojo kupolo buvo neapsakomai puikus. Nors ir buvo mačiusi jį ryte, Nora vos beįstengė atplėšti akis. Lyg stovėtum ant debesies ir žvelgtum į jūrą. Ir dieną vaizdas buvo fantastiškas,

tačiau dabar, vakaro prieblandoje, jis buvo tiesiog pasakiškas. Paskutiniai besileidžiančios saulės spinduliai visą archipelagą užliejo rausvai auksine šviesa, horizonte dangus susiliejo su tamsiai žalia jūra.

Akimirką moteris pamiršo visas bėdas su Henriku. Prieš akis atsivėręs grožis ją pakylėjo.

Gyvenimas gražus!

Bokšto papėdėje išvydo ankstesniojo švyturio prižiūrėtojo namą, kuriame gyveno ir dabartinis garbės prižiūrėtojas. Šalia stovėjo daugiau senų trobelių, priklausančių archipelago jurisdikcijai. Visur buvo tamsu ir tylu, veikiausiai gyventojai buvo išvykę penktadienį papramogauti į Sandhamną.

– Ar ką radai? – kupole nuaidėjo Signės balsas.

Nora apsižvalgė. Kai 1961 metais švyturys buvo išjungtas, jame taip ir liko kupole įtaisytos prizmės, kurios buvo sveikut sveikutėlės. Prizmės buvo apsuktos drobe – apsaugai. Žibintas blyksėjo silpna žalia šviesa.

– Ne, nieko, – atsišaukė Nora. – Visiškai nieko.

Saulė jau buvo beveik pasislėpusi už Harės salos, pradėjo temti. Nora atsargiai apėjo galeriją, žiūrėdama, ar kur neblykstels atšvaitas nuo metalinio telefono korpuso.

– Palauk, paduosiu prožektorių, – šūktelėjo Signė ir įkišo ranką pro siaurą angą. Ji irgi buvo užlipusi į viršų.

Švytruodama prožektoriumi Nora apieškojo kupolą. Kairėn, dešinėn. Pati kone pasijuto senu švyturio prižiūrėtoju. Dar kartą apšvietė visą patalpą. Tada pasidavė. Bokšte telefono nebuvo. Ji ėmė leistis laipteliais žemyn.

– Žinai, gal baigiam. Telefonas gali būti bet kur, geriau atplauksiu rytoj ir paieškosiu dienos šviesoje. Dabar ieškoti nėra prasmės.

Ji keikė savo žioplumą.

Nusileidusi stabtelėjo prie balkono durų.

– Kaip gražu. Gali pagalvoti, kad ties horizontu gyvena pats Dievas.

Nora pažvelgė į Signę.

– Žvejybos plotai aplink Grionšerą priklauso tau, ar ne?

Signė linktelėjo.

– Taip, beveik viskas, kiek akys aprėpia, priklauso mūsų šeimai. Kaip žinai, aš dažnai plaukiu žvejoti. Reikia ką nors valgyti, – kreivai šyptelėjo.

Pasirėmusi į laiptų turėklus, ji krestelėjo galva.

– Pastaruoju metu priviso labai daug brakonierių. Tokiems tipams į nuosavybės teises nusispjaut.

Nora nustebusi pažvelgė į ją.

– Kaip gaila! Manai, kad jie atplaukia iš Sandhamno?

– Galiu išvardyti pavardėmis ir kokios šeimos taip elgiasi, – Signė atmetė galvą. – Patikėk, per tiek metų puikiai žinau, kas kiša nagus prie kitų gero, – jos balsas vis piktėjo. – Kad ir tas Jonis Almhultas. Nenoriu blogai kalbėti apie mirusįjį, bet tėvas su sūnumi nesigėdydami siautėjo mano žvejybos plotuose. Ne kartą tuo įsitikinau.

Nora klausiamai pažvelgė į kaimynę.

– Iš kur žinai, kad ten buvo jie? Pačiupai už rankos?

– Tai nebūtina, kai žmonės tingi net nusirinkti vardinius plūdurus. Ne kartą esu priglobusi Georgo Almhulto tinklus.

– Priglobusi?

– Ką, tu nežinojai? Jei kas nors brakonieriauja tavo žvejybos plotuose, tu turi teisę pasiimti jo tinklą. Taip buvo nuo amžių amžinųjų.

– Kaip tam tikrą atlygį?

– Galima pavadinti ir taip.

– Tai štai kodėl tavo valčių namelyje kabo tinklų su svetimais inicialais, – garsiai pasvarstė Nora.

Signė suraukė kaktą.

– Iš kur žinai?

– Mačiau, kai vakar buvau nuėjusi į sandėliuką pasiimti tinklų ešeriams gaudyti, jau pamiršai? Juk berniukai suplėšė mūsų tinklus, – priminė Nora. Akimirką pasvarstė ir vėl pažvelgė į Signę. – Bet kodėl tu Tomui nepasakei, kad turi Almhulto tinklų? Policijai tai tikrai būtų įdomu. Tinklas, kuriame buvo to Bergreno kūnas, buvo su inicialais G. A., – nuoširdžiai nusistebėjo Nora.

Signė buvo beprasižiojanti, bet kaipmat sučiaupė lūpas.

Tolumoje buvo girdėti žuvėdrų klyksmas, o bokšte buvo visiškai tylu.

Staiga Nora susivokė.

– Tinklas, į kurį buvo įsipainiojęs Kristeris Bergrenas, priklausė visai ne Almhultams. Jis buvo tavo, – tyliai ištarė veikiau sau pačiai. – Vienas iš tavo už brakonieriavimą pasiimtų tinklų.

Signė nusuko žvilgsnį, tada lėtai linktelėjo.

– Taip ir yra.

– Tai kodėl nepasakei to Tomui?! Tyrimui tai labai svarbu! Grįžusios iškart turėsime jam paskambinti ir viską paaiškinti.

Signė nieko neatsakė, o Nora stengėsi sušvelninti savo žodžius:

– Taigi tai buvo nelaimingas atsitikimas! Tu neturi nieko bendra su jo mirtimi. Niekas tavęs nekaltins, kad tas žmogus įsipainiojo būtent į tavo tinklą. Juk supranti?

Signė sustingusi stovėjo prie laiptų, netardama nė žodžio.

– Signe?

Klausimas nuaidėjo bokšte.

72 skyrius

Tyla išsklido po patalpą ir apsupo Norą su Signe. Siaubinga abi kaustanti tyla.

Išblyškusiame Signės veide Nora išskaitė tiesą, tokią baisią, kad jai net užgniaužė kvapą.

Priblokšta moteris žengtelėjo atgal ir klestelėjo ant laiptelio prie balkono durų. Vargais negalais išstenėjo:

– Juk tai buvo nelaimingas atsitikimas, teta Signe? – sutrikusi pavadino Signę teta kaip vaikystėje.

Šioji tylėdama papurtė galvą. Veidas sustingo į nepermatomą kaukę, judėjo tik plonos lūpos. Balsas rėžė ausis kaip peilis:

– Kristeris Bergrenas paskendo, nes taip norėjau aš.

– Bet kodėl? Ką jis tau padarė? Juk jo net nepažinojai.

Signės žvilgsnis tapo žiaurus.

– Kristeris Bergrenas buvo nesantuokinis Helgės sūnus.

Nora išplėtusi akis spoksojo į Signę.

– Jūs buvote giminės? Nužudei savo sūnėną?

Senoji linktelėjo.

– Tik iki motinos mirties jis nieko apie tai nenutuokė. Jai mirus sužinojo ir nusprendė susiradęs mane pareikalauti iš tėvo paveldėtos Brandų vilos dalies.

Tokio šalto Signės balso Nora dar nebuvo girdėjusi. Lyg būtų kalbėjusi su kitu žmogumi.

– Būčiau turėjusi palikti savo namus, Nora. Jis norėjo priversti mane parduoti namą, kad gautų savo pinigus. Neturiu tiek pinigų, kad galėčiau išmokėti jo dalį.

Ji piktai sugniaužė kumščius.

– Nenorėjau jo žudyti. Bet kito kelio nebuvo. Jam mirus viskas būtų kaip buvę.

Signė kiek patylėjo ir užsimerkė, lyg bandydama ką nors ištrinti.

– Bent jau aš taip maniau, – pridūrė.

Ji giliai atsiduso. Balse buvo girdėti palengvėjimo gaidelių, kad gali išsakyti, kas nutiko.

– O paskui jo lavonas buvo išplukdytas Sandhamne. Iš karto supratau, kad ten jis, ir neišmaniau, ką bedaryti. Tikėjausi, kad atsikračiau jo visam laikui.

Nora užsidengė veidą rankomis. Vargais negalais išlemeno kitą klausimą:

– O kas nutiko jo pusseserei? Tai moteriai, kuri buvo rasta negyva misionierių namuose?

Signė sukryžiavo ant krūtinės rankas. Konvulsyviai gniaužydama plaštakas atsakė:

– Ta bjauri merga! Išniro kaip iš niekur. Tvirtino esanti Kristerio pusseserė. Jo vienintelė giminaitė ir paveldėtoja. Ji pareikalavo savosios turto dalies.

Norai visai užgniaužė kvapą.

– Tai nužudei ir ją?

Signė nusisuko.

– Juk negalėjau leisti jai atimti iš manęs namo. Patys kalti! Abu! Jei nebūtų atsitrenkę į Sandhamną, nieko nebūtų atsitikę, – Signės balsas drebėjo nuo tramdomo įtūžio. – Kas juodu manėsi esą? Kokią teisę turėjo atsidanginti ir griauti man gyvenimą?

Nora nežinojo, ką sakyti. Liežuvis pavirto į bejausmę volę ir ji nesugebėjo suregzti nė žodžio.

– O Jonis Almhultas? – šiaip ne taip išskiemenavo pašnibždomis. Žodžiai pasiklydo siaurame bokšte, kur jau buvo visiškai tamsu.

Signė energingai papurtė galvą.

– Su Jonio mirtimi neturiu nieko bendra. Net nenumanau, kas jam nutiko.

Nora nebesusigaudė, tikėti ar ne.

Negi Signė iš tiesų nužudė du žmones? Jos teta Signė, kurią pažinojo nuo vaikystės?!

Dar viena jos vaikų močiutė?

Signė apsisuko ir ėmė leistis laiptais.

– Temsta. Tavo laivelis su šviesom?

Nora tylomis papurtė galvą. Ją krėtė toks šaltis, kad net kaleno dantimis. Netrukus sunkiai pasikėlė ir slidžiais laiptais ėmė atsargiai leistis žemyn. Signė jau buvo nulipusi iki antros laiptų aikštelės.

Nora praėjo koridorėlį, vedantį į niekur. Lipo lėtai, kad nesukluptų ant nelygių laiptų. Beveik nieko negalėjo įžiūrėti, mažas prožektoriukas irgi menkai tepadėjo.

Staiga išgirdo apačioje atidaromas duris.

– Signe, palauk! – šūktelėjo ir kaip galėdama paspartino žingsnį.

Ūmai susvyravo ir tamsoje nesugraibė, į ką atsiremti. Bejėgiškai nudardėjo paskutiniais laipteliais ir smilkiniu trenkėsi į kietas akmenines grindis. Už durų pasigirdo duslus Signės balsas:

– Atleisk, Nora, turiu kai ką sutvarkyti. Pasirūpinsiu, kad tave rytoj paimtų.

Prieš prarasdama sąmonę, Nora dar išgirdo skubrius laiptais besileidžiančius žingsnius, jie nutolo ir nutilo.

73 skyrius

Kai atsigavo, aplink buvo tamsu nors į akį durk. Nora klausė savęs, kiek laiko išgulėjo be sąmonės. Kelias minutes ar kelias valandas?

Ji pabandė susigaudyti ir atsisėdo. Kaipmat susvaigo galva ir pradėjo pykinti. Vargais negalais atsiklaupė ir apgraibomis susirado duris. Pabandė atidaryti, bet šios nė nekrustelėjo.

Ji buvo užrakinta.

Akys pasruvo ašaromis. Nora stipriai įsikando į lūpą.

„Nežliumbk! – sudraudė pati save. – Nežliumbk! Reikia išlaikyti blaivų protą. Kaip iš čia ištrūkti?“

Ją vėl pradėjo pykinti. Šiaip ne taip susilaikė nesusivėmusi. Drebėjo visu kūnu, bet nežinojo dėl ko: kad pargriuvo ar kad sumažėjo cukraus kiekis kraujyje?

Tirpstančios lūpos ir liežuvis patvirtino pastarąją versiją. Tai buvo beprasidedančios hipoglikemijos, kai kraujyje pavojingai sumažėja cukraus, simptomas.

Nora karštligiškai bandė prisiminti, kada šįvakar leidosi insulino. Gal prieš pusę devynių, ir ji susileido itin didelę dozę.

Tinkamą, jei ruošiesi daug valgyti.

Vis dėlto dabar insulinas ne skaidė gautą cukrų į angliavandenius, o eikvojo paties organizmo angliavandenius, kurių jau ir taip buvo sudeginusi daugiau nei paprastai, kabarodamasi bokšto laiptais. Jei artimiausiu laiku jų nepapildys, smegenis pažeis pieno rūgšties perteklius. O organizmas patirs insulino šoką.

Tada žmogus miršta.

Nora pernelyg gerai žinojo, kaip tai vyksta.

Pradžioje ima krėsti drebulys, apima silpnumas, tada išpila šaltas prakaitas ir pradeda daužytis širdis. Sąmonė pradeda temti, kol žmogus visiškai praranda orientaciją. Toliau mažėjant cukraus, ji taps apatiška, mieguista, kol galiausiai praras sąmonę. Tada prasidės koma, kuri baigsis mirtimi. Tik laiko klausimas, kada organizmas pasiduos.

„Turbūt laukia ne pats maloniausias merdėjimas“, – galvojo Nora, apimta nevilties. Ji nenorėjo mirti! Ne čia, ne dabar! Ne vieniša ir užrakinta švyturio bokšte.

Nora stengėsi negalvoti apie vaikus, kad nepravirktų.

Kiek ji dar turi laiko? Jei jau po vidurnakčio, ji netrukus praras sąmonę. Kad tik gautų ko nors užvalgyti!

Paprastai nešiodavosi gliukozės ar ko nors panašaus, bet šįkart nepagalvojo įsidėti, nes neketino užtrukti.

Nora būtų mielai trenkusi sau per ausį. Ar šįvakar ji apskritai ką nors padarė tinkamai?!

Kur prožektorius? Nora apgraibomis ropojo po grindis. Gal galės pasiųsti signalą iš švyturio. Jei jūroje nesi naujokas, SOS signalą atpažintum ir pažadintas iš miegų.

Trys trumpi, trys ilgi, trys trumpi. Gal kas pastebės prožektoriumi siunčiamus signalus?

Dar kartą rankomis perbraukė per grindis. Pagaliau! Štai kur jis. Drebančiais pirštais pabandė įjungti prožektorių.

Nieko.

Nora jį apžiūrėjo, kiek tai buvo įmanoma tokioje tamsoje. Stikliukas buvo sudužęs, ji įsipjovė į smilių. Atsargiai papurtė prie ausies. Viduje niekas nebarškėjo, bet prietaisas nešvietė.

Nora vėl pajuto besitvenkiančias ašaras. Juk turi būti galimybė kaip nors pranešti, kur ji! Staiga sugalvojo: jei rastų savo mobilųjį telefoną, galėtų išsikviesti pagalbą. Gal prieš tai nepakankamai atidžiai viską apieškojo? Gal jis vis dėlto guli kur nors bokšte?

Ji keliais nušliaužė į priekį, čiupinėdama kiekvieną grindų centimetrą.

Telefono nebuvo.

Vos gaudydama kvapą pasiekė antrąją aikštelę ir kelis kartus apropojo palei sieną. Priėjo aklinąjį koridorių, iščiupinėjo kiekvieną laiptų pakopą. Nieko.

Keturpėsčia užšliaužė laiptais iki pat aikštelės su laipteliais į kupolą. Atsisėdo ant grindų ir atidarė balkono duris. Patalpoje kiek prašviesėjo, bet kokia iš to nauda?

Niekas nežinojo, kur ji.

Dabar jau moteris neįstengė sulaikyti ašarų. Prapliupo raudoti, nenoromis galvodama apie sūnus, dėl ko tik dar labiau įsiverkė.

Ir kaip galėjo būti tokia neatsargi?

Kodėl pametė tą kvailą telefoną? Kodėl sutiko, kad Signė ją lydėtų? Kodėl niekam nepasakė, kad plaukia į Grionšerą?

Nora susmuko ant kietų akmeninių grindų. Nebuvo girdėti nė garso, išskyrus jos pačios baimingai trūkčiojantį kvėpavimą.

Ji susidėjo ant krūtinės rankas, stengdamasi nusiraminti. Privalėjo mąstyti, tik kad mintys sukosi ne apie reikiamus dalykus.

Nora įsivaizdavo save mirusią, gulinčią ant akmeninių grindų. Visų apleistą ir pamirštą.

Dievulėliau, kaip baisu!

Lauke visiškai sutemo. Įsižiebė artimiausi Svengeno ir Revengegrundeto švyturiai. Blykčiojo ritmiškai, vienodais laiko tarpsniais.

Kaip plakanti širdis.

74 skyrius

Nora čiuptelėjo už rankinio laikrodžio. Tamsoje buvo sunku ką nors įžiūrėti. Rodyklės lyg ir rodė po pusės pirmos, bet ji nebuvo tuo tikra.

Stengėsi kvėpuoti ramiai ir nepanikuoti. Kūną krėtė šaltis, tačiau moteris prisivertė nepasiduoti drebuliui. Jei kas ir galėjo ką pakeisti – tai tik ji pati. Reikia susiimti, kitaip nieko nebus.

Po valandėlės nusprendė užlipti į švyturio kupolą – iš ten geriausiai buvo matyti. Gal bus grįžęs koks salos gyventojas ir galės jai padėti? Įsitempusi stengėsi įžiūrėti, ar bent kur nors yra kokių gyvybės ženklų.

Nieko, visiškai nieko.

Kodėl būtent šiąnakt nieko nėra namie? Taip nesąžininga!

Moteris pabandė įvertinti atstumą nuo balkono iki žemės. Gal pavyks nušokti? Bus kokie dvidešimt metrų, jei ne visi dvidešimt penki. Jei bandys, veikiausiai nusisuks sprandą į akmenis.

Juk turi būti galimybė kaip nors duoti apie save ženklą! Kas nors vis tiek pastebės. Garantuotai!

Nora ėmė raustis striukės kišenėse. Vienoje buvo tik pirštinių pora. Kitoje – ledų popierėlis, penkių kronų moneta, tabletė nuo galvos skausmo ir lapelis degtukų.

Degtukai!

Ar čia yra ko nors, ką galėtų uždegti ir taip parodyti, kur ji yra?

Rankos ir kojos pamažu darėsi sunkios lyg akmeninės. Dar vienas požymis, kad organizme per daug insulino. Nora stengėsi nekreipti į tai dėmesio ir susitelkti į užduotį.

Žalioji kupolo žibinto šviesa buvo jos vienintelė paguoda. Tegul ir vaiduokliška, ji priminė gyvybę, ir Nora pasijuto saugiau. Blankiai švytėjo drobe apvyniotos stiklinės prizmės.

Nora žiūrėjo į audeklą.

Drobė dega. Sudegs greitai. Ko degaus čia dar yra? Ji įtemptai bandė prisiminti, ką dar matė bokšte. Ar kartais po laiptų aikštelių durimis nebuvo pakišta medinių pleištų, kad tos neužsidarytų? O ant grindų ar nesimėtė drožlių?

Ji vėl nulipo metaliniais laipteliais ir dešine ranka apčiupinėjo durų kraštą. Tikrai, po jomis buvo pakištas pagaliukas. Po laipteliais rado ir daugiau len-

tų nuopjovų bei drožlių. Viską sukrovė į krūvelę ir nusileido į žemiau esančią aikštelę. Ten taip pat rado medinį pleištą, drožlių ir skiedrų. Nešina laimikiu, atsargiai apčiupinėjo aklinąjį koridorių. Bingo! Čia gulėjo visa gerų trisdešimties centimetrų ilgio lenta, bent jau taip atrodė čiuopiant tamsoje. Šita degs ilgai!

Ją vis labiau spaudė nebepakeliamas nuovargis, galūnės tolydžio sunkėjo. Sprandu žliaugė šaltas prakaitas.

Ji nusivilko striukę, sudėjo pagaliukus, drožles ir užnešė į kupolą. Patiesė drobę, ant jos rūpestingai sukrovė pliauskeles. Drožles subėrė ant viršaus. Žalia lempa blykčiojo kas dešimt sekundžių, tačiau šviesa buvo tokia silpna, kad Nora vos įžiūrėjo, ką daro.

Vargais negalais užkėlė viską ant žibinto. Tada apčiuopomis apačioje susirado ištraukimo ventilį. Jai buvo vis tiek, kad gali apsinuodyti smalkėmis. Apėmusi apatija irgi rodė besiartinantį insulino šoką, nors savisaugos instinktas ir privertė Norą patikrinti, ar ventilis atidarytas.

Norai akis aptraukė rūkas, ji turėjo stipriai mirksėti, kad ką nors matytų. Dar suvokė, kad medžiui įsidegus turi išeiti iš kupolo ir atsitraukti kaip galima toliau nuo ugnies.

Drebančiais pirštais uždegė degtuką. Liepsnos šviesoje išvydo savo atvaizdą kupolo stikle.

Į ją spoksojo dvi baimės kupinos akys, veidas buvo papilkėjęs ir įsitempęs.

Ar taip atrodo visi, atsidūrę ant mirties slenksčio?

Ji prikišo degtuką prie drobės. Šis sudegė, o medžiaga taip ir neužsiliepsnojo. Įžiebė kitą. Paskui dar vieną. Nieko.

Karštligiškai uždegė iš karto tris degtukus ir kiek galėdama arčiau prikišo prie audeklo. Pradžioje atrodė, kad ir vėl nieko neišeis, bet staiga liepsna pagavo medžiagą ir šoktelėjo į viršų.

Nora net pravirko iš palengvėjimo. Dega! Gerai dega! Vienas pagalys įsidegė ir suliepsnojo kaip reikiant.

Pusiau be sąmonės moteris atatupsta atsitraukė ir nusileido metaliniais laipteliais. Kiekvienas žingsnis buvo neišpasakytai sunkus, lyg rankos ir kojos būtų pripiltos švino. Turėjo abiem rankomis įsikibti į turėklus, kad išsilaikytų ant kojų.

– Nemiegok! – murmėjo sau kaip kokią mantrą. – Dėl Dievo meilės, nemiegok! Tik neužmik!

Atbula nulipo laiptais iki paskutinės atkarpos, kur Signė paliko ją užrakinusi duris. Jautė nuo sa-

vęs sklindantį laužo kvapą, dėl ko kvėpuoti buvo dar sunkiau.

Ji buvo pavargusi, tokia pavargusi... Tetroško atsigulti ir sumerkti akis. Sekundės dalį dar šmėstelėjo mintis apie kupolo ventilį: tikėkimės, kad jis praleidžia pakankamai deguonies ir ji neužtrokš dūmuose.

Ai, koks skirtumas... Iš paskutiniųjų atsirėmė nugara į duris, kiek galima toliau nuo ugnies.

Šeštadienis, ketvirta savaitė
75 skyrius

Tomo mobilusis telefonas atkakliai skambėjo.

Laikrodis prie lovos rodė 01:43.

– Taip, klausau, – mieguistas sumurmėjo.

– Čia Henrikas.

Tomas atsisėdo lovoje. Kaipmat pabudo policininko instinktas.

Henrikas niekada nebūtų skambinęs tokiu paros metu be būtino reikalo.

– Kas nutiko?

Akimirką buvo tylu, tada vėl pasigirdo Henriko balsas:

– Žinau, kad jau vėlu. Tačiau ką tik grįžau iš dvidešimt keturių valandų turnė. Noros nėra namie. Lova net nepaliesta. Virtuvėje jokios žinutės. Tiesiog dingo.

– Ar nebuvote susipykę?

Tomui, net nespėjus susivokti, išsprūdo toks įprastas policininko klausimas. Jis žinojo, kad pastarosiomis savaitėmis Lindės sutarė ne per geriausiai. Nors

Nora į smulkmenas nesileido, Tomas žinojo, kad Henrikas buvo visai nesužavėtas jos taip trokštamu darbu Malmėje.

– Ne taip supratai, – Henriko balse pasigirdo nepasitenkinimo gaidelių. – Taip, prieš man išplaukiant buriuoti mudu susipykome. Tačiau Norai nebūdinga taip elgtis. Ji nedingtų, niekam nieko nepasakiusi. Turėdamas galvoje pastarojo meto įvykius, neketinu delsti. Kažkas čia ne taip.

Tomas nesileido išmušamas iš vėžių.

– Ar bandei prisiskambinti jai į mobilųjį?

– Žinoma, ką sau manai! – atsakė Henrikas. – Ji neatsiliepia, tik įsijungia balso paštas. Bet kvietimo signalas normalus, taigi, telefonas neišjungtas.

Tomas pajuto, kaip suspaudė skrandį. Henrikas buvo visiškai teisus. Tai nebuvo panašu į Norą. Ji buvo teisininkė iki kaulų smegenų, visada rūpinosi, kad viskas būtų taip, kaip reikia. Būtų bent palikusi žinutę.

– O gal nuėjo į „Buriuotojų“ restoraną ar „Narų“ barą? Ar kalbėjai su jos tėvais?

– Taip. Man užsukus, jie jau miegojo. Suzana sako, kad berniukai nakvoja pas juos, nes rytoj anksti ryte plauks su seneliu statyti tinklų, ir kad Nora sakė

atsigulsianti anksčiau, o prieš tai dar paskaitysianti kokią knygą.

– Tu tikras, kad ji nenuėjo išgerti vyno pas kuriuos nors kaimynus?

– Ir užsibuvo iki dabar? Nora niekada ilgai nevakaroja. Ima knapsėti dar gerokai prieš vidurnaktį, pats žinai. Ne, kažkas bus atsitikę.

Henriko balse pyktį pakeitė susirūpinimas.

Dar kalbėdamas Tomas pradėjo mautis džinsines kelnes. Jis buvo labai sunerimęs.

– Ar jūsų laivas stovi prie liepto?

Iš karto pasigirdo teigiamas atsakymas:

– Tą patikrinau pirmiausia. Laivas vietoje.

Tomas jau buvo pakeliui.

– Tuoj būsiu pas jus. Sėsiu į basterį. Su juo užtruksiu tik penkiolika minučių. Dėl visa pikta per tą laiką patikrink „Narų" barą ir klubą. Gal ji ten sau sėdi ir geria raudonąjį vyną.

Tomas apsivilko megztinį ir nubėgo prie liepto. Dabar džiaugėsi, kad pernai vasarą nusprendė nusipirkti galingą motorlaivį su valdymo pultu. Jo „Buster Magnum" buvo greitas ir patikimas. Prireikus galėjo nesunkiai pasiekti trisdešimt penkių mazgų greitį.

Dabar to ir reikėjo.

Vyras greitai atrišo lyną ir truktelėjo degalų svirtelę. Jau po kelių minučių priešakyje išvydo Sandhamno šviesas. Nerimas vis labiau spaudė krūtinę. Dirbdamas policininku jis išmoko klausytis savo instinktų. O dabar aiškiai jautė bėdą.

Jei tai būtų buvusi kokia kita moteris, Tomas tikriausiai būtų pamanęs, kad ši nusprendė atsipalaiduoti, kol vyro nėra namie. Tik ne Nora. Nora buvo pernelyg rimta, kad leistųsi į vienos nakties nuotykius. Be to, ji juk žinojo, kad Henriko jachta parplaukia šiąnakt.

Iš tamsos išniro Lindžių lieptas. Tomas sumažino greitį ir prisišvartavo. Įgudusiais judesiais pririšo laivą ir plačiais žingsniais nudrožė link Noros ir Henriko namo.

Henrikas laukė jo prie sodo vartelių.

– Eime, – tarė. – Turiu tau kai ką parodyti.

Juodu nuėjo į virtuvę. Stalas buvo dailiai padengtas vienam asmeniui. Viduryje stovėjo lėkštė su vištienos filė. Atrodė, kad stovi jau kurį laiką.

– Ar panašu, kad ji ketino praleisti vakarą kur nors kitur?

Tomas papurtė galvą.

– Žiūrėk, parodysiu tau dar kai ką.

Henrikas nuėjo prie plautuvės, ant kurios krašto stovėjo nulaužta ampulytė.

– Štai! – tarė. – Pusė insulino ampulės. Šiukšlių dėžėje radau dar vieną tuščią.

Tomas klausiamai pažvelgė į jį.

– Ir ką tai reiškia?

– Prieš valgį Nora turi susileisti insulino. Taip daro visi diabetikai, – tarė Henrikas. – Kitaip organizmas nesugeba įsisavinti angliavandenių, kurių gauna su maistu.

– Bet juk ji insulino susileido, – Tomas nesuprato, ką Henrikas tuo nori pasakyti.

Henrikas kilstelėjo lėkštę su mėsa.

– Taip, bet nieko nevalgė. Nė neprisilietė prie maisto. Ant stalo dar guli šokolado plytelė. Nora mėgsta juodąjį šokoladą. Bet ir jo nevalgė.

Tomas vis tiek nesusigaudė.

– Na, ir?

Henrikas nekantriai dėbtelėjo į Tomą. Lėtai, kaip kokiam vaikui paaiškino:

– Kai diabetikas susileidžia insulino, jis turi iš karto pavalgyti. Kitaip jį gali ištikti insulino šokas. Ir koma, – jis nurijo seiles. – Kai organizmas gau-

na daug insulino, bet negauna reikiamo kiekio angliavandenių, žmogus praranda sąmonę ir miršta. Geriausiu atveju tik pažeidžiamos smegenys. Dabar supranti, ką noriu tau pasakyti?

Tomas išblyško. Staiga suvokė padėties rimtumą.

Henrikas susmuko ant virtuvinės kėdės ir susiėmė galvą rankomis.

– Ir kur, velniai griebtų, ji galėtų būti?

– Kiek dar turime laiko jai surasti? – paklausė Tomas, kurio protas jau buvo pradėjęs profesionaliai nagrinėti situaciją.

– Priklauso nuo to, kada susileido insulino. Jau po poros valandų tai gali pakenkti negrįžtamai, net jei ir rasime ją gyvą.

Tomas pajuto, kaip virš viršutinės lūpos išrasojo.

– Nueik dar kartą pas jos tėvus, gal jie turi kokių minčių, kur gali būti Nora. Pasibelsk pas kaimynus ir pasiteirauk, ar niekas jos nematė.

Staiga prisiminė laišką, kurį juodu su Karina vakar po pietų aptiko Kristerio Bergreno bute.

Trūkstama jungtis!

Jis pasisuko į Henriką.

– Čia gali būti prisidėjusi Signė Brand. Einu pas ją.

Dideliais žingsniais Tomas nubėgo atkarpėlę iki gretimo namo. Brandų vila atrodė vieniša ir apleista. Šiuo paros metu visas Kvarnbergetas atrodė kaip išmiręs. Per atostogas Sandhamne besidarbuojantys jaunuoliai čia būriuodavosi vakarais, tačiau dabar, vidurnaktį, visur buvo ramu, nebuvo matyti nė gyvos dvasios.

Tomas pabeldė į duris. Niekas neatsiliepė. Lauko žibintas buvo išjungtas. Jis pabeldė dar kartą.

– Signe! – šūktelėjo. – Čia aš, Tomas. Atidaryk!

Viduje niekas nė nekrepštelėjo.

Neišmanydamas, ką daryti, Tomas pažvelgė pro tamsius langus. Tada apėjo aplink namą. Kartais verandos durys nuo jūros pusės būna atviros. Gal per jas galės patekti į namą.

Vis dėlto durys buvo užrakintos, verandoje buvo tamsu.

Jis įsižiūrėjo pro verandos stiklą ir pastebėjo siluetą. Atrodė, kad kažkas sėdi krėsle. Tomas vėl pabeldė. Jokios reakcijos. Jam pasirodė, kad greta krėslo ant grindų guli Kaisa, tačiau šuo nė nekrustelėjo.

Tomas dvejojo. Drumsti namų ramybę nebuvo mėgstamiausias policijos metodas, tačiau dabar situacija buvo ekstremali.

Jis ant kumščio užsitraukė megztinio rankovę ir išdaužė stiklą. Tada prakišo ranką ir atidarė duris.

Signė be sąmonės sėdėjo atsilošusi krėsle. Kalbinama neatsiliepė, tačiau veidas atrodė palaimingai ramus, tarsi būtų atsikračiusi naštos. Kelius buvo užsidengusi senu, nutrintu vilnoniu pledu.

Kiek Tomas pažinojo Signę, rodėsi, kad ji nepavaldi laikui. Dabar atrodė lygiai taip pat, kaip ir jo vaikystėje, kai susipažino per Noros šeimą. Tik dabar išrodė mažutė ir trapi.

Sena moteriškė.

Vieniša moteriškė.

Kaisa sukryžiavusi priekines letenas ir puslankiu išriesta uodega gulėjo greta ant grindų. Ji nekvėpavo. Po juodu kailiu nebuvo nė lašelio gyvybės.

Tomas pasilenkė ir palietė Signės kaklą. Po raukšlėta oda pajuto silpną, vos užčiuopiamą pulsą. Ji kvėpavo labai paviršutiniškai.

Jis čiupo savo mobilųjį telefoną ir greitai surinko Karinos numerį.

– Čia Tomas. Taip, taip, pats žinau, kiek dabar valandų, – nekantriu rankos mostu atrėmė mieguistos Karinos priekaištą. – Atidžiai klausyk! Radau Signę Brand be sąmonės jos namuose Sandhamne. Neturiu

supratimo, kas nutiko. Suorganizuok sraigtasparnį ir tuoj pat pasiųsk čionai kriminalistų komandą! Be to, dingo Nora Lindė, plaukiame jos ieškoti. Paskelbk dingusio žmogaus paiešką visuose Stokholmo apygardos policijos skyriuose! Jei ką sužinosi, iš karto skambink man, kad ir kas tai būtų!

Jis baigė pokalbį ir nubėgo pas Noros tėvus. Šie su Henriku stovėjo prieangyje.

– Henrikai, turi apžiūrėti Signę! Ji be sąmonės sėdi verandoje. Jau iškviečiau greitosios pagalbos sraigtasparnį.

Noros motina susirūpinusi pažvelgė į Tomą.

– Kas darosi, Tomai? – baimingai paklausė. – Kas nutiko Norai?

– Nežinau, Suzana, – atsakė jis. – Likite su vaikais. Mes leidžiamės jos ieškoti. Nesirūpink, tikrai netrukus ją rasime.

Ach, kaip pats norėjo tuo tikėti!

76 skyrius

Vyriškis naujutėlaitėje savo jachtoje „Arcona 36“ švilpavo, reguliuodamas pagrindinę burę. Tiek metų svajojęs apie gerą jachtą dabar mėgavosi kiekviena sekunde vandenyje. Jis atsilošė vairagalyje ir vos susilaikė nepaglostęs vairalazdės.

Vyrui visada labiau patiko valdyti laivą vairalazde, o ne vairu. Su ja daug geriau jautė laivo judesius vandenyje. Tvirtai laikydamas vairalazdę gali įveikti vėjus bei bangas ir tuo pat metu palaikyti kursą.

„Buriavimas beveik geriau už seksą“, – džiugiai galvojo.

Na, bent jau netoli to.

Kai žmonai pasiūlė naktį buriuoti iš Horsteno į Runmarę, ši pažvelgė į vyrą tokiomis akimis, lyg tas būtų išsikraustęs iš proto. Ji papurtė galvą.

– Tik be manęs. Kokių galų vidurnaktį leistis į jūrą? O jei susidursime su kitu laivu?

Po kurio laiko vis dėlto nusileido. Pasakė, kad neturi jėgų ginčytis.

Dabar moteris sėdėjo ant pagalvės vairagalio kampe ir arbatos puodeliu šildėsi rankas, o laivas plaukė pro salas ir uolas.

– Ne pati blogiausia idėja, ar ne? – paklausė vyras ir patenkintas nusišypsojo.

Žmona atsakė jam šypsniu.

– Ne. Išties miela.

Vyras vėl pareguliavo pagrindinę burę.

Nuo žemyno pūtė lengvas, ne daugiau kaip keturių metrų per sekundę, vėjelis. Jo užteko, kad jachta plauktų tolygiai ir pakankamai greitai.

„Arcona" buvo lengva jachta, tad sparčiai ir elegantiškai skrodė vandenį. Didelė genujietiška burė pagaudavo silpniausią vėjelį ir veiksmingai išnaudodavo brizą.

– Paduok man jūrinį žemėlapį, – tarė vyras žmonai. – Bet kurią akimirką galime priplaukti Revengegrundeto švyturį.

Moteris šalimais pastatė puodelį ir ištraukė žemėlapį. Padavė vyrui ir šis valandėlę jį studijavo, pasišviesdamas kišeniniu prožektoriumi. Tada grąžino žmonai.

– Taip ir maniau. Esame tiksliai ten, kur ir turime būti.

Neišleisdamas iš akių kurso, o iš rankų vairalazdės, jis parodė ranka kiek įstrižai į priekį.

– Ten turi matyti senąjį Grionšero švyturį. Na, tą, kurį pastatė aštuonioliktame amžiuje. O gal devynioliktame?

Jis suraukė kaktą, bandydamas prisiminti.

– Turi galvoje tą, kurį vadina Baltijos karaliene?

– Būtent.

Moteris pasuko galvą ir pažvelgė į aukštą švyturį. Norėdama geriau pamatyti, ištempė kaklą.

– Kaip ryškiai šviečia! Maniau, kad jis jau nebenaudojamas.

– Taip ir yra. Jį išjungė septintame dešimtmetyje.

Moteris pakilo iš savo patogios vietos ir atidarė kajutės liuką. Įkišo galvą ir paėmė žiūronus, kabančius ant kablio kairėje laiptų pusėje. Tada vėl atsisėdo ir ištraukė žiūronus iš dėklo.

– Žinai ką? Atrodo, kad švyturyje kažkas dega.

Vyras nusijuokė.

– Ką? Tau taip tik rodosi.

– Pats pažiūrėk!

Kiek užsigavusi moteris padavė jam žiūronus. Vyras, nepaleisdamas vairalazdės, paėmė juos viena ranka, prisidėjo prie akių ir švilptelėjo.

– Kad mane velniai griebtų, tu teisi! Senasis bokštas iš tikrųjų dega.

– Taigi sakau! O tu manimi netiki! – triumfuodama moteris atsilošė.

– Panašu, kad teks skambinti Jūros gelbėjimo operacijų tarnybai, – tarė vyras ir dėl viso pikto dar kartą pažvelgė pro žiūronus.

– Jūros gelbėjimo operacijų tarnybai?

– Taigi negalime leisti, kad bokštas sudegtų! Gal niekas net neįtaria, kad jis dega. Nežinau, ar saloje dar kas begyvena.

– Ar negalime paprasčiausiai paskambinti bendruoju pagalbos numeriu?

Vyras užjaučiamai pažvelgė į žmoną.

– Brangute, mes juk jūroje! Čia kviečiama Jūros gelbėjimo operacijų tarnyba.

Žmona žvilgtelėjo į vyrą, bet nieko neatsakė. Jis pasikvietė ją į vairagalį.

– Palaikyk vairalazdę, kol paskambinsiu į Stokholmo radiją.

Moteris atsisėdo, o vyras paskubomis nusileido į kajutę.

VHF radijo ryšio stotelė kabėjo kairėje ant sienos. Vyras nuspaudė įjungimo mygtuką ir nustatė kanalą. Kabina prisipildė traškesių ir braškesių.

Vyras pačiupo mikrofoną ir prisikišo prie lūpų:

– Stokholmo radijau! Stokholmo radijau! Stokholmo radijau! Čia „S/Y Svanen“, atsiliepkite!

Jis pakartojo šaukinį kelis kartus. Radijo aparate sutraškėjo ir atsiliepė moteriškas balsas:

– „S/Y Svanen“, „S/Y Svanen“, „S/Y Svanen“, čia Stokholmo radijas. Kas atsitiko?

– Plaukiame pro Grionšerą į šiaurės pietus nuo Sandhamno. Noriu pranešti, kad švyturio viršūnėje kažkas dega.

– „S/Y Svanen“, prašau pakartoti. Blogai jus girdime.

– Sakau, kad Grionšero švyturyje kažkas dega. Kartoju: Grionšero švyturys dega.

Jis stengėsi kalbėti kuo aiškiau.

– „S/Y Svanen“, ar jūs tuo tikras? – moters balse nuskambėjo įtarimas, tarsi operatorė nežinotų, kaip reaguoti į tokią informaciją.

– Visiškai. Jachtoje turime žiūronus. Bokšto viršūnėje matau liepsnas.

– Žmonių matote?

– Neigiamai. Atrodo, kad nieko nėra. Vienintelis dalykas, ką matau, – liepsnos švyturio kupole.

Moteriškas balsas trumpam nutilo, o triukšmas padidėjo. Tada moteris vėl prabilo:

– S/Y Svanenai, dėkoju už informaciją. Nedelsdami viską patikrinsime. Ačiū už pagalbą.

Vyras vėl nuspaudė kalbėjimo mygtuką. Jis patenkintas šypsojosi atlikęs pilietinę pareigą.

– Supratau. „S/Y Svanen“, baigiau.

Vyras išjungė radijo aparatą ir pakabino į vietą mikrofoną. Išlipo atgal į vairagalį ir pro žiūronus dar kartą pažvelgė į Grionšerą.

Dabar liepsnos jau atrodė mažesnės, bet gal tik susidarė toks įspūdis. Kol pranešė apie gaisrą, jie nuplaukė gerą galiuką ir Grionšeras liko už nugaros.

Vyras truktelėjo pečiais.

Šiaip ar taip, jis daugiau nieko negalėjo padaryti. Arba ugnis užges pati, arba bokštas sudegs. Nors, jei išstovėjo beveik tris šimtmečius, turėtų būti gana tvirtas.

77 skyrius

Henriką net pykino nuo susirūpinimo.

Būdamas gydytojas, jis puikiai žinojo, kaip sureaguos Noros organizmas, gavęs per daug insulino. Bandė save raminti, kad ji niekada nerizikuodavo, tad turbūt ir šįkart bus pakankamai pavalgiusi.

Tik kodėl ji ne namie? Kodėl valgis nepaliestas stovi ant stalo?

Jis graužėsi dėl praėjusių dienų nesutarimų. Jūroje praleistos dvidešimt keturios valandos nieko nepakeitė ir į krantą jis grįžo vis dar piktas. Nusprendė šia tema daugiau nebediskutuoti. Išsakė, ką apie tai mano, ir baigta! Jam šis klausimas išsemtas.

Henrikas niekaip negalėjo suprasti, kodėl moterys jaučia poreikį ginčytis be galo, be krašto. Geriau jau eiti tiesiai prie reikalo ir priimti kokį nors sprendimą. O tada jo laikytis.

Dabar graužėsi, kam buvo toks kietakaktis.

Mintyse išvydo Noros veidą Adamo gimimo dieną. Kokia ji buvo išdidi! Antroje dienos pusėje buvo pervargusi, bet neapsakomai laiminga. Ant kaktos

ir skruostų buvo prilipę šlapi suprakaitavę plaukai, lyg būtų nubėgusi maratoną. Tam tikra prasme taip ir buvo. Kaip didžiausią pergalės ženklą švytėdama glaudė prie krūtinės naujagimį.

– Argi jis ne nuostabus? – sakė. – Argi ne fantastiškas? Mūsų sūnelis...

Henrikas pajuto keistą skonį burnoje. Lyg metalo, lyg rūgšties. Iš pradžių nesusivokė, kas tai per skonis. Paskui prisiminė. Tokį jautė tada, kai Matas, geriausias jo mokyklos laikų draugas, važiuodamas dviračiu vertėsi per galvą. Gana ilgai išgulėjo be sąmonės, o Henrikas tada patyrė daugiau baimės nei kada nors anksčiau per dvylika savo gyvenimo metų.

Tai buvo baimės skonis. Grynų gryniausios baimės skonis.

Apžiūrėjęs Signę suprato, kad niekuo negali jai padėti. Beliko laukti sraigtasparnio, kuris ją nugabentų į ligoninę.

Tada vėl nuėjo į uošvių namus. Tomas irgi buvo grįžęs. Henrikas papurtė galvą ir kreipėsi į Tomą:

– Noros niekas nematė. Lyg būtų išgaravusi.

Garsus telefono skambutis privertė juos abu susigūžti. Skambėjo Tomo telefonas.

Jis susiraukęs atsiliepė sunkiai beatpažįstamu balsu:

– Taip, Tomas.

– Čia Karina.

– Ką pasakysi?

– Kalbėjau su Stokholmo radiju ir Jūros gelbėjimo operacijų tarnyba. Jokių ypatingų incidentų nebuvo, išskyrus įprastus girtuoklius, – Karina sekundėlę dvejojo. – Tačiau Stokholmo radijas sako, kad jiems paskambino kažkoks buriuotojas ir pranešė apie gaisrą senajame Grionšero švyturyje. Jie bandė susisiekti su švyturio prižiūrėtoju ir paklausti, ar tai tiesa, tačiau tas kaip tik buvo išvykęs į kitą salą. Dabar grįžta į Grionšerą pažiūrėti. Nežinau, ar tai svarbu. Sakei, pranešti tau viską. Be to, Grionšeras netoli nuo Sandhamno.

Tomas pažvelgė į Henriką.

– Grionšero bokšte kažkas dega. Ar ji galėtų būti ten?

Jis pasisuko ir šūktelėjo Noros tėvams:

– Grionšere kažkas dega. Ar tai gali būti susiję su Nora?

Noros tėvas su siaubu pažvelgė į jį.

– Vakar ten iškylavome. Nora, berniukai, Signė ir mudu. Su salos bendruomene.

Tarpduryje pasirodė Suzana kietai ant krūtinės sukryžiuotomis rankomis. Veidas buvo blyškus kaip vaiduoklio.

– Ką ji ten veikia vidurnaktį?

– Prakeikimas! – Tomas susivokė, kad bus pražiūrėjęs svarbią užuominą. Kai ėjo per verandą, ant grindų gulėjo netvarkingai numesta gelbėjimo liemenė. Visiškai nebūdinga Signei, kuri buvo tiesiog pedantiškai tvarkinga. Jei ši buvo ką tik grįžusi iš jūros, tada viskas aišku.

Juolab kad ir Noros laivas stovėjo prie liepto.

– Duodu galvą nukirsti, kad ji Grionšere, – tarė Tomas. – Plauksim manuoju basteriu. Netikiu atsitiktinumais.

78 skyrius

Po kelių sekundžių Henrikas ir Tomas jau buvo ant liepto. Vos Henrikas spėjo atrišti laivą, Tomas iki galo nuspaudė akceleratorių. Dėkojo dangui už tuos pakrančių apsaugos policijoje praleistus metus, per kuriuos išmoko tamsiu paros metu plaukti dideliu greičiu.

Vis dėlto guminę valtį kietu dugnu pastebėjo per vėlai.

Ši be šviesų lyg strėlė skriejo per sąsiaurį, nepaisydama leistino penkių mazgų greičio. Švilpė per ramią jūrą kokių keturiasdešimties mazgų greičiu, jei ne greičiau.

Sportinė lenktyninė valtis tiesiog skrido vandens paviršiumi. Ją vairuojantis girtas jaunuolis visiškai nemokėjo elgtis su tokiu daiktu.

Iš garso kolonėlių griaudėjo roko muzika, bet Tomas ją išgirdo tik tada, kai pamatė, kad tuoj susidurs. Dar spėjo išvysti ištįsusį vairuotojo veidą ir išgirdo mergaičių juoką, kuris pavirto isterišku klyksmu. Abu laivai buvo taip arti vienas kito, kad Tomas užuodė valties gumos kvapą.

Jis iki skausmo įsikirto į vairą. Instinktyviai bandė išvengti susidūrimo ir iki galo pasuko vairą į kairę. Dėl staigaus manevro basteris kone apvirto ant šono, per bortą plūstelėjo vanduo. Tačiau valtis ir toliau skriejo tiesiai į juos. Tomas suprato, kad susidūrimo neišvengs.

Tik per plauką pavyko išsisukti nuo kaktomušos, tačiau valtis jau buvo taip arti, kad rėžėsi į basterio šoną.

Sutrikęs škiperis dar bandė pasukti į kairę, bet valtis buvo nebevaldoma. Nuo nežmoniško greičio atsistojo stačia ir šovė iš vandens. Variklis tik sukriokė, ir valtis laivagaliu tėškėsi į vandenį. Kurį laiką dar balansavo ant dešiniojo relingo, į kurį bandė įsitverti persigandę jaunuoliai, bet sunkio jėga nugalėjo – valtis apsivertusi dusliai dunkstelėjo ir keleiviai iškrito į vandenį. Guminiams bortams atsitrenkus į vandenį, į šalis pažiro purslai.

– Velniai rautų! – Tomas išgirdo Henriko šauksmą. – Iš kur tie čia atsirado?

Dėl staigaus manevro Henrikas šonu parkrito ant grindų, laimei, spėjo įsitverti į antelę*.

---

* Antelė (vok. *die Klampe*) – mediniai arba metaliniai rageliai, pritaisyti arba privirinti prie laivo konstrukcijų, skirti pritvirtinti laisviems lynų galams.

Tomas turėjo ką veikti, kol suvaldė savo basterį, kuris dar kartą grėsmingai pasviro. Ištiesinęs laivą apsisuko ir priplaukė prie ant bangų siūbuojančios apvirtusios valties, aplink kurią plūduriavo rėkiantys jaunuoliai.

– Ar tau viskas gerai? – šūktelėjo Henrikui, kuris kaip tik sunkiai kėlėsi nuo grindų.

– Skauda visus kaulus, – atsakė tas. – Bet atsistoti galiu.

Grįždamas prie apvirtusios valties, Tomas bandė ką nors įžiūrėti tamsoje.

– Ar ką matai? – paklausė Henriko.

Henrikas persisvėrė per turėklą.

– Matau septynis, ne, aštuonis ar devynis žmones, – sušuko jis. – Gali būti ir daugiau.

– Reikės pagalbos, – karčiai tarė Tomas, jis skausmingai suvokė, kokia svarbi kiekviena minutė. Jie turi rasti Norą, bet negali palikti jaunuolių likimo valiai.

Tomas čiupo savo mobilųjį telefoną ir surinko Peterio Lagerliofo, vieno geriausių savo draugų pakrančių apsaugos policijoje, numerį. Tomas meldė Dievo, kad Peteris šįvakar budėtų ir kad jo laivas būtų kur nors netoli Sandhamno. Kadangi vandens policija turėjo nedaug laivų, jie nebūtinai priplauks greitai.

Vis dėlto tąnakt jiems pasisekė.

Policijos laivas buvo prie Korsės, tik už kelių minučių kelio nuo nelaimės vietos. Peteris pasišovė pranešti Jūros gelbėjimo operacijų tarnybai, tad Tomas galėjo rūpintis tuo, kas vyko nelaimės vietoje.

Jis atsargiai privairavo basterį prie plūduriuojančių jaunuolių. Trys merginos taškėsi vandenyje, isteriškai bandydamos įsitverti į valtį. Kiek toliau pagalbos šaukėsi kiti. Tomas įjungė variklį tuščiąja eiga, kad persigandusias ir iki paskutinio siūlo permirkusias merginas galėtų įsitraukti į laivą.

– Kiek jūsų buvo valtyje? – paklausė jis.

– Nežinau, – sukūkčiojo viena ir susmuko ant suolo.

Su kitomis apskritai buvo neįmanoma susikalbėti.

– Kiek jūsų buvo valtyje? – vėl perklausė Tomas. – Tai labai svarbu, pabandykite prisiminti.

Mergina žvelgė į jį stiklinėmis akimis.

– Nežinau. Daug. Tik norėjome kiek paplaukioti.

„Dieve, Dieve, – pagalvojo jis. – Dar visai vaikai." Paaugliai, užsimanę pažaisti suaugusiųjų žaisliuku. Jie juk neturėjo nė menkiausio supratimo, kaip elgtis su galingais tokių valčių varikliais!

Henrikas pasilenkė per bortą, norėdamas iš vandens ištraukti vieną paauglį. Nutvėrė šio ranką, bet,

vos tik vaikinas norėjo įlipti į laivą, šalia jo atsirado draugas.

– Aš pirmas, aš pirmas! – rėkė, kabarodamasis bičiuliui ant pečių ir taip nardindamas jį po vandeniu.

Tomas nesiryžo paleisti vairo, bijodamas, kad laivas nepajudėtų.

– Henrikai! – sušuko. – Žiūrėk, tas paskandins savo draugą!

Henrikas pasilenkė ir kaire ranka sučiupo jaunuolį už pakarpos. Dešiniąja skėlė jam antausį.

– Susiimk! – užrėkė ant jo. – Kitaip galėsi plaukti namo savarankiškai! Ištrauksime jus abu.

Jaunuolis nutilo ir paleido draugą. Išpūtęs akis laukė, kol Henrikas padės jam įlipti į laivą.

Akies krašteliu Tomas pamatė besiartinantį policijos katerį. Jis su palengvėjimu atsiduso. Kiekviena sugaišta minutė kėlė vis didesnį pavojų Noros gyvybei.

Tomas matė, kaip policijos kateris pakeliui išgriebė likusius jaunuolius iš vandens.

– Sebastianai! – sukūkčiojo viena mergaičių, sėdinčių basteryje. – Ar kas matė Sebastianą?

– Ką sakai? – paklausė Henrikas.

– Sebastianas vairavo valtį, nes aš jo prirašiau. Kur jis?

Henrikas pažvelgė į Tomą. Krestelėjo galvą, o Tomas apsidairė. Vandenyje daugiau nieko nebuvo matyti.

– Turite rasti Sebastianą. Aš dėl visko kalta, – verkė mergaitė.

– Gal jis po apvirtusia valtimi? – tyliai tarė Tomui Henrikas.

Tomas nedvejojo nė sekundės. Labai gali būti. Jei vaikinas nesugebėjo nuplaukti į šalį, galėjo būti ir po valtimi. Reikėjo tikėtis, kad oro pūslėje.

– Žiūrėk, perimk vairą! – tarė Henrikui ir pasitraukė. Paskubomis nusimovė megztinį, džinsines kelnes ir ant galvos šoko į jūrą.

Vanduo buvo stebėtinai šiltas, nors šioje vietoje turėjo būti bent dvidešimt metrų gylio. Galingais mostais Tomas priplaukė prie apvirtusios valties. Uždėjęs ranką ant gumos, pasiklausė iš po valties sklindančių garsų. Garsų, kurie reikštų, kad po ja kas nors yra. Tada giliai įkvėpęs panėrė.

Po valtimi buvo tamsu, nors į akį durk. Keletą sekundžių jis čiuopė vandenį, tada turėjo vėl išnirti į paviršių įkvėpti oro. Kai išnėrė trečią kartą, prie jo stovėjo policijos kateris. Laivo priekyje stovėjo Peteris ir švietė prožektoriumi.

– Ar turi povandeninį prožektorių? – užduseęs riktelėjo Tomas.

Peteris linktelėjo ir kažką sušuko vienam iš policininkų. Tas atsigulė ant pilvo ir perdavė Tomui prožektorių. Tomas dar kartą giliai įkvėpė ir vėl panėrė po apvirtusia valtimi. Silpnoje prožektoriaus šviesoje išvydo vaikiną, įstrigusį tarp vairo ir vairuotojo sėdynės. Jo plaukai siūbavo kaip jūrų žolės.

Tomas, sutelkęs visas jėgas, pabandė jį ištraukti, tačiau pristigo oro. Teks vėl kilti į paviršių.

– Ar ką pamatei? – paklausė Peteris, kai Tomas prunkšdamas iškilo virš vandens.

– Ten įstrigęs vienas jaunuolis, – šūktelėjo Tomas, vos gaudydamas kvapą. – Bet nepajėgiu jo ištraukti. Pabandysiu dar kartą.

Kelias sekundes jis giliai pakvėpavo ir vėl paniro. Dabar jau žinojo, kur yra jaunuolis, tad viskas vyko daug sklandžiau. Staiga greta jo atsirado Peteris. Tomas davė jam ženklą suimti vaikino koją ir, suskaičiavus iki trijų, truktelėti.

Bendromis jėgomis vaikiną pavyko išlaisvinti. Jiems išnėrus, policijos katerio įgula įsitraukė jaunuolį į laivą.

– Ar jis gyvas? – paklausė Tomas.

Širdyje jau skausmingai žinojo atsakymą, tiesiog turėjo užduoti šį klausimą.

Vienas iš policininkų apgailestaudamas papurtė galvą.

– Negyvas. Negyviau nebūna, – atsakė ir su užuojauta pažvelgė į laivagalyje gulintį jaunuolį. – Deja, niekuo nebegalim jam padėti. Per vėlu.

79 skyrius

Rytuose jau švito. Tomui spaudė krūtinę vien pagalvojus, kiek sugaišo per tą nelemtą susidūrimą. Pareigos jausmas reikalavo padėti iš laivo iškritusiems keleiviams, tačiau reikėjo nedelsiant ieškoti Noros. Pakrančių apsaugos policija, kuri dar sulaukė Jūros gelbėjimo operacijų tarnybos pastiprinimo, šiaip ar taip, kontroliavo situaciją.

Be to, prie nelaimės vietos priplaukė daugiau sportinių laivų ir pasiūlė savo pagalbą. Tik vaikinukui, kuriam vargu ar bebuvo daugiau nei šešiolika, jau niekas nebepadės...

– Henrikai, kaip greičiau?! – šūktelėjo Tomas, bandydamas perrėkti variklio gaudimą. – Per uostą ir Korsės sąsiaurį ar apiplaukti Kroksę iš šiaurinės pusės?!

– Kroksę iš šiaurės! – užrėkė Henrikas. – Jei plauksi per uostą, galim vėl susidurti su kokiu nors idiotu. Dar vienam tokiam nuotykiui nebeturime laiko.

Tomas nesuprato, ar ant Henriko veido žiba ašaros, ar vandens lašeliai. Jie prarado neįkainojamą pusvalandį, jei ne daugiau.

Susikrimtęs Tomas pasileido plaukti visu greičiu. Nė pats nežinojo, kad taip sugeba.

Netrukus išvydo Grionšero siluetą. Plaukdami tokiu greičiu neužtruko nė dešimties minučių. Jos vis tiek prailgo kaip visa amžinybė. Tomas įdėmiai žiūrėjo į priekį, ar kas kur nedega, bet nieko nematė.

Švyturys stovėjo kaip visada. Nei ugnies, nei dūmų.

Karina sakė, kad švyturio prižiūrėtojas grįžta į salą, tačiau salelėje nebuvo nė gyvos dvasios.

Jie prišvartavo laivą prie krantinės ir tekini pasileido link švyturio. Bėgo taip greitai, kiek tik leido slidžios uolos. Bokšte buvo tamsu. Henrikas sudėjo prie burnos rankas ir pašaukė Norą.

Tylu.

Tomas stovėjo bokšto papėdėje ir taip pat rėkė iš visų plaučių.

– Ša! – Henrikas pridėjo prie lūpų pirštą. – Rodos, kažką išgirdau.

Abu, sulaikę kvapą, klausėsi įtempę ausis. Tebuvo girdėti bangų mūša ir dančiasnapio klyksmas tolumoje.

Tomui šovė į galvą mintis.

– Paskambink į jos mobilųjį telefoną! – tarė Henrikui. – Jei ji be sąmonės, veikiausiai neatsilieps, bet gal išgirsime skambutį.

Henrikas išsitraukė mobilųjį telefoną ir nuspaudė Noros numerio greitojo rinkimo mygtuką. Krūmuose prie įėjimo pasigirdo filmo „Neįmanoma misija“ melodija.

– Tai jos telefono melodija! – susijaudinęs sušuko Henrikas. – Noros telefonas čia, tad ir ji turi būti čia!

Jis nubėgo prie krūmų ir surado telefoną. Tačiau grotuotos durys į bokštą buvo užrakintos kabamąja spyna.

– O ką, jei ji viduje? – tarė Henrikas. – Turime kaip nors įeiti. Ar laive turi ką nors, kuo galėtume išlaužti spyną?

– Tik inkarą ir irklus, – Tomas niūriai žvilgtelėjo į Henriką. – Bet turiu kai ką kitą.

Jis čiupo švarką ir išsitraukė savo tarnybinį pistoletą.

Tada atsitraukė žingsnį atgal.

– Pasitrauk! – tarė.

– Ką ketini daryti?

– Traukis, sakau! – griežtai pakartojo Tomas. Nebuvo laiko diskusijoms!

Jis suėmė pistoletą abiem rankomis. Atlenkė saugiklį ir nusitaikė į spyną.

Šūvis driokstelėjo kaip griaustinis.

Aidas nusirito uolomis. Kabamoji spyna nukrito į žoles.

– Greičiau, paskubėk!

Juodu užbėgo laiptais, Tomas pirmas. Jis bėgo apžergdamas po dvi pakopas. Bokšte buvo tamsu, stipriai trenkė dūmais. Henrikas užsikosėjo. Jokios abejonės – čia kažkas degė.

Kai užlipo į pirmąją laiptų aikštelę, Tomas sustojo. Durys buvo užremtos per senovinę rankeną perkištu ilgu juodu geležiniu veržliarakčiu. Tokiu, kurį senovėje naudojo priveržti didelėms, sulig torto lėkštele, varžtų galvutėms.

Veržliaraktis buvo įstrigęs.

– Nora! – šaukė Henrikas, daužydamas į duris. – Nora, ar tu ten?

Tomas kaip įmanydamas suėmė veržliaraktį ir truktelėjo iš visų jėgų. Henrikas visaip stengėsi padėti, bet įrankio nepavyko gerai suimti ir stipriai patraukti. Šis visu svoriu buvo prisispaudęs prie durų.

Tomui įskaudo rankas, ir jis paleido veržliaraktį. Žiūrėjo į duris, svarstydamas, ar nepabandžius jų išlaužti. Beviltiška: durys buvo meistriškai pagamintos iš gerų medžiagų, kad tarnautų šimtus metų. Kaip ir viskas švyturyje. Jas išlaužti galėjo nebent koks milžinas.

Vis tiek koja spyrė į duris, tiesiog iš įsiūčio.

Durys nė nekrustelėjo.

– Taip nieko nebus. Durys užsikirto. Turime jas išmušti.

Tomas pasisuko į Henriką.

– Paieškok kirvio ar ko nors panašaus! Juk sala gyvenama. Gal kas nors yra namie ir galės mums padėti?

Jis dar kartą pabandė pajudinti sunkų raktą, bet šis nepasidavė. Koks nepakeliamas yra bejėgiškumo jausmas!

Mintyse vėl išvydo mažą Emilijos kūnelį, kai ši tyliai gulėjo pamėlusiomis lūpytėmis, o jis su siaubu suprato, kad dukrytė daugiau niekada nebeįkvėps. Dabar jautėsi toks pats bejėgis, kaip ir tada.

Negali prarasti dar ir Noros. Turi būti įmanoma ką nors padaryti!

Tomas taip sugniaužė raktą, kad net pabalo pirštų sąnariai. Iš visų jėgų įtempė begalinėse rankinio treniruotėse užsiaugintus raumenis. Raktas krustelėjo, tačiau vos tik Tomas atleido pirštus, kaipmat nukrito atgal. Tomą draskyte draskė beviltiškumas. Nuo dūmų ašarojo akys. Jis daužė duris ir vis šaukė Noros vardą, į kurį niekas neatsiliepė.

Henrikas laiptais nubėgo žemyn. Išėjęs pro duris į lauką, skubriai apsižvalgė. Į šiaurę nuo švyturio,

vos už kokio šimto metrų, stovėjo buvusių švyturio darbuotojų nameliai. Kairėje buvo didelis akmeninis pastatas. Jame buvo visiškai tamsu. Už jo stovėjo dar vienas, o kiek tolėliau buvo matyti raudonas medinis švyturio prižiūrėtojo namas, bet ir jame nedegė nė švieselės.

Vyras nubėgo prie akmeninio namo ir patraukė duris. Užrakintos. Pabandė ką nors įžiūrėti pro langą, bet tamsoje nieko nebuvo matyti.

– Alio! Kelkitės, kelkitės! – rėkė iš visų plaučių daužydamas duris, bet jam teatsakė jo paties balso aidas.

Henrikas nubėgo prie švyturio prižiūrėtojo namo ir nuspaudė durų rankeną. Iš visų jėgų paklebeno duris. Veltui. Nieko nėra.

Bejėgiškai apsidairė, ieškodamas ko nors, kuo galėtų išmušti duris. Vakaruose ryškėjo Sandhamno siluetas. Neįtikėtina – vos prieš kelias valandas jis švartavosi uoste, nė nenutuokdamas, jog jo gyvenimui gresia subyrėti į šipulius.

Mintyse išvydo bokšte užrakintą Norą, apsuptą šokančių liepsnų. Stipriai įsikando į lūpą, norėdamas atsikratyti to vaizdo. Reikia išlikti ramiam. Kaip patyręs gydytojas baisybių buvo prisižiūrėjęs pakankamai.

Bet ten buvo ne jo žmona!

Ką reikės pasakyti vaikams, jei nespės išgelbėti Noros? Kaip turės gyventi, nuolat prisimindamas paskutinius jai ištartus žodžius?

Mielai parduotų velniui sielą, kad tik rastų kirvį!

Tada pamatė valčių prieplaukos stogus. Gal ką nors ras valčių nameliuose?

Suspaudęs kumščius jis pasileido bėgti link uosto, nekreipdamas dėmesio į savo kvėpavimą.

Staiga paslydo šlapioje žolėje ir kone apsivertė kūliu. Alkūne stipriai trenkėsi į akmenį, išgirdo grėsmingą trakštelėjimą, bet neturėjo laiko galvoti apie skausmą, tik pašoko ir nubėgo toliau.

Prie vandens buvo tylu.

Jis patraukė už pirmojo valčių namelio durų rankenos. Durys buvo uždarytos. Užrakintos.

„Velnias! Velnias! Velnias!"

Priekinėje sienoje pamatė mažą langelį.

Reikėjo gero akmens. Prie vandens rado gerą granito nuolaužą, prisivėlusią jūrų žolių ir dumblių. Paėmė ir iš visų jėgų trenkė į langą. Tyloje dūžtančio stiklo garsas nuskambėjo kaip ginklo šūvis. Henrikas paskubomis įkišo ranką pro skylę, sugraibė lango rankeną ir atidaręs įlipo į vidų.

Sandėlyje išvydo įvairių įrankių kontūrus, viename kampe pamatė į sieną atremtą kirvį. Jį pamatęs vos neužkaukė iš palengvėjimo!

Su kirviu rankoje greitai išsiropštė pro langą atgal.

Skubėdamas skaudžiai įsipjovė į stiklo duženas, kairėje kojoje žiojėjo kelių centimetrų ilgio žaizda. Henrikas tuoj pat konstatavo, kad reikės siūti, kitaip liks bjaurus randas.

Pasruvęs kraujais pasileido bėgti link bokšto. Atplėšė duris ir užbėgo į pirmą aukštą.

– Še, nudaužk rankeną! – užduseęs sušuko Tomui.

Vos begalėjo prakalbėti. Maža to, kad buvo užduseęs, plaučiai iki pat gerklės prisipildė dūmų. Turėjo pasilenkti ir atsiremti rankomis į kelius, kad neprarastų sąmonės.

Tomas stvėrė kirvį ir trenkė per rankeną. Dar ir dar kartą. Ketvirtu smūgiu pavyko ją nudaužti.

Milžiniškas veržliaraktis nukrito ant grindų, metalinis žvangesys nuaidėjo bokšte. Tomas perlipo įrankį ir vienu trūktelėjimu atplėšė duris. Pro plyšį Henrikas ant grindų už durų pamatė Norą. Susirietusi ji gulėjo ant šono.

Patalpa buvo pilna dūmų ir juoda nuo suodžių.

Henrikas puolė prie žmonos ir, suklupęs ant kelių, bandė užčiuopti jos pulsą. Per sekundės dalį persigandęs vyras virto profesionaliu gydytoju.

– Insulino šokas. Ją reikia skubiai gabenti į ligoninę.

Rankomis apkabino žmoną per pečius ir atsargiai pakėlęs paguldė galvą sau ant kelių. Nora nereagavo.

– Iškviesk sraigtasparnį! Reikia tuoj pat suleisti gliukozės tirpalo. Tai vienintelis būdas įveikti hipoglikemiją. Suleisti į veną cukraus!

Jis išsigandęs pažvelgė į Tomą.

– Nežinau, ar ji beišgyvens.

Sandhamnas, 2005 metų liepa

Nuo ko čia pradėjus? To, kas nutiko, nebeištaisysi. Tačiau turiu apie tai papasakoti.

Kristeris Bergrenas buvo mano brolio sūnus. Jis šįmet per Velykas atvyko į Sandhamną ir mane susirado. Paaiškino, kad yra mano sūnėnas, nesantuokinis Helgės sūnus, ir kad aš anksčiau jo nesu mačiusi. Jo motina visus tuos metus slėpusi, kas yra jo tėvas.

Kai Helgei suėjo 12 metų, tėvai jį išsiuntė į mokyklą Vaksholme. Dėl didelio atstumo jis namo grįždavo tik savaitgaliais. O žiemomis tik tada, kai garlaiviai sugebėdavo plaukti per ledą. Todėl Helgė gyveno Vaksholme Bergrenų šeimoje.

Jauniausioji Bergrenų duktė buvo vardu Cecilija. Ji buvo vyresnė už Helgę dvejais metais, ir per tą laiką jis įsimylėjo merginą iki ausų. Meilė turėjo pasekmių. Cecilija nuo Helgės pastojo, kai jam tebuvo šešiolika, o jai aštuoniolika metų.

Cecilijos tėvai kreipėsi į mūsų tėvą ir jis tiesiog pasiuto. Jis liepė Helgei tučtuojau grįžti į Sandhamną ir sumokėjo Bergrenams krūvą pinigų. Už tai pareikalavo, kad jie apie tai niekam nieko neprasitartų, o gimęs vaikas būtų atiduotas įvaikinti.

Prieš mirtį tėvas man viską papasakojo. Helgė nieko nesakė nei tada, nei vėliau.

Nemanau, kad po tos dienos, kai jį privertė grįžti į Sandhamną, jis dar palaikė ryšius su Cecilija. Veikiausiai net ir nežinojo, kad turi sūnų. Netrukus, susiriejęs su tėvu, jis tapo jūrininku ir išplaukė į jūrą.

Kristeris atvyko vienintelių tikslu. Jis pareikalavo savo paveldėtos dalies. Jei neišmokėsiu, tiesiai šviesiai pagrasino parduoti Brandų vilą iš varžytinių. Lyg aš galėčiau iš kur nors gauti tiek pinigų! Jis kalbėjęsis su advokatu ir tas jam paaiškinęs, kaip viskas yra. Kad įstatymas esąs jo pusėje.

Išsigandau. Mano namas man yra viskas. Čia gyvenu nuo gimimo, čia amžiams akis užmerkė mano mama. Jei Kristeris būtų įgyvendinęs savo grasinimus, būtų sugriovęs man gyvenimą.

Pasiūliau Kristeriui pernakvoti viloje, tikėdamasi kitą dieną atkalbėti jį nuo tokių ketinimų. Sukrėsta visą naktį negalėjau užmigti, vis galvojau, ką daryti. Turi būti kokia nors išeitis! Kaip išaiškinti Kristeriui, kad Brandų vila nėra tas namas, kurį galima parduoti?

Kitą dieną pasiūliau kartu plaukti žvejoti, kaip darydavome su Helge, kol tas dar buvo sveikas. Gal tada

Kristeris atsipeikės, gal supras savo reikalavimų absurdiškumą?

Buvo puiki diena. Blyški žiemos saulė kabėjo virš horizonto, tvyrojo visiška tyla. Išplaukėme į Odkobą, kur visada plaukdavome su Helge. Tai buvo viena jo pamėgtų vietų. Vos užmečiau pirmą tinklą, šis sujudėjo, ir išvydau vandenyje kirbančias žuvis.

Pašaukiau Kristerį ateiti ir pažiūrėti. Šis pasilenkė, kad geriau matytų, ir atsirėmė į pakabinamo variklio gaubtą. Per neapsižiūrėjimą gerai nepritvirtinau į valtį iškelto variklio. Tas atsivertė atgal į vandenį, Kristeris prarado pusiausvyrą ir iškrito per bortą tiesiai į tinklą.

Čiupau pirmą pasitaikiusį lyną ir užmezgiau kilpą, kad Kristeris užsinertų ją ant krūtinės ir kad galėčiau ištraukti jį iš vandens. Jis atsisakė mano siūlytos gelbėjimo liemenės – atrėžė, kad jos skirtos tik moterims ir vaikams. Staiga supratau, kad rankoje laikau inkaro lyną. Kitame jo gale buvo pritvirtintas sunkus gelžgalis. Tą akimirką suvokiau: jei jo neištrauksiu, gyvenimas ir toliau tekės kaip tekėjęs. Niekas neatims iš manęs namo. Viskas bus kaip buvę.

Daug negalvodama, išmečiau inkarą per bortą. Rankos pačios tai padarė. Dar spėjau pamatyti jo galvą, dingstančią šaltame tamsiame vandenyje.

Tos dienos įvykius vėliau aptraukė kažkokia balta migla. Atrodė, kad nieko ir nenutiko. O tada Kristerio lavoną vanduo išplukdė į vakarinį krantą. Iškart supratau, kad ten mano sūnėnas, ir nebežinojau, nei ką daryti, nei kaip elgtis. Prasidėjo bemiegės svarstymų naktys.

Paskui pasirodė Kiki Bergren. Vieną gražią dieną pasibeldė į mano duris. Ta godi kekšė aiškino esanti Kristerio pusseserė, pareiškė, kad po Kristerio mirties ji turi teisę reikalauti jo paveldėjimo dalies. Jei savo noru neatiduosiu pusės namo, ji priversianti mane tai padaryti. Išgirdau, kaip prieš tęsiant pokalbį pasiūliau išgerti jai puodelį arbatos. Tarsi būtų sakęs kas kitas, ne aš.

Kai iš spintelės ėmiau dėžutę su pačios surinktomis arbatžolėmis, žvilgsnis užkliuvo už butelio su žiurkių nuodais. Jis jau senų seniausiai stovėjo viršutinėje lentynoje. Drebančiomis rankomis nukėliau butelį. Raudona etiketė su kaukole ir sukryžiuotais kaulais prieblandoje, regis, švietė iš tolo.

Supratau, ką turiu daryti. Paruošusi arbatą, paėmiau du puodelius, į vieną per du pirštus šliukštelėjau nuodų ir į abu pripyliau arbatos. Tada ant lėkštutės padėjau savo keptų sausainių su uogiene ir viską nunešiau Kiki Bergren. Kai ši išgėrė arbatą, paklausiau, ar galėtų ateiti rytoj. Kažkokiu svetimu šaltu balsu prašiau jos

apsigalvoti. Tas balsas pažadėjo Kiki apsispręsti per dvidešimt keturias valandas. Susitarėme susitikti kitą dieną dvyliktą valandą dienos.

Tačiau Kiki Bergren neatėjo.

Rašau šias eilutes, o šalia ant virtuvės stalo stovi seni Helgės vaistai. Morfinas, kurio gavau iš ligoninės, kai brolis gulėjo mirties patale. Dabar panaudosiu jį paskutinį kartą. Kaisa trinasi prie kojų ir neramiai cypia. Protingas šuo, supranta, kad kažkas yra ne taip. Ji taip maldaujamai žiūri į mane, kad vos beįstengiu rašyti toliau.

Vis dėlto – Nora užrakinta Grionšero švyturio bokšte, ją reikia kuo greičiau iš ten išleisti. Šiandien vakare abi buvome ten nuplaukusios, tad ji viską žino. Ji būtų bandžiusi sulaikyti mane nuo to, ką turiu padaryti. Negalėjau rizikuoti, tad teko ją užrakinti. Pati nesuprantu, kaip įstengiau, tačiau kažkas man suteikė jėgų pakelti milžinišką kampe stovėjusį raktą ir užremti duris. Tada jos laiveliu grįžau atgal. Prašau, perduokite Norai, kad labai gailiuosi, jog teko ją užrakinti.

Galų gale – toks mano sprendimas. Niekas neatims iš manęs namo. Čia gimiau, čia ir mirsiu.

Signė Brand

Atsidususi Signė padėjo į šalį pieštuką, sulankstė laišką, įkišo į voką ir šį atrėmė į ant stalo stovinčią žvakidę.

Tada paėmė kitą popieriaus lapą, paskubomis brūkštelėjo keletą eilučių ir irgi įdėjo į voką.

Lėtais žingsniais perėjo virtuvę ir pasiėmė dėžutę degtukų.

– Eikš, Kaisa! – švelniai pašaukė ir paglostė šuniui galvą. Nuo virtuvės stalo pasiėmė žibalinę lempą, kurią kadaise senelis Alarikas, visos šeimos nuostabai, parvežė iš Stokholmo. Tada Signė dar buvo maža mergytė, bet puikiai prisiminė, kokia graži buvo toji senelio parnešta lempa. Atsargiai ją uždegė ir pareguliavo liepsną. Pasklido šilta šviesa.

Vienoje rankoje nešdama lempą, kitoje – vaistus, moteris išėjo į verandą. Įgudusiu judesiu pritraukė du švirkštus morfino. Slaugant Helgę įgyti įgūdžiai išliko.

Kaisa atsigulė jai prie kojų ant savo pamėgto kilimėlio. Kol leido šuniui vaistus, raukšlėtais senutės skruostais ritosi ašaros. Glostė švelnų Kaisos snukutį ir valdėsi, kad nepradėtų raudoti. Kalytė sucypė, tačiau nepajudėjo ir netrukdė šeimininkei suleisti morfino.

Signė sėdėjo ir tylėdama glostė ant kelių padėtą Kaisos galvą, kol ši liovėsi kvėpavusi.

Tada iš dėžutės prisipylė pilną saują tablečių ir vieną po kitos prarijo, užsigerdama vandeniu. Paėmė antrąjį švirkštą su morfinu ir susileido į kairę ranką. Tada įsisupo į pledą, kurį prieš daugybę metų buvo pati nusiaudusi, ir atsisėdo į krėslą. Vėsoka, bet koks skirtumas?

Galiausiai užgesino žibalinę lempą. Tolumoje vos vos ryškėjo horizontas ir taip gerai pažįstami salų kontūrai. Tada užsimerkė ir paskutinį kartą atsilošė krėsle.

Sekmadienis, penkta savaitė
80 skyrius

Už Telegrafholmeno medžių kabojo apvalus tamsiai geltonas rugpjūčio mėnulis, kuris atrodė kone pasiekiamas ranka. Vaikai jau miegojo savo lovelėse. Kaip bebūtų keista, guldomi pernelyg ir nesipriešino. Henrikas su Nora sėdėjo prie liepto. Oras buvo vėsus, koks būna vėlyvą vasarą. Nora sudrebėjo. Nežinia, ar nuo vakaro drėgmės, ar dėl pastarųjų savaičių įvykių. Klausimų buvo daugiau nei atsakymų.

Moteris nesąmoningai rankose sukinėjo arbatos puodelį, žiūrėdama į virš jūros kylantį rūką, ten, kur ką tik nusileido saulė.

Tarp jos ir Henriko buvo didelis atstumas.

Nora tolydžio siautėsi į šalį, bet vyro artumos nenorėjo. Pernelyg liūdėjo dėl Signės mirties, kuri ją tiesiog pribloškė. Moteris vis dar buvo silpna ir išblyškusi nuo organizmui tekusių išbandymų, bet atsisakė likti ligoninėje ilgiau, nei būtina. Tetroško viena – grįžti į Sandhamną ir apkabinti vaikus. Ilgai, ilgai laikė juos apglėbusi.

Ligoninės gydytojai sakė, kad ji turinti angelą sargą. Dar valandėlė – ir ji būtų mirusi. Arba būtų negrįžtamai pažeistos smegenys.

Tomas su Henriku aptiko Norą paskutinę akimirką. Signei Brand taip nepasisekė. Nuskraidinta į ligoninę, po valandos ji mirė.

Policija apieškojo Brandų vilą ir virtuvėje ant stalo rado du Signės laiškus. Viename buvo aprašyta, kas nutiko.

Antrame buvo testamentas. Kadangi Tomas į namą įėjo per verandą, jų nepamatė. Signė tikėjosi, kad Nora bus rasta jau kitą dieną. Net nenutuokė, kad užrakinta bokšte ji patirs gyvybei pavojingą insulino šoką.

Vakar buvo užsukęs Tomas ir papasakojo, kad atsirado liudininkas, kalbėjęsis su Joniu Almhultu Suomijos kelte.

Tada Nora sėdėjo prie liepto kaip dabar, o Tomas įsitaisė kėdėje priešais ją. Saulę dengė lengvi debesėliai, bet šalta nebuvo. Buvo apie penkta valanda vakaro.

Tomas pasakojo, kad liudininkas, penkiasdešimtmetis vyriškis, laive įsikalbėjo su Joniu. Anot vyro, Jonis buvo girtas kaip dūmas. Kažką pezėjo apie tai,

kad pabėgo iš Sandhamno, nes susipyko su viena moterimi. Norėjęs su ja permiegoti, bet nesugebėjęs. Kai ši iš to pasišaipė, jis įtūžęs ir trenkęs moteriai kumščiu į veidą.

Kiek pakeleivis suprato iš nerišlaus Almhulto pasakojimo, moteris griuvo ir į kažką trenkėsi galva. Paskui Jonis pabėgo. Kitą rytą ją rado nebegyvą, tad Jonis pabijojęs, kad policija neapkaltintų jo žmogžudyste.

Vienu metu Jonis išėjo į viršutinį denį, matyt, norėdamas įkvėpti gryno oro. O gal norėjo paskutinį kartą pažvelgti į Sandhamną, kai laivas plaukė pro salą.

Viena iš stebėjimo kamerų užfiksavo, kaip jis sunkiai ropštėsi laiptais. Tiek prigėręs veikiausiai prarado pusiausvyrą ir iškrito per bortą.

Taigi jo mirtis pasirodė besanti nelaimingas atsitikimas. Bent jau taip manė policija.

Dar Tomas papasakojo, ką sužinojo, kai pusiau suparalyžiuotas Filipas Falenas galiausiai atgavo sąmonę.

Tokios apgailėtinos būklės jis neišsisukinėdamas prisipažino užsiėmęs stambaus masto kontrabanda. Viso reikalo sumanytojas buvęs Vikingas Strindbergas,

kurį visokeriopai rėmė jo žmona. Jie kartu metų metus iš „Systembolaget" vogė vyną bei stipriuosius alkoholinius gėrimus ir jais prekiaudami užsidirbo krūvas pinigų.

Šio prisipažinimo drauge su tuo, ką policija išvydo Faleno telefoninių pokalbių iškločinėse ir išgirdo klausydamasi jo telefoninių pokalbių, visiškai pakako priversti Vikingui Strindbergui su žmona Mariane sudėti ant stalo kortas ir prisipažinti vykdžius nusikalstamą veiklą.

– Na ir nepasisekė Filipui Falenui ir sutuoktiniams Strindbergams, – tada reziumavo Tomas. – Jei Kristerio Bergreno lavono vanduo nebūtų išplukdęs netoli Faleno vasarnamio, ko gero, nieko net nebūtume įtarę.

Kaip tik tą akimirką suskambo jo mobilusis telefonas. Baigęs kalbėti, Tomas kaltai šyptelėjo Norai.

– Skambino Karina iš Nakos nuovados, – tarė, kišdamas telefoną į kelnių kišenę. – Šįvakar atvyksta pas mane vakarienės, todėl jau turiu eiti.

Pirmą kartą po ilgo laiko Tomas atrodė tikrai linksmas. Norai krūtinę užliejo šiluma. Kaip ji troško, kad jis vėl būtų laimingas!

Nora atsiduso ir tvirčiau įsisupo į šalį. Kuo labiau vakarėjo, tuo darėsi šalčiau.

– Žinai, kas liūdniausia? – tyliai tarė Henrikui.

Jis įdėmiai į ją žiūrėjo. Buvo akivaizdu, kad vyras bando su ja suartėti, bet Nora nepajėgė atsakyti jam tuo pačiu. Kai Henrikas ištiesė ranką ir paglostė jai skruostą, ji net nesureagavo.

– Kas?

– Kad jos mirė visiškai beprasmiškai, tiek Kiki Bergren, tiek Signė. Jonis, žinoma, irgi. Bet Signė to nežinojo. Po Kristerio mirties Kiki Bergren nekėlė jokio pavojaus nei jai, nei Brandų vilai.

Noros akys paplūdo ašaromis, balsas drebėjo:

– Tai įstatymas nurodo vienareikšmiškai. Į palikimą pusbroliai teisės neturi.

Apimta begalinio liūdesio, Nora žvelgė į jūrą. Signė mirė, daugiau niekada jos nebepamatys. Dieve, kaip skaudu! „Gyvenimas toks trapus, – galvojo. – Ir kodėl taip sunku tai suprasti?“

Baigiamasis žodis

Sandhamną, kuriame mūsų šeima jau šimtą metų turi namą, pamilau nuo pat tos dienos, kai mane, dar naujagimę, čia atsivežė tėvai.

Esu prirašiusi krūvas specialybinių teisės knygų. Kai panorau išbandyti jėgas grožinėje literatūroje, negalėjau atsispirti minčiai apie detektyvą, kurio veiksmas vyktų Sandhamne.

Šios knygos nebūtų, jei ne daugybė geranoriškų žmonių, prisidėjusių savo laiku ir žiniomis.

Pirmiausia noriu padėkoti Sandhamno gyventojai Gunillai Pettersson, kuri atsakinėjo į mano nesibaigiančius klausimus apie Sandhamną ir Grionšerą.

Dėkoju geriems draugams, kurie skyrė laiko šios knygos rankraščiams perskaityti ir pateikė vertingų minčių bei pastabų: Anettei Brifalk, P. H. Börjessonui, Barbro Börjesonui Ahlinui, Helen Duphorn, Perui ir Helenai Lyrvallams, Göranui Sällqvistui ir savo broliui Patrikui Bergstedtui.

Mano dėstytoja Matilda Lund su neišsenkančia kantrybe kuravo visą rankraštį.

Esu labai dėkinga kriminalinės policijos komisarei Sonny Björklund, Solnos teismo medicinos ekspertei Ritai Kaupilai, kriminalinės policijos inspektoriui Jimui Näsströmui iš Nakos pakrančių apsaugos policijos bei radiologei Kattis Bodén.

Turiu pabrėžti keletą dalykų. Rašytojos plunksna sukūriau krūvą veikėjų, kurie neturi nieko bendra su jokiais gyvais asmenimis. Pakeičiau ir kai kuriuos faktus: Brandų vila neegzistuoja, kaip ir ryškiai žalias namas Vesterude. Grionšerą supantys vandenys yra draustinis, ten žvejoti draudžiama. „Systembolaget" neturi centrinio sandėlio Stokholmo priemiestyje, o Suomijos keltai nebeplaukia pro Sandhamną devintą valandą vakaro. Archipelago keltas „Sandhamn" pradėjo kursuoti tik 2006 metais.

Mano duktė Camilla gyveno šia knyga nuo pat pirmos dienos, mudvi nuolat apie ją kalbėdavomės, vaikštinėdamos po Sandhamną. Camilla, tu fantastiška.

Noriu padėkoti ir savo vyrui Lennartui – ačiū už tai, kad esi. Be tavęs mano svajonė niekada nebūtų virtusi realybe.

Viveca Sten
Sandhamnas, 2007 metų rugsėjis

knygos.lt rekomenduoja

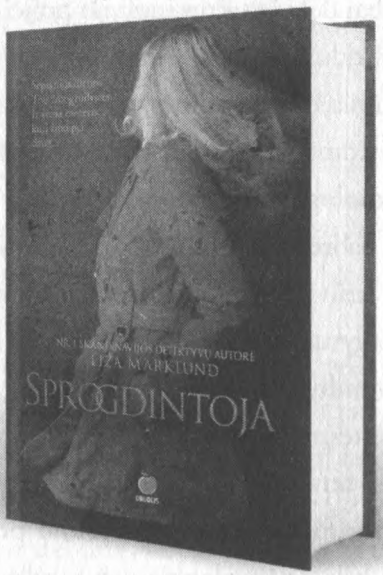

Liza Marklund

Sprogdintoja

544 p., kieti viršeliai

Ankstų žvarbaus gruodžio rytą *Evening Post* Nusikaltimų skyriaus vadovė Anika Bengtzon pažadinama telefono skambučio. Olimpiniame stadione nugriaudėjo sprogimas. Į skutelius suplėšyta auka – Kristina Furhagė, vasaros olimpinių žaidynių organizacinio komiteto galva. Meistriškai balansuodama tarp šeimos ir vadovaujamų pareigų laikraščio skyriuje, spausdama informaciją iš policijos informatoriaus, Anika ima kapstytis Kristinos praeityje. O ten grasinimai susidoroti, slapta santuoka ir nešvariai gautos pareigos. Tada nugriaudėja antrasis sprogimas. Šiurpūs nusikaltimai žurnalistei yra geriausia sensacija. Kai šaltinis atskleidžia, kad policija jau lipa ant kulnų nusikaltėliui, Anika išsireikalauja išskirtinio interviu. Tik reporterė kapsto per giliai ir netrukus pati taps įsiutusios serijinės žudikės taikiniu.

L. Marklund yra išleidusi vienuolika romanų ir dvi negrožines knygas, su Jamesu Pattersonu kartu sukūrė romaną *The Postcard Killers*, kuris tapo tarptautiniu bestseleriu, o L. Marklund – antroja švedų autore, pasiekusia *New York Times* bestselerių sąrašo pirmąją vietą. Detektyvai apie guvią žurnalo reporterę Aniką Bengtzon jau išversti į 30 kalbų ir išleisti 13 milijonų tiražu. *Sprogdintoja* 2001 m. virto ir Colino Jameso Nutley režisuotu filmu.

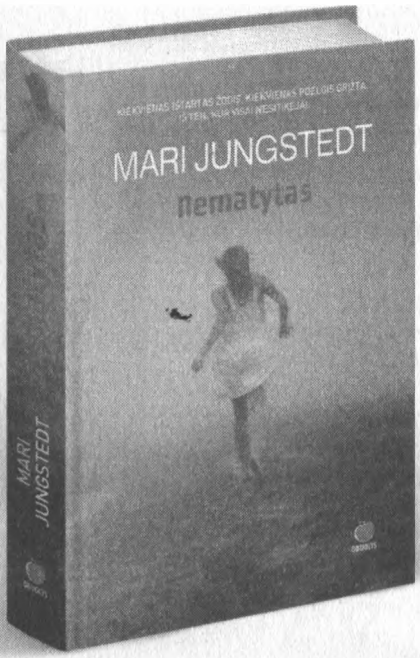

Mari Jungstedt

Nematytas

320 p., kieti viršeliai

Gotlando sala nekantriai laukia vasaros atostogų ir šilumos. Bet prieš pat turizmo sezono pradžią paplūdimyje žiauriai nužudoma jauna moteris ir jos šuo. Tai, kas atrodo kaip kruvinas pavydaus gyvenimo draugo susidorojimas, neduoda ramybės vietos policijai. Neilgai trukus kapinėse randama nužudyta dar viena panašaus amžiaus moteris, ir kriminalinio skyriaus vyriausiasis inspektorius Andersas Knutas jau neabejoja, kad tai serijinio žudiko darbas. Kas sieja tas moteris? Kodėl aukų burnose kelnaitės, nors seksualinės prievartos požymių nematyti? Kas taps kita kirviu ginkluoto žudiko auka? Lyg įtampos būtų maža, kriminalistai patiria milžinišką žiniasklaidos ir politikų, kuriems svarbiausia yra geras pramogų salos įvaizdis, spaudimą. Į pagalbą netikėtai ateina landus Švedijos televizijos žurnalistas Johanas Bergas, kuris, atsiųstas rengti reportažų iš šios vietos, užmezga santykius su Ema, artima pirmosios aukos drauge. Visiems tenka daug patirti, kol kiekvienas savo keliu atseka iki tol niekieno niekada nematytą žudiką.

Liza Marklund

Klubas 69

544 p., kieti viršeliai

Populiariausia Skandinavijos detektyvų autorė sugrįžta su sensacingu romanu, jau išverstu į 30 kalbų ir išleistu 13 milijonų tiražu!

Praktikantė žurnalistė Anika Bengtzon vasarai išsirūpino vietą didžiausiame Švedijos dienraštyje. Ji nekantriai laukia progos prasimušti, nors budėjimas prie pranešimų priėmimo linijos – ne visai tai, ką ji turėjo galvoje... Kai anonimas praneša apie nuogos moters lavoną gretimose žydų kapinėse, Anika nutaria, jog atėjo jos valanda prasimušti.

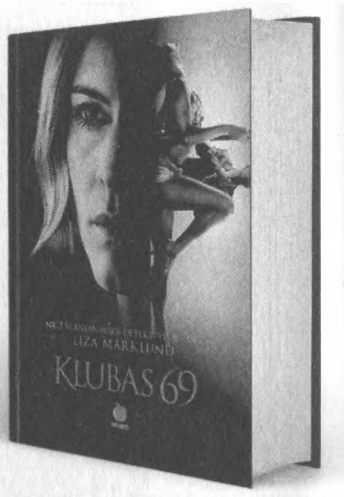

Liza Marklund

Nobelio testamentas

512 p., kieti viršeliai

Evening Post reporterei Anikai Bengtzon teko patirti šiurpių momentų žurnalistės karjeroje, o dabar duota nuobodi užduotis aprašyti Nobelio premijos teikimo pobūvį. Vis dėlto vakaras baigiasi taip, kaip ji visai nesitikėjo: šokdama susiduria su bėgančios žudikės žvilgsniu ir po akimirkos pamato, kaip susmunka šios auka – Nobelio komiteto pirmininkė Karolina fon Bering. Pirma mintis – skambinti į redakciją, tačiau elitinio vakarėlio apsauga nesnaudžia, visi dalyviai operatyviai apklausiami ir turi pažadėti viešai neskelbti jokios informacijos. Netekusi teisės parašyti straipsnį, žurnalistė priversta imti mokamų atostogų. Prie ir taip nelengvos kasdienybės prisideda problemos šeimoje. Vienintelė viltis nepanirti į depresiją – pamėginti pačiai išsiaiškinti, kodėl buvo pasamdyta Kate vadinama amerikiečių žudikė.

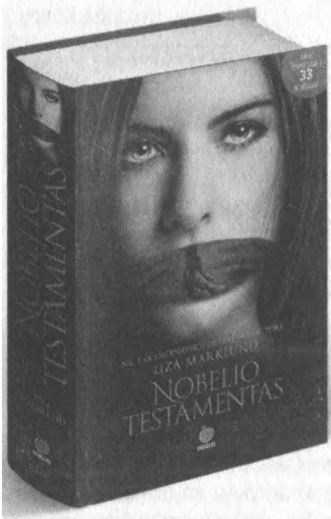

KO GERO, DIDŽIAUSIAS
LIETUVIŠKAS KNYGYNAS PASAULYJE!

knygos.lt

MALONUMAS PIRKTI IR SKAITYTI

8 700 55 775 (d. d. 9–18 val.) pagalba@knygos.lt www.knygos.lt

Sten, Viveca

In52 Pražūtingas vidurvasaris : romanas / Viveca Sten ; iš vokiečių kalbos vertė Vita Daugėlienė. – Kaunas : Obuolys [i.e. MEDIA INCOGNITO], [2016]. – 538, [1] p.

Ciklo „Sandhamno žmogžudystės" knyga

ISBN 978-609-04-0128-6

Karštą liepos rytą idiliškoje Švedijos atostogų saloje Sandhamne šunį pasivaikščioti išvedęs vietos gyventojas aptinka siaubingą radinį – į krantą išplautą ir žvejybos tinkle įsipainiojusį lavoną. Kriminalinės policijos komisaras Tomas Andreasonas pirmasis atvyksta į įvykio vietą. Visi ženklai rodo, kad tai nelaimingas atsitikimas, tačiau netrukus šioje byloje atsiranda dar daugiau neįmintų mįslių...

UDK 821.113.6-31

Viveca Sten
PRAŽŪTINGAS VIDURVASARIS

Iš vokiečių kalbos vertė *Vita Daugėlienė*
Redagavo *Inga Jankauskaitė*
Tekstą tvarkė *Marius Švarcas*
Viršelį kūrė *Andrius Morkeliūnas*
Maketavo *Daiva Širvaitienė, Alma Liuberskienė*

34 sp. l. Užsakymas Nr.
Išleido OBUOLYS®
(OBUOLYS yra registruotas leidybinis ženklas,
kurį pagal sutartį naudoja UAB MEDIA INCOGNITO)
Butrimonių g. 9, LT-50220 Kaunas
knygos@obuolys.lt | www.obuolys.lt

• Akcijos ir nuolaidos
• Nemokamas katalogas
• Knygų ištraukos
knygos.lt

Karštą liepos rytą idiliškoje Švedijos atostogų saloje Sandhamne šunį pasivaikščioti išvedęs vietos gyventojas aptinka siaubingą radinį – į krantą išplautą ir žvejybos tinkle įsipainiojusį lavoną.

Kriminalinės policijos komisaras Tomas Andreasonas pirmasis atvyksta į įvykio vietą. Neilgai trukus jis nustato, kad skenduolis – Kristeris Bergrenas, viengungis, kilęs iš žemyninės šalies dalies ir jau prieš keletą mėnesių pradingęs. Visi ženklai rodo, kad tai nelaimingas atsitikimas, bet netikėtai misionierių namuose randamas kitas stipriai sužalotas lavonas. Paaiškėja, kad tai – velionio Bergreno pusseserė, kurią Tomas apklausė Stokholme vos prieš kelias dienas.

Kadangi salos gyventojai, sužinoję tokias naujienas, tampa itin nekalbūs, Tomas kreipiasi pagalbos į savo vaikystės draugę, saloje gyvenančią banko juristę Norą Lindę. Kartu jie mėgina įminti mįsles, užduotas dviejų paslaptingų pašaliečių. Negana to, buvę artimi draugai stengiasi išsiaiškinti, kas nutiko jų pačių gyvenime. Juk tiek vandens nutekėjo nuo to laiko, kai juodu dar būdami jauni drauge džiaugėsi saulėtomis vasaros dienomis...

Autorės nuotrauka: Thron Ulberg

Viveca Sten (g. 1959 m.) – švedų rašytoja, kurios populiarios „Sandhamno žmogžudysčių" serijos romanų visame pasaulyje parduota daugiau nei keturi milijonai egzempliorių. 2015 metais, pasirodžius aštuntajai šio ciklo knygai, Viveca Sten galutinai įsitvirtino kaip viena iš populiariausių šalies autorių. „Sandhamno žmogžudysčių" serijos romanai nuolat karaliauja perkamiausių knygų sąrašuose, be to, jie virto itin sėkmingu švedų televizijos miniserialu, kurį visame pasaulyje išvydo keturiasdešimt milijonų žiūrovų. Rašytoja gyvena Stokholme su vyru ir trimis vaikais, bet labiausiai mėgsta lankytis ir su šeima atostogauti Sandhamno saloje, kurioje ir gimsta visi romanai.

Skaityk komentarus, patikrink kainą!

Kas yra QR kodas? Sužinok: www.knygos.lt/qr

OBUOLYS

ISBN 978-609-04-0128-6

9 786090 401286

facebook.com/obuolys.lt

Akcijos ir nuolaidos
Nemokamas katalogas
Knygų ištraukos

knygos.lt

Viršelio detalės © Shutterstock